

ROMÂNIA
JUDEȚUL SATU MARE
CONSILIUL LOCAL AL
MUNICIPIULUI SATU MARE

HOTĂRÂREA nr. 108/29.04.2021
privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului social
în Municipiul Satu Mare pentru perioada 2021-2027

Consiliul Local Satu Mare întrunit în ședința ordinară din data de 29.04.2021,
Analizând proiectul de hotărâre înregistrat sub nr. 24596/23.04.2021 conexat cu
nr. 11768/22.02.2021,

Luând act de referatul de aprobare al primarului municipiului Satu Mare
înregistrat cu nr. 24597/23.04.2021 conexat cu nr.11792/22.02.2021, în calitate de
inițiator, de raportul Direcției de Asistență Socială Satu Mare înregistrat sub nr.
4435/23.04.2021 conexat cu nr. 2243/22.02.2021, de raportul de specialitate comun al
Serviciului Scriere, Implementare și Monitorizare Proiecte și al Biroului Autoritate
Tutelară înregistrat sub nr. 24878/26.04.2021 conexat cu nr. 11579/22.02.2021, de
avizele comisiilor de specialitate ale Consiliului Local Satu Mare,

Având în vedere prevederile art. 112 alin. (3) lit. a din Legea nr. 292/2011 a
asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare,

Potrivit prevederilor Legii nr. 52/2003, republicată privind transparența
decizională în administrația publică,

Ținând seama de prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică
legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și
completările ulterioare,

Realizând publicarea anunțului cu nr. 11803/23.02.2021 privind elaborarea
proiectului Hotărârii Consiliului Local privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a
domeniului social în Municipiul Satu Mare pentru perioada 2021-2027 și care a făcut
obiectul :

- Publicării pe pagina de internet la adresa : www.primariasm.ro ,
- Afișării la sediul Primăriei municipiului Satu Mare, în spațiul accesibil publicului,

În temeiul prevederilor art. 129 alin. (1), alin. (2) lit. b) și alin. (4) lit. e), art. 139
alin. (1) și art. 196 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu
modificările și completările ulterioare,

Adoptă următoarea:

H O T Ă R Ă R E:

Art. 1 Se aprobă Strategia de dezvoltare a domeniului social în Municipiul Satu
Mare pentru perioada 2021-2027, conform **Anexei**, parte integrantă a prezentei hotărâri.

Art. 2 Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri se încredințează Primarul Municipiului Satu Mare prin Direcția de Asistență Socială Satu Mare.

Art. 3 Prezenta hotărâre se comunică, prin intermediul secretarului general al municipiului Satu Mare, în termenul prevăzut de lege, Primarului Municipiului Satu Mare, Direcției de Asistență Socială Satu Mare, Instituției Prefectului - Județul Satu Mare și se aduce la cunoștință publică.

**Președinte de ședință,
Gáti Ștefan**

**Contrasemnează
Secretar general,
Mihaela Maria Racolța**

Prezenta hotărâre a fost adoptată cu respectarea prevederilor art. 139 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ;

Total consilieri în funcție	22
Nr. total al consilierilor prezenți	21
Nr total al consilierilor absenți	1
Voturi pentru	21
Voturi împotrivă	0
Abțineri	0

Redactat în 6 exemplare originale

ROMÂNIA
JUDEȚUL SATU MARE
CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI SATU MARE

Anexă
la Hotărârea Consiliului Local nr. 108/29.04.2021

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A DOMENIULUI SOCIAL ÎN MUNICIPIUL SATU MARE 2021-2027

SATU MARE – DECEMBRIE 2020

CUPRINS

1.	<u>INTRODUCERE</u>	4
2.	<u>METODOLOGIE</u>	4
3.	<u>CONTEXTUL LOCAL: REPERE STATISTICE PENTRU MUNICIPIUL SATU MARE</u>	6
3.1.	<u>DEMOGRAFIE</u>	6
3.2.	<u>DEZVOLTARE URBANĂ</u>	8
3.3.	<u>ECONOMIE LOCALĂ ȘI OCUPARE</u>	10
3.4.	<u>SĂNĂTATE</u>	14
4.	<u>REȚEAUA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI SATU MARE</u>	14
5.	<u>RESURSA UMANĂ DIN REȚEAUA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ SATU MARE: PROFIL, ATITUDINI, SATISFAȚIE</u>	47
5.1.	<u>SECTORUL DE ACTIVITATE</u>	47
5.2.	<u>DOMENIUL DE ACTIVITATE</u>	48
5.3.	<u>VECHIMEA ÎN ACTIVITATE</u>	49
5.4.	<u>CAZUISTICA</u>	50
5.5.	<u>CATEGORIA DE BENEFICIARI</u>	51
5.6.	<u>ATITUDINI/OPINII FAȚĂ DE MUNCA DESFĂȘURATĂ</u>	52
5.7.	<u>SUPORTUL ORGANIZAȚIONAL</u>	60
5.8.	<u>DIGITALIZAREA ȘI COMUNICAREA PRIN MIJLOACE LA DISTANȚĂ</u>	64
5.9.	<u>FACTORI CARE ASIGURĂ SATISFAȚIA MUNCII ȘI NEAJUNSURILE ACTIVITĂȚII</u>	73
6.	<u>BENEFICIARIII SERVICIILOR OFERITE DE ORGANIZAȚIILE DIN REȚEAUA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ SATU MARE: PROFIL, ATITUDINI, NEVOI</u>	74
6.1.	<u>ULTIMA ȘCOALĂ ABSOLVITĂ</u>	75

6.2.	<u>SITUAȚIA OCUPAȚIONALĂ</u>	76
6.3.	<u>SITUAȚIA LOCATIVĂ</u>	77
6.4.	<u>DIFICULTĂȚI CARE AU CONDUS SAU POT CONDUCE LA EXCLUZIUNE SOCIALĂ</u>	79
6.5.	<u>VENITURILE GOSPODĂRIEI</u>	82
6.6.	<u>STAREA DE SĂNĂTATE</u>	85
6.7.	<u>CAPITALUL SOCIAL</u>	86
6.8.	<u>NEVOI SOCIALE ȘI ACCESIBILITATEA LA SERVICII ȘI PRESTAȚII</u>	87
7.	<u>OBIECTIVE STRATEGICE</u>	91
7.1.	<u>VIZIUNE ȘI ARBORELE INTERVENȚIEI</u>	91
8.	<u>PLAN DE ACȚIUNE ȘI COMPLEMENTARITATE</u>	128
8.1.	<u>COMPLEMENTARITATE</u>	128
8.2.	<u>PLAN DE ACȚIUNE</u>	146
9.	<u>ANEXE</u>	157
9.1.	<u>ANEXA 1. DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ CA PRINCIPAL FURNIZOR DE SERVICII SOCIALE LA NIVELUL MUNICIPIULUI SATU MARE</u>	157
9.2.	<u>ANEXA 2. DIRECȚIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI CA PRINCIPAL FURNIZOR DE SERVICII SOCIALE LA NIVELUL JUDEȚULUI SATU MARE</u>	164

REALIZATĂ DE
DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ SATU MARE
ÎN COLABORARE CU GRUPUL DE LUCRU GLASS

Având în vedere trecerea într-un nou ciclu de programare, cuprinzând noi strategii și programe de finanțare care urmează a fi implementate la nivelul Uniunii Europene și la nivel național, s-a considerat necesară atât revizuirea realizărilor din ultimii 7 ani, cât și analiza nevoilor din domeniul asistenței sociale, în Municipiul Satu Mare. Documentul de față include evaluarea serviciilor și realizărilor anterioare și identifică, totodată, nevoile de avut în vedere în următorii ani. Rezultatele cercetării sociale contribuie la identificarea noilor direcții de dezvoltare, fundamentând Strategia Socială a Municipiului Satu Mare pentru perioada 2021-2027.

În anul 2014, la inițiativa Serviciului Public de Asistență Socială și a Asociației Stea, specialiștii în asistență socială, din Satu Mare, au format comunitatea GIPEX - Grupul de lucru inter-sectorial pentru prevenirea și combaterea excluziunii sociale a persoanelor vulnerabile din Satu Mare. Acest parteneriat public-privat și-a propus să dezvolte un cadru comun de acțiune menit să crească capacitatea de intervenție la nivel local pentru a răspunde nevoilor grupurilor vulnerabile și să promoveze implicarea comunității în prevenirea și rezolvarea problemelor din domeniul social.

La 6 ani distanță, luând în considerare realitățile actuale, în mare măsură influențate de urmările pandemiei COVID-19, dar și oportunitățile oferite de viitorul buget multianual al Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027, este nevoie ca strategia în domeniul social să fie reactualizată și continuată, astfel încât instituțiile și organizațiile locale să răspundă într-un mod profesionist celor mai presante nevoi ale comunității sătmărene. Direcția de Asistență Socială Satu Mare, în calitate de principal furnizor de servicii de asistență socială la nivelul municipiului, a coordonat acest demers pe toată durata desfășurării sale.

2. METODOLOGIE

Metodologia abordată a fost una participativă, elaborarea strategiei parcurgând 3 etape, în cadrul cărora au fost consultați atât beneficiarii, cât și furnizorii serviciilor sociale. Etapele parcurse și-au propus:

1. Consultarea beneficiarilor cu ajutorul chestionarelor;
2. Consultarea angajaților din sectorul social prin aplicarea unui chestionar;
3. Organizarea unor întâlniri de lucru cu angajații DAS, cu reprezentarea fiecărui birou în parte pentru a analiza – realizări, lipsuri, planuri de viitor.

Având în vedere complexitatea domeniului și multitudinea actorilor sociali implicați în furnizarea de servicii sociale, etapa de culegere a datelor a implicat direct *Grupul de lucru în asistența socială sătmăreană (GLASS)*, care reunește furnizori de servicii sociale din Municipiul Satu Mare. Scopul constituirii grupului de lucru este creșterea calității serviciilor sociale furnizate la nivel local prin colaborarea interinstituțională eficientă și transparentă, respectiv prin abordarea integrată a nevoilor beneficiarilor.

Prin această cercetare au fost vizate următoarele grupuri țintă:

1. Copii care se confruntă cu dificultăți sociale
2. Adulți care se confruntă cu dificultăți sociale
3. Vârstnici care se confruntă cu dificultăți sociale
4. Familii care se confruntă cu dificultăți sociale

Datele de cercetare au fost culese în perioada iunie – august 2020, pe baza unor instrumente realizate în jurul acestor patru grupuri. Astfel, culegerea datelor s-a realizat prin intermediul unor chestionare aplicate individual. Pentru anumite secțiuni ale cercetării (chestionarele A și B – cele care au implicat specialiști din asistenta socială sătmăreană), răspunsurile au putut fi completate în format fizic (tipărit) sau electronic (PDF). În cazul instrumentului de cercetare ce vizează grupurile țintă (chestionarul C), răspunsurile au fost completate de specialiști ai instituției/organizației care cunosc persoanele din grupul țintă.

În cazul chestionarelor A și B, datele au fost culese la nivelul fiecărei instituții/organizații nonguvernamentale implicate în GLASS. În cazul chestionarului C, datele culese din rândul beneficiarilor de servicii sociale nu pot fi considerate reprezentative din punct de vedere statistic, obstacolul major în acest caz fiind reprezentat de sistarea anumitor servicii sociale în contextul pandemiei. Totuși, ele aduc o perspectivă complementară, care nuanțează datele obținute din partea specialiștilor. Întrucât am avut în vedere surprinderea unor chestiuni de profunzime, datele obținute sunt valoroase din perspectiva identificării tendințelor și opiniilor majoritare reflectate la nivelul grupurilor țintă. Instrumentele de cercetare folosite pot fi consultate în anexele Raportului de cercetare.

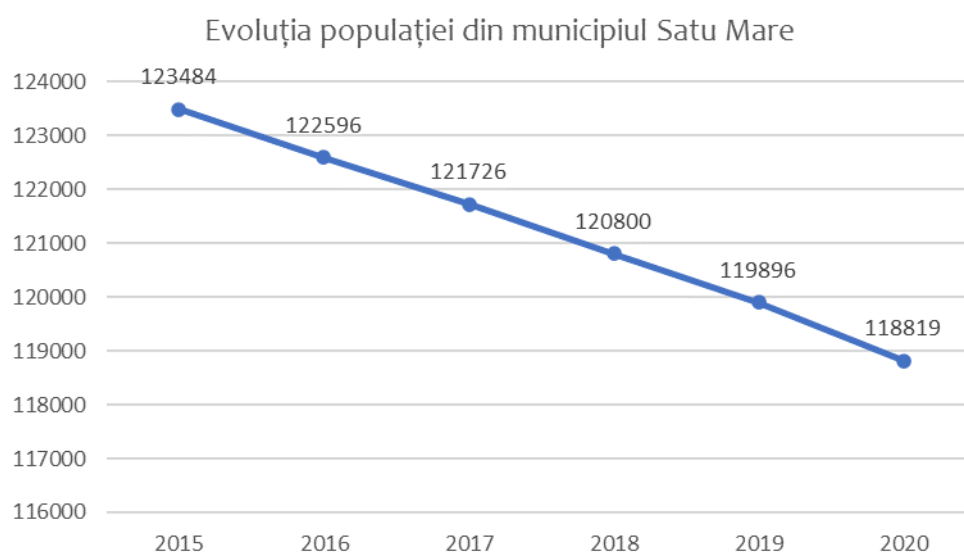
Pe parcursul lunii iulie 2020 au fost organizate două întâlniri cu membrii GLASS, o întâlnire cu reprezentanții ONG-urilor și una cu cei ai instituțiilor publice. Pe parcursul lunii august 2020, în urma colectării datelor, au fost organizate întâlniri cu fiecare birou al DAS, iar în luna octombrie au fost organizate 3 întâlniri cu cei interesați de temele majore abordate.

3.CONTEXTUL LOCAL: REPERE STATISTICE PENTRU MUNICIPIUL SATU MARE

3.1. DEMOGRAFIE¹

Conform datelor Institutului Național de Statistică - INS, numărul de persoane care își au domiciliul în municipiul Satu Mare la data de 1 ianuarie 2020 este de 118.819 locuitori, în scădere constantă față de anul 2015, când erau înregistrați 123.484 locuitori.

Graficul nr. 1. Evoluția numărului de persoane care își au domiciliul în municipiul Satu Mare la data de 1 ianuarie, în perioada 2015-2020

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

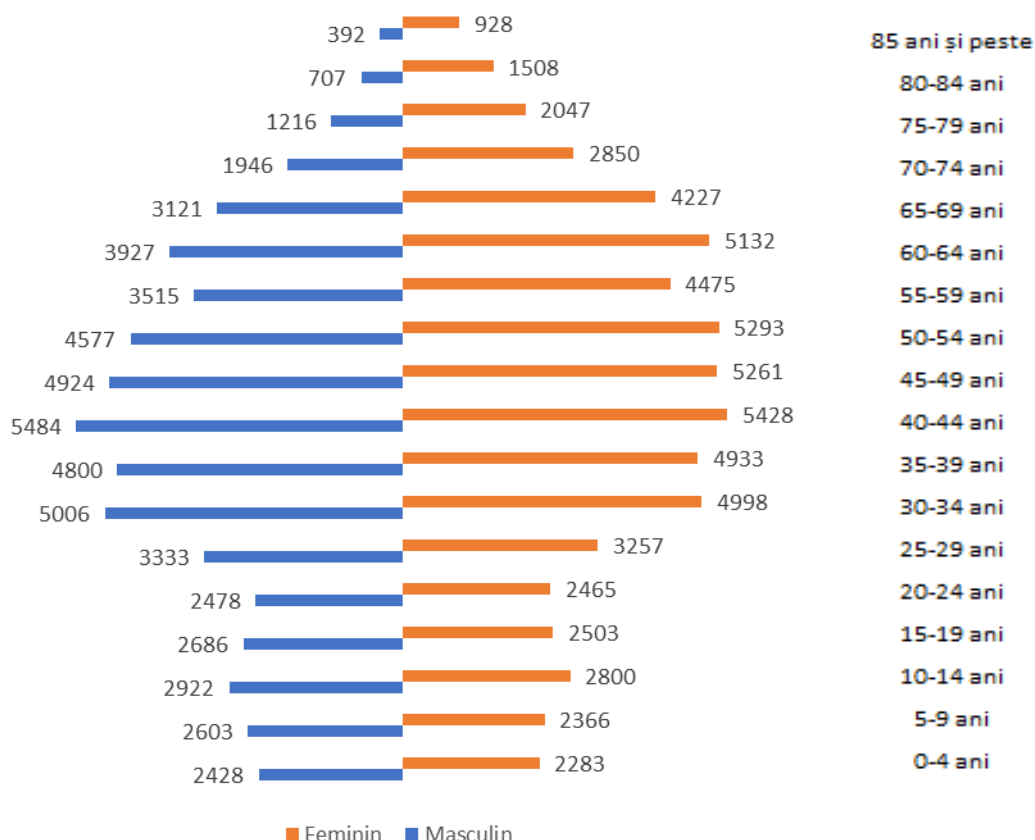
Ponderea populației feminine în totalul populației municipiului este de 52.8%, luând în considerare cele 62.754 persoane de sex feminin care își au domiciliul în Satu Mare. În același timp, ponderea populației masculine este de 47.2%, la un număr de 56.065 persoane de sex masculin. Aceste ponderi se încadrează atât în tiparele populației județului, cât și în cele ale Regiunii Nord-Vest.

Graficul următor reproduce structura pe grupe de vârstă și sex a populației municipiului Satu Mare, așa numita piramidă a vârstelor. Se poate observa o structură caracteristică populațiilor îmbătrânite: astfel, populația tânără este scăzută ca pondere, se înregistrează o natalitate scăzută, iar media vârstei populației este mai ridicată.

¹ Sursa datelor: <http://statistici.INSSE.ro>

Graficul nr. 2. Piramida vârstelor în municipiul Satu Mare, date privind populația cu domiciliul în localitate la 1 ianuarie 2020 (N=118.819 locuitori)

Piramida vârstelor în municipiul Satu Mare

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

Sporul natural al populației municipiului Satu Mare este unul negativ, în perioada de 5 ani analizată localitatea pierzând nu mai puțin de 1.615 persoane. Tendința înregistrată în timp este una de scădere continuă semnificativă a volumului populației domiciliare în municipiu. Dacă în anul 2015 se înregistrau 959 nașcuți vii și 1237 decese, rezultând un spor natural de -278 persoane, în anul 2018 sporul natural ajunge la -405, pe fondul înregistrării a 935 nașcuți vii și 1340 decese; în anul 2019 sporul natural cunoaște o ușoară îmbunătățire față de anul anterior, ajungând la valoarea de -373 persoane. Se remarcă pentru aceeași perioadă de analiză o evoluție favorabilă a mortalității infantile, numărul de decese de sub 1 an ajungând de la 8 în anul 2015 la 1 în anul 2019. În tabelul de mai jos sunt prezentate, în evoluția ultimilor 5 ani, date despre numărul de nașcuți vii, numărul de decese, numărul de decese la copii cu vârsta sub 1 an, precum și sporul natural înregistrat la nivelul municipiului.

Tabelul nr. 1. Sporul natural al populației municipiului Satu Mare în perioada 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Număr de născuți vii	959	974	989	935	876
Număr decese	1.237	1.247	1.275	1.340	1.249
din care decese sub 1 an	8	8	3	2	1
Sporul natural	-278	-273	-286	-405	-373

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

O altă sursă a scăderii în timp a populației municipiului este reprezentată de sporul migratoriu. Ca în cazul altor orașe similare (rangul II - municipii de importanță regională, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități), nivelul imigrărilor înregistrate este sub nivelul emigrărilor din Satu Mare, fiind de aproximativ 4-5 ori mai mic. Pierderea în valoare absolută înregistrată datorită migrației este de 769 persoane.

Tabelul nr. 2. Sporul migratoriu al populației municipiului Satu Mare în perioada 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Număr de imigranți definitiv	49	41	50	56	46
Număr de emigranți definitiv	219	184	204	196	208
Sporul migratoriu	-170	-143	-154	-140	-162

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

3.2.DEZVOLTARE URBANĂ

Potrivit Planului de Dezvoltare Regională NV pentru perioada 2014-2020, Satu Mare reprezintă un oraș cu servicii mixte de importanță sub-regională, cu interconectare cu municipiul Oradea. Municipiul Satu Mare are o arie de polarizare restrânsă doar la nivelul județului cu același nume, și este un pol de dezvoltare urbană care îndeplinește rol de liant între polul de creștere reprezentat de municipiul Cluj-Napoca și celelalte orașe mici și mijlocii ale sistemului urban din județ, cu rolul de a preveni tendințele de dezechilibrare a dezvoltării în cadrul regiunilor din care fac parte.

Investițiile realizate în polii de dezvoltare urbană contribuie la reducerea nivelului de concentrare a populației și forței de muncă din marile centre urbane și la crearea unei structuri spațiale care să impulsioneze dezvoltarea economică echilibrată teritorial.

Harta Municipiului Satu Mare

În calitate sa de pol de dezvoltare urbană, municipiul Satu Mare a fost ținta unor programe prioritare ale Uniunii Europene, prin Programul Operațional Regional 2007-2013 și Programul Operațional 2014-2020, vizând creșterea calității vieții și crearea de noi locuri de muncă prin reabilitarea infrastructurii urbane, îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv a serviciilor sociale, precum și prin dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor și a antreprenoriatului. Amplasarea în proximitatea graniței cu Ungaria a încurajat cooperarea transfrontalieră pe teme economice, sociale și culturale, inclusiv în contextul programelor cu finanțare europeană. Toate acestea au contribuit la coeziunea socială, dar, în același timp, trebuie remarcată și migrația forței de muncă în străinătate, favorizată de aceeași amplasare geografică favorabilă.

3.3.ECONOMIE LOCALĂ ȘI OCUPARE²

Municipiul Satu Mare este unul dintre principalele motoare economice la nivel județean, aportul firmelor de aici la produsul intern brut al județului fiind cel mai semnificativ, în comparație cu celelalte localități. PIB-ul județului Satu Mare era în anul 2018 de 2.375.000.000 euro, reprezentând 10,2% din PIB-ul regional; reședinței de județ îi revine aproximativ 60% din cifra de afaceri a județului.

Industrie. La nivelul municipiului este disponibilă o paletă largă de domenii industriale (echipamente și componente auto, componente electronice, materiale plastice, construcții metalice). În municipiul Satu Mare și zona metropolitană, activitățile industriale se desfășoară preponderent pe platforme industriale, unele dintre acestea cu statut de parc industrial. Capitalul străin este prezent îndeosebi în industria auto și industria echipamentelor electrice. Cea mai mare contribuție la importurile efectuate în județul Satu Mare o are ramura industrială a mașinilor, aparatelor și echipamentelor electrice, urmată de cea a materialelor plastice și din cauciuc și de cea a metalelor comune. Cele mai multe produse trimise spre export au fost mașinile, aparatele și echipamente electrice, urmate de materialele plastice și din cauciuc, respectiv industria textilă.

Cercetare, dezvoltare, inovare. Activitatea de cercetare-dezvoltare s-a redus constant, județul Satu Mare și implicit municipiul Satu Mare ocupând ultimele locuri în cadrul regiunii după indicatorul specific acestui domeniu, respectiv numărul de salariați din acest sector raportat la 10.000 persoane civile ocupate.

Servicii. Acest sector este destul de slab reprezentat în economia municipiului. Cea mai importantă contribuție o are comerțul, cu o pondere de aproximativ 32% în totalul societăților comerciale active.

Agricultură. Deși suprafața agricolă reprezintă o pondere însemnată din suprafața teritoriului administrativ al municipiului Satu Mare, care este de 15.015 ha, activitățile agricole nu au o importanță deosebită în structură sectoarelor generatoare de venituri. Terenul agricol ocupă 10.294 ha, distribuit astfel: teren arabil – 8.582 ha; pășuni – 1.526 ha; fânețe – 175 ha; livezi – 9 ha; vii – 2 ha.

Forța de muncă. Numărul mediu al salariaților a cunoscut o ușoară creștere, de la 47.907 persoane în anul 2015 la 52.417 persoane în anul 2018. Câștigul salarial nominal mediu net lunar la nivelul județului Satu Mare (nu sunt disponibile date la nivel de localități) a cunoscut o tendință pozitivă, crescând de la 1.465 lei în anul 2015 la 2.510 lei în anul 2019. Merită de remarcat faptul că, atât în anul 2018, cât și în anul 2019, câștigul salarial mediu net a fost mai mare în cazul femeilor decât al bărbaților: astfel, diferența era de 134 de lei în favoarea persoanelor de sex feminin în anul 2018, respectiv de 20 de lei în anul 2019. Pe domenii de activitate, în perioada 2015 – 2019 au fost înregistrate următoarele câștiguri salariale medii nete la nivelul municipiului Satu Mare:

² Sursa datelor: <http://statistici.insse.ro>

Tabelul nr. 3. Câștigul salarial mediu net la nivelul municipiului Satu Mare, 2015-2019 (lei)

	2015	2016	2017	2018	2019
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	1180	1532	1712	1938	2215
B. Industria extractivă	1308	1337	1561	1745	2443
C. Industria prelucrătoare	1519	1704	1968	2164	2381
D. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	2881	2965	3102	3398	3862
E. Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1521	1717	1917	2113	2319
F. Construcții	990	1239	1346	1463	2472
G. Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	1180	1421	1683	1840	2041
H. Transport și depozitare	1484	1542	1696	1930	2095
I. Hoteluri și restaurante	826	994	1181	1378	1451
J. Informații și comunicații	1397	1706	2120	2154	2365
K. Intermedieri financiare și asigurări	2497	2497	2649	2810	3218
L. Tranzacții imobiliare	1352	1552	1857	1856	2018
M. Activități profesionale, științifice și tehnice	1463	1671	2188	2135	2594
N. Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	1144	1168	1400	1535	1708
O. Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	2890	2989	3612	4225	4898
P. Învățământ	1874	1894	2281	2653	3345
Q. Sănătate și asistență socială	1486	1925	2420	2985	3242
R. Activități de spectacole, culturale și recreative	1353	1470	1825	2064	2392
S. Alte activități de servicii	1062	1284	1459	1747	1881

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

În completarea datelor privind forța de muncă angajată, sunt relevante și informațiile referitoare la șomerii din municipiu. Astfel, numărul de șomeri înregistrați se păstrează relativ constant și la un nivel destul de scăzut în fiecare dintre anii luați în analiză, cunoscând o scădere mai accentuată în anul 2017 față de anul anterior, de la 264 persoane la 185, după care se observă o nouă creștere ușoară, la 209 persoane în 2019. Pentru fiecare dintre anii analizați, numărul de șomeri de sex feminin depășește cu puțin numărul șomerilor de sex masculin, fără a fi vorba de diferențe semnificative. În anul 2019, ponderea șomerilor înregistrați la sfârșitul lunii este redusă, de doar 0.3% din totalul resurselor de muncă.

Tabelul nr. 4. Numărul de șomeri înregistrați anual la nivelul municipiului Satu Mare, 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Total	264	185	215	209
Masculin	127	89	105	99
Feminin	137	96	110	110

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

Situația recentă, cauzată de pandemia COVID-19, este reflectată în graficul de mai jos, ce surprinde evoluția pe parcursul primei jumătăți a anului 2020 a numărului de șomeri înregistrați lunar în evidențele autorităților de profil. Se poate ușor observa creșterea accentuată, menținută în timp, a numărului de șomeri, atât pe fondul pierderii locurilor de muncă în anumite domenii mai expuse riscurilor în contextul pandemiei, cât și pe fondul întoarcerii în țară a unor persoane care anterior au lucrat în străinătate.

Tabelul nr. 5. Numărul de șomeri înregistrați la sfârșitul lunii la nivelul municipiului Satu Mare, 2020

	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie
Total	172	177	244	333	313	363
Masculin	84	86	100	126	130	156
Feminin	88	91	144	207	183	207

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

EDUCAȚIA

Populația școlară a municipiului a rămas relativ constantă în timp, înregistrându-se o creștere ușoară de la 23,410 persoane în anul 2015, la 23,503 persoane în anul 2019. Analiza pe niveluri de educație evidențiază o creștere cu 50% a numărului de locuri în creșe și implicit o creștere a gradului de cuprindere în acest tip de unități de învățământ, de la 200 în 2015, la 304 în anul 2019. Se poate observa de asemenea o scădere accentuată a numărului de elevi înscriși în învățământul liceal, de la 6.677 în anul 2015 la 6,010 în anul 2019, dar care a fost corelată cu o creștere importantă a efectivelor de elevi ai școlilor profesionale, de la 828 în anul 2015 la 1,400 în anul 2019. A crescut semnificativ și numărul de tineri care optează pentru o școală postliceală, de la 1.406 persoane în 2015 la 1.728 persoane în anul 2019. Structura pe niveluri de educație a populației școlare este redată în tabelul următor:

Tabelul nr. 6. Populația școlară pe niveluri de educație în municipiul Satu Mare

	2015	2019
Copii înscriși în creșe	200	304
Copii înscriși în grădinițe	3.520	3.480
Elevi înscriși în învățământul primar	5.152	5.187
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	4.336	4.465
Elevi înscriși în învățământul liceal	6.677	6.010
Elevi înscriși în învățământul profesional	828	1.400
Elevi înscriși în învățământul postliceal	1.406	1.728
Studenti și cursanți înscriși în învățământul universitar	1.291	929
TOTAL	23.410	23.503
Absolvenți de învățământ gimnazial	1.017	1.045

Absolvenți de învățământ liceal	1.522	1.502
Absolvenți de învățământ profesional	123	328
Absolvenți de învățământ postliceal	451	532

Sursa: Editare proprie, bază de date INS România

Nu sunt disponibile date despre abandonul școlar la nivel de municipiu, dar pot fi relevante datele la nivel de județ; astfel, în anul 2018, ultimul pentru care INS a solicitat date în acest sens, s-a înregistrat o rată a abandonului școlar la nivelul învățământului primar de 1.3%, iar la nivelul învățământului gimnazial de 2.6%.

Copiii și elevii din municipiul Satu Mare sunt cuprinși în 43 de unități școlare de pe raza municipiului Satu Mare, dintre care 13 unități de învățământ preșcolar, 11 unități de învățământ primar și gimnazial, 7 unități de învățământ liceal, respectiv 2 unități de învățământ postliceal. La nivelul municipiului Satu Mare funcționează, de asemenea, două structuri de învățământ superior, care asigură tinerilor studenți oportunități de studiu la nivel de licență și masterat cât mai aproape de domiciliu.

O parte din aceste unități de învățământ au fost modernizate sau reabilitate din fonduri asigurate prin bugetul local, iar o altă parte a acestora a beneficiat de fonduri europene pentru reabilitare, inclusiv termică, a infrastructurilor educaționale. Cu toate acestea, procesul de modernizare trebuie continuat pentru a crește gradul de cuprindere a elevilor în școală și a asigura fiecărui copil șansa de a încheia măcar ciclurile de învățământ obligatoriu. Din datele statistice de pe pagina INS se poate observa constanța numărului de persoane care ocupă funcții didactice în școlile din Satu Mare; astfel, dacă în 2015 erau angajate 1.564 cadre didactice, în anul 2019 numărul acestora ajunge la 1.584.

Conform unei cercetări realizate la nivelul județului Satu Mare, mai mult de jumătate dintre tinerii respondenți (61%) nu au planuri de a-și continua studiile. Peste jumătate dintre ei doresc să urmeze cursuri profesionale (nivel mediu, cu bacalaureat). 19% dintre ei își doresc să urmeze studii superioare, 7% studii postliceale sau tehnice, 13% doresc să urmeze diverse cursuri și doar 4% cursuri postuniversitare. Decizia de a continua studiile este influențată în cea mai mare măsură de motivația de a obține un serviciu cât mai bun/mai bine plătit. Următoarele motivații, în ordinea importanței, sunt: lipsa șanselor de a duce o viață decentă (fără studii adecvate), urmată de posibilitatea de a face ceea ce le place. Găsirea unui loc de muncă care să se potrivească mai bine cu viața de familie și șanse mai mari în a găsi un loc de muncă în străinătate sunt următoarele motivații menționate de tineri. Aceste date ne oferă indicii și în ceea ce privește tinerii din municipiul.

Din punctul de vedere al integrării tinerilor pe piața muncii este important de urmărit dacă au avut posibilitatea de a dobândi experiență de muncă în timpul studiilor. Teoretic, există oportunități de a urma stagii profesionale obligatorii sau opționale, stagii de internship sau de practică, respectiv posibilități de muncă plătită în diferite organizații. Proiecte cu finanțare europeană au promovat astfel de oportunități, însă impactul lor este greu de măsurat.

Infrastructura școlară disponibilă răspunde parțial nevoilor existente, însă e nevoie de continuarea eforturilor de modernizare a clădirilor și spațiilor adiacente, astfel încât să fie asigurate condiții de calitate europeană tinerelor generații și un acces crescut la educație. La începutul anului școlar 2019-2020, în școlile din municipiul Satu Mare existau 987 săli de clasă, 114 laboratoare școlare, 31 săli de gimnastică, 55 ateliere școlare și 33 terenuri de sport. De asemenea, elevii și cadrele didactice aveau alocate pentru studiul în școală un număr de 2.260 calculatoare (PC).

3.4.SĂNĂTATE

Infrastructura sanitară disponibilă locuitorilor municipiului Satu Mare include 2 spitale în proprietate publică cu un număr total de 1.153 paturi și 2 spitale în proprietate privată cu un număr total de 52 paturi, 1 ambulatoriu de specialitate și 2 ambulatorii integrate spitalului, 1 dispensar medical, 1 centru de sănătate mintală, 1 centru medical de specialitate, 1 punct de lucru al unui centru de dializă cu 29 paturi, 5 cabinete medicale de medicină generală private, 12 cabinete medicale școlare, 1 cabinet medical de familie proprietate publică și 48 cabinete medicale de familie proprietate privată, 7 societăți medicale civile proprietate privată, 1 cabinet stomatologic proprietate publică și 146 cabinete stomatologice private, 149 cabinete medicale de specialitate private, 6 societăți civile medicale de specialitate în proprietate privată, 4 farmacii și puncte farmaceutice publice și 58 farmacii, puncte farmaceutice și depozite farmaceutice private, 23 laboratoare medicale publice și 18 laboratoare medicale private, 31 laboratoare de tehnică dentară private, 1 centru de transfuzie și 5 alte tipuri de cabinete medicale.

Personalul medico-sanitar care deservește aceste unități medicale este format din 274 medici, din care 7 medici de familie, în sistemul public, respectiv 123 medici, din care 74 medici de familie, în sistemul privat; 149 medici stomatologi, dintre care 5 în sistemul public; 163 farmaciști, din care 5 în sistemul public; 793 persoane din categoria personalului sanitar mediu în sistemul public și 441 persoane în sistemul privat.

Deși s-au făcut investiții în infrastructura de sănătate din municipiu, sistemul medical sătmărean necesită continuarea alocării de fonduri pentru finanțarea lucrărilor de construire, reabilitare, modernizare și dotare a spațiilor existente, precum și pentru atragerea de noi specialiști în unitățile de sănătate publică, pentru a asigura serviciile medicale curative, de prevenție și profilaxie în condiții moderne, conforme cu normele europene.

4. REȚEAUA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI SATU MARE

Instituțiile/autoritățile publice din domeniul social sunt structuri specializate în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială. Obiectul de activitate al acestor instituții publice îl constituie realizarea ansamblului de măsuri, programe, servicii specializate de protejare a persoanelor, familiilor, grupurilor și comunităților cu probleme speciale aflate în dificultate și un grad de risc social, care nu au posibilitatea de a realiza prin mijloace și eforturi proprii un mod normal și decent de viață, cu scopul creșterii calității vieții acestora.

Pe lângă acest tip de instituții, o serie de alte organizații se implică prin programele proprii în oferirea de servicii conform prevederilor legale populației ca întreg sau unor categorii de persoane clar definite, precum copiii școlarizați, mamele aflate în concediul de maternitate, pensionarii, persoanele care au suferit condamnări neprivative de libertate etc.

Serviciile de asistență socială la nivelul municipiului Satu Mare sunt realizate prin intermediul unei rețele complexe de instituții și organizații nonguvernamentale care sunt menite să răspundă nevoilor complexe și de durată ale persoanelor provenind din categoriile defavorizate. 19 dintre

aceste instituții și organizații, care au și o componentă socială, au fost incluse în cercetarea noastră, oferind o imagine cuprinzătoare și de profunzime a modalităților de suport pentru persoanele cu risc de marginalizare din municipiul Satu Mare. Iată lista acestora:

Tabelul nr. 7. Instituții și organizații din municipiul Satu Mare, incluse în GLASS, care oferă servicii și/sau prestații sociale

Denumirea instituției / organizației	Descrierea organizațiilor
Instituții și/sau centre subordonate	
Direcția de Asistență Socială Satu Mare cu următoarele instituții în subordine: - Centrul Creșe în Sistem Public care are în componență: a) Creșa „Țara Minunilor”; b) Creșa „Albă ca Zăpada”; c) Creșa „Punguța cu doi bani”; d) Creșa „Dumbrava Minunată”; e) Creșa „Harap Alb” f) Creșa „Mica Sirenă” g) Creșa „Degețica” h) Creșa Dâmbovița i) Creșa Wolfenbuttel - Centrul Social „Prichindel” - Centrul Multifuncțional „Alter Ego” - Centrul de Urgență pentru Adulți – Adăpost de Noapte - Centrul de zi pentru persoane vârstnice - Centrul Social de Servicii Medicale	Este o instituție publică de interes local, cu personalitate juridică, care funcționează sub autoritatea Consiliului Local al municipiului Satu Mare, din anul 2003. DAS Satu Mare are rolul de a identifica și de a soluționa problemele sociale ale comunității, fiind structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, comunități marginalizate-romi, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Satu Mare cu următoarele instituții în componență: - Casele de tip familial Ana și Felicia - Centrul de Îngrijire și Asistență „Șansa” Satu Mare - Centrul de Recuperare pentru Copilul cu Handicap Satu Mare	Funcționează ca instituție publică, de interes județean, cu personalitate juridică în subordinea Consiliului Județean Satu Mare. Asigură aplicarea politicilor sociale și strategiilor de asistență socială la nivel județean, în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor cu handicap, persoanelor vârstnice cu handicap, precum și oricăror persoane aflate în nevoie.
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Satu Mare	Este o instituție de învățământ special integrat, specializată în oferirea, coordonarea și monitorizarea de servicii educaționale specifice acordate copiilor/elevilor, cadrelor didactice, părinților și membrilor comunității, pentru a asigura tuturor accesul la o educație de calitate, precum și asistența necesară. CJRAE este o unitate conexă a Inspectoratului Școlar Județean Satu Mare, subordonată metodologic Ministerului Educației Naționale și financiar

	Consiliului Județean Satu Mare.
Penitenciarul Satu Mare	Este un serviciu public cu un rol social deosebit, determinat de funcțiile sale de garant al păstrării unui echilibru social, de formare a unei atitudini corecte a deținuților față de valorile sociale, față de ordinea de drept și față de regulile de conviețuire socială.
Organizații nonguvernamentale	
Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare	Asociația oferă îmbrăcăminte și alimente pentru nevoiași, dar și sprijin pentru școlarizarea copiilor de etnie romă.
Asociația Langdon Down Transilvania	Organizația a fost înființată în anul 2005, la inițiativa părinților unui copil cu sindrom Langdon-Down, care și-au propus să creeze o structură de sprijin superioară, cu alternative la soluțiile existente în acest domeniu în municipiul Satu Mare. Misiunea asociației este promovarea și susținerea dezvoltării persoanelor cu dizabilități, în special a copiilor și tinerilor cu sindrom Langdon-Down, precum și a celor cu dizabilitate intelectuală și a familiilor lor, prin asigurarea unor servicii corespunzătoare care să le permită atingerea potențialului lor maxim și posibilitatea de a se integra într-o societate care să-i respecte și să-i aprecieze.
Asociația Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului Satu Mare	Asociația este acreditată ca și furnizor de servicii sociale începând cu anul 2014. Asociația asigură activități cu caracter social și de voluntariat – masă oferită persoanelor cu posibilități financiare modeste, activități cu copiii de la masa săracilor (program after-school), asistență materială pentru familiile și persoanele adulte aflate în dificultate (inclusiv pachete de subzistență), asistență medicală, asistență duhovnicească, sprijin în vederea găsirii unui loc de muncă.
Asociația Organizația Caritas a Diecezei Satu Mare	Misiunea organizației este sprijinirea persoanelor aflate în nevoie, în spirit creștin, fără deosebire de naționalitate, religie, rasă, sex sau convingeri politice. Scopul organizației este îmbunătățirea calității vieții celor mai suferinzi și celor mai expuși la situații de risc. În acest scop echipa de specialiști oferă o serie de programe destinate persoanelor în vârstă, programe socio-educative pentru copii și tineri, programe sociale de suport și intervenție, programe destinate persoanelor cu dizabilități.
Asociația Solidară Emmaus Satu Mare	Asociația are ca scop educarea, formarea și integrarea socio-profesională a tinerilor majori. Asociația desfășoară un program de integrare socioprofesională adresat tinerilor majori, cu precădere celor proveniți din sistemul de protecție a copilului și celor fara adăpost. Tinerii sunt sprijiniți pe latura socială (găzduire în centru rezidențial, consiliere educativă și psihologică,

	obținerea deprinderilor de viață independentă, acces la educație, la formarea profesională, la asistență medicală și juridică) și pe latura profesională, printr-un loc de muncă de inserție în cadrul asociației (economie socială).
Asociația Stea	Asociația are misiunea de a susține oamenii și comunitățile marginalizate prin educație și antreprenariat pentru a depăși obstacolele ce stau în calea incluziunii lor sociale. Viziunea Asociației Stea este o lume în care cei mai vulnerabili au puterea să iasă din sărăcie, să-și construiască o viață demnă pentru familiile lor și să contribuie la dezvoltarea comunităților din care fac parte. Asociația Stea susține educația copiilor, asigură educație parentală și sprijină adulții în integrarea în muncă sau antreprenariat.
Asociația Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu Satu Mare	Asociația este organizația mamă a Centrului „Fericitul Scheffler János”, care are drept profil de specialitate recuperarea și reabilitarea medicală a persoanelor (copii, tineri, adulți, persoane cu handicap) aflate în dificultate.
Fundația FARA România – Căminul de Tranzit Foyer Satu Mare	Misiunea fundației este să furnizeze servicii sociale pentru copiii uitați, pentru tineri și familiile acestora care nu le pot asigura o viață decentă, pentru atingerea potențialului de care sunt capabili, ieșirea din cercul sărăciei și integrarea în viața socială și economică. Căminul de Tranzit Foyer este un centru de tranzit care oferă acomodare temporară pentru tineri cu vârsta cuprinsă între 18 și 26 de ani, care se află în situația de a nu mai putea locui cu familia, nu au sprijin familial, și care doresc să se pregătească pentru viața independentă de adult.
Fundația Hans Lindner Satu Mare	Fundația s-a înființat în martie 1997 din inițiativa omului de afaceri german Hans Lindner și a familiei sale. Fundația ”asigură atât programe caritativ-umanitare, cât și programe de dezvoltare, ocupându-se de oamenii aflați în reală nevoie și de cei care depun reale eforturi pentru auto-rezolvare.” Misiunea fundației este de a uni eforturile proprii cu cele ale beneficiarilor, respectiv de a sprijini și promova educația, în toate formele ei, urmărind formarea de persoane cu un pronunțat spirit de inițiativă. Organizația vine și în ajutorul copiilor cu nevoi speciale.
Fundația Maurer Satu Mare	Fundația a fost înființată în 1997 de către dl. Maurer Róbert, în primul rând pentru a desfășura activități în domeniul social, cum ar fi: îngrijire persoane vârstnice, ajutorarea familiilor provenite din categoriile defavorizate, ajutorarea persoanelor aflate în perioada postoperatorie, după operații suferite pe cord. Fundația desfășoară activități de donație constând în alimente, îmbrăcăminte, jucării, dulciuri. Fundația

	dispune și de o ambulanță cu care asigură, cu titlu gratuit, transportul pacienților, atât pe plan intern, cât și în afara granițelor țării.
Serviciul de Ajutor Maltez Satu Mare	Organizația urmărește asistarea consecventă și dezinteresată a persoanelor nevoiașе din societate, fără prejudecăți sau discriminare, străduindu-se să transmită tinerei generații valorile carității și compasiunii active. Prin activitățile sale își propune să contribuie la soluționarea problemelor sociale din România, să sensibilizeze populația cu privire la aceste probleme și să participe la dezvoltarea societății civile.

Sursa: Editare proprie, bază de date cu instituții și organizații active în domeniul social din Satu Mare, 2020

Pentru o descriere structurată a acestor instituții și organizații, am ales să le prezentăm pentru început în funcție de categoriile și numărul de beneficiari de care se ocupă. Datele reflectă situația existentă la momentul culegerii datelor (martie 2020 – iulie 2020).

Tabelul nr. 8. Instituțiile și ONG-urile din municipiul Satu Mare, care oferă servicii sociale – categorii de beneficiari și număr de beneficiari

Denumire	Categorii de beneficiari	Număr de beneficiari
Instituții și/sau centre subordonate		
Direcția de Asistență Socială Satu Mare (DAS)	Persoane cu dizabilități	1.200
	Beneficiarii de locuințe sociale și de necesitate	1000
	Persoane fără adăpost	60
	Copii aflați în dificultate	650
	Familiiile cu venituri mici	59
	Copii beneficiari ai centrelor de zi	60
	Persoane vârstnice beneficiare a serviciilor centrului de zi pentru vârstnici	
Centrul Social de Urgență pentru Adulți - Adăpost de noapte	Persoane adulte fără adăpost cu ultimul domiciliu în municipiul Satu Mare.	
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Satu Mare (DGASPC)	Copii cu și fără dizabilități	
	- în centre	1.232*
	- în evidența Serviciului de Evaluare Complexă	600*
	Persoane cu dizabilități	
	- în centre	418*
	- în evidența Serviciului de Evaluare Complexă	6.407*
	Victimele violenței în familie	26*
	Victimele traficului de persoane	---*

Centrul Județean de Resurse și Asistență Socială Satu Mare (CJRAE)	Preșcolarii din sistemul de învățământ public	3.452*
	Elevii din sistemul școlar preuniversitar	16.968*
	Părinți	
	Cadre didactice	
Penitenciarul Satu Mare	Persoane private de libertate	350*
Centrul Multifuncțional Alter Ego	Copii și tineri în familie, la școală, în societate, orientare școlară Adulți cu probleme sociale (familii dezorganizate, șomeri, Persoane dependente etc.) Persoane vârstnice	
Centru de zi pentru vârstnici	Persoane adulte fără adăpost cu ultimul domiciliu în municipiul Satu Mare	
Organizații nonguvernamentale		
Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare	Persoane de etnie romă	500*
Asociația Langdon Down Transilvania	Adulți cu dizabilități intelectuale	15
	Apartținători, familiile persoanelor cu dizabilități	17
Asociația Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului Satu Mare	Copii proveniți din medii defavorizate	44
	Persoane vârstnice cu venituri precare	121
	Familii cu mulți copii și venituri mici pe membru de familie	44
	Familii cu mulți copii din mediul rural	26*
	Ajutor punctual pentru persoane cu diverse boli	20
Asociația Organizația Caritas a Diecezei Satu Mare	Copii proveniți din medii defavorizate	444*
	Persoane cu dizabilități – copii și adulți	329*
	Persoane vârstnice	782*
	Persoane și familii aflate în situații de criză	481*
Asociația Solidară Emmaus Satu Mare	Tineri proveniți din sistemul de protecție a copilului	17
	Tineri în risc de marginalizare	1
	Tineri fără adăpost	2
Asociația Stea	Copii aflați la risc de separare de părinți	181
	Părinți din familii aflate în dificultate care trăiesc în zone urbane marginalizate	44
	Tineri ai străzii / în situații de excluziune socială	22
	Familii aflate în dificultate	105
	Comunitate roma marginalizată	412

Asociația Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu Satu Mare	Copii	140
	Copii cu dizabilități	170
Fundația FARA România – Căminul de Tranzit Foyer Satu Mare	Tineri aflați în situații de dificultate	60
	Adolescenți din sistemul de protecție a copilului (activitate pilot)	33
Fundația Hans Lindner Satu Mare	Tineri școlari	1.000*
	Copii marginalizați, și copii cu boli maligne Adulți, persoane care caută soluții pentru a-și îmbunătăți viața	50*
Fundația Maurer Satu Mare	Copii cu vârsta între 3-6 ani	40*
	Persoane fără adăpost	20*
	Persoane grav bolnave	20*
	Persoane defavorizate	10*
Serviciul de Ajutor Maltez Satu Mare	Copii	80

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

** Date la nivelul județului Satu Mare, având în vedere faptul că instituția/organizația are competențe la nivelul întregului județ*

În continuare am centralizat principalele servicii oferite de instituțiile și organizațiile sătmărene care au și atribuții în domeniul social. Acolo unde au fost formulate și scurte descrieri ale serviciilor, am păstrat strict termenii utilizați de persoanele ce au fost responsabilizate cu completarea chestionarului, pentru a reda cât mai bine autenticitatea percepției asupra conținutului activității. Totodată prezentăm în cele ce urmează și principalele realizări cu care se mândresc aceste instituții, pentru a evidenția reușitele de până acum ale actorilor instituționali implicați.

Tabelul nr. 9. Instituțiile și ONG-urile din municipiul Satu Mare – tipuri de servicii, descrierea serviciilor, principalele realizări

Denumire instituție / organizație	Tipul de servicii	Descrierea serviciilor	Principalele realizări
Instituții și/sau centre subordonate			
Direcția de Asistență Socială Satu Mare	Centrul Social Prichindel (centru de zi)	Centrul social este un serviciu pentru protecția copilului care oferă îngrijire pe timpul zilei copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-4 ani, asigurând menținerea, refacerea, dezvoltarea capacităților copiilor și părinților pentru depășirea situațiilor care ar putea determina separarea acestora de familia naturală.	Constituirea grupului de lucru inter-organizațional GLASS Depunerea a 5 proiecte pentru accesarea de fonduri nerambursabile din care a fost finanțat 1 proiect – Obținerea unei finanțări nerambursabile prin programul POCU pentru un centru de zi – grup țintă persoane vârstnice de pe raza municipiului; Parteneriatul cu ONG-urile locale este mult mai bun decât în trecut.
	Centrul Multifuncțional Alter Ego	Scopul serviciului social este de a preveni abandonul familial, instituționalizarea și abandonul școlar al copiilor care provin din familii cu domiciliul pe raza municipiului Satu Mare și care se găsesc în situații de risc social, risc de separare de părinți, prin asigurarea pe timpul zilei a unor activități de îngrijire, educație, recreere, petrecerea timpului liber, socializare și consiliere psihologică	

		pentru a dezvolta deprinderile de viață independentă a copilului, de a oferi sprijin și consiliere socială, pentru părinți sau reprezentanți legali, precum și pentru alte persoane care au în îngrijire copii.	
	Centrul Social de Urgență pentru Adulți - Adăpost de Noapte	Centrul urmărește asigurarea serviciilor sociale pentru persoanele adulte fără adăpost, acordarea de intervenție minimă de urgență, de asistare medicală, asigurarea unui loc de dormit, a unui spațiu social pe timp de noapte pentru persoanele adulte fără adăpost și mamelor cu copii, victime ale violenței domestice.	
	Centru de zi pentru vârstnici	Scopul serviciului social este creșterea calității vieții persoanelor de vârstă a treia, aflate în risc de marginalizare și/sau excluziune socială și promovarea participării la viața socială.	
	Centru Creșe în Sistem Public	Creșele oferă servicii cu caracter social, medical, educațional pentru creșterea, îngrijirea și educarea	

		timpurie a copiilor cu vârste cuprinse între 1 -4 ani. Centrul acordă servicii medicale individuale și la nivelul colectivităților din școli și grădinițe (servicii de asistență medicală și stomatologică preventivă și curativă)	
	Centrul Social de Servicii Medicale		
	Protecție socială	Identificarea continuă a nevoilor persoanelor aflate în situații de risc social (copii și vârstnici în situații risc, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, mamă și copil victime ale violenței domestice)	
	Asistenți personali și indemnizații pentru persoanele cu handicap grav	Consiliere în vederea acordării drepturilor persoanelor cu handicap prevăzute de Legea nt.448/2006	
	Beneficii sociale	Consiliere în vederea acordării beneficiilor materiale și financiare stabilite prin legi speciale	

	Locuințe sociale și de necesitate	Gestionarea fondului de locuințe sociale și de necesitate de pe raza municipiului Satu Mare	
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Satu Mare	Echipa mobilă a copilului cu dizabilități Asistență maternală Servicii de tip plasament familial / persoană	- psihopedagogie - logopedie - consiliere psihologică - asistență socială - kinetoterapie pasivă / masaj - 2 consilieri cu atribuții de psiholog, 7 consilieri 2 consilieri, 3 referenți, 1 consilier psiholog, 2 persoane delegate de la alt serviciu	Suport acordat tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului prin servicii oferite în cadrul Centrului social cu destinație multifuncțională – grup țintă tineri care părăsesc sistemul de protecție: 11 DGASPC Satu Mare implementează, în parteneriat cu Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați proiectul VENUS „Împreună pentru o viață în siguranță!”. A fost semnat contractul de finanțare corespunzător proiectului ce urmărește îmbunătățirea și dezvoltarea măsurilor și serviciilor sociale în scopul prevenirii și combaterii violenței domestice la nivel național, prin crearea și dezvoltarea unei rețele naționale inovative integrate de locuințe protejate, grupuri de suport și consiliere vocațională în scopul implementării unui program național de protecție a victimelor violenței domestice și derularea unor campanii privind prevenirea și combaterea violenței în familie. Grup țintă victimele violenței domestice: 163 DGASPC Satu Mare are în subordine echipa

			mobilă pentru copii cu dizabilități aflați în propria familie în cadrul echipei mobile s-au efectuat, pe parcursul anului 2019, 316 de intervenții prin deplasări în județ, în vederea realizării activităților de terapie psihologică, psihopedagogică, kineto-terapeutică și de asistență socială pentru copii cu dizabilități. Grup țintă copii cu dizabilități: 36
Casa de tip familial Ana	Consiliere Asistență medicală Asistență psihologică	„Să îi ascuți!” Operație de coordonare și monitorizare medicală	Medical – grup țintă minori: 8 copii Renovare casă/baie – grup țintă minori: 8 copii Acces la intervenții chirurgicale – grup țintă minori: 1
Casa de tip familial Felicia	Găzduire în locuințe Îngrijire	Supraveghere loc de muncă protejat locuințe protejate Transfer servicii adulți Integrare socio-medicală	Mediul familial Școala
Centrul de Îngrijire și Asistență „Șansa” Satu Mare	Îngrijire Rezidență	---	Plan de reorganizare – grup țintă persoane vârstnice, persoane cu dizabilități: 50 Asigurarea nevoilor de bază, nivel de trai ridicat
Centrul de Recuperare pentru Copilul cu Handicap Satu Mare	Servicii de recuperare	Fizioterapie Psihoterapie Masaj	Cameră multi-senzorială – grup țintă copii: 20 Îmbunătățirea calității serviciilor – grup țintă copii: 20
Centrul Județean de Resurse și Asistență Socială Satu Mare	Consiliere, evaluare Terapie	Consiliere psiho-pedagogică Evaluarea orientarea școlară și profesională a copiilor cu cerințele	Implementarea programului de prevenție a absențelor școlare – grup țintă elevi Orientarea școlară și profesională a copiilor cu

		speciale Terapie logopedică	nevoi speciale Colaborare bună cu instituții și ONG-uri
Penitenciarul Satu Mare	Serviciul Educație Serviciul Asistență Psihosocială	Activități de evaluare Programe educaționale Formare profesională Consiliere socială/ psihologică Programe sociale/ asistență psihologică Activități de mediere socială	Includerea deținuților în demersuri specifice care vin în sprijinul nevoilor educaționale de asistență psihologică/în asistență socială identificate Înțelegerea rolului obținerii și prestării unui loc de muncă prin investirea în activități lucrative Grup țintă: persoane private de libertate
Organizații nonguvernamentale			
Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare	Probleme sociale Educație	Îmbrăcăminte, mâncare pentru nevoiași	Sprijin pentru școlarizare – grup țintă copii de etnie romă: 100
Asociația Langdon Down Transilvania	Centru de zi pentru adulți cu dizabilități	Activități zilnice pentru 15 adulți cu dizabilități	Integrarea/Reintegrarea socială a beneficiarilor centrului de zi – grup țintă adulți cu dizabilități intelectuale: 15
Asociația Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului Satu Mare	Centru de zi pentru copii aflați în risc de separare de părinți Pachete cu alimente neperisabile – în funcție	Copiii proveniți din medii defavorizate li se oferă posibilitatea să participe la activități educative și recreative sub îndrumarea personalului specializat. Consiliere psiho-socială, asistență la teme și o masă pe zi; Cu ocazia sărbătorilor se acordă beneficiarilor pachete cu alimente	Îmbunătățirea climatului familial, îmbunătățirea rezultatelor la învățătură – grup țintă copii din medii defavorizate înscriși la centrul de zi: 45 Oferirea de pachete alimentare cu ocazia sărbătorilor și la nevoie – grup țintă persoane vârstnice cu venituri precare: 26 Asigurarea de îmbrăcăminte nouă sau <i>second hand</i> , piese de mobilier și aparatură – grup

	de resurse Ajutoare materiale	neperisabile. Proiectele care includ aceste ajutoare sunt: „Îmbracă un copil de Paști!” „Ghetuțele lui Moș Nicolae” „Împreună pentru educația copiilor defavorizați”	țintă familii cu mulți copii și/sau cu venituri mici: 100
Asociația Organizația Caritas a Diecezei Satu Mare	Servicii oferite copiilor în risc de separație de părinți Servicii de dezvoltare timpurie pentru copii Servicii de îngrijire la domiciliu	Grup țintă: copii și tineri cu vârstă între 3-16 ani și familiile lor aflate în situație de dificultate, vulnerabilitate Servicii cu caracter social, caracter pedagogic și psihologic Grup țintă: copii cu vârstă cuprinsă între 0-7 ani, care prezintă tulburări în dezvoltare sau dizabilitate Servicii cu caracter social cu caracter pedagogic și medical Grup țintă: persoane în vârstă cu boli cronice Servicii sociale de bază, sociale de suport, medicale	Începerea implementării proiectului POCU „Implicat și activ la vârsta înțelepciunii” în parteneriat cu DAS Satu Mare – grup țintă vârstnici de peste 65 de ani, inactivi social, cu boli cronice: 164 Începerea implementării proiectului POCU „Împreună pentru vârstnicii noștri” – grup țintă vârstnici de peste 65 de ani, inactivi social, cu boli cronice: 170 Organizarea de workshop-uri de introducere în domeniile: gospodărie, creșterea copilului, igienă, utilizarea calculatorului – grup țintă fete și femei tinere provenite din medii defavorizate: 213
Asociația Solidară Emmaus Satu Mare	Consiliere psihologică Acces la medicație	Săptămânal, o dată la două săptămâni sau la cererea beneficiarilor Consult medical, tratament (cumpărare medicație) Acces la școlarizare	Angajarea tinerilor în cadrul întreprinderii sociale – grup țintă tineri proveniți din sistemul de protecția copilului: 17 Acces la psihiatrie, la Centrul Polaris din județul Cluj – grup țintă: tineri cu probleme psihice: 4

	Sprijin pentru viață independentă Centru rezidențial „Emmaus” Întreprinderea socială de inserție	Economia, gestiunea veniturilor Activități gospodărești Găzduire, sprijin în vederea obținerii deprinderilor de viață independentă, Consiliere socio-educativă și psihologică; acces la educație, la formarea profesională, la asistență medicală și juridică, Sprijin în vederea accesului la o locuință proprie Locuri de muncă de inserție pentru beneficiarii Centrului Sprijin în vederea obținerii deprinderilor profesionale de bază o formarea la locul de munca si schimburi de experiență	Acces la locuință proprie – grup țintă tinerii asociației: 2 Facilitarea integrării sociale a tinerilor, terminarea învățământului obligatoriu, elaborarea unui proiect de viață, acces la o locuință proprie (7 tineri în 2019-2020). Facilitarea integrării profesionale a tinerilor, integrarea lor în locuri de muncă obișnuite sau protejate, după caz.
Asociația Stea	Centrul de zi STEA pentru copii aflați la risc de separare de părinți	Servicii de centru de zi pentru copii de vârstă școlară dintr-o comunitate roma marginalizată aflați la risc de separare de părinți (20 de locuri): alfabetizare și activități	Prevenirea separării de părinți a 20 de copii din familii extrem de vulnerabile din comunitatea marginalizată din Sătmărel – grup țintă copii și familii din comunitate romă marginalizată: 20

	Centrul de zi STEA pentru integrare/ reintegrare socială Dezvoltare comunitară în cadrul proiectului „Împreună pentru o viață mai bună”	educaționale, activități de dezvoltare a abilităților de viață Educație pentru sănătate, activități și proiecte de animație socio-educativă Educație parentală, informare, consiliere și mediere pentru acces la diferite servicii sociale și de bază în comunitate Servicii de centru de zi pentru adulți aflați în situații de excluziune socială (22 de locuri): terapie ocupațională prin horticultură și atelier de croitorie Activități de dezvoltare a abilităților de viață, consiliere și mediere pentru integrare profesională, educație pentru sănătate, activități de responsabilizare socială, informare, consiliere și mediere pentru acces la servicii sociale și de bază în comunitate Intervenție socială pentru sprijinirea incluziunii sociale a comunității marginalizate din cartierul Sătmărel (412 persoane): dezvoltare comunitară, mediere pentru incluziune școlară și prevenirea	Prevenirea abandonului școlar – grup țintă copii (6-14 ani) din comunitate romă marginalizată: 84 Sprijinirea integrării în câmpul muncii (reușita integrării profesionale) – grup țintă tineri și adulți din comunitatea marginalizată: 10
--	---	---	---

		abandonului școlar, educație pentru sănătate, sprijin pentru acces la servicii medicale și medicamente, informare, consiliere și mediere pentru acces la servicii sociale și de bază în comunitate	
Asociația Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu Satu Mare	Centru de zi pentru copii Centru de zi pentru copii cu dizabilități	Evaluări de specialitate, terapii, management de caz, asistență socială Evaluări de specialitate, intervenții terapeutice de recuperare, management de caz, asistență socială	Formări profesionale interne exclusiv pentru angajați – grup țintă angajații organizației: 16 Inițierea unui proiect transfrontalier – grup țintă copii născuți prematur: 24/lună Mărirea numărului personalului de specialitate – grup țintă angajații din asistența socială: 3
Fundația FARA România – Căminul de Tranzit Foyer Satu Mare	Centru de tranzit pentru tineri Activități de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă (pilot) Servicii sociale non rezidenți	Asistență socială cu cazare (facilitarea integrării socio-profesionale) Derularea de activități în vederea informării, orientării și exersării deprinderilor de viață independentă Activități de informare, orientare și consiliere oferite tinerilor aflați în dificultate fără a fi cazați în centru	Facilitarea integrării sociale și profesionale – grup țintă tineri în situație de dificultate: 60 Activități pentru dobândirea deprinderilor de viață independentă – grup țintă adolescenți din sistemul de protecție a copilului: 33
Fundația Hans Lindner Satu Mare	Servicii de completare dezvoltare personală Servicii pentru copii cu	Curs adaptat, disponibil pe limba germană și engleză Cursuri pentru folosirea calculatorului Intervenție socio-medicală	Muncă împreună cu studenții – grup țintă tineri Activități agricole – grup țintă tineri defavorizați: 200 Rețea comunitară între ONG-uri și instituții

	boli maligne Tineri școlari	Egalitate de șanse Identificare competențe 12-18 ani Activitate practică meșteșug	
Fundația Maurer Satu Mare	Centru de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii Transport cu ambulanța cu titlu gratuit pentru cazuri sociale Adunarea donațiilor, depozitarea lor și împărțirea acestora celor nevoiași	Terapia prin artă pe grup de 5 copii Consiliere psihologică individuală/ grup Consiliere socială individuală „În cazul persoanelor grav bolnave asigurăm transport gratuit la spital pe teritoriul județului.” „Prin parteneriat cu DAS Satu Mare aflăm cazuri ale unor familii defavorizați și ajutăm cu haine, jucării și alimente.”	Centrul de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii – grup țintă copii cu vârsta între 3-6 ani: 40 Acțiunea Shoe Box, prin care s-au donat 200 de cutii grădinițelor – grup țintă copii preșcolari 200 Colectarea unui număr mare de donații de la comunitate pentru nevoiași – grup țintă persoane nevoiașe: 40
Serviciul de Ajutor Maltez Satu Mare	Centru de zi	Analize medicale Medicamente gratis Cumpărare abonamente	„O fată a intrat la liceu” – grup țintă copii: 1 Nu au fost distrugerii după renovări. Leagăn pentru copii cu dizabilități – grup țintă copii cu dizabilități și din alte județe decât Satu Mare

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Modul în care instituțiile publice și organizațiile nonguvernamentale din municipiul Satu Mare alocă resursele umane și financiare disponibile poate influența într-o măsură considerabilă calitatea serviciilor oferite locuitorilor și percepția acestora asupra felului în care rețeaua de asistență socială răspunde nevoilor beneficiarilor. Din informațiile obținute în chestionar am putut observa următoarele:

- În anul 2019, cele mai multe instituții și organizații nonguvernamentale au reușit să asigure în totalitate (3: Centrul de Îngrijire și Asistență „Șansa” Satu Mare, Serviciul de Ajutor Maltez și Fundația Maurer) sau în mare măsură (16) **resursele umane** necesare prestării serviciilor. Nicio instituție sau organizație nu a avut probleme majore în acest sens.
- În ceea ce privește **resursele logistice** necesare prestării de servicii sociale, 4 instituții / ONG-uri (Asociația Solidară Emmaus Satu Mare, Serviciul de Ajutor Maltez, Fundația Hans Lindner și Asociația Langdon Down Transilvania) consideră că au reușit să le asigure în totalitate în anul 2019, în vreme ce alte 13 instituții / ONG-uri le-au putut asigura în mare măsură, iar 2 (Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare și Casa de tip familial Ana) au reușit în mică măsură acest lucru.
- Asigurarea **resurselor financiare** necesare realizării de servicii în anul 2019 a fost posibilă în totalitate în cazul a 4 instituții și ONG-uri (Centrul de Recuperare pentru Copilul cu Handicap Satu Mare, Asociația Solidară Emmaus Satu Mare, Fundația Hans Lindner și DGASPC Satu Mare), în mare măsură în cazul a 11 instituții / ONG-uri, respectiv în mică măsură în cazul a 3 instituții și ONG-uri (Fundația Maurer, Casa de tip familial Felicia și Asociația Langdon Down Transilvania). În cazul unui ONG (Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare) asigurarea resurselor financiare pentru propriile servicii nu a fost posibilă în anul 2019.
- În **contextul pandemiei COVID**, dificultățile întâmpinate în asigurarea resurselor umane, logistice și materiale au fost pe alocuri mai mari. Astfel, un ONG (Asociația Solidară Emmaus Satu Mare), și un centru public (Casa de tip familial Felicia) au asigurat cu greu resursele umane necesare pentru prestarea serviciilor; 3 organizații (Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare, Asociația Stea și Casa de tip familial Ana) au asigurat în mică măsură resursele logistice pe timpul pandemiei; cele mai mari provocări au fost întâmpinate în ceea ce privește asigurarea resurselor financiare: 5 organizații (Asociația Surorile de Caritate Sf. Vicențiu, Fundația Maurer, Serviciul de Ajutor Maltez, Casa de tip familial Felicia și Casa de tip familial Ana) au reușit în mică măsură să asigure resursele financiare pentru prestarea serviciilor, iar un ONG (Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare) nu a reușit deloc.
- Cadrul legal este apreciat drept unul corespunzător de către marea majoritate a organizațiilor și instituțiilor din rețeaua de suport social de la nivelul municipiului Satu Mare, atât la modul general, cât și în contextul pandemiei COVID-19. Au

existat unele mici diferențe, în sensul că, în vreme ce o organizație a considerat că în pandemie cadrul legal a fost mai clar explicitat, alte două instituții au remarcat o oarecare dificultate de adaptare proprie la cerințele specifice stării de urgență / alertă.

Rămânând în sfera resurselor umane, am fost interesați să punem în valoare și dimensiunea cantitativă a acesteia. Astfel, numărul total de angajați în cele 18 instituții și organizații, care au atribuții (și) în sfera socială, este de 1.826, cu mari diferențe între acestea. Astfel, DGASPC Satu Mare, principala instituție publică la nivel județean cu atribuții în domeniul social, are nu mai puțin de 979 angajați, în vreme ce ONG-urile mai mici sau cu un istoric mai puțin îndelungat au mai puțin de 10 angajați. În tabelul de mai jos redăm structura cantitativă a personalului din aceste instituții și organizații:

Tabelul nr. 10. Număr de angajați din instituțiile și organizațiile nonguvernamentale din municipiul Satu Mare, 2020

Denumire	Total angajați	Număr specialiști/Funcționari Publici	Personal administrativ/ Personal contractual	Alte categorii de personal (ex. voluntari/Asistenți personali)
Instituții și/sau centre subordonate				
Direcția de Asistență Socială Satu Mare	587	48	189	350
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Satu Mare	979	720	178	81
Centrul Județean de Resurse și Asistență Socială Satu Mare	45	42	2	1
Penitenciarul Satu Mare	12	12	0	0
TOTAL	1623	822	369	432
Organizații nonguvernamentale				
Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare	0	0	0	10

Asociația Langdon Down Transilvania	4	3	1	0
Asociația Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului Satu Mare	5	3	1	1
Asociația Organizația Caritas a Diecezei Satu Mare	205	143	38	24
Asociația Solidară Emmaus Satu Mare	7	6	1	4
Asociația Stea	16	12	4	0
Asociația Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu Satu Mare	31	21	5	5
Fundația FARA România – Căminul de Tranzit Foyer Satu Mare	6	5	1	0
Fundația Hans Lindner Satu Mare	11	7	4	8
Fundația Maurer Satu Mare	6	4	2	0
Serviciul de Ajutor Maltez Satu Mare	11	5	6	41
TOTAL	300	204	64	91

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Structura bugetului din care s-au gospodărit instituțiile publice și organizațiile nonguvernamentale din municipiul Satu Mare în anul 2019 este redată mai jos, cu distribuția bugetului total pe categorii de cheltuieli.

Tabelul nr. 11. Bugetul de venituri și cheltuieli al instituțiilor și organizațiilor nonguvernamentale din municipiul Satu Mare, 2019 (lei)

Denumire	Venituri	Cheltuieli				
		Total	Resurse umane	Servicii, bunuri	Investiții, dezvoltare	Alte cheltuieli
Instituții și/sau centre subordonate						
Direcția de Asistență Socială Satu Mare	42.149.000	41.474.000	11.592.091	1.431.224	N/A	28.450.685
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Satu Mare	71.644.000	65.050.616	53.505.459	9.078.222	1.242.702	1.224.233
Centrul Județean de Resurse și Asistență Socială Satu Mare	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Penitenciarul Satu Mare	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Organizații nonguvernamentale						
Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare	0	10.000	N/A	N/A	N/A	N/A
Asociația Langdon Down Transilvania	301.342	258.445	177.057	81.388	---	---
Asociația Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului Satu Mare	640.976	400.310	126.370	59.914	---	177.161
Asociația Organizația Caritas a Diecezei Satu Mare	11.416.418	11.410.218	5.772.663	4.447.778	---	1.189.777
Asociația Solidară Emmaus Satu Mare	1.411.206	1.215.677	297.553	575.103	340.308	2.713

Asociația Stea	653.216	632.314	415.213	214.753	---	2.348
Asociația Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu Satu Mare	2.269.060	2.341.140	1.154.992	589.424	---	596.724
Fundația FARA România – Căminul de Tranzit Foyer Satu Mare	373.000	637.544	200.652	166.640	---	252
Fundația Hans Lindner Satu Mare	200.000	200.000	140.000	60.000	---	---
Fundația Maurer Satu Mare	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Serviciul de Ajutor Maltez Satu Mare	931.168	424.084	822.484	398.400	424.084	---

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Pentru următorii 3 ani de activitate (perioada 2021-2023), tendințele estimate sunt pozitive. Un singur ONG (Fundația Hans Lindner) apreciază că numărul de servicii ce vor fi acordate beneficiarilor va fi redus. Explicația e legată de reorganizarea serviciilor, organizația urmărind crearea de locuri de muncă la nivelul Satu Mare și având un buget relativ constant de 200.000 euro în fiecare an, din partea unui donator privat, în vreme ce 7 instituții/ONG-uri consideră că numărul de servicii va fi menținut, iar alte 11 instituții/ONG-uri prevăd chiar creșterea numărului de servicii acordate beneficiarilor. Această distribuție evidențiază o încredere a instituțiilor și organizațiilor din sfera socialului că vor continua intervențiile în ciuda provocărilor perioadei de pandemie și că vor gestiona corespunzător resursele avute la dispoziție pentru a-și diversifica oferta de servicii.

Nicio instituție și nici un ONG nu crede că va fi nevoie de reducerea numărului de clădiri sau spații față de cel utilizat în prezent ca răspuns la dificultățile actuale; dimpotrivă, 9 dintre cele 18 organizații intervievate iau în considerare creșterea numărului acestora pentru a-și desfășura activitatea în acord cu propriile cerințele de calitate.

În ceea ce privește categoriile de beneficiari de care se ocupă în prezent, o singură instituție (Penitenciarul) prevede reducerea acestora, lucru de așteptat, dat fiind specificul activității. În cazul a 11 instituții/ONG-uri se apreciază menținerea categoriilor de beneficiari, iar în cazul a 6 instituții/ONG-uri se prefigurează o creștere a acestora. Referitor la numărul de beneficiari, sunt două instituții (CJRAE și Penitenciarul) care se așteaptă la o reducere a acestuia, 7 instituții/ONG-uri prevăd menținerea numărului de beneficiari, iar 10 instituții/ONG-uri urmăresc creșterea numărului de beneficiari.

Referitor la personalul din organizații, mai exact la numărul de persoane care lucrează în organizații, putem observa aceeași tendință pozitivă. O singură entitate (Casa de tip familial Ana) estimează o scădere a numărului de angajați, 4 instituții/ONG-uri se așteaptă la menținerea numărului de angajați, în vreme ce 14 instituții/ONG-uri consideră că va fi necesară creșterea numărului de angajați pentru a răspunde nevoilor diverse ale beneficiarilor de care se ocupă.

Nu în ultimul rând, estimările referitoare la bugetul de care vor avea nevoie denotă așteptări optimiste: două organizații (Casa de tip familial Ana și Asociația Langdon Down Transilvania) prevăd reducerea bugetului avut la dispoziție, 5 instituții/ONG-uri consideră că bugetul se va menține în aceeași parametri, iar 10 instituții/ONG-uri mizează pe o creștere a bugetului disponibil pentru următorii 3 ani.

Pentru a ne face o imagine mai clară despre prioritățile pe care le are sistemul de asistență socială din municipiu, am realizat o prezentare structurată a percepției asupra gravității problemelor cu care se confruntă în prezent familiile din municipiul Satu Mare, în opinia reprezentanților instituțiilor/ONG-urilor ce alcătuiesc acest sistem.

Tabelul nr. 12. Prioritățile sistemului de asistență socială din municipiul Satu Mare – probleme grave cu care se confruntă familiile

Denumire	„Reprezintă o problemă gravă, trebuie să fie o prioritate.”
Instituții și/sau centre subordonate	
Direcția de Asistență Socială Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Munca în străinătate asumată de către cel puțin un membru al familiei Probleme de sănătate
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Nivelul redus al calificărilor profesionale obținute de membrii familiei Insuficiența resurselor financiare Violența în familie Mentalități tradiționale asupra rolurilor din familie
Casa de tip familial Ana	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Violența în familie Probleme de sănătate Consumul abuziv de substanțe toxice de către cel puțin un membru al familiei
Casa de tip familial Felicia	Insuficiența resurselor financiare Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Lipsa unei locuințe Violența în familie Lipsa confortului afectiv în rândul membrilor familiei
Centrul de Îngrijire și Asistență „Șansa” Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Insuficiența resurselor financiare Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Lipsa unei locuințe Violența în familie Probleme de sănătate Mentalități tradiționale asupra rolurilor din familie Lipsa confortului afectiv în rândul membrilor familiei Abandonul persoanelor
Centrul de Recuperare pentru Copilul cu Handicap Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Nivelul redus al calificărilor profesionale obținute de membrii familiei Insuficiența resurselor financiare Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Probleme de sănătate

	Consumul abuziv de substanțe toxice de către cel puțin un membru al familiei Mentalități tradiționale asupra rolurilor din familie Lipsa confortului afectiv în rândul membrilor familiei Capitalul social redus al familiilor (familia lărgită, vecini, cunoștințe la care pot apela când au probleme) Probleme cauzate de pandemia COVID-19
Centrul Județean de Resurse și Asistență Socială Satu Mare	Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și la persoanele peste 50 de ani Lipsa de acceptare a nivelului real de dezvoltare a copiilor
Penitenciarul Satu Mare	N/A
Organizații nonguvernamentale	
Asociația Întreprinzătorilor pentru Integrarea Romilor Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Insuficiența resurselor financiare Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și la persoanele peste 50 de ani Lipsa unei locuințe Probleme de sănătate Probleme cauzate de pandemia COVID-19
Asociația Langdon Down Transilvania	Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și la persoanele peste 50 de ani Munca în străinătate asumată de cel puțin un membru al familiei
Asociația Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Nivelul redus al calificărilor profesionale obținute de membrii familiei Insuficiența resurselor financiare
Asociația Organizația Caritas a Diecezei Satu Mare	Insuficiența resurselor financiare Lipsa unei locuințe Violența în familie Probleme de sănătate Capitalul social redus al familiilor (familia lărgită, vecini, cunoștințe la care pot apela când au probleme) Probleme cauzate de pandemia COVID-19
Asociația Solidară Emmaus Satu Mare	Insuficiența resurselor financiare Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și

	la persoanele peste 50 de ani Munca în străinătate asumată de cel puțin un membru al familiei Consumul abuziv de substanțe toxice de către cel puțin un membru al familiei Mentalități tradiționale asupra rolurilor din familie Probleme cauzate de pandemia COVID-19
Asociația Stea	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Nivelul redus al calificărilor profesionale obținute de membrii familiei Insuficiența resurselor financiare Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și la persoanele peste 50 de ani Munca în străinătate asumată de cel puțin un membru al familiei Mentalități tradiționale asupra rolurilor din familie Lipsa confortului afectiv în rândul membrilor familiei Capitalul social redus al familiilor (familia lărgită, vecini, cunoștințe la care pot apela când au probleme) Probleme cauzate de pandemia COVID-19
Asociația Surorile de Caritate Sfântul Vicențiu Satu Mare	Insuficiența resurselor financiare Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Munca în străinătate asumată de cel puțin un membru al familiei Lipsa unei locuințe Violența în familie Probleme de sănătate Lipsa confortului afectiv în rândul membrilor familiei
Fundația FARA România – Căminul de Tranzit Foyer Satu Mare	Capitalul social redus al familiilor (familia lărgită, vecini, cunoștințe la care pot apela când au probleme)
Fundația Hans Lindner Satu Mare	Nivelul redus al calificărilor profesionale obținute de membrii familiei Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și la persoanele peste 50 de ani Mentalități tradiționale asupra rolurilor din

	familie Lipsa confortului afectiv în rândul membrilor familiei Alegerea vocației adecvate competențelor personale
Fundația Maurer Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Insuficiența resurselor financiare Violența în familie Probleme de sănătate Mentalități tradiționale asupra rolurilor din familie
Serviciul de Ajutor Maltez Satu Mare	Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei Nivelul redus al calificărilor profesionale obținute de membrii familiei Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și la persoanele peste 50 de ani Munca în străinătate asumată de cel puțin un membru al familiei Probleme cauzate de pandemia COVID-19

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În continuare, prezentăm principalele probleme cu care se confruntă în prezent familiile din municipiul Satu Mare, în opinia reprezentanților instituțiilor/ONG-urilor ce alcătuiesc acest sistem. Principalele trei probleme sunt, în ordine descrescătoare: insuficiența resurselor financiare, nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei și numărul redus de locuri de muncă ce pot asigura un venit stabil decent. Se poate observa foarte ușor o inter-condiționalitate strânsă a acestor probleme atât la nivel intra-generațional - nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei generează accesul limitat la locuri de muncă ce asigură venituri decente și, implicit, insuficiența resurselor financiare, cât și inter-generațional: insuficiența resurselor financiare ale familiei este un factor explicativ al nivelului redus de școlarizare a membrilor familiei, ceea ce conduce pe termen lung la dificultățile de acces la locuri de muncă ce pot asigura un venit stabil decent.

Tabelul nr. 13. Topul celor mai grave probleme cu care se confruntă familiile din municipiul Satu Mare

Denumire	Număr mențiuni
Insuficiența resurselor financiare	11 *****
Nivelul redus de școlarizare a membrilor familiei	10 *****
Numărul redus al locurilor de muncă care pot asigura un venit stabil decent	9 *****
Probleme de sănătate	8 *****
Șomajul crescut la categoriile de vârstă tinere și la persoanele peste 50 ani	7 *****
Violența în familie	7 *****
Mentalități tradiționale asupra rolurilor din familie	7 *****

Nivelul redus al calificărilor profesionale obținute de membrii familiei	6 *****
Lipsa confortului afectiv în rândul membrilor familiei	6 *****
Probleme cauzate de pandemia COVID-19	6 *****
Munca în străinătate asumată de cel puțin un membru al familiei	6 *****
Lipsa unei locuințe	5 *****
Capitalul social redus al familiilor (familia lărgită, vecini, cunoștințe la care pot apela când au probleme)	4 ****
Consumul abuziv de substanțe toxice de către cel puțin un membru al familiei	3 ***

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Reprezentanții instituțiilor și ONG-urilor din Satu Mare au fost rugați să descrie situații din ultimii 2 ani de activitate a instituției/organizației în care au încercat să intervină în ajutorul unor persoane/grupuri de persoane defavorizate și nu au reușit acest lucru, să analizeze motivele pentru care nu au reușit și ce dificultăți au întâmpinat. Partea pozitivă este că reprezentanții a 4 instituții/organizații au menționat faptul că nu au întâmpinat astfel de probleme sau au găsit întotdeauna o soluție pentru a oferi un ajutor responsabil. Printre cazurile mai sensibile amintite de specialiști se remarcă persoanele cu afecțiuni psihice și reticența populației față de acestea, persoanele care se confruntă cu dependența de alcool sau droguri, nașterile la vârsta copilăriei, cazurile copiilor care suferă de afecțiuni neuropsihice severe, numărul însemnat de copii provenind din comunități marginalizate, care nu își finalizează studiile gimnaziale și nu au șansa de a-și continua parcursul școlar.

Acolo unde au fost menționate astfel de situații, acestea au fost generate de:

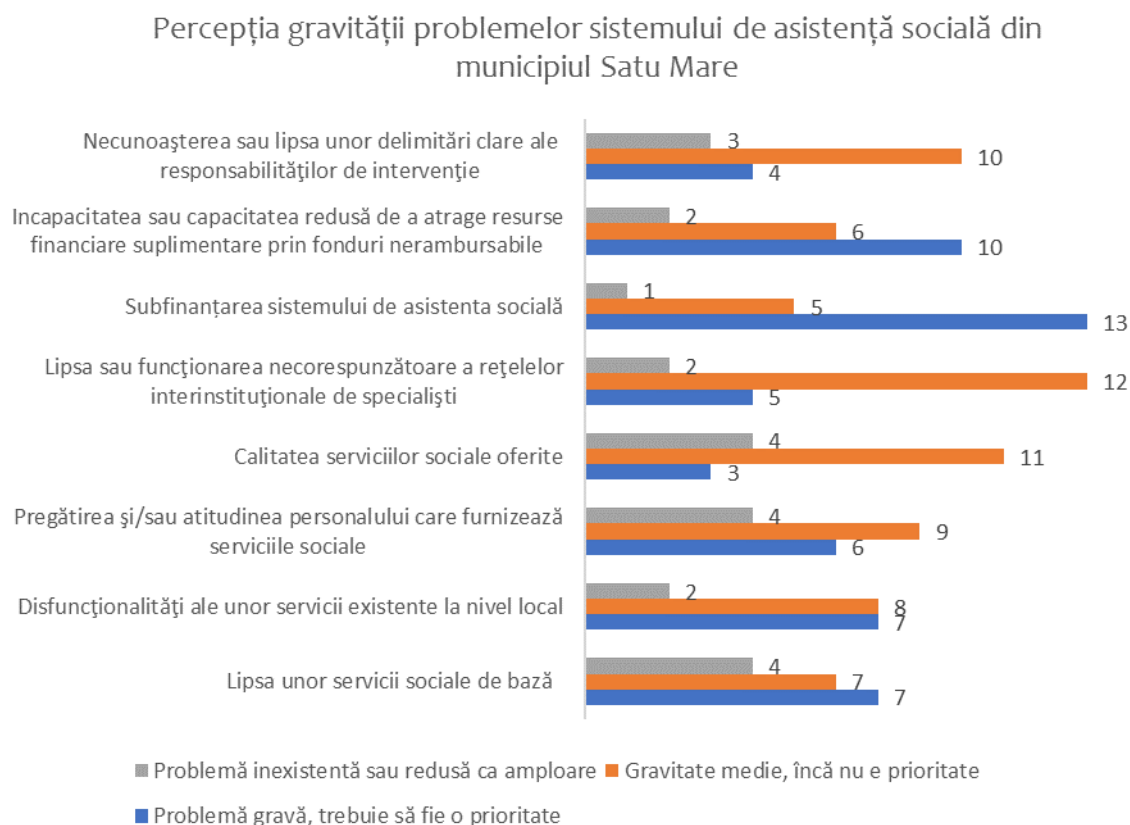
- *dificultăți sistemice*, precum infrastructura deficitară corelată cu lipsa serviciilor dedicate unor categorii cu vulnerabilitate ridicată (de exemplu, locuri insuficiente de cazare temporară sau permanentă pentru persoanele cu probleme de sănătate sau pentru persoanele sau familiile aflate în dificultate, lipsa locurilor de muncă protejate, lipsa unei secții de psihiatrie infantilă în cadrul spitalului, lipsa locurilor în spitale sau centre de specialitate pentru persoanele cu boli psihice și fără aparținători), insuficiența sau lipsa resurselor financiare necesare soluționării respectivelor situații, lipsa rețelelor pentru managementul de caz, cooperarea redusă din partea factorilor interesați, cadrul legal / lipsa pârghiilor legale de intervenție în cazuri specifice (copiii cu părinții plecați la muncă în străinătate), respectiv nivelul redus al competențelor școlare și profesionale sau chiar analfabetismul

- *dificultăți punctuale*, precum lipsa de implicare sau chiar dezacordul fățiș al părinților față de măsurile de suport social propuse de specialiști, presiunea exercitată de familii pentru a înlocui școala cu munca în gospodărie sau ca zilier, întemeierea familiilor la vârste fragede, greutatea de a rezista tentației de câștig prin cerșit, traume personale care fac dificilă gestionarea vieții de zi cu zi, lipsa unui senzor al problemelor, incapacitatea de a conlucra cu mediul economic.

Reprezentarea grafică a problemelor cu care se confruntă instituțiile și organizațiile cu responsabilități în asistența socială la nivelul municipiului Satu Mare evidențiază percepția specialiștilor din instituții asupra gravității problemelor sistemice. Observăm că, din perspectivă cantitativă (număr de mențiuni ale instituțiilor și ONG-urilor), pe primele locuri ca gravitate se situează probleme precum subfinanțarea sistemului de asistență socială (13 mențiuni), incapacitatea sau capacitatea redusă de a atrage resurse financiare suplimentare prin fonduri

nerambursabile (10 mențiuni) și lipsa unor servicii sau disfuncționalități ale acestor servicii (cu câte 7 mențiuni).

Graficul nr. 3. Percepția reprezentanților instituțiilor și ONG-urilor cu privire la gravitatea problemelor sistemului de asistență socială din municipiul Satu Mare

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Sinteza problemelor sociale pe categorii de vârstă (ale persoanelor care se confruntă cu aceste probleme) pune în evidență neajunsuri din domenii diverse, interdependente și abordabile într-un context multidisciplinar.

În cazul **copiilor**, specialiștii din asistență socială aduc în prim plan aspecte problemă din domenii precum:

- **educație:** nevoia de suport educațional pentru a crește accesul la școală; numărul redus de servicii de educație timpurie pentru copii până la 6 ani, cei din medii defavorizate ajungând să înregistreze la vârsta de 6 ani un decalaj important față de copiii din alte familii; nevoia de prevenire a abandonului școlar timpuriu și reducerea decalajelor între cunoștințele și abilitățile copiilor de vârstă școlară din medii defavorizate față de ceilalți; lipsa sau insuficiența activităților educative de timp liber și a activităților extra-școlare; accesul scăzut la servicii de consiliere educațională; lipsa educației civice; locuri insuficiente în unitățile de învățământ antepreșcolar;
- **psihosocial:** nevoia de creștere a accesului la servicii de consiliere psihologică și la psihoterapii specifice adresate unor categorii diferite de beneficiari; copii cu părinți plecați la muncă în străinătate; copii neglijăți sau maltratați; acces redus la serviciile unui logoped; dificultăți specifice dizabilităților cu care trăiesc acești copii; probleme de comportament; începerea vieții sexuale la o vârstă prea mică; abuzul de substanțe de la o vârstă fragedă;

- **medical:** dificultățile de acces al unor categorii vulnerabile la consult medical de bază sau de specialitate.

Printre serviciile ce ar trebui dezvoltate (create, reabilite, modernizate sau repuse în funcțiune) se numără cele de educație sanitară, civică sau multidisciplinară, consiliere socială, psihologică sau educațională (inclusiv pentru părinți, tutori sau aparținători), servicii de suport pentru petrecerea timpului liber, asigurarea unui adăpost adecvat și a unei alimentații sănătoase, consult neuro-psihiatric de specialitate, activitățile de familiarizare cu specificul anumitor meserii, servicii de tip centre de zi pentru recuperarea copiilor cu dizabilități, asistență pentru pregătirea școlară, asistență medicală, combaterea comportamentelor indezirabile, inclusiv descurajarea abandonului școlar. În mod particular, pentru copii proveniți din comunități defavorizate, este propus un mix de servicii ce include educația remedială, dezvoltarea abilităților de viață, medierea școlară, educația pentru sănătate și sprijin pentru acces la servicii medicale, consilierea psihologică, accesul la servicii de bază.

În cazul **adulților**, problemele cu care se confruntă persoanele vulnerabile din punct de vedere social sunt grupate după cum urmează:

- **ocupare**, loc de muncă: șomajul/pierderea locului de muncă, inexistența pe piața muncii, dificultăți de integrare profesională, lipsa calificărilor / lipsa unei profesii, nevoia de suport de tip job-coaching, dificultăți de adaptare la noile provocări (reconversie profesională, flexibilitate pe piața muncii), obținerea și păstrarea unui loc de muncă;
- **educațional:** nivel de școlarizare foarte redus, analfabetism;
- **social:** marginalizarea, lipsa unor grupuri de suport pe probleme specifice, nevoia de asigurare a locuințelor protejate, persoane fără adăpost;
- **personal:** slabă dezvoltare a abilităților de viață independentă, lipsa abilităților de self-management, educație financiară deficitară, abilități parentale deficitare, nevoia de educare a părinților pentru îmbunătățirea relației cu copiii;
- **medical:** nevoia de creștere a accesului la servicii de mediere sanitară; foarte multe categorii de boli cronice au fost incluse pe lista de afecțiuni care determină acordarea gradului de handicap, ceea ce a determinat o creștere semnificativă a numărului de beneficiari și implicit o presiune uriașă pe bugetul instituțiilor.

Printre serviciile ce sunt propuse a fi dezvoltate, se numără centrele de îngrijire a persoanelor cu dizabilități care nu se descurcă singure sau nu beneficiază de ajutorul familiei, centrele de reabilitare, serviciile de formare profesională (cursuri de inițiere sau de calificare și recalificare), serviciile de educație remedială, servicii medicale și de recuperare, serviciile de consiliere psihologică și socială, creșterea numărului de locuri în adăposturile de noapte, crearea unor case de tip familial pentru adulții cu dizabilități, centrele protejate de economie socială și oferte de locuri de muncă protejate, consiliere vocațională, consiliere parentală, servicii inovative precum restaurant social cu angajați din rândul persoanelor cu dizabilități. Mixul de servicii propus pentru comunitățile defavorizate include: informare, consiliere, mediere pentru acces la servicii de bază, alfabetizare combinată cu formare profesională, informare, consiliere, mediere pentru integrare profesională, incubatoare antreprenoriale (instruire, mentorat în domeniul antreprenorial, facilitarea înființării de activități antreprenoriale de tip persoane fizice autorizate PFA, întreprinderi individuale II, cooperative etc.) și sprijin pentru funcționarea acestora, educație parentală, educație pentru sănătate.

În cazul **persoanelor vârstnice**, principalele probleme întâmpinate țin de domeniul:

- **medical:** complexitatea patologiei la vârste înaintate, bolile cronice cu care se confruntă, accesul redus la servicii de mediere sanitară

- **personal:** singurătatea, izolarea socială, lipsa de proximitate pentru a afla la timp de dificultățile cu care se confruntă, lipsa aparținătorilor, nevoi crescute de ajutor la domiciliu
- **social:** lipsa suportului social adecvat, „invizibilitatea” acestei categorii, insuficiența centrelor zonale cu servicii de tip centre de zi pentru vârstnici.

Serviciile de suport ce ar trebui dezvoltate în beneficiul seniorilor comunității includ, fără a se limita la acestea: asistență medicală adecvată patologiei, creșterea accesului la efectuarea la timp a analizelor medicale și a consultațiilor de specialitate, asigurarea de medicamente gratuite, după nevoi, centre de zi pentru a răspunde dificultăților de comunicare și socializare, inclusiv înființarea de centre de zi zonale, aproape de beneficiari, suport integrat în ceea ce privește sănătatea, locuirea și alimentația, încurajarea vieții active, dezvoltarea de servicii de îngrijire la domiciliu, creșterea accesului la serviciile de tip rezidențial pentru persoanele vârstnice fără aparținători, dezvoltarea rețelelor sociale pentru identificarea persoanelor care nu pot din motive medicale să meargă la cumpărături, identificarea vârstnicilor care nu au posibilități financiare pentru a-și asigura tratamentele prescrise.

În cazul **familiilor**, problemele despre care vorbesc specialiștii din asistența socială gravitează în jurul unor aspecte precum violența domestică, dependența de alcool și substanțe, dependența de jocuri de noroc, lipsa alimentelor de bază, dificultăți materiale/financiare, boli grave ale unor membri ai familiei, capacitatea scăzută de îngrijire și educare pozitivă, eficiență a copiilor, capacitatea scăzută de atragere de resurse și de management al resurselor, generatoare a unui nivel de trai scăzut, capacitatea scăzută de acces la servicii de bază, capacitatea scăzută de a răspunde nevoilor copiilor (nu sunt respectate multe dintre drepturile copiilor), migrație pentru muncă și lăsarea copiilor în grija apropiaților, capacitatea scăzută de asigurare a accesului la servicii de medicale și de prevenire a îmbolnăvirilor (vaccinuri, controale medicale periodice, monitorizare pe perioada sarcinii, asigurarea unei alimentații sănătoase), viață familială dezorganizată, sărăcia, lipsa centrelor de tip respiro, număr insuficient de locuri în creșe și grădinițe, lipsa unei consilieri adecvate a familiei din punct de vedere social, psihologic sau juridic.

Propunerile de dezvoltare a serviciilor de suport pentru familie includ servicii de consiliere, înființarea de noi centre sociale sau dezvoltarea/extinderea celor existente, servicii de tip „școala pentru părinți / educație parentală”, alocarea de resurse umane specializate pentru abordarea integrată a problemelor familiilor defavorizate din Satu Mare, asigurarea unor activități educative multidisciplinare, consiliere pentru dezvoltarea abilităților de viață ale părinților, consiliere psihologică pentru îmbunătățirea relațiilor intrafamiliale, educație financiară, consiliere, informare și mediere pentru acces la servicii sociale și de bază, sprijin pentru accesul la locuri de muncă al persoanelor de vârstă activă, sprijin material în cazuri justificate, sprijin pentru dezvoltarea unor comportamente adaptative din punct de vedere social, fonduri pentru reabilitarea și construirea de locuințe sociale.

Nu în ultimul rând, în cazul **comunităților dezavantajate**, problemele cu care acestea se confruntă se materializează în nivelul scăzut de educație; nivel economic scăzut; probleme de locuire, inclusiv condiții improprii de locuire (zone marginalizate, locuințe prea mici pentru unele familii cu număr mare de copii); numărul crescut de persoane vârstnice cu afecțiuni grave; incidența crescută a muncii în străinătate și scoaterea copiilor din comunitate/familie; dificultăți în facilitarea integrării profesionale, asistență și educație sanitară, discriminarea; accesul redus la serviciile educaționale și abandonul școlar; sărăcia și/sau existența unor plase de sărăcie generalizată; lipsa igienei personale și a mediului proxim; lipsa cărților de identitate; dezvoltare comunitară deficitară, lipsa de empowerment / mobilizare comunitară; dezvoltare

necorespunzătoare a capacităților de rezolvare a problemelor; lipsa unor planuri strategice de intervenție în favoarea comunităților dezavantajate.

Printre serviciile de suport ce ar răspunde unor astfel de nevoi ale comunităților defavorizate se numără propunerile de acces îmbunătățit la servicii medicale de bază sau de specialitate; înființarea de centre de zi comunitare cu servicii mixte, incluzând after-school și activități extra-scolare; asistență comunitară în domenii precum sănătatea, educația, ocuparea, integrarea socială; încurajarea acceptării din partea comunității majoritare; servicii de asigurare a unui adăpost adecvat; programe de tip after-school; servicii igienico-sanitare; consiliere vocațională și suport la angajare; centre de economie socială, unități protejate; informare, consiliere și mediere pentru acces la servicii de bază; facilitare comunitară și crearea de grupuri de acțiune locală; oportunități de formare și de dezvoltare a abilităților de rezolvare de probleme; formarea de lideri comunitari; organizarea zonelor de locuințe sociale în funcție de numărul de copii/ familie și în funcție de educația părinților; implicarea asistenților sociali în îmbunătățirea calității vieții persoanelor dezavantajate.

Contextul pandemic COVID-19

În perioada pandemiei, Direcția de Asistență Socială a trebuit să își prioritizeze o parte din resursele umane și materiale pentru a deservi persoanele adulte fără adăpost, instituția având obligația legală de a le oferi găzduire. Aceste persoane au fost aduse la centru de reprezentanții instituțiilor militarizate ale statului, fără a cunoaște însă istoricul epidemiologic al acestor persoane. Prin obligația instituției de a prelua în supraveghere aceste persoane, există un risc permanent de infectare cu SARS-COV2. Instituția a achiziționat două containere ce au fost relocate în curtea adăpostului de urgență pentru a fi transformate în izolator. Pe termen lung, în contextul sezonului rece, este necesară identificarea de noi soluții pentru a asigura adăpost în condiții de siguranță, atât pentru angajați, cât și pentru beneficiari.

În condițiile în care DAS urmărește, la modul ideal, trecerea de la acordarea de beneficii sociale la dezvoltarea de noi servicii sociale, contextul pandemic a schimbat într-o oarecare măsură prioritățile. Astfel, împreună cu ONG-urile partenere, instituția a fost implicată în distribuirea de ajutoare materiale și în oferirea unor servicii de suport către cetățenii vulnerabili la COVID, precum efectuarea de cumpărături, achiziționarea medicamentelor de pe rețetele medicale, iar DAS se așteaptă ca aceste servicii noi să rămână pe lista de servicii acordate de instituție și în viitorul apropiat, într-o formă adaptată, având în vedere prelungirea perioadei de pandemie. În prezent, este aproape imposibil să continue acordarea unor servicii tradiționale, precum servicii de tip centru de zi pentru vârstnici sau pentru copii. Este, în schimb, mare nevoie de prezența specialiștilor în comunitate, cât mai aproape de beneficiari, iar acest lucru este deja posibil prin cooptarea echipelor din ONG-uri pentru asigurarea unor servicii de bază precum transportul persoanelor în dificultate, hrană/livrare masă caldă.

Începând cu perioada stării de urgență s-a putut constata consolidarea relațiilor de colaborare ale Direcției de Asistență Socială Satu Mare cu ONG-urile care activează la nivelul municipiului.

5. RESURSA UMANĂ DIN REȚEAUA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ SATU MARE: PROFIL, ATITUDINI, SATISFAȚIE

Datele de mai jos sunt o radiografie a situației angajaților din asistența socială. Eșantionul cuprinde dincolo de angajații DAS și alți specialiști care lucrează în instituții/organizații membre GLASS.

În acest capitol identificăm câteva dintre caracteristicile corpului de specialiști care activează în domeniul asistenței sociale la nivelul municipiului Satu Mare. Printre indicatorii luați în considerare se numără sectorul/domeniul de activitate în prezent, vechimea în activitate, cazuistica (numărul și tipul de persoane cu care lucrează), atitudini/opinii față de munca desfășurată, suportul organizațional, digitalizarea activității, percepția asupra gravității problemelor sociale din municipiul Satu Mare, munca în contextul pandemiei COVID-19, satisfacția în muncă, factori care asigură satisfacția muncii și neajunsurile activității.

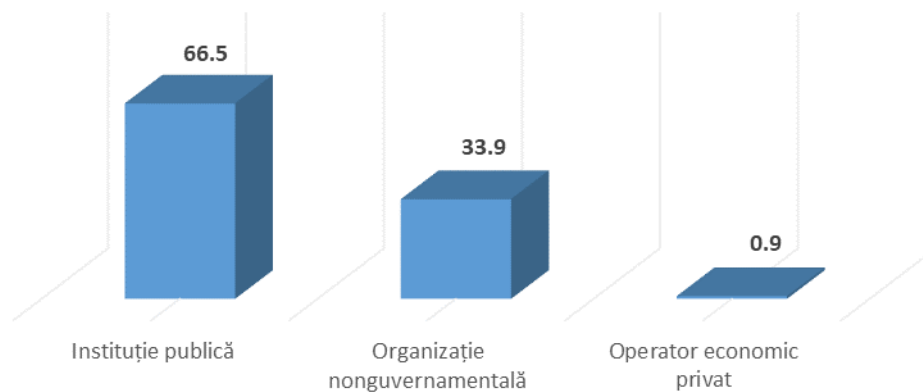
Specialiștii din asistența socială au un set specific de valori la care se raportează, iar propriul sistem de credințe îl adaptează organizației în care se angajează. Abilitățile personale precum empatia, atenția distributivă, buna comunicare și organizare, depășirea limitelor prin ieșirea din zona de confort sau acceptarea provocărilor reale sunt completate de atitudinea pozitivă față de beneficiari și problemele cu care se confruntă aceștia într-o etapă de viață, precum și de o serie de competențe specifice derivate din procesul de formare profesională, cum ar fi elaborarea, implementarea și evaluarea proiectelor, programelor și politicilor de asistență socială pentru diferite categorii vulnerabile; dezvoltarea serviciilor și activităților de prevenire precum și a celor de suport acordate beneficiarilor sistemului de asistență socială; consiliere în vederea accesării resurselor comunitare pentru persoanele și grupurile sociale aflate în risc de excludere socială.

5.1. SECTORUL DE ACTIVITATE

Majoritatea participanților la studiu (66.5%) lucrează într-una din cele două instituții publice care furnizează servicii sociale beneficiarilor de la nivelul municipiului Satu Mare, mai exact Direcția de Asistență Socială (DAS), cu responsabilități la nivel local, respectiv Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), cu responsabilități la nivel județean. 33.9% dintre respondenți sunt angajați într-una din organizațiile nonguvernamentale de la nivelul municipiului, iar 0.9% dintre aceștia sunt angajați ai unui operator economic privat. Distribuția acestui indicator evidențiază faptul că cel mai important angajator al specialiștilor în asistența socială rămâne sectorul public, intervenția „statului” fiind una multidisciplinară și cu o largă acoperire a nevoilor sociale existente. ONG-urile nu reușesc să atragă la fel de mulți specialiști, cu toate că aduc plus-valoare sistemului de protecție socială, oferind servicii complementare acolo unde sistemul public nu intervine, fie datorită specificului impus de cadrul legislativ, fie datorită externalizării de servicii, ceea ce reprezintă un aspect eminamente pozitiv.

Graficul nr. 4. Distribuția respondenților în funcție de sectorul de activitate (N=230)

În prezent sunteți angajat/ă în: (%)

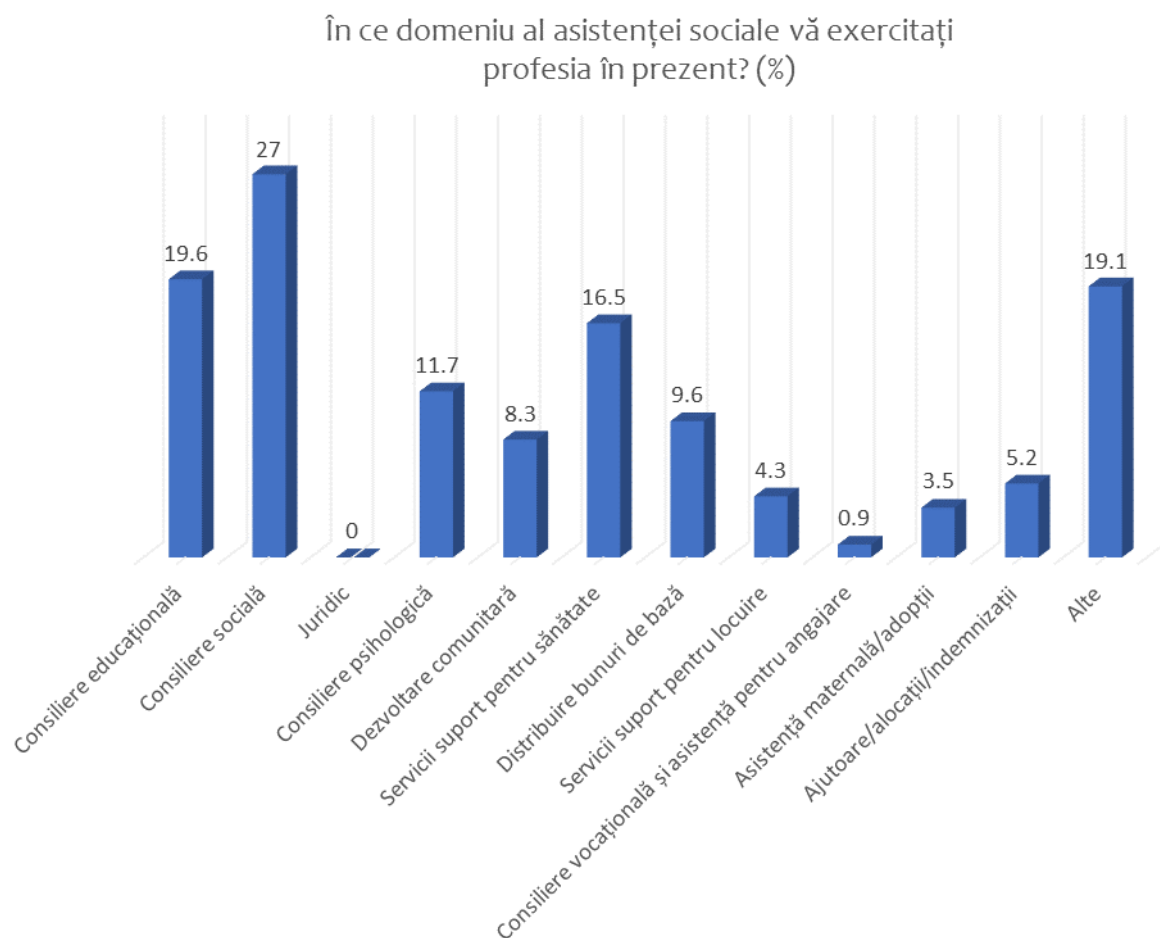

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

5.2. DOMENIUL DE ACTIVITATE

La întrebarea referitoare la domeniul de activitate, specialiștii au avut posibilitatea să selecteze mai multe variante de răspuns, având în vedere probabilitatea ridicată de desfășurare a sarcinilor de lucru în domenii diferite. Datele releva faptul că cel mai bine acoperit domeniu îl reprezintă un serviciu de bază în asistența socială, și anume consilierea socială, menționată de 27% dintre respondenți. Acest domeniu este urmat de cel al consilierii educaționale, 19.6% dintre specialiști având sarcini în acest domeniu. Serviciile suport pentru sănătate sunt specifice activității desfășurate de 16.5% dintre specialiști, iar consilierea psihologică este oferită de 11.7% dintre specialiști. Distribuția domeniilor de activitate este una complexă, și include și o serie de alte servicii personalizate în funcție de nevoile beneficiarilor și nevoile comunității ca întreg: dezvoltarea comunitară (8.3%), ajutoare/alocații/indemnizații (5.2%), servicii suport pentru locuire (4.3%), asistență maternală/adopții (3.5%). Într-o oarecare măsură surprinde numărul mare de persoane care desfășoară activități de distribuție a bunurilor de bază, care reflectă un nivel încă crescut al sărăciei la nivelul comunităților defavorizate.

Graficul nr. 5. Distribuția respondenților în funcție de domeniul în care își desfășoară activitatea - răspunsuri multiple (N=230)

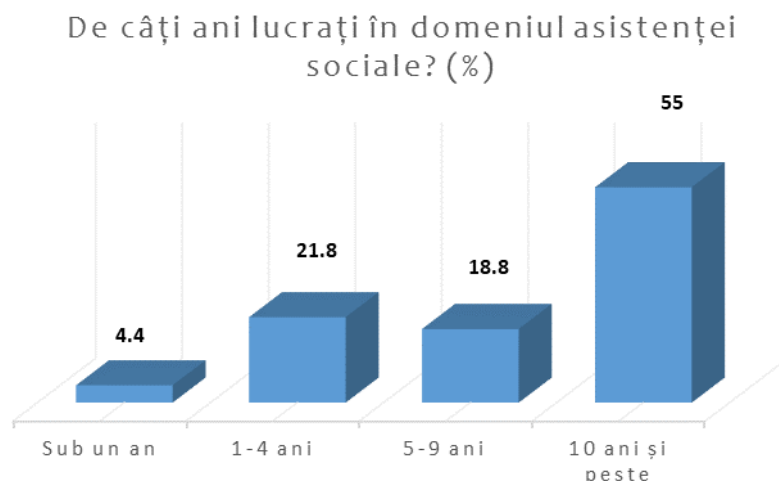

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

5.3. VECHEMEA ÎN ACTIVITATE

Valoarea modală a acestui indicator, cu alte cuvinte categoria în care se încadrează majoritatea specialiștilor cuprinși în studiu (în cazul nostru 55%), este de 10 ani și peste, ceea ce reprezintă cu certitudine o plus valoare a corpului de specialiști din municipiu, având în vedere experiența profesională acumulată în perioada de activitate de până în prezent în sarcini specifice de asistență socială. Distribuția pe eșantionul de 230 specialiști evidențiază faptul că doar 4.4% dintre aceștia lucrează de mai puțin de 1 an de zile, 21.8% dintre aceștia lucrează de 1-4 ani, iar 18.8% dintre aceștia au vechime de 5-9 ani în asistența socială.

Graficul nr. 6. Distribuția respondenților în funcție de vechimea în asistența socială (N=230)

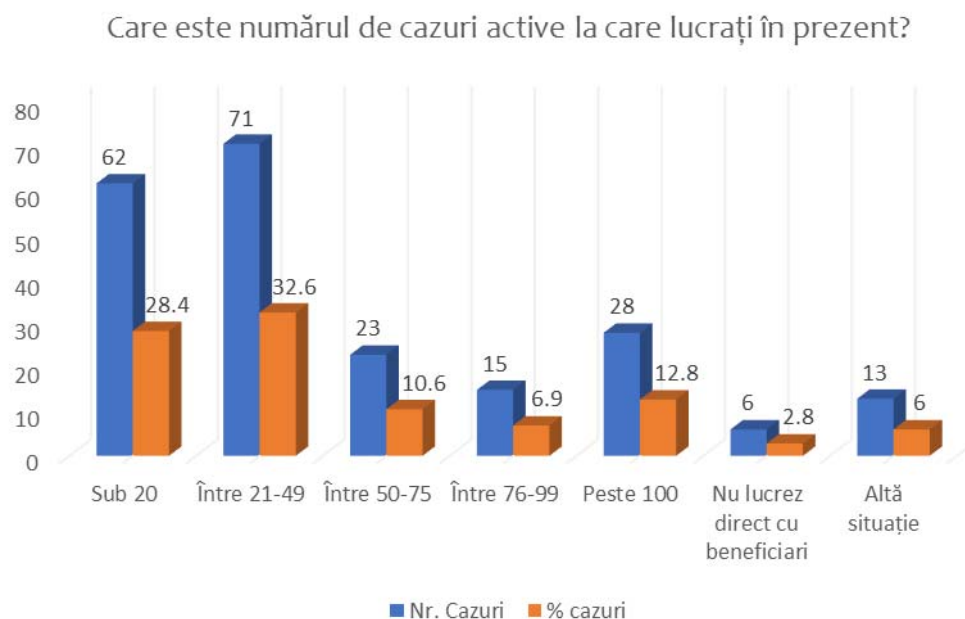

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

5.4. CAZUISTICA

Analizând strict numeric, datele obținute referitoare la numărul de cazuri/specialist arată că cei mai mulți specialiști au mai degrabă un număr relativ redus de cazuri active de care se ocupă: 28.4% dintre respondenți au mai puțin de 20 de cazuri active în prezent iar 32.6% au între 21-49 de cazuri active în prezent. În același timp, 10.6% dintre respondenți au indicat un număr de cazuri active cuprins între 50 și 75, 6.9% dintre ei au între 76 și 99 de cazuri de care se ocupă, iar 12.8% dintre ei au peste 100 de cazuri. 2.8% dintre respondenți nu lucrează direct cu beneficiari. Dacă luăm în considerare mai mult decât strict distribuția numărului de cazuri active, se poate observa că nu există diferențe semnificative între specialiștii din instituțiile publice și cei din ONG-uri în ceea ce privește numărul de cazuri active, în condițiile în care aproximativ 68% dintre cei care sunt angajați în instituții publice și 64% dintre cei angajați în ONG-uri au în prezent mai puțin de 50 de cazuri active, în vreme ce 32% dintre specialiștii din instituțiile publice și 36% din specialiștii din ONG-uri se ocupă de mai mult de 50 de cazuri în prezent.

Graficul nr. 7. Distribuția numărului de cazuri active în prezent (N=218)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

5.5. CATEGORIA DE BENEFICIARI

Datele din tabelul următor referitoare la tipul de beneficiari de care se ocupă specialiștii din asistența socială la nivelul municipiului Satu Mare au fost ordonate descrescător, pentru a evidenția cărei categorii de beneficiari i se alocă cea mai mare parte a resursei umane din sistem. Este important de menționat faptul că o mare parte dintre specialiștii din asistența socială se ocupă de tipuri diferite de beneficiari, existând o abordare multidisciplinară a persoanelor care ajung să fie consiliate și cuprinse în sistemul de protecție socială. De remarcat, de asemenea, și faptul că practic orice categorie de beneficiari din tabelul de mai jos se regăsește atât în evidențele sectorului public, cât și în cele ale sectorului nonguvernamental, rezultând foarte clar nevoia de a dispune de baze de date comune pentru a eficientiza munca specialiștilor și alocarea adecvată de resurse financiare pentru acoperirea cât mai bună a nevoilor.

Nu întâmplător, pe primele trei poziții ale tabelului se regăsesc beneficiari ce includ categorii mai largi, cu o prezență însemnată în comunitate, precum copiii instituționalizați – de care se ocupă 27.9% dintre specialiștii cuprinși în studiu, persoanele vârstnice – deservite de 25.3% dintre specialiști sau persoanele care trăiesc în sărăcie sau în comunități defavorizate – care beneficiază de servicii din partea a 22.3% dintre specialiștii sătmăreni. În același timp, persoanele adulte cu dizabilități se află în evidența a 19.7% dintre profesioniștii din municipiu care le oferă servicii personalizate, iar copiii cu autism/TSA și familiile acestora sunt beneficiari ai serviciilor acordate de 17.9% dintre specialiști sătmăreni.

În cazul unor categorii speciale de beneficiari, precum victimele violenței domestice, persoanele dependente de droguri și alcool, familii adoptive, persoanele care practică sexul comercial sau persoanele traficate se observă un număr mai redus de specialiști care sunt implicați în acordarea de servicii specifice (mai puțin de 4% din numărul total de respondenți), în principal datorită faptului că acestea sunt probleme sociale cu o prezență mai redusă în comunitatea sătmăreană.

Tabelul nr. 14. Distribuția respondenților în funcție de tipologia beneficiarilor de care se ocupă - răspunsuri multiple (N=230)

Care este categoria de beneficiari cu care lucrați în prezent?	Număr de specialiști	% specialiști
Copii instituționalizați	64	27.9
Persoane vârstnice	58	25.3
Persoane care trăiesc în sărăcie/comunități defavorizate	51	22.3
Persoane adulte cu dizabilități	45	19.7
Copii cu autism/TSA și familiile acestora	41	17.9
Copii ai căror părinți lucrează în străinătate	34	14.8
Copii expuși riscului de separare de familie	34	14.8
Persoane cu boli cronice	33	14.4
Familii monoparentale	28	12.2
Persoane care au fost instituționalizate	23	10
Copii abuzați și neglijăți	20	8.7
Persoane fără adăpost	17	7.4
Persoane care se află în închisoare, eliberate condiționat/foști deținuți	16	7
Copii și tineri ai străzii	15	6.6
Șomeri	11	4.8
Victime ale violenței domestice	9	3.9
Persoane dependente de droguri, alcool	9	3.9
Familii adoptive	8	3.5
Persoane care practică sexul comercial	4	1.7
Persoane traficate	3	1.3

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

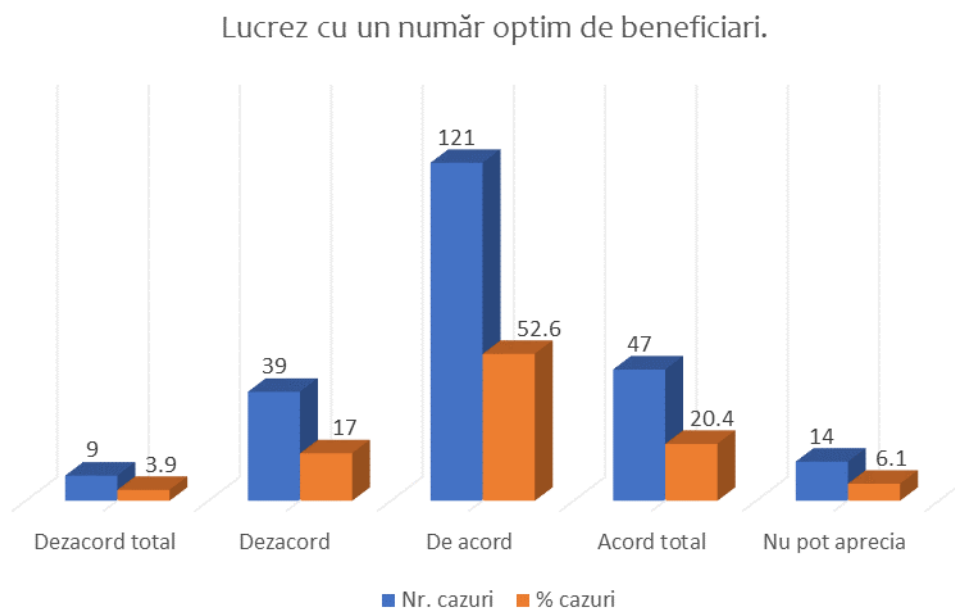
5.6. ATITUDINI/OPINII FAȚĂ DE MUNCA DESFĂȘURATĂ

În această secțiune am grupat o serie de indicatori calitativi ce pun în evidență atitudinile și opiniile celor angajați în asistența socială față de munca pe care o desfășoară. Această imagine este conturată de percepțiile angajaților față de o serie de dimensiuni specifice ale activității lor, precum volumul/încărcătura muncii, condițiile de muncă, inclusiv input-ul propriu (competențele profesionale deținute), recompensele materiale (satisfacția față de salariul primit), satisfacția în muncă.

Majoritatea respondenților este de acord cu faptul că încărcătura în activitatea lor este una rezonabilă: 20.4% dintre aceștia sunt total de acord iar 52.6% dintre ei se declară mai degrabă de acord cu faptul că lucrează cu un număr optim de beneficiari. Datele obținute reflectă o distribuție echilibrată a muncii în instituțiile și organizațiile neguvernamentale din municipiul Satu Mare, care constituie un indicator al satisfacției muncii și un bun predictor al stabilității la locul de muncă. Cu toate acestea regăsim și aproximativ 20% dintre respondenți în categoria celor nemulțumiți, care consideră că numărul de cazuri de care se ocupă nu este unul adecvat; cu mare probabilitate acești specialiști percep un dezechilibru între cantitatea și calitatea muncii, cu efecte negative în soluționarea problemelor cu care beneficiarii se confruntă. Persoanele de sex masculin consideră în mai mare măsură decât cele de sex feminin că nu

lucrează cu un număr optim de beneficiari; același lucru îl putem remarca și în cazul persoanelor cu vârsta între 25-34 ani, respectiv în cazul specialiștilor din instituțiile publice.

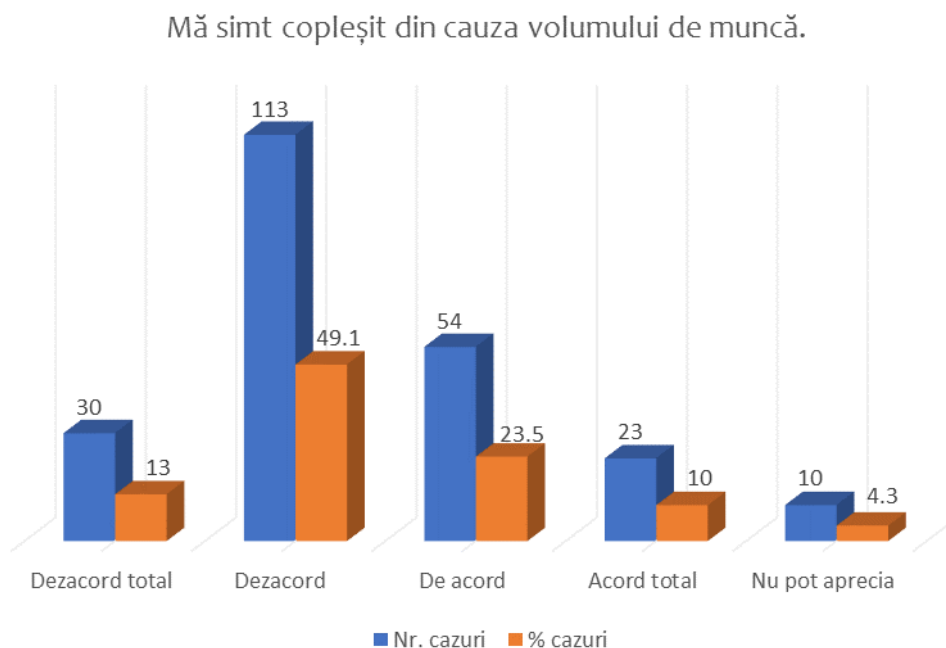
Graficul nr. 8. Distribuția respondenților în funcție de percepția privind numărul de beneficiari de care se ocupă (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Corelat, respondenții consideră mai degrabă că volumul de muncă (înțeles ca raportul sarcini pe unitate de timp) este unul adecvat, permițând desfășurarea în condiții optime a sarcinilor de lucru. Astfel, 62% dintre aceștia nu se simt copleșiți din cauza volumului de muncă, în vreme ce 33.5% dintre aceștia consideră că au un volum prea mare de lucru. Nici pentru acest indicator nu există o diferență semnificativă în funcție de sectorul de activitate (instituții publice / ONG-uri), existând în egală măsură mulțumiți și nemulțumiți în fiecare dintre cele două categorii. Întrebați fiind dacă sunt suficienți membri în echipa în care lucrează, 42.2% dintre specialiști au răspuns negativ, astfel că nu este surprinzătoare distribuția pentru indicatorul „volumul de muncă”. Și în acest caz, persoanele de sex masculin simt mai acut acest neajuns al activității lor raportat la persoanele de sex feminin, dar grupa de vârstă cea mai nemulțumită din acest punct de vedere este, de această dată, cea sub 24 de ani; specialiștii din ONG-uri se dovedesc, și în acest caz, mai expuși riscului de suprasolicitare.

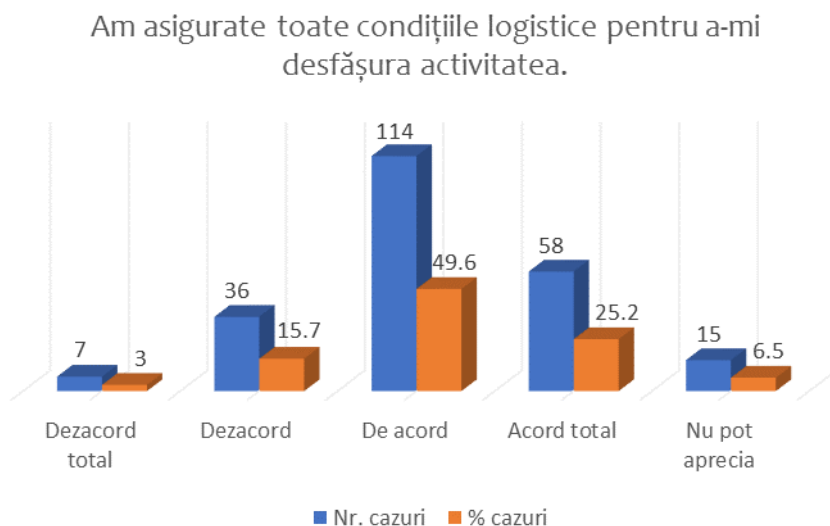
Graficul nr. 9. Distribuția respondenților în funcție de percepția privind volumul de muncă (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Percepția privind condițiile în care specialiștii din sistemul de asistență socială își desfășoară activitatea este una în mare măsură pozitivă: aproximativ trei sferturi dintre respondenți (74.8%) se declară de acord sau total de acord cu faptul că li se asigură toate condițiile logistice pentru a-și desfășura activitatea. În cazul a 18.7% dintre cei angajați se observa nemulțumiri în acest sens, iar motivele sunt diverse, pornind de la calitatea spațiilor de lucru și dotările din birouri până la resursele accesibile în munca de teren. Principala nemulțumire se leagă de lipsa de disponibilitate a unui număr suficient de autoturisme ale instituției/organizației, cu care angajații să poată ajunge, ori de câte ori este nevoie, la familiile cu care lucrează. Satisfacția față de condițiile de muncă este mai mare în cazul bărbaților decât al femeilor, în cazul celor din grupa de vârstă 25-34 ani, respectiv în cazul organizațiilor nonguvernamentale.

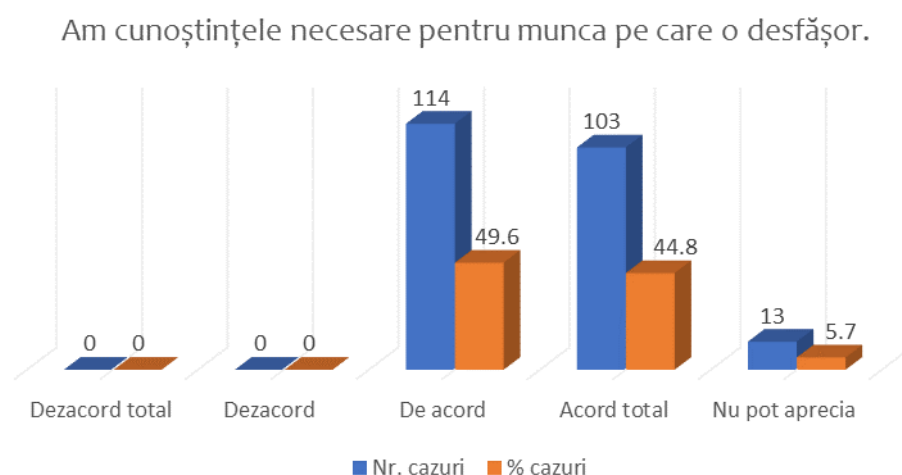
Graficul nr. 10. Distribuția respondenților în funcție de percepția privind condițiile de muncă (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

94.3% dintre respondenți consideră că au cunoștințele necesare pentru a-și desfășura munca în prezent. Este o proporție mai mult decât însemnată, corelată direct cu experiența de lucru anterioară și cu cerințele specifice la angajare, unde se solicită studii superioare în asistență socială sau în domenii conexe, în funcție de postul vizat. Nicio persoană nu consideră că nu dispune de cunoștințele specifice necesare pentru munca desfășurată. Interesant este de surprins ce situații particulare pot acoperi cazurile celor 5.7% din grupul de respondenți care au ales varianta de răspuns „nu pot aprecia”, presupunerea fiind că este vorba de persoane care nu au trecut până în prezent printr-o evaluare a activității organizată la nivel instituțional. Nu există o diferență semnificativă între femei și bărbați în ceea ce privește acest indicator, după cum nici vârsta sau sectorul de activitate nu reprezintă un factor de diferențiere clară în acest sens.

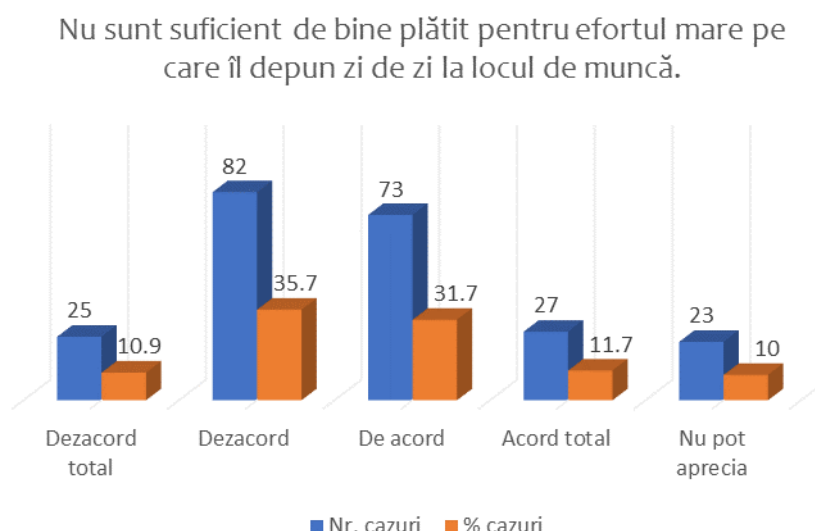
Graficul nr. 11. Distribuția respondenților în funcție de percepția privind competențele profesionale (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Atitudinea privind salariul obținut a fost analizată în acest studiu din perspectiva indicatorului de satisfacție/insatisfacție privind echilibrul dintre salariul primit și efortul depus. Distribuția opiniilor este una echilibrată, în condițiile în care pe de o parte se află cei 43.4% dintre respondenți care consideră că nu sunt suficient de bine plătiți pentru efortul zilnic la locul de muncă, iar pe de altă parte sunt cei 46.6% dintre respondenți care declară că nu sunt de acord cu acest lucru, cu alte cuvinte că salariul primit reflectă efortul depus. 10% dintre respondenți nu pot aprecia dacă există o asocieră clară între efortul depus și beneficiile materiale. Într-un context de interpretare mai larg, trebuie să menționăm faptul că asistența socială este un domeniu de activitate vocațional, unde oamenii nu vin în primul rând pentru salariu, iar motivația de angajare ține mai degrabă de sfera valorilor personale. Tocmai din acest motiv faptul că aproximativ jumătate dintre respondenți consideră că nu există un echilibru între salariul primit (față de care și așteptările erau oricum mai mici) și efortul depus evidențiază nevoia unor analize mai complexe la nivel instituțional cu privire la distribuirea sarcinilor de lucru în echipele existente și eficiența activității desfășurate. Analizele încrucișate pentru acest indicator evidențiază următorul profil al persoanelor nemulțumite de salariul obținut: persoană de sex feminin, cu vârsta cuprinsă între 25-34 ani, care lucrează în organizații nonguvernamentale.

Graficul nr. 12. Distribuția respondenților în funcție de percepția privind salarizarea (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Printre indicatorii ce surprind satisfacția muncii se numără și sentimentele de reușită profesională. Pentru a pune lucrurile în context, iată câteva din rezultatele unui studiu național realizat în anul 2015³, în care cercetătorii au fost interesați de măsura în care asistenții sociali consideră că au avut un impact pozitiv prin munca lor. Majoritatea respondenților (40.7%) a indicat că reușesc să contribuie „întotdeauna” la îmbunătățirea calității vieții clienților lor, 42.3% dintre aceștia au indicat că „întotdeauna” își ajută clienții să îndeplinească obiectivele pentru a-și schimba situația, iar 38.6% dintre aceștia au raportat că reușesc „întotdeauna” să ajute clienții să abordeze o serie de probleme, inclusiv psihologice, medicale și probleme sociale. 37.9% dintre participanții la studiu au răspuns că reușesc „întotdeauna” să-și ajute clienții să rezolve situațiile de criză.

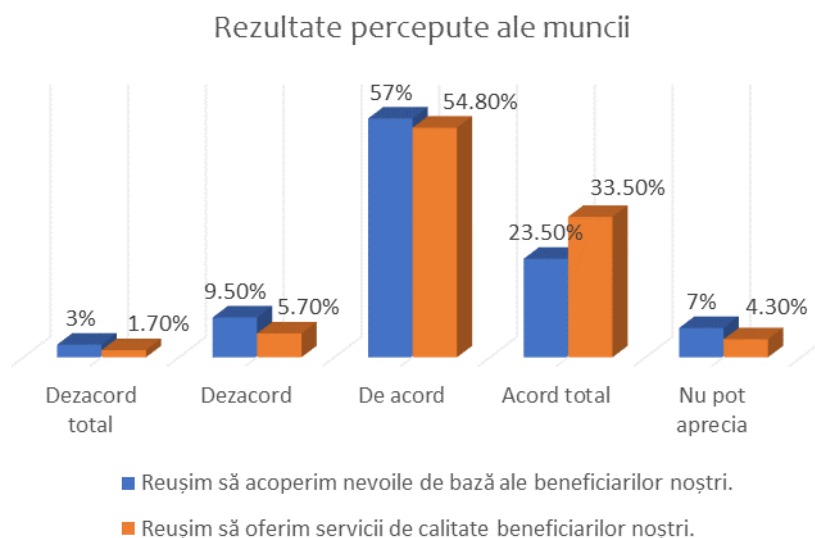
Din datele obținute se observă că specialiștii din asistența socială sătmăreană sunt în foarte mare măsură mulțumiți de munca desfășurată: 90.5% dintre respondenți consideră că instituțiile/organizațiile și profesioniștii angajați în acestea reușesc să acopere nevoile de bază ale beneficiarilor, în vreme ce 88.3% dintre respondenți cred că reușesc să ofere servicii de calitate beneficiarilor. Graficul de mai jos surprinde totodată și proporțiile reduse ale persoanelor care nu se consideră mulțumite de rezultatele muncii lor: 12.5% cred că nu reușesc să acopere nevoile de bază ale beneficiarilor, respectiv 7.4% cred că nu reușesc să ofere servicii de calitate beneficiarilor. Printre factorii ce pot explica această atitudine se numără lipsa mijloacelor necesare și suficiente de a aborda toate problemele de bază ale beneficiarilor, având în vedere că de multe ori se lucrează individual și nu sunt abordări multidisciplinare, dar și faptul că sistemul este cronic subfinanțat și în continuă căutare de specialiști cu experiență. Specialiștii de sex feminin consideră în mai mare măsură decât cei de sex masculin că reușesc să acopere nevoile de bază ale beneficiarilor, în vreme ce raportul se inversează atunci când este vorba de reușitele în ceea ce privește asigurarea de servicii de calitate beneficiarilor; diferențele însă sunt foarte reduse, nesemnificative. De asemenea, am putut observa că cei mai mulțumiți

³ Pentru mai multe informații puteți consulta raportul de cercetare pe pagina web:

https://main.components.ro/uploads/12c6a09675620f589055800ba6ceceee/2017/02/Rena_terea_unei_profesii_sa_u_despre_cum_e_sa_fii_asistent_social_in_Romania.pdf

de reușitele pe aceste două coordonate sunt persoanele cu vârsta sub 24 de ani și specialiștii din organizațiile nonguvernamentale.

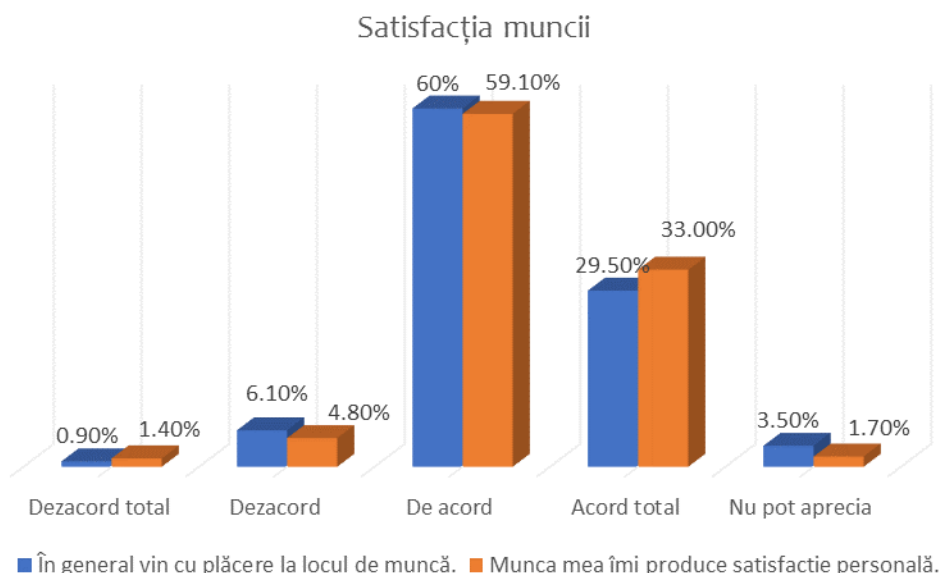
Graficul nr. 13. Distribuția respondenților în funcție de rezultatele percepute ale muncii (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Satisfacția muncii este o variabilă complexă, formată din cel puțin trei dimensiuni: dimensiunea emoțională, dimensiunea cognitivă și dimensiunea comportamentală (în analiza noastră am avut în vedere prima și cea de-a treia dimensiune). La nivel declarativ, specialiștii sătmăreni din asistența socială se consideră satisfăcuți de munca desfășurată. Am înregistrat o proporție însemnată de persoane care spun că munca le produce satisfacție personală (92.10% dintre respondenți), și la fel o majoritate de persoane care spun că în general vin cu plăcere la locul de muncă (89.5% dintre respondenți). Corelat, procentele celor nesatisfăcuți de activitatea lor profesională sunt foarte reduse, 7% în cazul primului item și 6.2% în cazul celui de-al doilea. Femeile vin cu mai mare plăcere la muncă decât bărbații, iar munca desfășurată le produce satisfacție personală în mai mare măsură. Specialiștii cu vârsta sub 24 de ani vin cu mai mare plăcere la locul de muncă, dar cei pentru care se înregistrează o satisfacție mai mare a muncii sunt cei din categoria de vârstă 50-64 ani. Angajații din instituțiile publice vin cu plăcere la locul de muncă în mai mare măsură decât cei din ONG-uri, în vreme ce și munca le produce satisfacții în mai mare măsură decât în cazul specialiștilor din ONG-uri.

Graficul nr. 14. Distribuția respondenților în funcție de percepția privind satisfacția muncii (N=230)

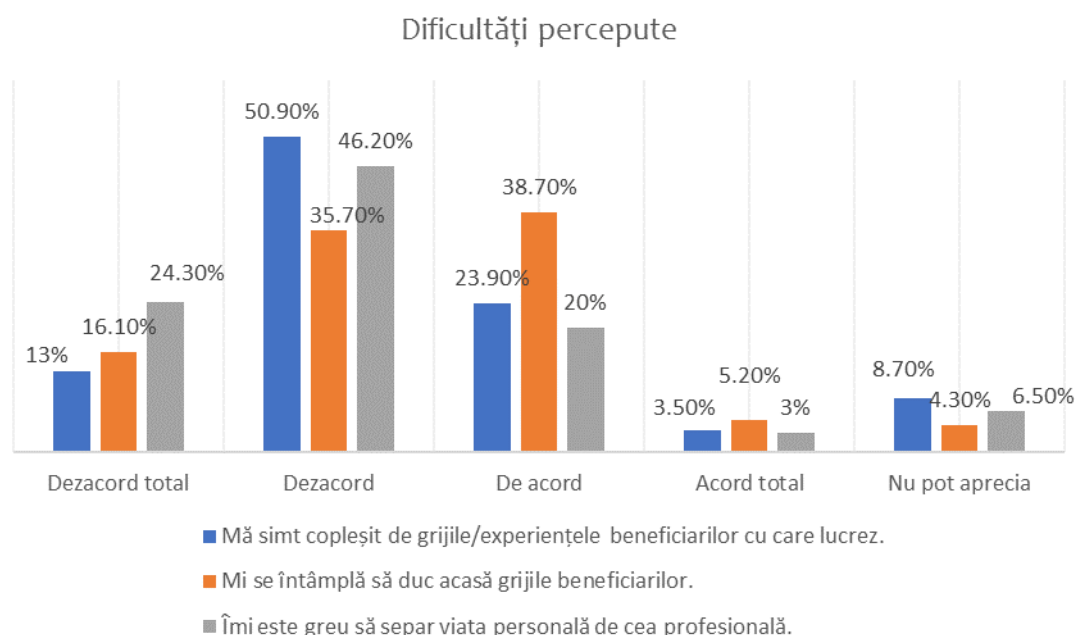
Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Consecințele stresului experimentat la locul de muncă de către cei din asistența socială sunt nivelul mai ridicat al simptomelor specifice epuizării profesionale și intenția de demisie. Datele la nivel de Satu Mare evidențiază faptul că 23% dintre specialiști reușesc cu greu să își separe viața personală de cea profesională. De asemenea, 43.9% dintre specialiști declară că li se întâmplă „să ducă acasă” grijile beneficiarilor. Nu în ultimul rând se observă un procent relativ crescut de specialiști care se simt copleșiți de experiențele beneficiarilor cu care lucrează (27.4%, adică mai mult de un sfert dintre respondenți), fără ca nivelul înregistrat să devină unul îngrijorător⁴. Persoanelor de sex feminin sunt mai expuse în acest caz, la fel cum sunt și persoanele din categoria de vârstă sub 24 de ani. O diferență clară se remarcă în cadrul acestei analize încrucișate între specialiștii din instituții publice și cei din ONG-uri, în defavoarea celor din urmă.

Fenomenul de *epuizare profesională* nu avea cum să ocolească un domeniu de activitate atât de solicitant precum cel al asistenței sociale, având în vedere numărul și tipul problemelor ce sunt abordate, gravitatea și complexitatea acestor probleme. Luând în considerare toate acestea, se impun analize și intervenții punctuale și sistematice pentru a preveni apariția și extinderea fenomenului. Un aspect cert pozitiv îl reprezintă faptul că majoritatea celor din protecția socială sătmăreană reușesc să gestioneze provocările și să își desfășoare activitatea fără a se simți copleșiți. Astfel, 70.5% dintre specialiști nu au nicio problemă în a-și separa viața personală de viața profesională, în vreme ce 63.9% dintre aceștia nu se consideră copleșiți de problemele beneficiarilor. Din datele noastre rezultă că bărbaților le este mai greu să separe viața personală de cea profesională decât femeilor, după cum și specialiștii din ONG-uri întâmpină mai multe dificultăți în acest sens decât cei din instituții publice. În același timp, persoanele care se declară cele mai copleșite de experiențele beneficiarilor cu care lucrează sunt persoanele din categoria de vârstă 35-49 ani, acestea fiind urmate de persoanele din categoria de vârstă 50-64 ani.

⁴ Studii internaționale evidențiază faptul că aproximativ 75% dintre asistenții sociali au raportat dificultăți în prevenirea și gestionarea fenomenului de burn-out pe parcursul carierei. Pentru mai multe informații puteți consulta pagina web: <https://childhub.org/ro/resurse-multimedia-protectia-copilului/burnout-asistenta-sociala-infographic-childhub>

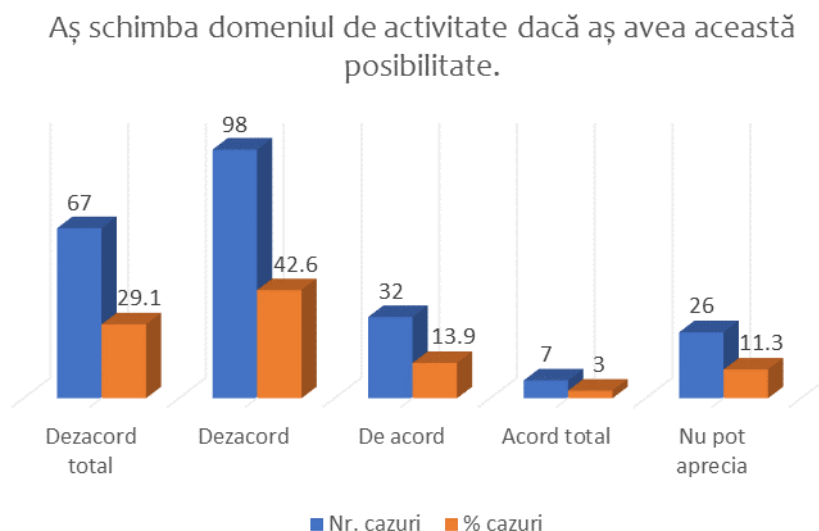
Graficul nr. 15. Distribuția respondenților în funcție de dificultățile percepute (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În cadrul cercetării noastre am identificat un procent semnificativ (16.9% din totalul participanților la studiu) de persoane care declară că și-ar schimba domeniul de activitate dacă ar avea această posibilitate. Nemulțumirile angajaților față de condițiile de muncă, față de volumul de muncă, față de salariul primit, față de conținutul efectiv al muncii se pot concretiza, în cel mai nefericit scenariu, în părăsirea de către specialist a instituției/organizației în care își desfășoară activitatea, cu toate costurile asociate. Dacă intenția de a părăsi instituția/organizația mai este însoțită și de intenția de a schimba domeniul de activitate, acest lucru reprezintă un indicator clar al unor probleme sistemice, de durată, care nu au putut fi abordate la timp și în mod eficient; și în acest caz se impun analize serioase la nivel instituțional. Cu toate acestea, majoritatea specialiștilor nu iau în considerare o astfel de strategie: 71.7% dintre respondenți nu ar face o astfel de schimbare, ceea ce înseamnă că în activitatea lor zilnică găsesc suficiente argumente pentru a continua să muncească în asistența socială cu toate dificultățile inerente. Printre cei care iau în calcul o astfel de opțiune se numără în mai mare măsură bărbații comparativ cu femeile, respectiv cei din ONG-uri comparativ cu cei din instituții publice.

Graficul nr. 16. Distribuția respondenților în funcție de satisfacția muncii – intenția de a schimba domeniul (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

5.7. SUPORTUL ORGANIZAȚIONAL

În continuarea analizei referitoare la atitudinile și opiniile angajaților cu privire la munca desfășurată, sunt de interes punctele de vedere ale specialiștilor cu privire la sprijinul de care beneficiază la nivelul instituției/organizației în care lucrează. Am luat în considerare itemi precum participarea la programe de formare, evaluarea activității și supervizarea.

Din graficul de mai jos putem observa că aproximativ o treime dintre specialiști (32%) nu au participat la programe de perfecționare în domeniul de specialitate. Acest aspect poate fi menționat în categoria de puncte slabe ale asistenței sociale sătmărene, având în vedere faptul că doar un sfert dintre angajați au mai puțin de 4 ani lucrați în specialitate. Există o diferență semnificativă între persoanele de sex feminin și masculin din acest punct de vedere, femeile fiind defavorizate în mai mare măsură din punctul de vedere al accesului la astfel de programe de formare. Nu există o diferență semnificativă pentru acest indicator dacă luăm în considerare sectorul de activitate, cei din instituțiile publice și cei din ONG-uri beneficiază în egală măsură de posibilitatea de a urma programe de perfecționare în domeniul de specialitate.

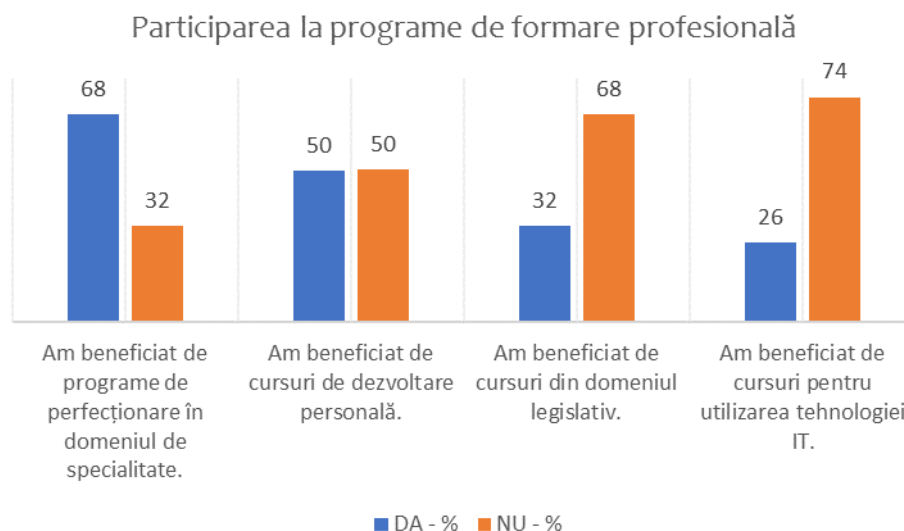
Să nu oitem nici faptul că legislația muncii prevede obligativitatea desfășurării periodice de programe de formare profesională pentru orice angajat. Cu siguranță, acest punct slab este explicabil din perspectiva resurselor financiare limitate ce stau la dispoziția organizațiilor și instituțiilor din domeniul asistenței sociale, alocarea de resurse având ca țintă intervențiile acordate beneficiarilor și salarizarea personalului propriu. Totuși, pregătirea profesională continuă nu poate fi neglijată, ea este un drept și o obligație a angajaților, iar auto-perfecționarea nu reprezintă o soluție pe termen lung.

Cursurile de dezvoltare personală au fost disponibile la nivelul a 50% dintre specialiști. Specificul domeniului, faptul că se lucrează cu oameni și schimbările sunt rapide și de substanță, impune necesitatea dezvoltării personale continue, pentru a ține pasul cu provocările activității și pentru a fi pregătit să gestionezi corespunzător sarcinile alocate. Totuși, chiar dacă în general cursurile de dezvoltare personală sunt urmate mai degrabă la inițiativa angajaților, faptul că

jumătate dintre specialiștii din asistența socială sătmăreană au urmat astfel de cursuri se va reflecta în calitatea muncii desfășurate, și de ce nu, în satisfacția muncii, astfel că apreciem acest aspect ca fiind un punct tare al sistemului. Și din perspectiva acestui indicator, bărbații se situează cu mult mai bine decât femeile, iar tinerii specialiști se situează peste cei cu vârste mai înaintate. În același timp, specialiștii din ONG-uri au un acces mai bun la astfel de programe de dezvoltare personală decât cei din instituțiile publice, reflectând o abordare diferită a traiectoriei personale și profesionale între cele două tipuri de organizații.

Participarea la programe de pregătire ce vizează formarea de competențe transversale, precum cele din domeniul juridic sau IT, au fost accesibile unui număr mai redus de persoane din sistem: 32% dintre respondenți declară că au urmat cursuri din domeniul legislativ și 26% dintre respondenți au urmat cursuri pentru utilizarea tehnologiilor IT. Cu toate acestea, dat fiind specificul muncii, cu mare probabilitate specialiștilor le-a fost solicitat încă de la angajare un minim de competențe în acest sens, astfel că nu este necesară urmarea unor astfel de cursuri de către fiecare angajat în parte.

Graficul nr. 17. Distribuția respondenților în funcție de participarea la programe de formare profesională (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

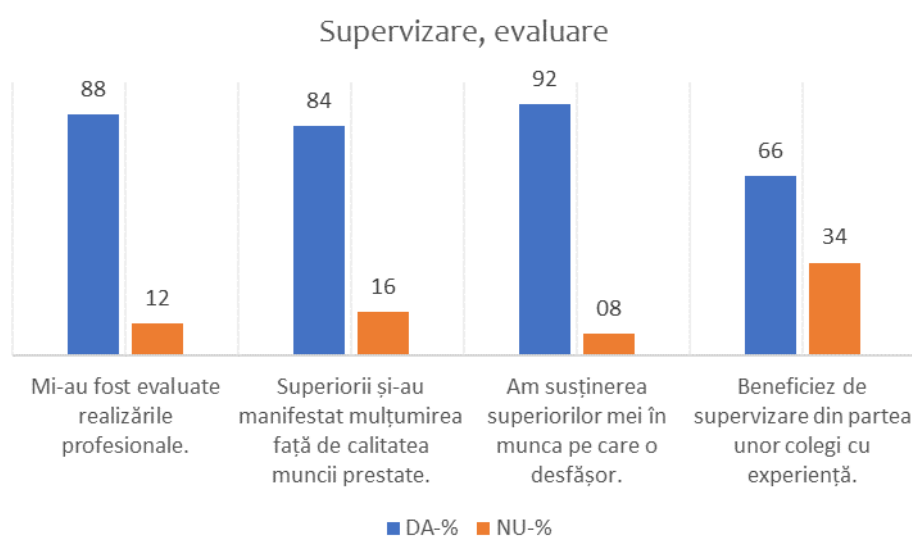
Majoritatea lucrărilor de specialitate prezintă supervizarea ca pe o activitate de transfer de cunoștințe, abilități, atitudini dinspre o persoană cu experiență – persoană resursă - către o altă persoană cu experiență mai puțină. Supervizarea în asistența socială înseamnă de fapt că specialistul este acompaniat în munca lui pe caz, în demersul de analiză și identificare a căilor de acțiune cele mai benefice pentru clientul serviciilor sociale. Din datele noastre rezultă că aproximativ două treimi dintre specialiștii sătmăreni beneficiază de supervizare din partea unor colegi cu experiență. Este de presupus că treimea rămasă reprezintă „colegii cu experiență” care conduc procesul de supervizare. Cu toate acestea, manualele de specialitate evidențiază faptul că nevoia de supervizare este prezentă la toți asistenții sociali, indiferent de vechime, experiență, nivel de pregătire și că supervizarea este o activitate permanentă, astfel că pentru a obține servicii de calitate, această activitate trebuie oferită permanent și nu doar la cerere. Având în vedere aceste aspecte teoretice, recomandăm reconfigurarea procedurilor interne ale organizațiilor și instituțiilor sătmărene din asistența socială astfel încât să se asigure accesul fiecărui angajat la acest tip de suport, de ce nu, chiar prin cooperare interinstituțională.

Evaluarea este un alt proces ce susține angajații în dezvoltarea lor profesională continuă. Evaluarea performanțelor profesionale individuale se bazează pe aprecierea în mod sistematic și obiectiv a randamentului, a calității muncii, a comportamentului, a inițiativei, a eficienței și creativității, pentru fiecare salariat. Evaluarea performanței oferă unei organizații posibilitatea de a îmbunătăți în mod constant modul de lucru, dar și de a stabili obiective clare, care să crească nivelul de implicare a angajaților. În studiul nostru am putut constata că evaluarea are loc în majoritatea cazurilor, atât în contextul constrângerilor legislative în cazul instituțiilor publice, cât și ca practică de lucru curentă pentru organizațiile și instituțiile ce se doresc performante. Astfel, 88% dintre specialiștii din asistența socială din municipiul Satu Mare au beneficiat de evaluarea realizărilor profesionale din anii trecuți. Cu toate acestea, ținând cont de faptul că doar 4.4% dintre aceștia au mai puțin de un an lucrat în organizație și 12% dintre aceștia nu au beneficiat de evaluare, diferența procentuală indică faptul că mai este necesară ajustarea procedurilor interne astfel încât fiecare angajat să fie evaluat periodic și sistematic.

Nu în ultimul rând, ca urmare a evaluării formale sau informale, observăm că performanțele majorității specialiștilor au fost recunoscute: 84% dintre respondenți declară că superiorii lor și-au manifestat mulțumirea față de calitatea muncii prestate, iar 92% dintre respondenți consideră că au parte de susținerea superiorilor în munca pe care o desfășoară.

Datele obținute evidențiază următorul profil al specialiștilor în ceea ce privește supervizarea și evaluarea: persoanele de sex feminin au beneficiat în mai mare măsură decât cele de sex masculin de supervizare din partea unor colegi cu experiență și au parte în mai mare măsură de susținerea superiorilor; persoanele cu vârsta cuprinsă între 50 și 64 de ani beneficiază de supervizare mai mult decât orice altă categorie de vârstă, și tot ei sunt și cei care se bucură în cea mai mare măsură de susținerea superiorilor; nu în ultimul rând, specialiștii din instituțiile publice sunt cei care beneficiază în mai mare măsură de susținerea superiorilor și de suportul prin supervizare oferit de colegi cu mai multă experiență.

Graficul nr. 18. Distribuția respondenților în funcție de suportul acordat prin supervizare și evaluare (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

5.8. DIGITALIZAREA ȘI COMUNICAREA PRIN MIJLOACE LA DISTANȚĂ

În asistența socială poate fi făcută o diferență clară între prestații sociale și servicii sociale. În primul caz sunt cuprinse generic toate acele forme de suport instituțional prevăzute prin lege care sunt accesabile ușor prin îndeplinirea cumulativă a unor condiții prestabilite și furnizarea unor informații de natură personală pentru a justifica respectivele condiții. În acest caz digitalizarea ar facilita accesul beneficiarilor la acest tip de suport, ar reduce timpii de analiză și așteptare a deciziei, ar eficientiza munca specialiștilor. În cel de-al doilea caz, al acordării de servicii sociale, se trece în spațiul comunicării interpersonale, unde interacțiunea cu beneficiarii trebuie să se bazeze pe înțelegerea de profunzime a problemelor cu care aceștia se confruntă și pe identificarea celor mai potrivite soluții. Această comunicare nu va putea fi niciodată înlocuită de nicio platformă, oricât de performantă ar fi, dar soluții de digitalizare se pot imagina și aici, în speță programarea întâlnirilor, și eventual, accesarea rapoartelor întocmite de specialiști.

Analizăm în această secțiune realitățile actuale și încercăm să identificăm opțiunile de continuare a procesului de digitalizare a sistemului de protecție socială. Pentru început, putem observa că în prezent se comunică mai ușor cu beneficiarii prin telefon (fix sau mobil) decât prin mijloace electronice (email sau Facebook): 60% dintre specialiști comunică regulat cu beneficiarii prin telefon, în vreme ce mijloacele de comunicare la distanță pot fi utilizate doar în cazul a 38.2% dintre beneficiari. În ambele cazuri este vorba cu mai mare probabilitate de o comunicare de tip administrativ, pentru a stabili întâlniri de lucru, pentru a solicita recomandări sau a adresa întrebări factuale. Pentru a acorda serviciile necesare, comunicarea va fi continuată în majoritatea situațiilor prin întâlniri față în față. În zilele noastre aceste două mijloace de comunicare sunt extrem de răspândite la nivelul populației ca întreg, însă la nivelul categoriilor de beneficiari ai sistemului de protecție socială, accesul la aceste mijloace de comunicare este mult mai restrâns, fie din cauza lipsei unor astfel de mijloace, fie din cauza lipsei de abilități de utilizare a acestora.

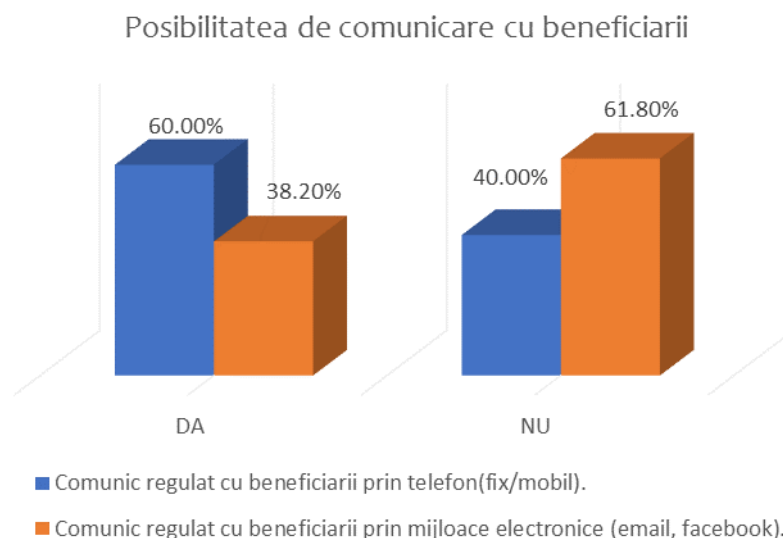
Cu beneficiarii din sfera socială ai specialiștilor de sex feminin se poate comunica mai ușor atât prin telefon, cât și prin mijloace electronice, ei având acces la calculator și internet într-o măsură mai mare decât în cazul beneficiarilor specialiștilor de sex masculin. Acest lucru poate însemna faptul că bărbații lucrează cu cazuri mai dificile, cu probleme sociale mai grave, dar poate fi vorba și de o preferință pentru comunicarea față în față, atât din partea unor anumite categorii de beneficiari, cât și a specialiștilor. Tot bărbații sunt mai numeroși atunci când e vorba de estimări mai puțin optimiste legate de abilitățile beneficiarilor de folosire a mijloacelor ITC sau a platformelor digitale de comunicare.

După criteriul vârstei, specialiștii sub 24 de ani comunică cel mai mult cu beneficiarii prin telefon sau prin mijloace electronice și tot ei sunt cei care consideră în cea mai mare măsură că beneficiarii cu care lucrează în prezent au acces la internet. Cei din categoria de vârstă 25-34 de ani sunt cei care estimează un acces mai bun al beneficiarilor la calculator, în vreme ce specialiștii cu vârsta cuprinsă între 50 și 64 de ani sunt cei care consideră în măsură mai mare că beneficiarii lor au abilități de utilizare a mijloacelor ITC. Cei care estimează șansele cele mai reduse pentru beneficiari de a-și face programări prin intermediul platformelor electronice sunt specialiștii cu vârsta sub 24 de ani.

Specialiștii din instituțiile publice consideră că beneficiarii cu care lucrează în prezent au acces la calculator și la internet, precum și abilități de utilizare a mijloacelor ITC într-o măsură mai mare decât colegii lor din ONG-uri, dar aceștia din urmă sunt cei care comunică mai bine în mod regulat cu beneficiarii prin telefon și mijloace electronice.

Nu sunt diferențe semnificative între cele două categorii de specialiști în ceea ce privește opiniile lor despre comunicarea cu alți colegi sau cu alte instituții/organizații atunci când este vorba de managementul de caz, nici în ceea ce privește dotările ITC de la nivelul instituției pentru desfășurarea activităților curente.

Graficul nr. 19. Distribuția respondenților în funcție de posibilitatea de comunicare cu beneficiarii (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

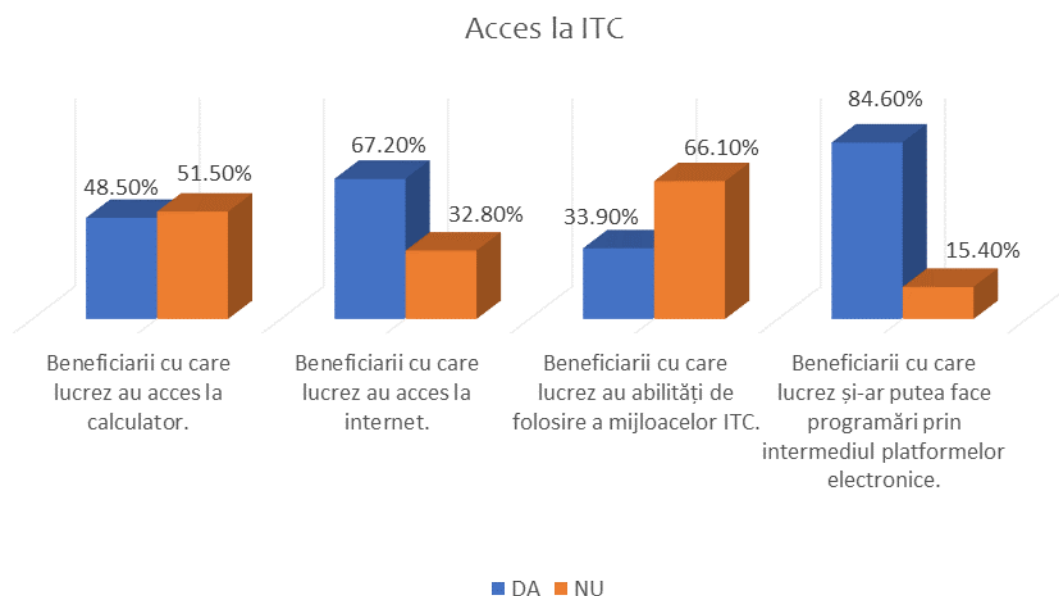
Strict în ceea ce privește accesul și utilizarea mijloacelor ITC de către beneficiari, putem observa că predomină cei care nu au acces la un calculator (51.5% dintre specialiști declară că beneficiarii cu care lucrează nu au acces la calculator). Conectarea la Internet este însă mai crescută, având în vedere faptul că 67.2% dintre specialiști declară că beneficiarii cu care lucrează au posibilitatea să acceseze acest tip de serviciu. În același timp, 66.1% dintre specialiști au ca beneficiari persoane care nu dețin abilitățile necesare pentru a utiliza mijloacele ITC. Cu toate acestea, în opinia a 84.6% dintre specialiști, beneficiarii cu care lucrează au posibilitatea de a-și face programări prin intermediul platformelor electronice.

Acest set de date poate fi luat în considerare pentru o strategie de digitalizare a instituțiilor publice și organizațiilor furnizoare de servicii de asistență socială, cu setarea unor sisteme ITC care să ia în considerare particularitățile beneficiarilor. Datorită schimbărilor pe care le observăm în jurul nostru, este de așteptat ca tot mai multe persoane din categorii defavorizate să aibă un acces îmbunătățit la mijloace și instrumente ITC, fie personal, fie prin intermediul cercului de cunoscuți sau familie, astfel încât recomandarea este de a analiza din timp sursele de finanțare potențiale pentru a trece în mediul online cât mai mult din partea administrativă a comunicării.

În același registru, instituțiile/organizațiile în care lucrează specialiștii în asistență socială la nivelul municipiului Satu Mare dispun în mare măsură de mijloacele ITC necesare pentru

desfășurarea activităților curente. Astfel, doar 12.1% dintre specialiștii participanți la studiu au dat un răspuns negativ în acest sens. Analiza noastră nu a vizat identificarea și descrierea acestor mijloace ITC pentru a vedea în ce măsură dotările existente ar putea suporta dezvoltarea și găzduirea unor platforme, dar acest aspect trebuie să reprezinte un prim pas în configurarea serviciilor digitale pe care și le doresc instituțiile și organizațiile din sistem. Pe de altă parte, aproximativ două treimi (64.9%) dintre specialiști folosesc în prezent comunicarea telefonică sau prin mijloace electronice cu alți colegi pentru a realiza managementul de caz. Oportunitatea de a dezvolta baze de date comune pentru întregul sistem de asistență socială la nivelul municipiului Satu Mare trebuie luată în considerare în perioada următoare cu obiectivul clar al eficientizării utilizării resurselor locale.

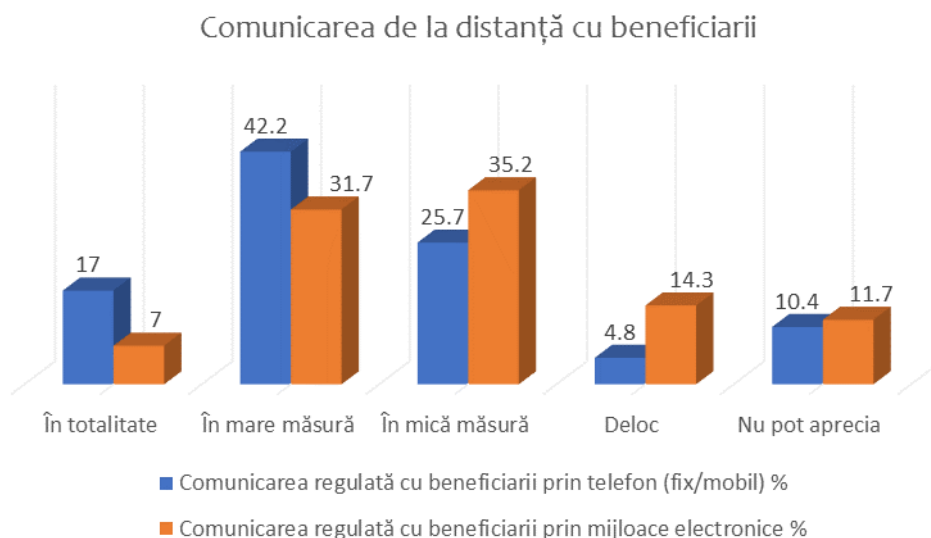
Graficul nr. 20. Distribuția respondenților în funcție de accesul beneficiarilor la mijloace ITC (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În continuare am fost interesați să aflăm cât de realistă li se pare specialiștilor posibilitatea ca în următorii doi ani să comunice regulat cu beneficiarii prin telefon și prin mijloace de comunicare la distanță. Observăm din grafic faptul că șanse mai mari sunt acordate în continuare în cazul comunicării prin telefon, acolo unde 59.2% dintre specialiști au considerat realizabilă o astfel de inițiativă. Este interesant de observat o foarte ușoară scădere între ceea ce se întâmplă în prezent - când 60% dintre specialiști comunică în mod regulat cu beneficiarii prin telefon și ceea ce se previzionează. O schimbare extrem de redusă, dar în sens invers, se remarcă și în cazul comunicării prin mijloace electronice, de la 38.2% la 38.7% specialiști care au beneficiari cu care pot comunica în mod regulat prin aceste mijloace. Diferențele nu sunt însă semnificative, se pot explica prin erori de completare a chestionarelor. O atenție aparte trebuie acordată beneficiarilor care, în opinia specialiștilor, nu au deloc posibilitatea de a fi implicați într-o formă regulată de comunicare prin telefon (4.8%) sau prin mijloace electronice (14.3%); în cazul acestor persoane vor trebui identificate alte căi personalizate de comunicare, adaptate nevoilor acestora.

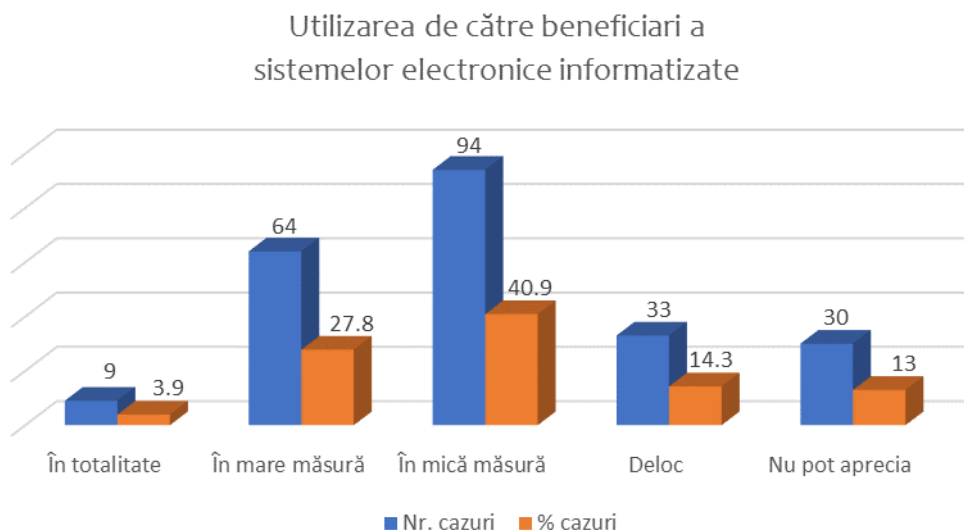
Graficul nr. 21. Distribuția respondenților în funcție de posibilitatea de comunicare regulată cu beneficiarii prin telefon (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În opinia specialiștilor cuprinși în studiu, doar aproximativ 30% dintre beneficiarii lor au capacitatea/abilitățile necesare pentru a utiliza sisteme electronice informatizate. Această proporție redusă pune presiune pe instituții și organizații în identificarea celor mai potrivite configurații de sisteme electronice care să fie prietenoase cu utilizatorii și accesibile unor categorii cât mai largi de public. În același timp, 40.9% dintre beneficiari pot accesa sau utiliza în mică măsură astfel de sisteme electronice informatizate, iar 14.3% nu au deloc această capacitate.

Graficul nr. 22. Distribuția respondenților în funcție de posibilitatea de utilizare de către beneficiari a sistemelor electronice informatizate (N=230)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În cadrul studiului am fost interesați să aflăm care sunt, în opinia specialiștilor din asistența socială, cele mai grave probleme cu care se confruntă copiii din municipiul Satu Mare. Datele au fost ordonate descrescător în funcție de prima categorie de răspuns: „problemă gravă, trebuie să fie o prioritate”, acestea servind drept un important reper de analiză pentru specialiști, autorități și ONG-urile care se ocupă de acești copii. Pe primele trei locuri în acest top se situează copiii cu dizabilități (62.1% dintre specialiști au considerat problematica acestor copii ca

fiind una gravă și prioritară), copiii victime ale violenței domestice (60.2%) și copiii care au comis acte de delincvență (59.9%). Pe următoarele locuri, cu mai mult de jumătate dintre respondenți considerându-le probleme grave, se situează copiii nou-născuți abandonați (58.4%), copiii care cerșesc în oraș (54.2%) și copiii care au părinții plecați temporar la muncă în străinătate (52.7%). Fie că este vorba de efectele pe termen lung ale nerezolvării acestor probleme, fie de pericolele pentru sine sau societate, toate aceste situații de risc potențial pentru copii sau legate de copii sunt considerate prioritare de specialiști, fiind nevoie de politici sociale integrate, locale sau naționale, care să ofere soluții de durată și adecvate nevoilor reale ale celei mai vulnerabile categorii de beneficiari ai sistemului de asistență socială. Problemele de gravitate medie, care încă nu reprezintă o prioritate din perspectiva alocării de resurse substanțiale, sunt reprezentate de copiii sub 14 ani crescuți în familii monoparentale (44.3%), copiii sub 14 ani care au abandonat școala (33%) sau copiii fără acte de identitate (30.7%).

Tabelul nr. 15. Tipurile de probleme cu care se confruntă copiii din municipiul Satu Mare în funcție de gravitatea percepută a acestora (N=264)

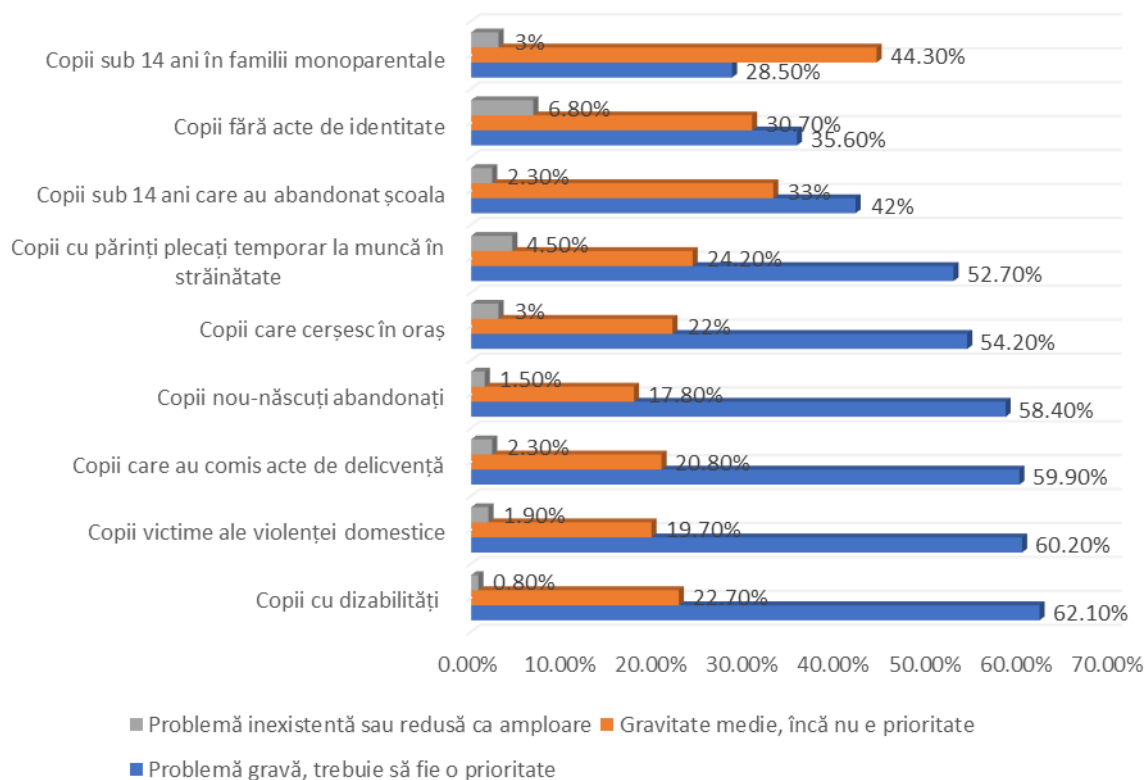
	Problemă gravă, trebuie să fie o prioritate	Gravitate medie, încă nu e prioritate	Problemă inexistentă sau redusă ca amploare	Nu știu/Nu răspund
Copii cu dizabilități	62.10%	22.70%	0.80%	14.40%
Copii victime ale violenței domestice	60.20%	19.70%	1.90%	18.20%
Copii care au comis acte de delincvență	59.90%	20.80%	2.30%	17%
Copii nou-născuți abandonați	58.40%	17.80%	1.50%	22.30%
Copii care cerșesc în oraș	54.20%	22%	3%	20.80%
Copii cu părinți plecați temporar la muncă în străinătate	52.70%	24.20%	4.50%	18.60%
Copii sub 14 ani care au abandonat școala	42%	33%	2.30%	22.70%
Copii fără acte de identitate	35.60%	30.70%	6.80%	26.90%
Copii sub 14 ani în familii monoparentale	28.50%	44.30%	3%	24.20%

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În graficul de mai jos sunt redate, cumulat, toate tipurile de probleme ale copiilor structurate în această secțiune a cercetării. Diferențele până la 100% din graficul cumulat sunt date de procentul de specialiști care nu pot aprecia gravitatea problemelor abordate, fie datorită faptului că nu lucrează direct cu acest tip de specialiști, fie că nu au suficientă experiență sau o poziție în sistem care să îi permită să facă astfel de aprecieri.

Graficul nr. 23. Distribuția tipurilor de probleme cu care se confruntă copiii din municipiul Satu Mare în funcție de gravitatea percepută a acestora (N=264)

Tipuri de probleme cu care se confruntă copiii din municipiul Satu Mare și distribuția acestora în funcție de gravitate

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În cazul adulților, pe primele trei locuri în topul problemelor cu care se confruntă, se regăsesc cei care consumă droguri (59,5% dintre specialiști consideră că aceasta este o problemă gravă, care trebuie să reprezinte o prioritate), persoanele cu dizabilități (53.8%) și persoanele consumatoare de alcool (51.2%). Au mai întrunit peste jumătate din aprecieri sau aproape de acest prag categorii de beneficiari precum persoanele care nu sunt înscrise la un medic de familie (51.1%), persoanele victime ale violenței în familie (50.4%), tinerii între 18 și 25 de ani provenind din centre de plasament (47.5%), tinerii șomeri cu vârsta sub 25 de ani (47.4%) sau persoanele delincvente (45.5%). Probleme mai puțin grave, care încă nu reprezintă o prioritate, sunt cele specifice câmpului muncii: șomeri pe termen scurt provenind din încetarea temporară a activității în construcții, agricultură (38.3%), persoane cu venituri sub cel minim garantat, care nu primesc ajutor financiar (37.3%) sau persoane active fără loc de muncă (36.8%).

Tabelul nr. 16. Tipurile de probleme cu care se confruntă adulții din municipiul Satu Mare în funcție de gravitatea percepută a acestora (N=264)

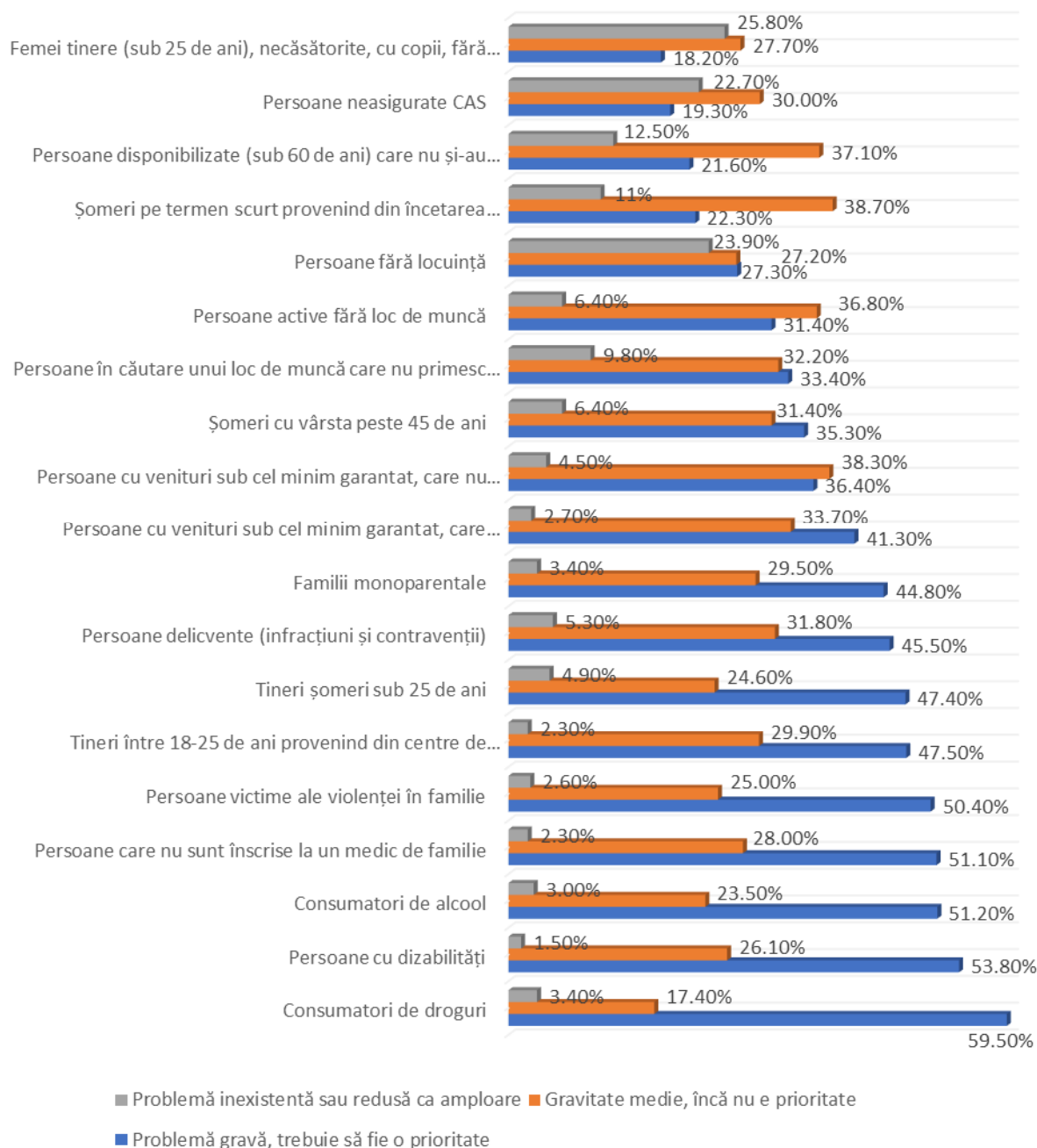
	Problemă gravă, trebuie să fie o prioritate	Gravitate medie, încă nu e prioritate	Problemă inexistentă sau redusă ca amploare	Nu știu/Nu răspund
Consumatori de droguri	59.50%	17.40%	3.40%	19.70%
Persoane cu dizabilități	53.80%	26.10%	1.50%	18.60%
Consumatori de alcool	51.20%	23.50%	3.00%	22.30%
Persoane care nu sunt înscrise la un medic de familie	51.10%	28.00%	2.30%	18.60%
Persoane victime ale violenței în familie	50.40%	25.00%	2.60%	22.00%
Tineri între 18-25 de ani provenind din centre de plasament	47.50%	29.90%	2.30%	20.30%
Tineri șomeri sub 25 de ani	47.40%	24.60%	4.90%	23.10%
Persoane delictive (infrațiuni și contravenții)	45.50%	31.80%	5.30%	17.40%
Familii monoparentale	44.80%	29.50%	3.40%	22%
Persoane cu venituri sub cel minim garantat, care primesc ajutor financiar	41.30%	33.70%	2.70%	22.30%
Persoane cu venituri sub cel minim garantat, care nu primesc ajutor financiar	36.40%	38.30%	4.50%	20.80%
Șomeri cu vârsta peste 45 de ani	35.30%	31.40%	6.40%	26.90%
Persoane în căutare unui loc de muncă care nu primesc indemnizație de șomaj	33.40%	32.20%	9.80%	24.60%
Persoane active fără loc de muncă	31.40%	36.80%	6.40%	25.40%
Persoane fără locuință	27.30%	27.20%	23.90%	21.60%
Șomeri pe termen scurt provenind din încetarea temporară a activității în construcții, agricultură etc.	22.30%	38.70%	11%	28%
Persoane disponibilizate (sub 60 de ani) care nu și-au găsit un loc de muncă	21.60%	37.10%	12.50%	28.80%
Persoane neasigurate CAS	19.30%	30.00%	22.70%	28.00%
Femei tinere (sub 25 de ani), necăsătorite, cu copii, fără ocupație	18.20%	27.70%	25.80%	28.30%

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În graficul de mai jos sunt redate toate tipurile de probleme ale adulților identificate în această secțiune a cercetării. Diferențele până la 100% din graficul cumulat sunt date de procentul de specialiști care nu pot aprecia gravitatea problemelor abordate, fie datorită faptului că nu lucrează direct cu acest tip de specialiști, fie că experiența profesională de până acum nu le permite să facă astfel de aprecieri.

Graficul nr. 24. Distribuția tipurilor de probleme cu care se confruntă adulții din municipiul Satu Mare în funcție de gravitatea percepută a acestora (N=264)

Tipuri de probleme ale adulților, în funcție de gravitatea percepută a acestora

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Nu în ultimul rând, vârstnicii, care reprezintă o a doua categorie extrem de vulnerabilă, se confruntă în opinia specialiștilor cu o serie de probleme grave care trebuie să reprezinte o prioritate pentru sistemul sătmărean de asistență socială. Pe primul loc, ca gravitate a problemelor cu care se confruntă, sunt persoanele vârstnice care suferă de boli cronice (în opinia a 59,6% dintre specialiști), persoanele dependente de ajutor în traiul de zi cu zi, dar care nu beneficiază de respectivul ajutor (57.6%) și persoanele cu venituri sub venitul minim garantat (55%). Încă nu reprezintă o prioritate, în opinia a 19.5% dintre specialiști, persoanele vârstnice, victime ale violenței, iar în opinia a 24.9% dintre specialiști, persoanele vârstnice care locuiesc singure.

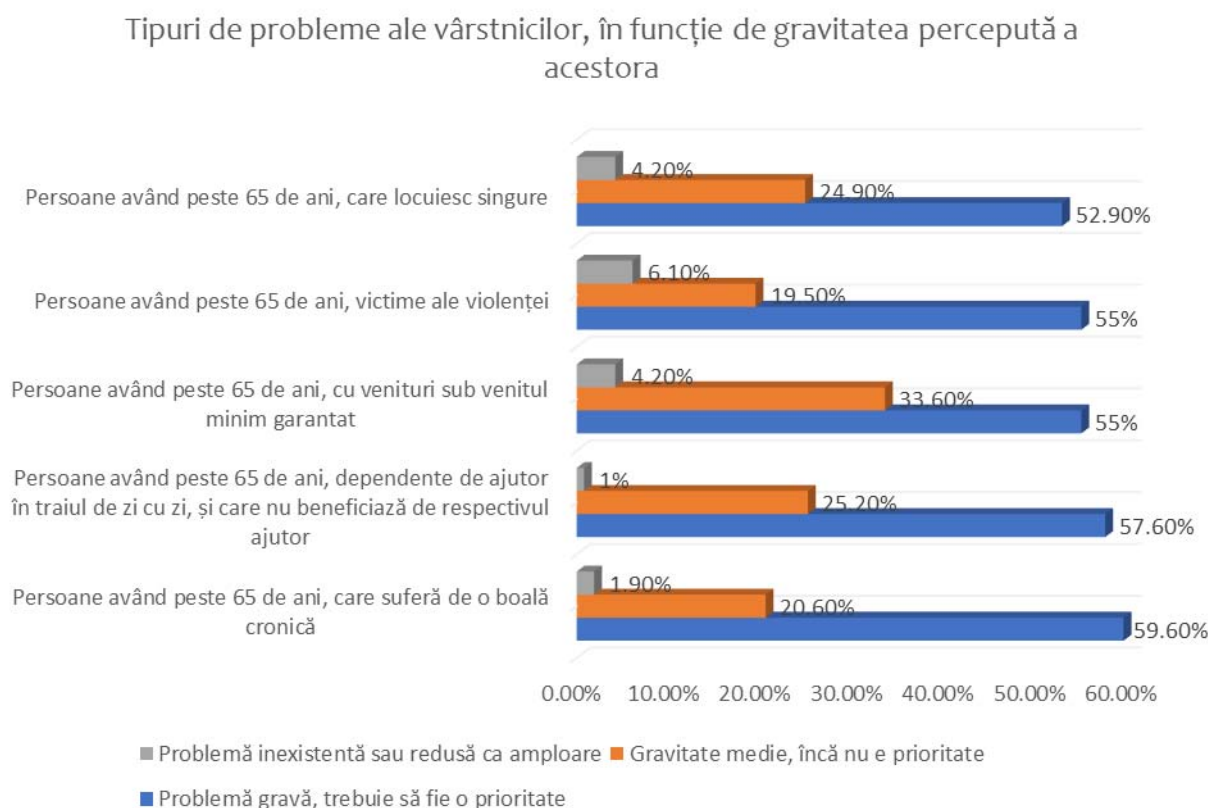
Tabelul nr. 17. Tipurile de probleme cu care se confruntă vârstnicii din municipiul Satu Mare în funcție de gravitatea percepută a acestora (N=264)

	Problemă gravă, trebuie să fie o prioritate	Gravitate medie, încă nu e prioritate	Problemă inexistentă sau redusă ca amploare	Nu știu/Nu răspund
Persoane având peste 65 de ani, care suferă de o boală cronică	59.60%	20.60%	1.90%	17.90%
Persoane având peste 65 de ani, dependente de ajutor în traiul de zi cu zi, dar care nu beneficiază de respectivul ajutor	57.60%	25.20%	1%	16.40%
Persoane având peste 65 de ani, cu venituri sub venitul minim garantat	55%	33.60%	4.20%	7.20%
Persoane având peste 65 de ani, victime ale violenței	55%	19.50%	6.10%	19.40%
Persoane având peste 65 de ani, care locuiesc singure	52.90%	24.90%	4.20%	18%

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Graficul de mai jos redă principalele tipuri de probleme ale vârstnicilor ce au fost cuprinse în această secțiune a cercetării. Diferențele până la 100% din graficul cumulat sunt date de procentul de specialiști care nu pot aprecia gravitatea problemelor abordate.

Graficul nr. 25. Distribuția tipurilor de probleme cu care se confruntă vârstnicii din municipiul Satu Mare în funcție de gravitatea percepută a acestora (N=264)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

5.9. FACTORI CARE ASIGURĂ SATISFACTIA MUNCII ȘI NEAJUNSURILE ACTIVITĂȚII

Printre factorii care oferă satisfacții în munca în domeniul asistenței sociale se numără atingerea obiectivelor și cazurile de succes (37.1% dintre respondenți au indicat argumente în acest sens), măsura satisfacției beneficiarilor (36.2%), colaborarea, munca în echipă sau mediul de lucru (33.8%) sau posibilitatea a oferi ajutor (26.3%). Cu o pondere mai mică se regăsesc factori precum comunicarea intra- și inter-instituțională (9.9%), dezvoltarea personală și profesională (8.9%) sau activitatea cu beneficiarii (8.5%). Beneficiile alternative ale funcției / poziției, precum posibilitatea de participare la cursuri (4.2%) sau avantajele financiare/ salariul (4.7%) se regăsesc în coada clasamentului. Întregul tablou al sferei satisfacțiilor evidențiază o profesie / un domeniu de activitate în care angajații sunt motivați de valori precum altruismul, empatia sau interesul pentru binele comunității și în mult mai mică măsură de beneficii materiale.

Analizele încrucișate ne arată faptul că cei pentru care munca în echipă și colaborarea sunt cele mai importante sunt specialiștii cu vechime de peste 10 ani în profesie; aceași categorie de specialiști consideră că atingerea obiectivelor și cazurile de succes sunt principala pârghie motivațională. În același timp, pentru angajații din instituțiile publice, satisfacția muncii are ca principal argument atingerea obiectivelor și soluționarea cu succes a cazurilor de care se ocupă, în vreme ce în cazul specialiștilor din ONG-uri, pe primul loc se situează beneficiarii ce sunt mulțumiți de serviciile oferite. Nu în ultimul rând, specialiștii care oferă servicii de consiliere (socială, psihologică sau educațională) declară că satisfacția muncii este generată de munca în

echipă și beneficiarii mulțumiți, în vreme ce acei specialiști care lucrează în domenii ce asigură un suport direct beneficiarilor (distribuție de bunuri sau alocații financiare) se consideră motivați de posibilitatea de a ajuta.

Din punctul de vedere al factorilor generatori de nemulțumire în rândul specialiștilor, datele studiului evidențiază aspecte precum insuficiența personalului de specialitate, accesul redus la programe de formare și indisponibilitatea anumitor tipuri de servicii (care însumează 45.2% dintre opiniile exprimate de specialiști), condițiile de muncă (22.3%), modul deficitar de funcționare a sistemului (19.8%), nesiguranța și subfinanțarea (19.3%), respectiv dificultatea și diversitatea problemelor ce trebuie rezolvate cu resurse limitate (18.8%). Comunicarea și colaborarea ineficientă nemulțumește 17.3% dintre specialiștii din sistem, în vreme ce remunerarea mică este un inconvenient pentru 16.8%. La polul opus de intensitate a manifestării se situează factori precum lipsa aprecierii și a feed-back-ului (3.6%) sau lipsa de timp (5.1%), respectiv așteptările nerealiste ale beneficiarilor sau numărul prea mare de cazuri alocate (9.6%). Asocierile realizate ne arată că asistenții sociali cu vechime mai mare de 10 ani sunt nemulțumiți în mai mare măsură de birocrăția din sistem, de remunerarea mică și de nesiguranță și subfinanțare, în vreme ce asistenții sociali cu vechime mai mică de un an se plâng de calitatea legislației, nesiguranță și subfinanțare, respectiv de modul de funcționare a sistemului. Pentru specialiștii din instituțiile publice, principalele surse de nemulțumire sunt reprezentate de birocrăția din sistem, de condițiile de muncă / lipsa mijloacelor necesare, de insuficiența de personal și de accesul redus la programe de formare, în vreme ce pentru specialiștii din ONG-uri, lipsa de timp, legislația și remunerarea mică sunt cele mai importante cauze de insatisfacție.

6. BENEFICIARIII SERVICIILOR OFERITE DE ORGANIZAȚIILE DIN REȚEAUA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ SATU MARE: PROFIL, ATITUDINI, NEVOI

În această secțiune analizăm profilul, atitudinile și nevoile identificate la nivelul beneficiarilor de servicii și prestații sociale oferite de instituțiile publice și organizațiile nonguvernamentale din municipiul Satu Mare. Ne-au interesat aspecte precum nivelul de școlarizare, tipul de ocupare profesională, locul de muncă și ocupația din prezent, tipul locuinței, accesul la utilități, dotările locuinței, dificultățile care au condus sau pot conduce la excluziunea socială, persoane resursă din mediul propriu, veniturile gospodăriei și surse de venit, nevoile sociale și accesibilitatea la servicii și prestații, surse de informații cu privire la posibilitățile de suport social, tipuri de intervenții care ar fi utile beneficiarilor, încrederea în persoane și instituții, starea de sănătate și accesul la servicii medicale, tipuri de sprijin de care au beneficiat în anul 2019 din partea autorităților locale și organizațiilor nonguvernamentale.

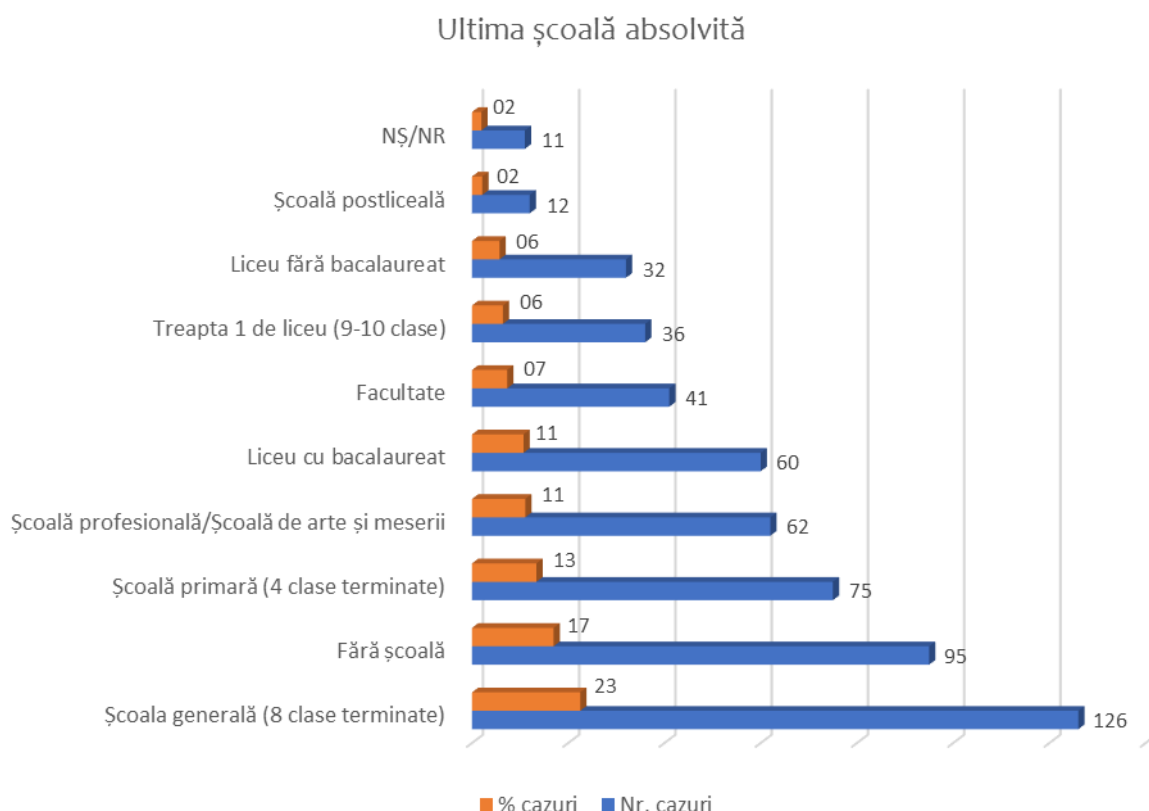
Eșantionul cuprins în cercetare are următoarea structură: număr total de respondenți - 561, din care 60.6% persoane de sex feminin și 39.4% persoane de sex masculin; vârsta medie a beneficiarilor este de 40.74 ani; 21.6% dintre aceste persoane fac parte din categoria de copii și tineri defavorizați, 17.5% sunt persoane cu handicap, 17.3% sunt beneficiari de locuință socială și/sau venit minim garantat, 12% sunt persoane vârstnice, 7% sunt persoane care au săvârșit infracțiuni, 1.8% sunt persoane adulte fără adăpost, iar 0.9% sunt persoane care practică prostituția/cerșetoria, respectiv consumatori de alcool/droguri. 54.5% dintre respondenți sunt

persoane cap de familie sau părinți; 34.8% dintre aceștia sunt persoane singure, iar 10.6% se află într-o altă situație. Distribuția în funcție de situația maritală se prezintă în felul următor: 33.6% dintre beneficiari sunt necăsătoriți, 32.9% sunt căsătoriți, 12% sunt văduvi, 10.9% trăiesc într-o formă de uniune liber consimțită, 9.3% sunt divorțați, iar 1.3% locuiesc separat de partener.

6.1. ULTIMA ȘCOALĂ ABSOLVITĂ

Analiza datelor din chestionar referitoare la ultimul nivel de școlarizare absolvit relevă faptul că cei mai mulți dintre beneficiari (22.5%) au absolvit cel mult 8 clase (școala generală), aceștia fiind urmați de cei fără școală absolvită (17%) și de cei care au absolvit nu mai mult de școala primară (13.4%). Referitor la învățământul de nivel mediu, persoanele care au absolvit liceul și au luat bacalaureatul reprezintă 10.7% dintre respondenți, cei care au absolvit liceul dar nu și-au luat bacalaureatul reprezintă 5.7% dintre respondenți, cei cu școală profesională sau absolvenții de școală de arte și meserii reprezintă 11.1% din numărul total de participanți la cercetare, iar cei care au absolvit cel mult 10 clase reprezintă 6.4% dintre respondenți. Au absolvit învățământul superior 7.3% dintre beneficiarii de servicii sociale din municipiu, iar 2.1% dintre aceștia au absolvit școala postliceală. Această distribuție reflectă importanța acestui factor generator de vulnerabilitate socială, în condițiile în care mai mult de jumătate dintre beneficiari nu au absolvit mai mult de 8 clase, cu toate repercusiunile nefavorabile în ceea ce privește căutarea și păstrarea unui loc de muncă sau nivelurile gospodăriei.

Graficul nr. 28. Distribuția beneficiarilor în funcție de nivelul ultimei școli absolvite (N=561)

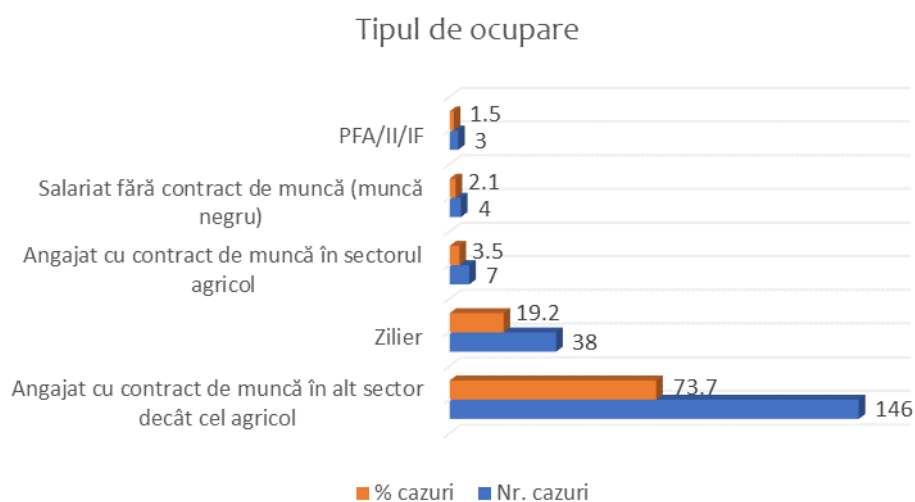

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

6.2. SITUAȚIA OCUPAȚIONALĂ

Aproximativ 60% dintre beneficiarii cuprinși în cercetare nu lucrează în prezent. Din graficul de mai jos putem observa că dintre cei care lucrează, majoritatea sunt angajați cu contract de muncă în alt sector decât cel agricol (73.7%), următoarea categorie ca incidență fiind cea de zilier (19.2%). Sunt foarte puține cazurile de beneficiari aflați în relații de muncă atipice, precum angajații din sectorul agricol (3.5%), salariații fără forme legale (2.1%) sau cei care de țin PFA, IF sau II (1.5%). Dintre cei fără ocupație, majoritari sunt elevii/studentii (17.9%), pensionarii la limita de vârstă (17.4%), respectiv casnicele și persoanele care lucrează în gospodăria proprie (15.3%); alături de aceștia se regăsesc și persoanele beneficiare de venit minim garantat (10.3%), pensionarii de boală (9.5%) și șomerii cu sau fără indemnizație (2.7%). Ca pondere în totalul persoanelor angajate, pe primele locuri se găsesc muncitorii necalificați, zilierii, muncitorii calificați și lucrătorii în servicii/comerț, în vreme ce ocupațiile mai puțin răspândite sunt cele de tehnician/maistru, funcționari sau întreprinzători. Deținerea unui loc de muncă este un bun predictor al unui nivel mai ridicat de venituri la nivelul populației ca întreg; asocierea între veniturile reduse, insuficiente pentru nevoile din gospodărie, și lipsa unui loc de muncă este, în mod deloc surprinzător, una puternică, semnificativă la nivelul beneficiarilor de servicii sociale.

Graficul nr. 29. Distribuția beneficiarilor în funcție de tipul ocupării profesionale în prezent (N=221)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Analizele privind asocierea dintre indicatorii de școlarizare și de ocupare profesională arată o legătură puternică între situația pe piața muncii și ultimul nivel de școlarizare absolvit. Cu cât mai redus este nivelul de școlarizare, cu atât mai mici sunt șansele ca respectivele persoane să aibă un loc de muncă plătit în prezent. Datele obținute ne arată faptul că 79% dintre cei fără școală (cu mai puțin de 4 clase terminate sau deloc) nu lucrează în acest moment, la fel ca 81% dintre cei care au absolvit școala primară. Rămâne mare și proporția celor care nu lucrează dintre cei care au absolvit școala generală (8 clase), aceasta fiind de 76%. Chiar dacă procentul este ceva mai redus, în aceeași situație se află și care au absolvit maximum 9-10 clase: 61% dintre aceștia nu au un loc de muncă în prezent. Jumătate din cei care au absolvit școala profesională sau școala de arte și meserii lucrează, și tot atâtia dintre cei care au absolvit școala postliceală.

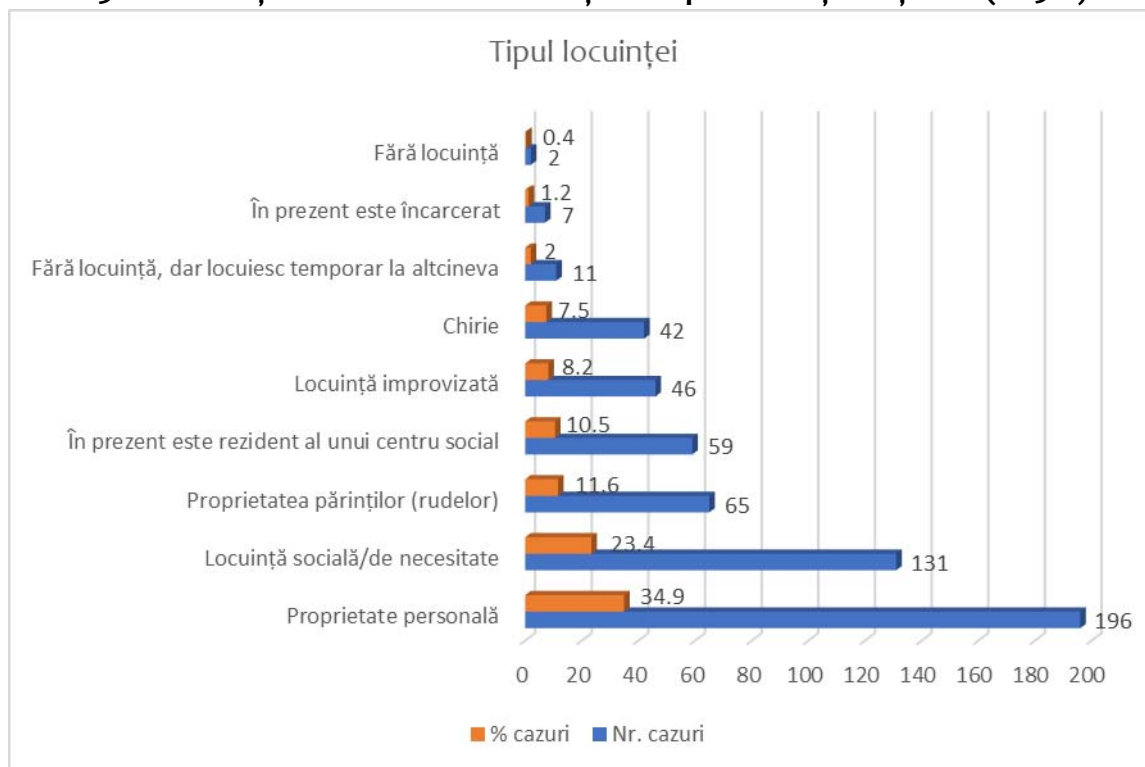
O situație contrar așteptărilor se înregistrează în cazul absolvenților de liceu: cei care și-au luat bacalaureatul lucrează în prezent într-o măsură mai mică (43%) decât cei care au absolvit liceul dar nu și-au luat bacalaureatul (59%). Studiile superioare rămân astfel singurele variabile predictor pentru ocuparea unui loc de muncă într-un context problemă: 73% dintre cei cu facultatea absolvită și 70% dintre cei care au absolvit studii postuniversitare sunt angajați și lucrează în prezent. Toate aceste date trebuie asumate cu precauție, strict în domeniul social, dat fiind un dublu context nefavorabil indus de starea de pandemie și/sau alte probleme de natură personală sau familială ale beneficiarilor.

Dacă luăm în considerare tipul de angajament profesional din prezent, putem observa că majoritatea celor cu un nivel de școlarizare mai redus lucrează ca zilieri, în vreme ce nivelurile medii sau superioare de școlarizare generează raporturi de muncă legale, și anume predomină angajații cu contract de muncă în alt sector decât cel agricol. În același timp, în rândul celor fără ocupație predomină categoria de casnice / persoane care lucrează în gospodăria proprie la grupurile cu nivel de școlarizare scăzut (fără școală sau școală primară), respectiv pensionarii la limita de vârstă sau de boală în grupurile cu nivel de școlarizare medie sau peste medie.

6.3. SITUAȚIA LOCATIVĂ

În ceea ce privește situația locativă a beneficiarilor de servicii sociale din municipiul Satu Mare, cu toate dificultățile inerente statutului de persoane vulnerabile, putem observa o situație mai degrabă favorabilă. În ceea ce privește tipul de locuință pe care o folosesc, pe primul loc ca pondere se situează beneficiarii care dețin o locuință proprietate personală (34.9% din numărul total de respondenți), urmând, în ordine descrescătoare, beneficiarii care ocupă o locuință socială / de necesitate (23.4%) și cei a căror locuință este deținută de părinți sau alte rudeni (11.6%). În studiul nostru au fost cuprinși și rezidenții din anumite centre sociale, aceștia reprezentând 10.5% din eșantionul de beneficiari. Situații mai puțin răspândite sunt cele ale persoanelor care locuiesc în locuințe improvizate (8.2%) și cei care locuiesc în chirie (7.5%). Într-o foarte mică măsură întâlnim persoane fără locuință, dar care locuiesc temporar la altcineva, sau persoane fără adăpost. Numărul mediu de camere al celor care dispun de acces la o locuință este de 2.16, ceea ce indică o locuință relativ confortabilă (chiar dacă luăm în considerare ipoteza conform căreia persoanele din categoriile vulnerabile fac parte din gospodării cu un număr mai mare de persoane).

Graficul nr. 30. Distribuția beneficiarilor în funcție de tipul locuinței deținute (N=561)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Starea locuinței este considerată bună de 45.8% dintre beneficiarii de servicii sociale, respectiv foarte bună de 14.4% dintre aceștia; 32.1% dintre beneficiari consideră că locuința lor este într-o stare acceptabilă, iar 6.9% dintre beneficiari sunt nemulțumiți de condițiile de locuit. Peste 88% dintre beneficiari au acces la o rețea de apă funcțională iar 84% dintre aceștia sunt racordați la o rețea de canalizare; 94% din locuințele beneficiarilor sunt conectate la rețeaua de electricitate; în aceeași proporție se observă disponibilitatea unei surse de încălzire a locuinței, fie că e vorba de gaze naturale sau lemne de foc; aproximativ 83% dintre locuințe au contractate servicii de salubritate. Accesul la servicii de televiziune prin cablu/digitală (78%) și accesul la servicii de internet/telefonie mobilă (66.7%) sunt, de asemenea, peste medie.

În ceea ce privește dotarea locuinței cu bunuri de folosință îndelungată, datele obținute în cadrul studiului evidențiază o situație satisfăcătoare. Astfel, 87.6% dintre locuințele beneficiarilor sunt dotate cu frigider, 92.7% dintre locuințe au în dotare aragaz/plită electrică iar 75.9% dintre acestea o mașină de spălat. Majoritatea beneficiarilor declară că are în dotare televizoare (85.7%), calculator sau laptop (33.6%), telefon fix (24.9%), telefon mobil (85.5%). Deținerea unui autoturism este pentru marea majoritate a beneficiarilor un lux: doar aproximativ 29% dintre beneficiari au o mașină personală.

Dacă analizăm legătura dintre tipul de locuință și categoria de grup țintă, putem observa faptul că cei care stau cel mai bine în ceea ce privește deținerea unei locuințe proprietate personală sunt persoanele vârstnice (75%), respectiv persoanele cu dizabilități (62%); de cealaltă parte, din acest punct de vedere cel mai prost stau (exceptând, bineînțeles, persoanele adulte fără adăpost) beneficiarii de locuință socială sau venit minim garantat (9%), respectiv copiii și tinerii defavorizați (13%). Persoanele care practică cerșetoria sau prostituția sunt principala categorie de beneficiari care declară că nu au o locuință, dar locuiesc temporar la altcineva (33%). Rezidența în centrele sociale o regăsim în mai mare măsură în cazul copiilor și tinerilor

instituționalizați (27%) respectiv în cazul persoanelor adulte fără adăpost (20%) – în acest ultim caz, este de menționat că rezidența este una cu caracter temporar și condiționată de îndeplinirea anumitor criterii.

6.4. DIFICULTĂȚI CARE AU CONDUS SAU POT CONDUCE LA EXCLUZIUNE SOCIALĂ

Categoriile de persoane din grupurile defavorizate se confruntă de-a lungul vieții cu o serie de situații de viață dificile, mai numeroase și mai îndelungate decât arată statisticile la nivelul populației generale. Analizăm în continuare incidența câtorva din aceste situații în categoria de beneficiari ai serviciilor și prestațiilor oferite de autorități și organizațiile nonguvernamentale din municipiul Satu Mare, pentru a contura anumite nevoi specifice și stringente ale acesteia.

Cele mai frecvente situații dificile cu care s-au confruntat beneficiarii au fost nevoia de a amâna plata cheltuielilor locuinței (49.5%), nevoia de a se împrumuta pentru a cumpăra alimente (48.7%), dificultatea de a asigura obiectele de îmbrăcăminte cele mai necesare pentru familie (44.7%) și imposibilitatea de a cumpăra medicamente din lipsă de bani (40.1%). Aproximativ o treime dintre beneficiari se confruntă cu dificultatea de a-și încălzi locuința pe fondul veniturilor insuficiente (32.1%) sau au fost anunțați de furnizorii de servicii asupra sistării serviciilor utilitare (32.1%). Sunt dificultăți pe care le întâmpină multe familii din municipiu, indiferent dacă aparțin sau nu unei categorii de risc, dar la nivelul categoriilor vulnerabile aceste dificultăți sunt resimțite mult mai acut, pe fondul confruntării cu multiple probleme de ordin social în același timp.

Considerăm îngrijorătoare proporția celor care declară că li s-a întâmplat ca un membru al familiei să se culce nemâncat pentru că nu a avut bani suficienți pentru alimente (25.2%), mai ales în condițiile în care statisticile naționale evidențiază o mare risipă alimentară. De asemenea, este neașteptat de mare proporția beneficiarilor care declară că le-a fost sistată furnizarea de căldură, apă sau curent electric din cauza neplății la timp a serviciilor (14.4%), dar este nevoie de analize încrucișate pentru a vedea în ce măsură acest procent relativ ridicat, în opinia noastră, poate fi corelat cu efectele în plan financiar ale pandemiei COVID.

Cele mai îngrijorătoare aspecte sunt și cele mai puțin răspândite în eșantionul nostru de beneficiari. Cu toate acestea, proporțiile înregistrate sunt prea mari pentru un municipiu care pune în centrul preocupărilor sale bunăstarea locuitorilor săi; pe acest fond nu putem decât să notăm nevoia acută pentru dezvoltarea în continuare a unor servicii sociale atât la nivelul autorităților, cât și al ONG-urilor, astfel încât niciun locuitor al municipiului să nu rămână fără o rețea de suport adecvat nevoilor sale. În această categorie de probleme acute se încadrează nevoia de a cerși pentru a avea bani pentru minimul de subzistență (7.5%) sau nevoia de a mânca alimente din gunoi (4.7%).

Două aspecte oarecum distincte, și totuși interconectate cu această scală a sărăciei au mai fost analizate în acest context, mai exact consumul în exces de alcool sau droguri (5.7% dintre beneficiari au în familie pe cineva care poate fi inclus în această categorie), respectiv căutarea unui loc de muncă în străinătate și lipsirea minorilor de îngrijirea unuia sau ambilor părinți (14.6%). Dacă în primul caz vorbim de consecințe nedorite ale problemelor cu care se confruntă familiile cele mai vulnerabile și de alegeri greșite în plan comportamental (abuzul de alcool/droguri), în cel de-al doilea caz putem observa mai degrabă un factor preventiv, un efort

de a preîntâmpina acutizarea riscurilor financiare pentru familii, chiar dacă alegerea implică, în esență, un alt cost: lipsirea copiilor de supravegherea și îngrijirea parentală.

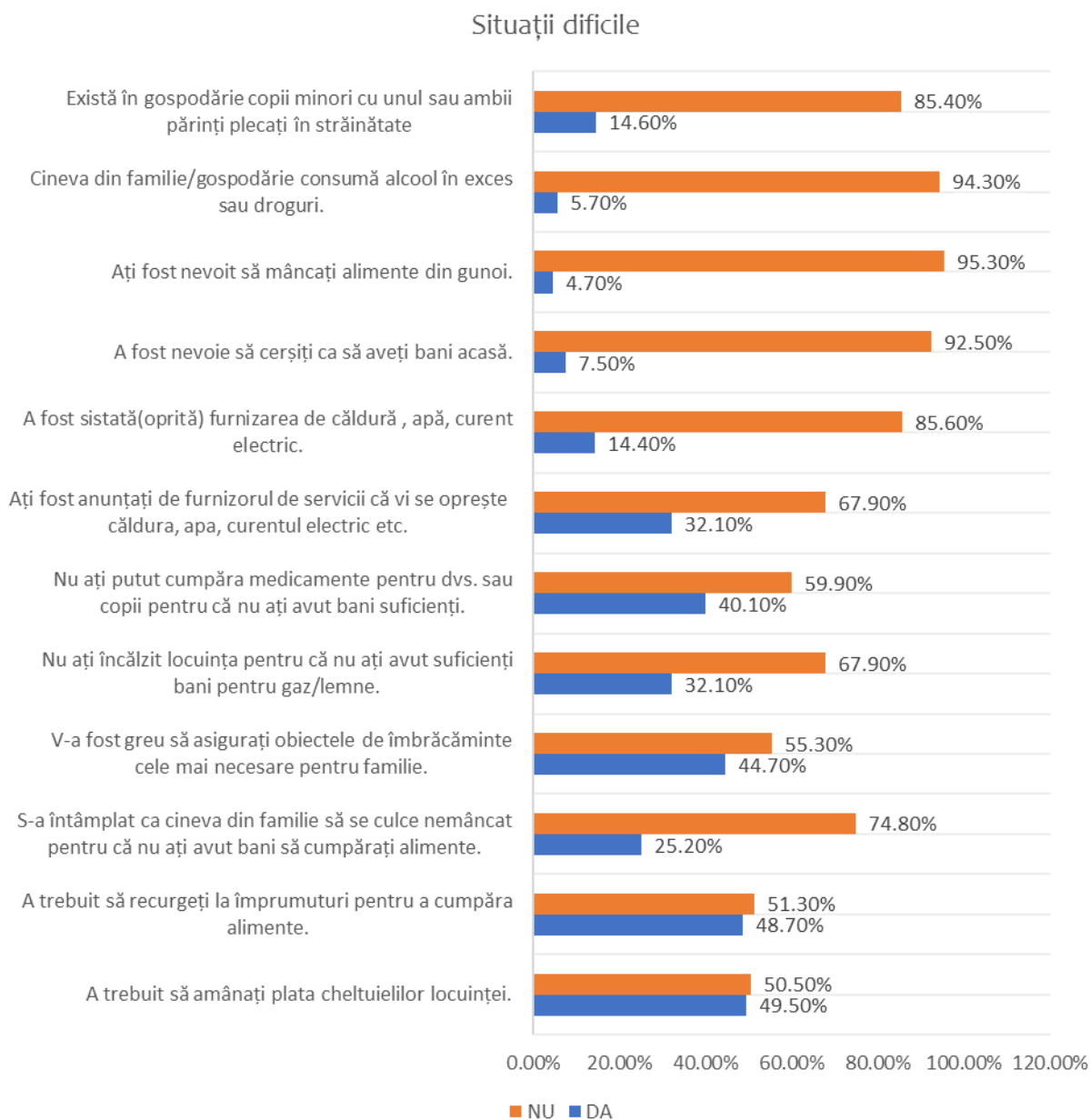
Printre cei care au trebuit să amâne plata cheltuielilor locuinței se numără într-o proporție mai mare persoanele care sunt beneficiari de locuință socială sau venit minim garantat (75%), respectiv persoanele care practică cerșetoria sau prostituția (67%). Au fost anunțați de furnizorul de servicii că li se oprește căldura, apa, curentul electric 44% dintre beneficiarii de locuințe sociale sau venit minim garantat, respectiv 33% dintre persoanele care practică cerșetoria sau prostituția. A fost sistată furnizarea de căldură, apă, curent electric în cazul a 30% dintre beneficiarii de locuință socială sau venit minim garantat, respectiv în cazul a 13% dintre copiii și tinerii defavorizați.

Printre cei care au fost nevoiți să recurgă la împrumuturi pentru a cumpăra alimente, majoritari sunt cei care consumă alcool sau droguri (100%), respectiv persoanele adulte fără adăpost (100%), dar într-o proporție însemnată regăsim și beneficiarii de locuință socială sau venit minim garantat (70%). În anumite familii, cineva s-a culcat nemâncat din lipsa banilor pentru alimente; cele mai multe situații de acest fel au fost înregistrate în cazul persoanelor adulte fără adăpost (60%) și al consumatorilor de alcool sau droguri (50%). Asigurarea obiectelor de îmbrăcăminte cele mai necesare pentru familie a fost mai dificilă în cazul consumatorilor de alcool sau droguri (100%), persoanelor care practică prostituția sau cerșetoria (67%), respectiv beneficiarilor de locuință socială sau venit minim garantat (62%).

Din lipsa resurselor financiare, nu și-au încălzit locuința și nici nu și-au putut cumpăra medicamente mai ales persoanele care practică prostituția sau cerșetoria (67%), beneficiarii de locuință socială sau de venit minim garantat (60%), respectiv consumatorii de alcool sau droguri (50%).

Printre situațiile extrem de dificile prin care pot trece persoanele defavorizate se numără cerșitul pentru subzistență și mâncatul din gunoi. Consumatorii de alcool sau droguri au fost nevoiți să cerșească pentru a avea bani (100%), aceștia fiind urmați de persoanele care practică prostituția/cerșetoria (67%) și de persoanele adulte fără adăpost (30%). Au fost nevoiți să mănânce alimente din gunoi consumatorii de alcool sau droguri (50%), persoanele care practică prostituția/cerșetoria (33%) și persoanele adulte fără adăpost (10%).

Graficul nr. 31. Distribuția beneficiarilor în funcție de tipul de dificultăți cu care se confruntă (N=561)

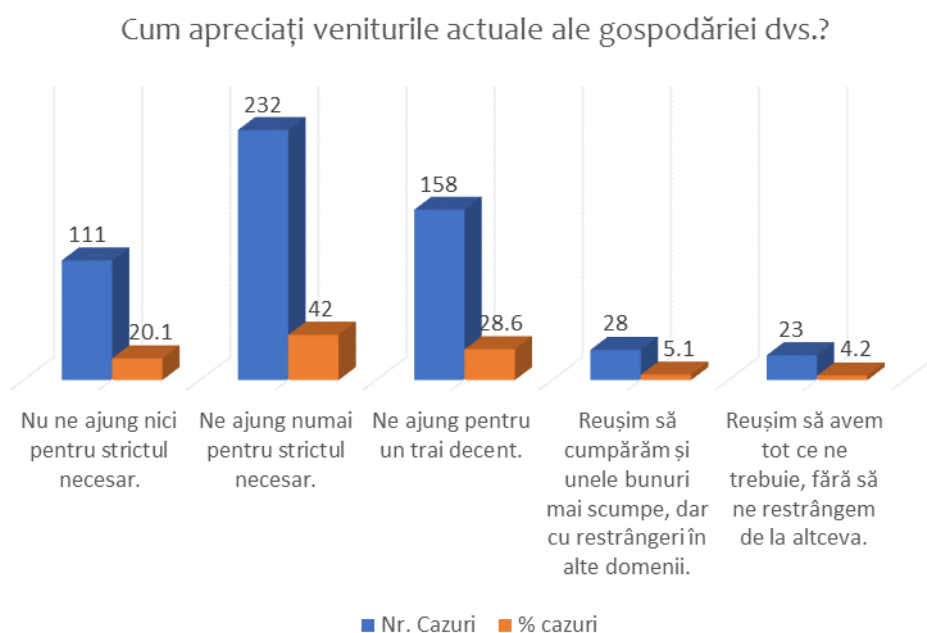
Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

6.5. VENITURILE GOSPODĂRIEI

Ipoteza noastră este că veniturile unei familii care se confruntă cu multiple probleme de natură socială sunt dezechilibrate în raport cu nevoile membrilor familiei, fiind insuficiente pentru un trai decent. Datele studiului confirmă această ipoteză, având în vedere faptul că peste 60% dintre beneficiarii de servicii sociale consideră că veniturile actuale ale gospodăriilor acestora fie nu le ajung nici măcar pentru strictul necesar (20.1%), fie le ajung numai pentru strictul necesar (42%). De partea cealaltă, 28.6% dintre beneficiari declară că veniturile le ajung pentru un trai decent, 5.1% dintre aceștia declară că reușesc să cumpere și unele bunuri mai scumpe, dar cu restrângeri în alte domenii, iar 4.2% dintre ei consideră că se descurcă bine, au tot ce le trebuie, fără să amâne sau să restrângă din cheltuielile cu care sunt obișnuiți.

Această distribuție a aprecierilor vizavi de venituri este cu siguranță influențată negativ de contextul pandemiei COVID-19, luând în considerare scăderea oportunităților de muncă plătită asociată cu niveluri salariale mai reduse. Această pandemie a dus la exacerbarea riscurilor la care sunt supuse familiile vulnerabile: accesul limitat la servicii sociale sau medicale, inclusiv accesul la medicamente al persoanelor cu venituri reduse, inegalități în ceea ce privește accesul la educație, sărăcia, pierderea locului de muncă pe fondul dezechilibrelor de pe piața muncii.

Graficul nr. 32. Distribuția beneficiarilor în funcție de aprecierea privind veniturile gospodăriei (N=552)

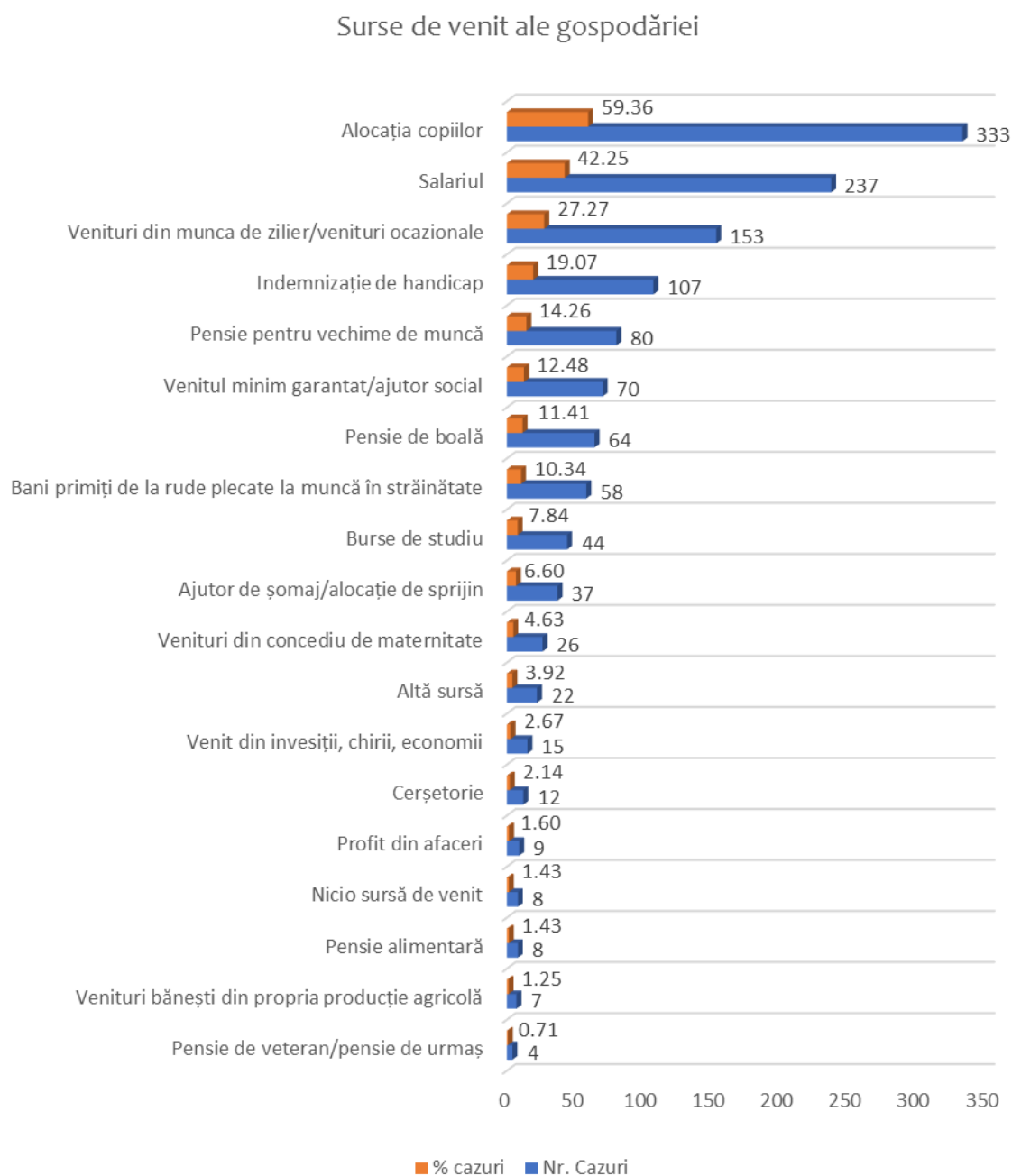
Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Referitor la sursele de venituri ale gospodăriei, vom face diferența între sursele directe, reprezentând rezultatul activităților prestate, și sursele indirecte, care reprezintă forme de suport social. În prima categorie vom integra salariul sau veniturile din munca de zilier, veniturile din concediul de maternitate, pensia la limita de vârstă, pensia de invaliditate, pensia de veteran, precum și ajutorul de șomaj, toate fiind condiționate de o activitate plătită prestată anterior în condiții legale, dar și veniturile bănești din propria producție agricolă sau profitul din afaceri. În cea de-a doua categorie vom integra venituri precum indemnizația de handicap,

venitul minim garantat, banii primiți de la rude din străinătate, bursele de studiu sau pensia alimentară. Contrapunând cele două categorii, rezultă preponderența clară a surselor de venit din prima categorie, ceea ce indică preocuparea, implicarea personală în obținerea resurselor financiare necesare traiului zilnic.

Sursele cele mai des menționate de beneficiari sunt alocația copiilor (59.36%), salariul (42.25%) și veniturile din munca de zilier / veniturile ocazionale (27.27%). Acestea sunt urmate, în ordine descrescătoare, de indemnizația de handicap (19.07%), pensia la limita de vârstă (14.26%), venitul minim garantat (12.48%), pensia de invaliditate (11.41%) și banii primiți de la rude care lucrează în străinătate (10.34%). Mai puțin frecvente sunt sursele de venit precum bursele de studiu (7.84%), ajutorul de șomaj / alocația de sprijin (6.60%), sau veniturile din concediul de maternitate (4.63%). Cea mai mică incidență o găsim în cazul unor surse de venit precum pensia de veteran sau pensia de urmaș (0.71%), veniturile bănești din propria producție agricolă (1.25%), pensia alimentară (1.43%), profitul din afaceri (1.60%) sau veniturile din investiții, chirii, economii (2.67%). Veniturile obținute prin cerșetorie se adaugă bugetului gospodăriei în cazul a 2.14% dintre beneficiarii de servicii sociale, cu toate eforturile autorităților de a limita acest fenomen. Nu în ultimul rând, 1.43% dintre beneficiari declară că nu au nicio sursă de venit.

Graficul nr. 33. Distribuția beneficiarilor în funcție de sursele de venituri ale gospodăriei – răspunsuri multiple (N=561)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

Printre beneficiarii care declară că nu le ajung veniturile nici pentru strictul necesar se numără în mai mare măsură persoanele care practică prostituția sau cerșetoria (67%), consumatorii de alcool sau droguri (50%), respectiv persoanele adulte fără adăpost (40%). Printre cei care declară că veniturile le ajung numai pentru strictul necesar regăsim mai ales beneficiarii de locuință socială sau venit minim garantat (58%), consumatorii de alcool sau droguri (50%) sau persoanele adulte fără adăpost (50%). Beneficiarii care consideră că veniturile actuale le ajung pentru un trai decent sunt într-o proporție mai mare din rândul persoanelor care au săvârșit infracțiuni (41%), al persoanelor vârstnice (40%), respectiv al copiilor și tinerilor defavorizați (36%). Declară că reușesc să cumpere și unele bunuri mai scumpe, dar cu restrângeri în alte domenii, persoanele cu dizabilități (17%). Printre cei care spun că au tot ce le trebuie, fără să se restrângă de la altceva, se remarcă persoanele care au săvârșit infracțiuni (12%) și persoanele cu handicap (7%).

Luând în considerare numărul de surse de venit din gospodărie în asociere cu categoriile de beneficiari, putem observa faptul că printre beneficiarii care au menționat o singură sursă de venit se numără în proporție mai mare persoanele vârstnice (80%), persoanele adulte fără adăpost (57%), respectiv persoanele care au săvârșit infracțiuni (39%); printre beneficiarii care au menționat două surse de venituri ale gospodăriei se numără în mai mare măsură beneficiarii de locuință socială sau venit minim garantat (34%), persoanele cu dizabilități (31%) și persoanele adulte fără adăpost (29%); trei surse de venit au fost menționate în proporție mai mare de persoanele cu dizabilități (39%), beneficiarii de locuință socială sau venit minim garantat (36%) și de copiii și tinerii defavorizați (23%). Categoriile de beneficiari care au indicat 4 sau mai multe surse de venit în gospodărie sunt persoanele cu dizabilități, persoanele care au săvârșit infracțiuni și copiii și tinerii defavorizați.

6.6. STAREA DE SĂNĂTATE

Datele obținute sugerează o atitudine pozitivă a beneficiarilor de servicii față de propria sănătate, având în vedere faptul că 98.2% dintre aceștia sunt înscriși la un medic de familie, iar în ultimul an 75.2% dintre ei au fost la un control la medicul de familie. Accesul la serviciile unui medic specialist a fost mai redus (47.3% dintre beneficiari au spus că au fost în ultimul an la un control la un medic specialist), fie că este vorba de imposibilitatea de a beneficia de astfel de servicii, fie deoarece nu au avut nevoie de acestea. În condițiile în care 41.1% dintre beneficiari au spus că suferă de o boală ce au fost diagnosticate de medici, iar 16.8% dintre beneficiari sunt încadrați într-un grad de handicap, accesul efectiv la serviciile medicale poate fi considerat unul destul de bun.

Majoritatea beneficiarilor este asigurată medical în sistemul național de sănătate: 77.9% dintre respondenți declară că au asigurare medicală. Situația înregistrată în prezent este mai favorabilă decât cea din urmă cu 5 ani, având în vedere faptul că la acel moment aproximativ 90% dintre beneficiarii de servicii sociale erau înscriși la medicul de familie și aproximativ 70% dintre aceștia aveau calitatea de asigurat în sistemul de asigurări medicale de stat.

Îngrijorătoare este proporția celor care ar fi avut nevoie să apeleze la un medic, dar nu au făcut-o, fie din dezinteres, fie din cauza lipsei de bani pentru acest scop: 33.2% dintre beneficiari s-au confruntat cu o astfel de situație. Pentru aceste persoane trebuie identificate forme de suport instituțional astfel încât să nu fie întârziat sau sistat accesul la serviciile medicale necesare.

Categoriile de beneficiari care sunt înscriși la un medic de familie în totalitatea lor sunt persoanele adulte fără adăpost, persoanele care practică prostituția/cerșetoria, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice; categoria de persoane în cazul cărora se constată un procent mai scăzut în acest sens sunt persoanele care au săvârșit infracțiuni (84.6%), respectiv copiii și tinerii defavorizați (98.3%).

Printre cei care au asigurare medicală se numără în mai mare măsură persoanele vârstnice (99%), persoanele cu dizabilități (93%) sau beneficiarii de venit minim garantat (89%) decât persoanele adulte fără adăpost (20%) sau persoanele care au săvârșit infracțiuni (54%).

Beneficiarii care în ultimul an nu au apelat la un medic, deși ar fi avut nevoie, se regăsesc cu mai mare probabilitate printre consumatorii de alcool/droguri (50%), persoanele care au săvârșit infracțiuni (41%) respectiv persoanele care practică prostituția/cerșetoria (33%). Nu se poate vorbi în acest caz de o diferență semnificativă în ceea ce privește accesul fără probleme la un medic, în caz de nevoie, între cei care lucrează și cei care nu lucrează, dar nu este surprinzător faptul că cei din a doua categorie sunt mai expuși riscurilor privind sănătatea dacă avem în vedere limitarea comportamentelor preventive.

Dacă luăm în considerare asocierea dintre nivelul de școlarizare și deținerea unei asigurări medicale, putem observa că, cu cât crește mai mult nivelul de școlarizare, cu atât mai probabilă devine calitatea de asigurat: astfel, dacă la cei fără școală sau cu școală primară absolvită, procentul de persoane asigurate se situează în jurul valorii de 58%, la cei cu școală generală crește la 78%, la cei cu studii liceale ajunge la 90%, pe când la cei cu studii universitare și postuniversitare, nivelul de asigurare medicală depășește 95%. Cu toate că printre cei care lucrează sunt mai numeroși cei asigurați (82%) decât printre cei care nu lucrează (76%), nu se poate vorbi de o asociere semnificativă între situația profesională în prezent și calitatea de asigurat, având în vedere diferențele mici înregistrate.

6.7. CAPITALUL SOCIAL

Atunci când se confruntă cu situații dificile și au nevoie de ajutor pentru rezolvarea unor probleme personale sau familiale, beneficiarii de servicii sociale din municipiul Satu Mare apelează, în ordine, la alți membri ai familiei (69%), la prieteni, cunoscuți sau vecini (42%), sau la specialiștii din asistența socială (28%). Într-o mai mică măsură apelează la serviciile unui preot (10%) sau ale medicului de familie (6%). Aproximativ 10% dintre beneficiari spun că nu apelează la nicio altă persoană, întrucât se descurcă singuri. De partea opusă se află cei care declară că nu au la cine să apeleze (4%). În timp ce este nevoie de facilitarea găsirii unor soluții astfel încât să crească numărul de persoane capabile să își rezolve problemele personale sau familiale în imediata proximitate, sunt anumite situații particulare în care beneficiarii trebuie încurajați să ceară ajutor atunci când e nevoie, pentru a preveni situațiile nedorite și pentru a rezolva aceste probleme cu costuri minime.

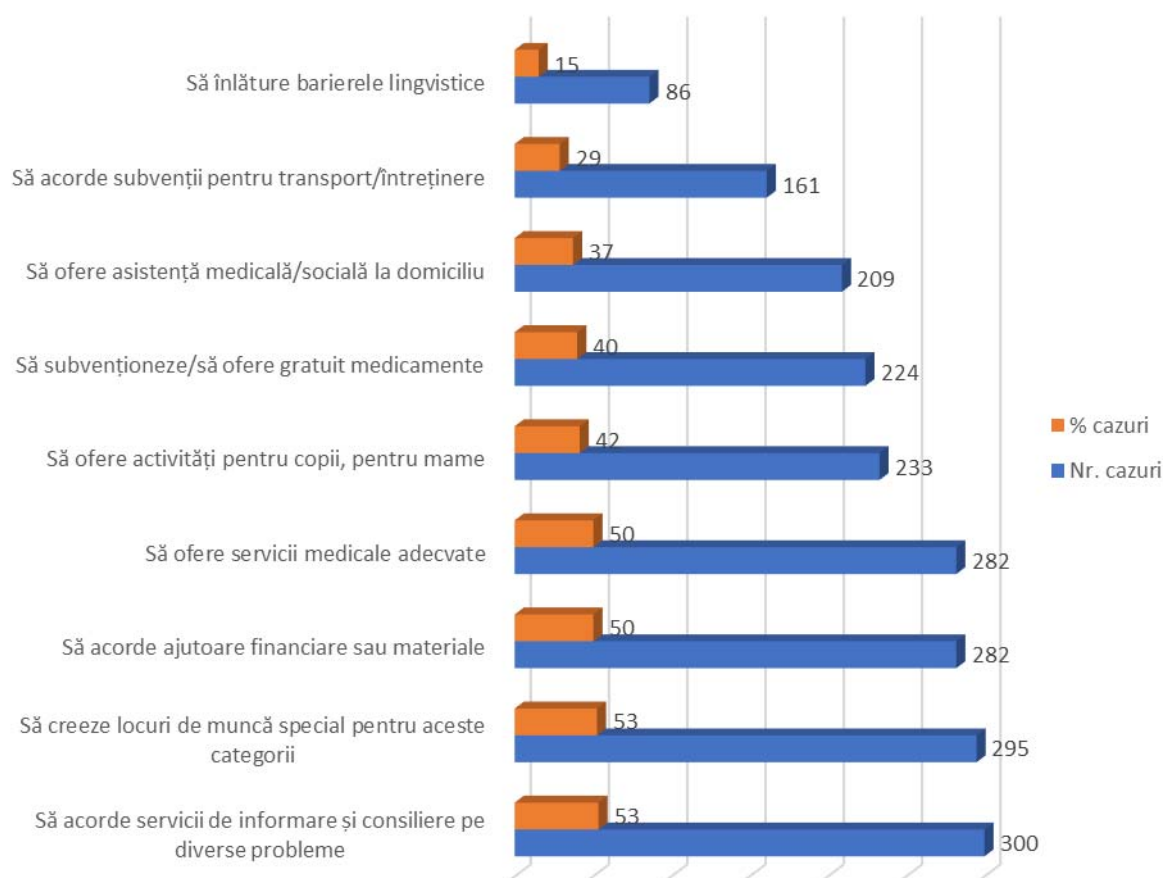
Întrebările referitoare la capitalul social al beneficiarilor de servicii sociale evidențiază, după cum era de așteptat, faptul că familia este principalul mediu de suport pentru persoanele din categorii defavorizate și se bucură în cel mai înalt grad de încredere (83,6% dintre beneficiari au încredere foarte multă sau destul de multă în membrii familiei). Pe următoarele poziții ale topului încrederii se situează prietenii (63%), cunoscuții (39,8%) iar mai apoi autoritățile locale (32,5%) și vecinii (30,2%). Încrederea în oameni, în general, este foarte scăzută în acest moment: doar 0,5% dintre beneficiari spun că au foarte multă încredere în oameni, iar 18% dintre ei au destul de multă încredere, dar în același timp 54,8% dintre ei declară că nu au prea multă încredere iar 20,5% că nu au deloc încredere în oameni. Aceste aspecte pot fi explicate atât prin gradul ridicat de deteriorare a relațiilor umane în general, cât mai ales prin schimbările sociale generate de contextul pandemiei și îndemnul repetat al autorităților la distanțarea socială.

6.8. NEVOI SOCIALE ȘI ACCESIBILITATEA LA SERVICII ȘI PRESTAȚII

În opinia beneficiarilor de servicii sociale, suportul instituțiilor și organizațiilor nonguvernamentale ar trebui să se concentreze majoritar pe acordarea de servicii de informare și consiliere în diverse domenii (53%), crearea de locuri de muncă speciale pentru categoriile de persoane defavorizate (53%), acordarea de ajutoare financiare sau materiale (50%) sau oferirea de servicii medicale adecvate (50%). Au fost menționate, de asemenea, servicii de suport precum oferirea de activități specifice pentru mame și copii (42%), subvenționarea sau oferirea gratuită de medicamente (40%), oferirea de asistență medicală sau socială la domiciliu (37%) sau acordarea de subvenții pentru transport și întreținere (29%). Nu în ultimul rând, este încă crescută nevoia de a comunica în limba maternă în relația cu diferite autorități, sens în care se solicită și înlăturarea barierelor lingvistice (15%).

Graficul nr. 34. Distribuția beneficiarilor în funcție de opiniile referitoare la nevoile de suport din partea instituțiilor și ONG-urilor – răspunsuri multiple (N=561)

Opinii privind nevoile de suport din partea instituțiilor și organizațiilor nonguvernamentale

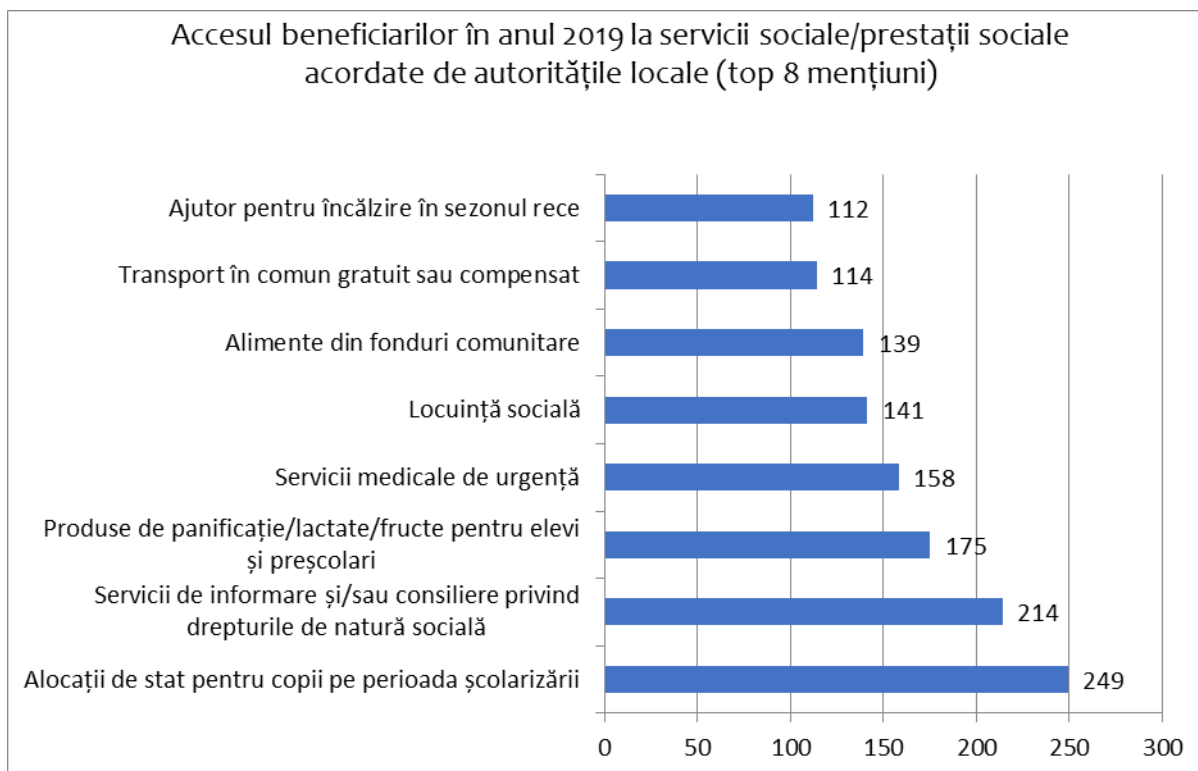
Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

În anul 2019, cele mai accesate servicii și prestații sociale oferite de autoritățile publice din municipiul Satu Mare au fost alocațiile de stat pentru copii pe perioada școlarizării (249 beneficiari), serviciile de informare/consiliere privind drepturile de natură socială (214 beneficiari), produsele de panificație/lactate/fructe pentru elevi și preșcolari (175 beneficiari), locuință socială (141 beneficiari), alimente din fonduri comunitare (139 beneficiari), transport în comun gratuit sau compensat (114 beneficiari), ajutor pentru încălzire în sezonul rece (112 beneficiari), respectiv indemnizația acordată persoanelor cu handicap (95 persoane).

Pe lângă acest gen de servicii și prestații sociale, persoanele aflate în situații vulnerabile la nivelul municipiului Satu Mare au mai beneficiat de suport concretizat în alocație pentru susținerea familiei, asigurarea venitului minim garantat, asistenți personali ai persoanelor cu dizabilități grave, masă la cantina socială, adăpost de noapte, creșă în regim normal și creșă socială, sprijin financiar pentru copiii școlarizați – burse sociale, bani de liceu, bani de calculator –, servicii oferite de centrele rezidențiale pentru persoane cu handicap, persoane vârstnice, copii, mame și copii aflați în situații de risc sau victimele traficului de ființe umane, obținerea diferitelor tipuri de pensie, declararea incapacității de muncă, bilete gratuite/compensate pentru tratament în stațiuni, obținerea unor medicamente gratuite sau compensate, indemnizația de șomaj / alocația de sprijin pentru șomeri, consiliere și orientare pentru

(re)integrarea profesională, participarea la cursuri gratuite de (re)calificare profesională, servicii pentru persoane condamnate.

Graficul nr. 35. Distribuția beneficiarilor/membrilor de familie ai acestora în funcție de accesul la servicii și prestații oferite de autoritățile locale – răspunsuri multiple (N=561)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

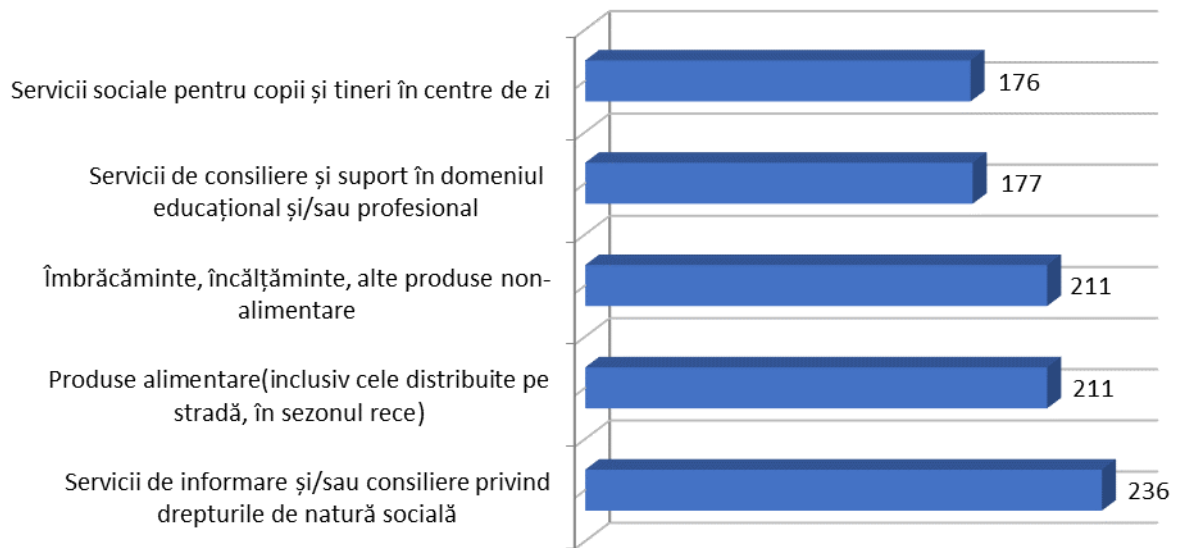
Organizațiile nonguvernamentale completează sau suplinesc serviciile acordate de instituțiile publice și oferă plus valoare beneficiarilor. În municipiul Satu Mare există o rețea de peste 20 de organizații nonguvernamentale care au istoric bogat de colaborare cu autoritățile publice pentru deservirea persoanelor provenind din categorii defavorizate.

În anul 2019, cele mai accesate servicii sau prestații sociale oferite de ONG-urile sătmărene au fost serviciile de informare/consiliere privind drepturile de natură socială (236 beneficiari), oferirea de produse alimentare, inclusiv cele distribuite pe stradă în sezonul rece (211 beneficiari), distribuirea de îmbrăcăminte, încălțăminte și alte produse non-alimentare (211 beneficiari), servicii de consiliere și suport în domeniul educațional și/sau profesional (177 beneficiari), respectiv servicii sociale pentru copii și tineri în centre de zi (176 beneficiari).

Această paletă de servicii/prestații oferite de ONG-urile din municipiu este completată de altele, precum sprijinul efectiv pentru obținerea unor drepturi sociale, serviciile de tip rezidențial pentru tinerii care au părăsit sistemul de instituționalizare, serviciile de cantină socială, medicamente gratuite sau compensate, serviciile de îngrijire la domiciliu, terapii de recuperare sau terapii ocupaționale, locuințe sociale sau de necesitate, serviciile de sprijin al copiilor cu boli maligne și al familiilor acestora, servicii socio-medicale.

Graficul nr. 36. Distribuția beneficiarilor/membrilor de familie ai acestora în funcție de accesul la servicii și prestații oferite de organizațiile nonguvernamentale – răspunsuri multiple (N=561)

Accesul beneficiarilor în anul 2019 la servicii/prestații oferite de organizațiile nonguvernamentale (top 5 mențiuni)

Sursa: Editare proprie, bază de date Satu Mare 2020

7. OBIECTIVE STRATEGICE

7.1. VIZIUNE ȘI ARBORELE INTERVENȚIEI

Sărăcia și excluziunea sunt fenomene complexe, determinate de factori multipli, care necesită o schimbare majoră de abordare pentru găsirea unor soluții sustenabile, care să asigure rezultate durabile.

La nivelul Municipiului Satu Mare, inițiativele în această direcție datează de mai bine de 15 ani și au dus treptat la creșterea capacității instituțiilor și organizațiilor din domeniul social. Interacțiunea cu principalele categorii vulnerabile identificate în 2020 la nivelul municipiului a contribuit la construirea următoarei viziuni asupra dezvoltării sectorului social sătmărean.

VIZIUNE GLOBALĂ:

Persoanele, familiile și comunitățile vulnerabile din punct de vedere social sunt sprijinite pentru a-și atinge potențialul maxim de independență în a-și asigura un trai decent, urmărind constant promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Viziune cu privire la sectorul social:

Municipiul Satu Mare are un **sector social puternic, eficient și eficace, interconectat** cu alte sectoare (educațional, sanitar, de ocupare, justiție, mediul de afaceri, societatea civilă, etc.), capabil să coordoneze și să asigure intervenții țintite, care răspund în mod adecvat principalelor nevoi ale grupurilor vulnerabile din Satu Mare, contribuind la incluziunea socială a acestora.

Serviciile publice din diferite domenii (social, educațional, de ocupare, justiție, etc.), împreună cu **societatea civilă** și **mediul de afaceri** creează o **rețea interconectată de suport**, care dezvoltă și realizează intervenții complementare pentru a răspunde în mod eficient și eficace nevoilor de sprijin ale grupurilor vulnerabile, pentru a asigura incluziunea tuturor.

Sunt dezvoltate cooperări inter-sectoriale, inter-instituționale și multidisciplinare, pentru **abordarea integrată** a problemelor specifice diferitelor categorii de persoane, familii, grupuri și comunități vulnerabile. Aceste parteneriate duc la crearea și dezvoltarea de **trasee de asistență și suport pentru incluziunea socială a grupurilor vulnerabile** (*Vulnerable groups pathways towards social inclusion*⁵), care asigură o intervenție adecvată răspunzând nevoilor principalelor categorii de persoane vulnerabile, în care fiecare partener (instituție/organizație/întreprindere) acționează în baza specializării și experienței sale, în moduri **interconectate și complementare**, ce asigură împreună un impact major asupra beneficiarilor, în direcția înlăturării barierelor din calea incluziunii lor sociale.

⁵ Abordare preluată din domeniul managementului calității, intervenția plurisectorială fiind gestionată ca un proces

VI ZI UNE	Persoanele, familiile și comunitățile vulnerabile din punct de vedere social sunt sprijinite pentru a-și atinge potențialul maxim de independență în a-și asigura un trai decent, urmărind constant promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială. Municipiul Satu Mare are un sector social puternic, eficient și eficace, <u>interconectat</u> cu alte sectoare (educațional, sanitar, de ocupare, justiție, mediul de afaceri, societatea civilă, etc.), care este capabil să coordoneze și să asigure intervenții ținute, care răspund în mod adecvat principalelor nevoi ale grupurilor vulnerabile din Satu Mare, contribuind la incluziunea socială a acestora.						
OBI ECTIVE STRATEGICE	A. Dezvoltarea de trasee integrate de asistență și suport multi-actori pentru incluziune socială					B. Implicarea comunității și mobilizarea resurselor comunitare	
OBI ECTIVE OPERAȚIONALE	A1. Dezvolta- rea unui sistem de manage- ment de caz integrat	A2. Crearea și dezvolta- rea de grupuri tematice de intervenție pluri- sectorială specializa- tă pe principale- le categorii vulnerabile	A3. Crearea și dezvolta- rea de parteneri- ate pluri- sectoriale, multi- actori pe domenii majore de intervenție	A4. Înființarea de noi servicii și creșterea capacității celor existente bazate pe nevoile beneficiarilor și coerența intervențiilor	A5. Creșterea sustenabi- lității serviciilor interconec- -tate în funcție de nevoile din comunitat ea sătmărea- nă	B1. Creșterea vizibilității rolului sectorului social de promotor al dezvoltării durabile a comunității sătmărene	B2. Creșterea implicării în viața comunității și promovarea voluntariat- ului ca valoare personală și resursă comunitară
OBI ECTIV ORIZONTAL	Direcția de Asistență Socială Satu Mare este promotorul transversal al obiectivelor operaționale, întregul proces fiind coordonat de către Direcția de Asistență Socială Satu Mare, astfel încât să se asigure coerența și complementaritatea intervențiilor plurisectoriale și multi-actori pe baza principiilor de management al calității în domeniul social.						

1. Arborele intervenției

Arborele intervenției pentru perioada 2021-2027 diferențiază între obiectivele strategice, structurate pe două priorități tematice, și obiectivele operaționale de intervenție. Acestea indică direcțiile principale și prioritățile tematice asumate de rețeaua factorilor interesați din domeniul social, organizată la nivel local pentru atingerea viziunii agreate.

Stabilirea structurii obiectivelor are la bază opțiuni derivate din analiza situațională și analiza SWOT pentru domeniul social în momentul de față, dar și din oportunitățile și amenințările identificate, care vor modela activitățile în viitor. Reținem din analiza situațională și analiza SWOT următoarele puncte forte, respectiv puncte slabe relevante ale domeniului social la nivelul municipiului Satu Mare.

Puncte tari:

- Există un număr mare de instituții și organizații nonguvernamentale care au activitate semnificativă în domeniul asistenței sociale sau în domenii conexe socialului.
- La inițiativa Direcției de Asistență Socială (DAS) Satu Mare, a fost creat Grupul de lucru în asistența socială sătmăreană – GLASS Satu Mare.
- Există interes și competențe specifice pentru implementarea unor proiecte menite să dezvolte sistemul de asistență socială organizat la nivel local.
- Există specialiști bine pregătiți în sistem, care sunt implicați în deciziile privind dezvoltarea domeniului social atât la nivel intern (în propriile organizații), cât și la nivel inter-instituțional.
- Specialiștii din sistem împărtășesc un set comun de valori, care facilitează munca în comun și care le orientează intervențiile în sprijinul beneficiarilor.
- Există disponibilitate de cooperare inter-instituțională.
- În 2020 a fost realizată o cercetare sociologică actualizată ce a identificat și analizat principalele nevoi la nivel local și decalajul dintre cererea și oferta de servicii existentă în domeniul social.

Puncte slabe:

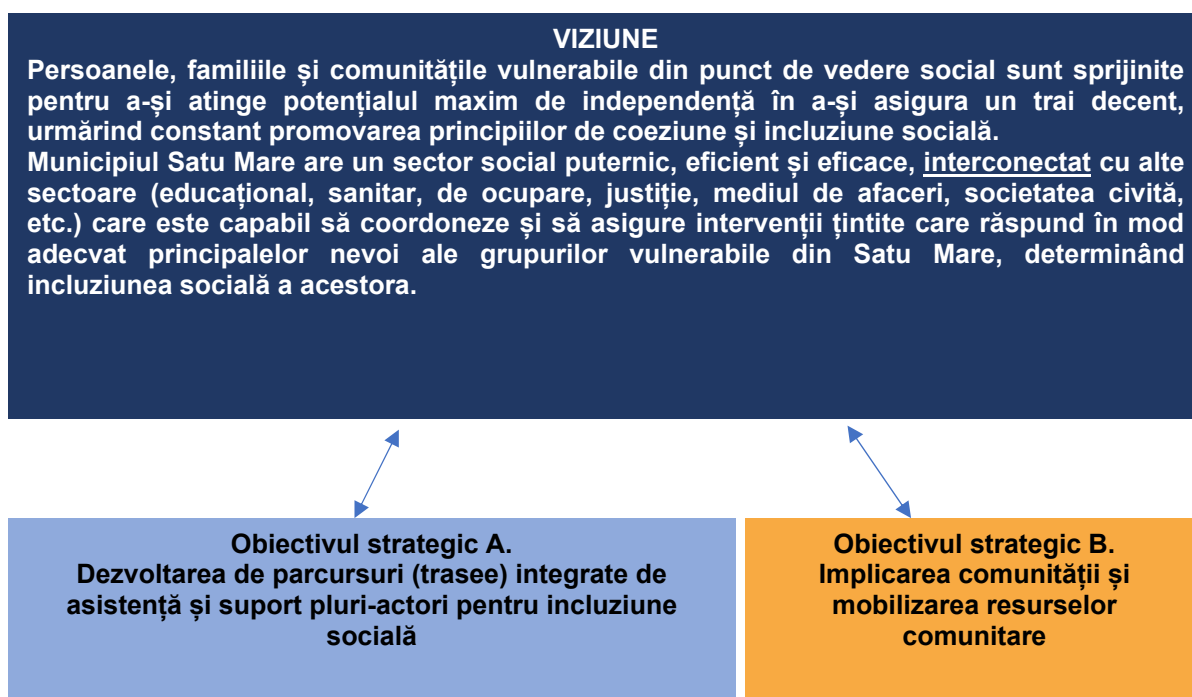
- Lipsește managementul de caz integrat la nivelul municipiului, care face ca intervențiile diverselor instituții și organizații să nu fie interconectate, lipsind coordonarea acestora.
- Nivelul de intervenție îl reprezintă de cele mai multe ori individul, fără a considera contextul familial, astfel că soluțiile propuse sunt de multe ori ineficiente, lipsite de finalitate pe termen lung.
- Nivelul de intervenție îl reprezintă de cele mai multe ori individul, fără a considera contextul familial, astfel că soluțiile propuse sunt de multe ori ineficiente, lipsite de finalitate pe termen lung.
- Cooperarea inter-instituțională prezintă tendințe de dezvoltare în ultimii ani, dar deocamdată se concretizează mai mult pe activități punctuale decât pe acțiuni de anvergură pe termen mediu și lung.
- Lipsește o cooperare sistemică între sectorul social și alte sectoarele esențiale din punctul de vedere al incluziunii persoanelor vulnerabile precum învățământul, sănătatea și ocuparea.

- Există o slabă responsabilizare a persoanelor provenind din categoriile defavorizate cu privire la asumarea responsabilității propriilor probleme și la participarea activă în soluționarea acestora.

- Intervenția timpurie este mai degrabă o excepție decât o regulă, dar și serviciile de tip preventiv sunt insuficiente.

- Implicarea comunității în rezolvarea problemelor de natură socială este redusă, atât în ceea ce privește voluntariatul, cât și suportul provenind din mediul de afaceri, iar aceasta se datorează în primul rând vizibilității reduse a sistemului social.

Pornind de la viziunea de viitor și analiza situației actuale, propunem o strategie de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare, care construiește pe următoarele două obiective strategice, pentru fiecare dintre acestea fiind identificate și mai multe priorități tematice:

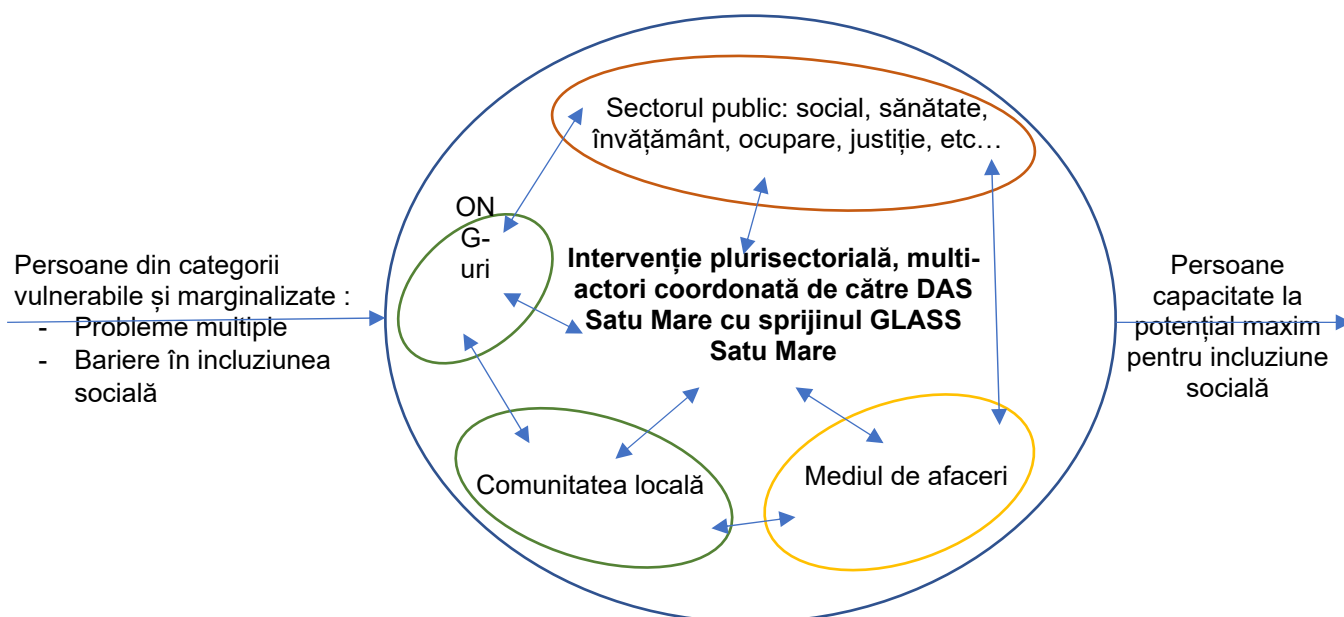
Așa cum arată datele obținute prin cercetarea socială realizată în 2020, persoanele, familiile și comunitățile vulnerabile și marginalizate din Satu Mare se confruntă cu multiple dificultăți de ordin economic, social, medical, educațional, ocupațional, etc. Fiecare dintre acestea au cauze și efecte care se interpătrund, devenind obstacole majore în calea incluziunii sociale a persoanelor vulnerabile. Acestea din urmă, fără un sprijin adecvat și suficient, riscă să rămână captive pe termen lung într-un cerc vicios al sărăciei și marginalizării.

Asupra acestor probleme se acționează de mulți ani, existând la nivelul comunității sătmărene o bază solidă de experiență și expertiză acumulată de diverse instituții și ONG-uri. Există proiecte și programe care au obținut rezultate remarcabile, dar al căror impact global rămâne prea scăzut pentru a produce schimbări majore în direcția reducerii problemelor de natură socială cu care se confruntă, în ansamblul ei, comunitatea sătmăreană. Mai mult, diferențele dintre păturile sociale prezintă o tendință de adâncire continuă. Fenomene îngrijorătoare precum delincvența, consumul de droguri și violența familială continuă să ia amploare.

Intervenția izolată a factorilor interesați din diferite domenii (social, sanitar, educațional, de ocupare, forțe de ordine, justiție, etc.) s-a dovedit a fi insuficientă. Pentru a putea acționa în mod eficient și durabil în direcția rezolvării problemelor complexe cu care se confruntă categoriile sociale vulnerabile din comunitatea sătmăreană este nevoie de o amplă coalizare de forțe din multiple sectoare de activitate. Acesta este principiul director pe care se construiește strategia de față, bazându-se pe următoarele aspecte cheie:

- dezvoltarea unei abordări integrate în domeniul intervenției sociale la nivelul municipiului Satu Mare;
- cooperare, coordonare, complementaritate, utilizare eficientă a resurselor, impact sporit;
- implicare și mobilizare de resurse plurisectoriale: din comunitatea locală și din afara acesteia; din diferite sectoare și domenii de activitate;
- coordonare sistemică după principiile managementului calității, cu focus pe întregul proces de lucru;
- capacitatea persoanelor vulnerabile de a depăși obstacolele în calea incluziunii sociale (*empowerment*).

Abordare sistemică în domeniul intervenției sociale la nivelul municipiului Satu Mare

Schema flux al procesului integrat de asistență și suport multi-actori pentru incluziune socială la nivelul Municipiului Satu Mare

ARGUMENTE PENTRU CELE DOUĂ OBIECTIVE STRATEGICE

Imaginea asupra viitorului municipiului Satu Mare, în care se reduc problemele legate de sărăcie și persoanele vulnerabile primesc sprijinul necesar pentru a se dezvolta la potențialul lor maxim, având oportunități adecvate de a contribui în mod activ la bunul mers al societății prin muncă, este imaginea unui oraș prosper.

Pentru ca această viziune să devină realitate este nevoie de o **investiție coerentă în sectorul social**.

Pentru a înainta în direcția viziunii care ghidează dezvoltarea domeniului social în municipiul Satu Mare, sunt identificate două obiective strategice majore:

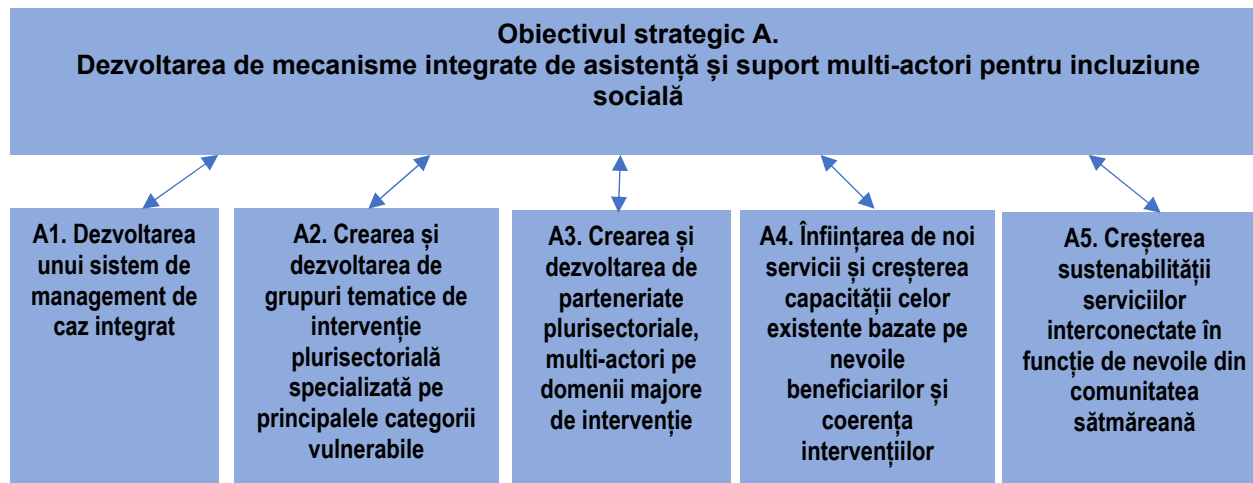
- crearea unor mecanisme bine structurate și gestionate astfel încât să mobilizeze resurse profesionale din diverse sectoare și domenii de activitate, cu impact benefic în rezolvarea problemelor sociale;
- mobilizarea comunității sătmărene, a capitalului uman individual, familial și colectiv, pentru crearea unui cadru favorabil și sprijinirea incluziunii sociale a persoanelor, grupurilor și comunităților vulnerabile;

Acțiunea coroborată în cele două domenii înseamnă activarea întregului potențial și a diferitelor resurse (cele care există la nivelul comunității locale și cele care pot fi atrase din exterior) pentru a asigura puterea necesară ca acțiunea socială să determine schimbări majore la nivel local în ceea ce privește incluziunea socială, contribuind la creșterea bunăstării comunității sătmărene.

Obiectivul strategic A. Dezvoltarea de mecanisme integrate de asistență și suport pluri-actori pentru incluziune socială

Acest obiectiv strategic vizează crearea unor mecanisme prin care profesioniștii din diferite domenii (social educațional, sanitar, de ocupare, justiție, mediul de afaceri, societatea civilă, etc.) vor ajunge să conlucreze, construind soluții durabile la problemele sociale care afectează municipiul Satu Mare.

Obiectivul strategic A. cuprinde următoarele **obiective operaționale**:

Pentru a găsi răspunsuri la problemele grupurilor vulnerabile, care impactează negativ capacitatea acestora de ieși din situațiile de dificultate, este nevoie în primul rând de o înțelegere comprehensivă a nevoilor acestora și o abordare globală, strategică, a modului în care se poate ajunge la scopul final și anume, incluziunea socială.

Intervențiile fragmentate ale diferiților factori (instituții, ONG-uri) asupra unora dintre problemele unei persoane, grup sau comunitate vulnerabilă și marginalizată, fără coordonare globală a procesului prin care aceasta trece, s-a dovedit a avea rezultate insuficiente pentru a determina o schimbare semnificativă și durabilă a situației. Sunt resurse deconectate care, dacă vor fi puse împreună, vor aduce plus valoare, crescând în mod semnificativ impactul acțiunilor.

Direcția de Asistență Socială Satu Mare a evidențiat nevoia unei schimbări de paradigmă în ceea ce privește modul de abordare a problematicilor sociale, pentru a trece de la situația actuală de fragmentare (fiecare acționează individual), la o abordare sistemică, globală și comprehensivă, în care se investește în stabilirea de conexiuni ale sistemului de intervenție.

O importanță majoră va fi acordată parteneriatelor plurisectoriale. În acest sens, sunt identificate 3 mari direcții de acțiune:

1. Creșterea capacității sectorului social de a coordona sistemul integrat de asistență și suport pentru incluziune (obiective operaționale A1 și A2)
 - Abordarea sistemică și integrată a intervenției sociale (privire de ansamblu)
 - Dezvoltarea rețelei de factori interesați în domeniul social (GLASS)
 - Dezvoltarea unor mecanisme de cooperare în domeniul social: sistem de management de caz, grupuri tematice

2. Interconectarea cu celelalte sectoare (obiectiv operațional A3):

- Parteneriate plurisectoriale

3. Adecvarea răspunsului/intervențiilor la nevoile din comunitatea sătmăreană (obiective operaționale A4 și A5):

- Dezvoltarea de servicii eficiente și sustenabile (în timp și financiar)

Toți acești pași vor duce la crearea unor procese de intervenție prin care să se poată acționa asupra cauzelor problemelor ce afectează incluziunea socială. În cele mai multe cazuri este nevoie de a acționa simultan în mai multe domenii, de exemplu: social + medical + educație; social + educație + medical + ocupare; social + medical, etc., astfel încât susținerea primită să fie suficient de solidă pentru a putea determina schimbări durabile.

Pentru a crește eficacitatea și eficiența acestor procese de intervenție este nevoie de o coordonare bazată pe principiile specifice managementului calității:

- abordare sistemică: părți interconectate care acționează complementar în direcția scopului comun
- planificarea întregului proces
- roluri și sarcini bine definite
- integrarea și alinierea proceselor ce va permite o mai bună realizare a obiectivelor dorite
- îmbunătățire continuă (ciclul PDCA)

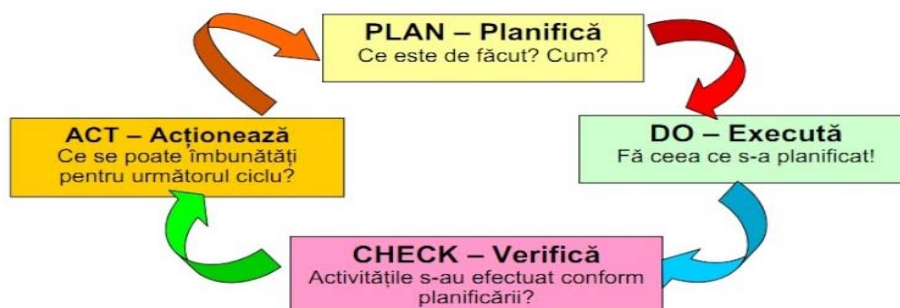

Fig. 1. Ciclul PDCA (W.E. Deming) privind îmbunătățirea continuă

A1. Dezvoltarea unui sistem de management de caz integrat

Fie că este vorba de intervenție individuală, de grup sau comunitară, pentru creșterea eficacității este nevoie de o abordare strategică a procesului de asistență și suport pentru incluziune. Trebuie să existe o privire de ansamblu asupra modului în care se va ajunge din punctul de plecare (situația de vulnerabilitate), la punctul final (incluziunea socială).

În fiecare caz este nevoie de construirea unui parcurs (traseu) și a planului prin care se va atinge acel scop. Arhitecții acestuia sunt profesioniștii din domeniul social, al căror rol este să identifice diversele nevoi și să găsească răspunsuri adecvate, conectând resurse din diferite domenii și stabilind pașii de urmat. Coordonarea intervenției la nivelul fiecărui beneficiar

(persoană / familie / grup / comunitate vulnerabilă) se va asigura conform legislației din domeniul social prin managementul de caz.

Managementul de caz integrat asigură intervenția multidisciplinară și inter-instituțională, organizată, riguroasă, eficientă și coerentă pentru client și familia acestuia. Municipiul Satu Mare are nevoie de aplicarea managementului de caz integrat din mai multe motive:

- Instituțiile și organizațiile nonguvernamentale au diferite servicii licențiate, în funcție de specificul de organizare și funcționare, fără ca vreuna dintre acestea să răspundă tuturor nevoilor sociale identificate.
- Resursa umană din aceste organizații s-a specializat, în timp, pe furnizarea anumitor servicii, iar această expertiză poate fi valorificată, în anumite condiții, de oricare alt actor al rețelei de furnizori de servicii.
- Abordarea interdisciplinară a unui caz social crește șansele ca planurile de servicii propuse să își atingă obiectivele după o perioadă mai scurtă de timp, cu costuri mai mici pentru sistemul local de asistență socială și cu avantaje certe pentru client.

Managementul de caz integrat presupune implementarea unitară și coerentă a prevederilor legale din domeniul asistenței sociale, în corelare cu nevoile și problemele sociale ale grupurilor țintă, implementarea unui sistem armonizat, integrat și performant de furnizare a tuturor categoriilor de servicii sociale necesare în funcție de nevoile comunității, realizarea unor parteneriate public-public și public-privat, adaptate nevoilor sociale și resurselor disponibile la nivelul municipiului, dar și dezvoltarea unor atitudini proactive și participative în rândul populației, în general, și în rândul beneficiarilor de servicii sociale, în particular.

Pentru rețeaua de furnizori de servicii sociale de la nivelul municipiului Satu Mare, aplicarea managementului de caz unitar/integrat va presupune dezvoltarea unor abordări comune de evaluare a nevoilor clientului și de intervenție pentru soluționarea acestora, utilizarea bunelor practici cunoscute la nivelul rețelei, crearea și utilizarea unei baze de date comune, dar și facilitarea cooperării și punerii la comun de resurse de către furnizori în gestionarea unor riscuri care pot afecta întreaga comunitate locală.

Managementul de caz integrat va putea implica oricare membru al rețelei GLASS Satu Mare, ținând seama de limitele de competență specifice și de evaluarea nevoilor fiecărui în caz în parte, și va valorifica cunoștințele (*know-how*) existente în fiecare organizație, întărind totodată parteneriatele interinstituționale. Prin asumarea principiilor și protocoalelor de lucru specifice managementului de caz integrat, este de așteptat ca migrația beneficiarilor de la o organizație la alta să scadă simțitor, iar aceștia să devină mai responsabili în ceea ce privește propriul viitor.

Dezvoltarea unui sistem de management de caz integrat la nivelul municipiului Satu Mare va asigura o bună interconectare a resurselor și utilizarea eficientă a acestora fiind realizat prin implementarea unor activități/proiecte precum:

- Asigurarea coordonării sistemului de management de caz integrat de către Direcția de Asistență Socială Satu Mare;
- Crearea bazei de date comune la nivelul municipiului cu beneficiarii de asistență și suport în domeniul social;

- Aplicarea managementului de caz integrat prin întâlniri de lucru inter-instituționale cu toți factorii care acționează asupra aceluiași caz;
- Actualizarea informațiilor despre oferta de servicii / proiecte / activități.

A2. Crearea și dezvoltarea de grupuri tematice de intervenție plurisectorială specializată pe principalele categorii vulnerabile

Acest obiectiv de intervenție este menit să crească capacitatea de acțiune în domeniul social prin stabilirea unui cadru și a mecanismelor necesare pentru ca diferiții factori interesați care acționează pe același domeniu/problemă să ajungă, nu doar să comunice eficient, ci efectiv, să lucreze împreună, cu regularitate, pentru a dezvolta soluții viabile la probleme identificate.

Strategia este de a crea grupuri tematice de lucru alcătuite din specialiști din diferite sectoare de activitate, ce acționează la nivelul principalelor categorii de persoane vulnerabile identificate în municipiu:

- G1: Copii și familii vulnerabile (care se confruntă cu dificultăți sociale)
- G2: Tineri și adulți vulnerabili (care se confruntă cu dificultăți sociale)
- G3: Vârstnici vulnerabili (care se confruntă cu dificultăți sociale)
- G4: Comunități vulnerabile și marginalizate (care se confruntă cu dificultăți sociale)

Aceste grupuri tematice vor deveni motorul dezvoltării de soluții pentru problemele sociale prioritare de la nivel local. Specialiștii din diferite domenii, care acționează sub diverse forme cu aceste grupuri țintă, vor avea un cadru în care să dezbată împreună situațiile de dificultate și cauzele problemelor, pentru a identifica soluții care transcend limitările unui singur sector de activitate.

Fiecare grup tematic de lucru își va stabili modul de funcționare și planul anual de acțiune având responsabilitatea de a sprijini Direcția de Asistență Socială Satu Mare în implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027 și monitorizarea acesteia.

Prin cercetarea socială realizată cu implicarea organizațiilor și instituțiilor din domeniul social s-a realizat identificarea preliminară a factorilor interesați ai intervenției pe principalele categorii vulnerabile identificate în municipiul Satu Mare, făcând posibilă realizare următoarelor hărți:

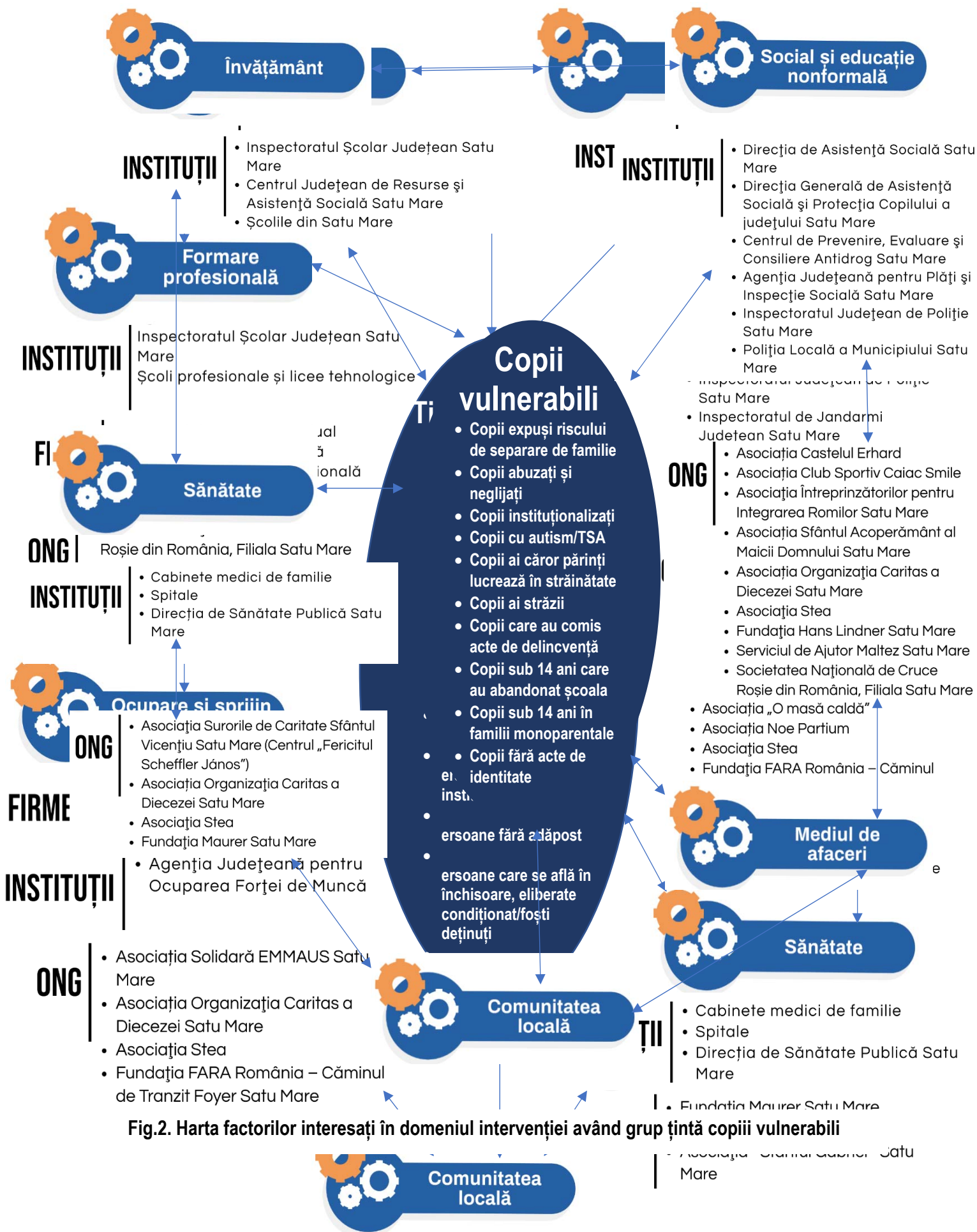

Fig.2. Harta factorilor interesați în domeniul intervenției având grup țintă copiii vulnerabili

Fig.3. Harta factorilor interesați în domeniul intervenției având grup țintă adulți vulnerabili

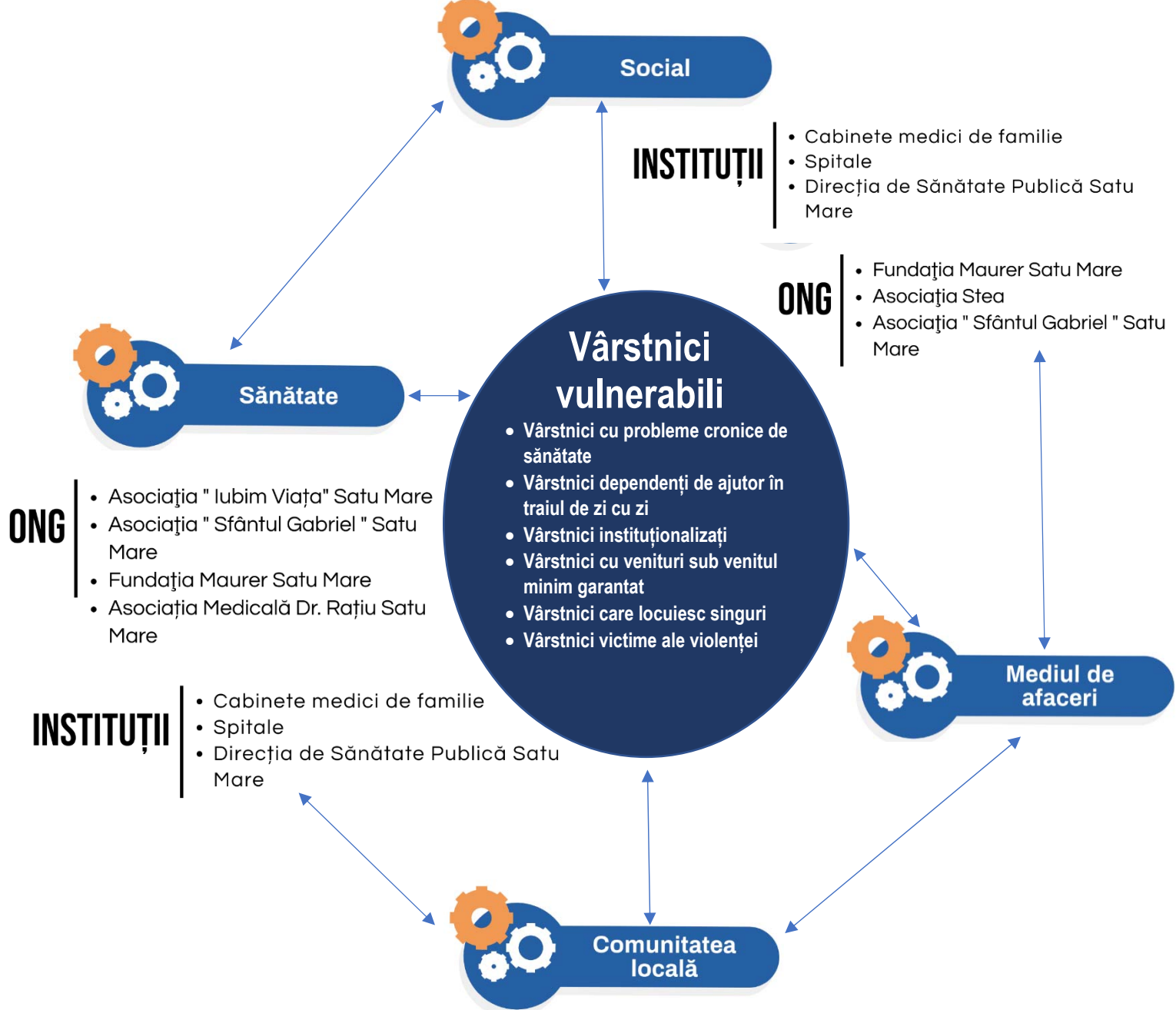

Fig.4. Harta factorilor interesați în domeniul intervenției având grup țintă vârstnicii vulnerabili

Fig.5. Harta factorilor interesați în domeniul intervenției având grup țintă comunități vulnerabile și marginalizate

Mare, o atenție majoră trebuie acordată mobilizării factorilor interesați cheie din toate sectoarele de activitate care sunt vitale pentru creșterea impactului acțiunilor sociale. Așa cum o arată și hărțile preliminare ale factorilor interesați, realizate cu implicarea membrilor GLASS

Satu Mare, este vorba despre entități și specialiști din cel puțin 4 domenii cheie (social, învățământ, sănătate, muncă) din sfera publică și cea privată.

Creșterea disponibilității și a capacității sectorului privat de a prelua o serie de responsabilități ale sectorului public în domeniul social poate să aibă drept rezultat multiplicarea eforturilor de accelerare a realizării obiectivelor și proiectelor programate prin reducerea în ansamblu a costurilor și îmbunătățirea calității serviciilor sociale. Obiectivele de asistență socială sunt imposibil de realizat fără contribuția și concursul tuturor instituțiilor, autorităților publice centrale și locale, precum și a societății civile.

La nivelul municipiului Satu Mare există o istorie de mai bine de 20 ani a parteneriatelor interinstituționale, fie că este vorba de parteneriate între instituții, între organizații nonguvernamentale, sau între instituții și ONG-uri; chiar și organizațiile nonguvernamentale mai tinere au fost cuprinse în rețelele de colaborare, aducând plus-valoare domeniului social prin activitățile de nișă pe care și le-au asumat. Viziunea celor implicați în aceste parteneriate este, în general, una pozitivă, în sensul că această colaborare este de dorit și trebuie menținută pe termen lung, însă practica acestor parteneriate arată că încă există multe disfuncționalități sau lipsuri care nu pot fi corectate/suplinite fără o reconfigurare a protocoalelor de colaborare și a procedurilor de lucru.

Mobilizarea factorilor interesați trebuie să includă și mobilizarea mediului de afaceri ca partener, pe deplin implicat în construirea și implementarea acelei părți dintr-o acțiune strategică integrată, care se referă la domeniul de ocupare și antreprenariat. De exemplu, în domeniul sprijinirii incluziunii în muncă a tinerilor și adulților din grupuri vulnerabile, este nevoie de intervenții integrate ale:

- unor factori interesați din domeniul social pentru pregătirea acestor persoane pentru muncă (dezvoltare personală și de abilități de viață) și sprijinirea lor în acoperirea nevoilor de bază astfel încât să aibă condițiile minime necesare pentru a putea munci într-un mod continuu;
- unor factori interesați din domeniul învățământului și a formării profesionale pentru a dobândi setul minim de cunoștințe și abilități necesare incluziunii în muncă;
- unor factori interesați din domeniul sanitar pentru a rezolva problemele din acest domeniul ce frânează integrarea socio-profesională a persoanelor vulnerabile care pot deveni în timp relativ scurt apte de muncă din punct de vedere al sănătății și se pot menține așa;
- unor factori integrați din sectorul de business care să fie dispuși să se implice alături de profesioniștii din celelalte domenii, în crearea unor programe și cadre adaptate de muncă, care să aibă fie capabile pe de o parte să atragă și să mențină grupurile țintă în câmpul muncii și pe de altă parte, să le dezvolte treptat capacitatea de muncă, până la stadiul la care vor atinge nivelul de productivitate necesar pentru integrarea pe piața convențională a forței de muncă.

Această abordare integrată, se bazează pe crearea de relații de tipul câștig – câștig, în care toți factorii interesați obțin rezultate care, pentru fiecare dintre ei, să justifice efortul depus. Acesta

este punctul cheie asupra căruia se va focaliza etapa de construire și dezvoltare a parteneriatului necesar realizării unei astfel de intervenții. Principala întrebare este „de ce s-ar implica fiecare din factorii interesați?”. Răspunsul nu poate fi altul decât acela că proiectul construit împreună îi convinge pe fiecare dintre ei că merită să investească energie și resurse, deoarece există premise suficiente pentru a crede în reușita atingerii rezultatelor care sunt importante pentru fiecare dintre investitori. Dacă ne gândim la exemplu de mai sus:

- pentru factorii din domeniul social, rezultatul așteptat este ca persoanele vulnerabile susținute, să-și rezolve durabil probleme sociale, să iasă din sărăcie dobândind venituri constante necesare unui trai decent și să contribuie la bunul mers al societății ca cetățeni activi, integrați social – contribuție la obiectivul de dezvoltare durabilă, „ODD1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context” al programului de acțiune globală în domeniul dezvoltării până în 2030 adoptat de către ONU⁶;
- pentru factorii din domeniul învățământului și al formării profesionale, este importantă atingerea ȋintelor stabilite în strategiile naționale ce privesc acest domeniu. Creșterea nivelului de școlarizare și a celui de formare profesională a persoanelor din grupuri vulnerabile este un rezultat așteptat pentru care se pune multă presiune pe învățământ la toate nivelurile. A putea arăta progrese în acest sens, justifică implicarea instituțiilor din domeniu - contribuție la obiectivul de dezvoltare durabilă, „ODD4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți” al programului de acțiune globală în domeniul dezvoltării până în 2030 adoptat de către ONU;
- pentru factorii din domeniul sănătății, este importantă obținerea de rezultate cu privire la îmbunătățirea durabilă a stării de sănătate a populației, o provocare majoră reprezentând grupurile vulnerabile. Conectarea intervenției specialiștilor din sănătate cu cea din social și incluziunea în muncă a persoanelor vulnerabile asigurată prin implicarea mediului de afaceri, crește șansele ca acestea să obțină resursele de care au nevoie pentru a-și îmbunătăți condițiile și stilul de viață, rezultând efecte benefice asupra stării lor de sănătate și a familiilor lor – contribuție la „ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă” al programului de acțiune globală în domeniul dezvoltării până în 2030 adoptat de către ONU;
- pentru factorii din mediul de afaceri, este important să poată avea forță de muncă suficient de productivă. Acest lucru este adesea o provocare pentru majoritatea angajatorilor din Satu Mare în contextul migrației accentuate în străinătate a adulților cu capacitate de muncă. O atitudine proactivă, de investiție în creșterea capacității de muncă a acelei părți a populației care este neocupată din cauza problemelor sociale, este justificată în măsura în care „povara” acțiunii

⁶ Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, adoptată la summit-ul ONU (Organizației Națiunilor Unite) privind dezvoltarea din septembrie 2015, <http://roaid.ro/obiectivele-de-dezvoltare-durabila/> și <https://sdgs.un.org/goals>

complementare în domeniul social, medical și de învățământ, nu cadre pe umerii angajatorului. Totodată, prosperitatea comunității locale este și ea importantă pentru mediul de afaceri. Acolo unde nivelul de trai al populației crește, și companiile prosperă.

Cu cât se va reuși cooptarea unor specialiști din mai multe domenii ce afectează grupurile țintă și cu cât soluțiile la probleme vor fi construite împreună, cu atât vor crește șansele de reușită ale intervențiilor vizând incluziunea socială a persoanelor, grupurilor și/sau comunităților vulnerabile.

Obiectivul operațional ce vizează parteneriatele se va concretiza prin implementarea unor proiecte sau activități precum cele de mai jos:

- Organizarea de evenimente de prezentare a ideilor de parteneriate plurisectoriale către diferiți factori interesați
- Realizarea unor proiecte de dezvoltare de parteneriate plurisectoriale, inclusiv cu finanțări nerambursabile prin programele europene (exemplu Erasmus+) - cursuri de formare și oportunități de schimb de experiență și bune practici între profesioniști din diferite sectoare și domenii
- Parteneriate pentru atragere de fonduri, elaborarea comună de cereri de finanțare
- Proiecte de cercetare și inovare în social și alte domenii relevante pentru dezvoltarea comunității (exemplu: conectare domeniu IT cu socialul, etc.)
- Parteneriate cu instituțiile de învățământ superior care au facultăți de asistență socială pentru programe de internship / practică profesională / cercetare pentru lucrări de licență, disertație sau doctorat care să susțină cercetarea ce fundamentează diferitele intervenții și chiar realizarea unor analize de impact a diferite tipuri de intervenții realizate
- Crearea unui HUB de conectare și inovare pentru dezvoltarea comunității
- Crearea unei biblioteci comunitare, cu resurse create/folosite și cu acces liber de către diverșii profesioniști din grupurile tematice, promovare bune practici

A4. Înființarea de noi servicii și creșterea capacității celor existente bazate pe nevoile beneficiarilor și coerenta intervențiilor

Prin coalizarea de forțe pe domenii specifice de interes și implicarea graduală a tot mai mulți factori interesați, se vor pune în comun resurse (cunoștințe, timp, resurse materiale, fonduri) în vederea construirii unor soluții la problemele identificate și atragerea resurselor necesare pentru implementarea acestora.

- a) În domeniul intervențiilor ce vizează **copiii vulnerabili** care se confruntă cu dificultăți sociale

Printre serviciile ce ar trebui dezvoltate (create, reabilite, modernizate sau repuse în funcțiune) se numără cele de educație sanitară, civică sau multidisciplinară, consiliere socială, psihologică sau educațională (inclusiv pentru părinți, tutori sau aparținători), servicii de suport pentru petrecerea timpului liber, asigurarea unui adăpost adecvat și a unei alimentații sănătoase, consult neuro-psihiatric de specialitate, activitățile de familiarizare cu specificul anumitor meserii, servicii de tip centre de zi pentru recuperarea copiilor cu dizabilități, asistență

pentru pregătirea școlară, asistență medicală, combaterea comportamentelor indezirabile, inclusiv descurajarea abandonului școlar.

În mod particular, pentru copii proveniți din comunități defavorizate, este propus un ansamblu de servicii ce include educația remedială, dezvoltarea abilităților de viață, medierea școlară, educația pentru sănătate și sprijin pentru acces la servicii medicale, consilierea psihologică, accesul la servicii de bază. Pentru reușita intervențiilor ce vizează copiii, va fi vitală stabilirea unei bune colaborări între domeniul social și domeniul învățământului, precum și sectoarele care asigură suport transversal precum cel de sănătate și cele care asigură prevenirea unor probleme mai grave (copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, copii victime ale violenței domestice, adicției, delincvență, etc.).

Este necesară stabilirea unei colaborări între cadrele didactice și asistenții sociali, sau alți profesioniști care lucrează cu acel copil și familia sa, astfel încât intervenția să fie pregătită și monitorizată împreună, iar acțiunile diverșilor profesioniști să fie coerente și complementare, crescând astfel șansele de reușită, având în vedere faptul că obiectivul global este comun: succesul incluziunii sociale a acelui copil.

La ora actuală, majoritatea centrelor de zi existente în Satu Mare pentru copii de vârstă școlară, cuprind, pe lângă activități cu caracter social și de dezvoltare a abilităților, și o serie de activități menite să sprijine elevii să facă față cerințelor de la școală. Acest lucru se datorează unei constatări generale a faptului că, din cauza dificultăților sociale, acești copiii prezintă în general un decalaj față de cunoștințele și competențele colegilor lor de clasă.

Pornind de la această nevoie identificată, fiecare centru încearcă să răspundă cât mai bine, construind programe de educație nonformală și sprijin la teme, în funcție de propriile capacități și resurse disponibile. Și în acest domeniu, o acțiune concertată a factorilor interesați ar putea spori calitatea și impactul muncii realizate în centrele de zi. Stabilirea unor colaborări în echipe multidisciplinare compuse din asistenți sociali, cadre didactice, psihopedagogi, psihologi, mediatori școlari, mediatori sanitari, etc. din ONG-uri, instituții și școli, ar permite construirea unor metodologii și instrumente de lucru eficiente care să poată spori capacitatea de a obține rezultate în domeniul educației remediale realizate în centre de zi cu caracter social. Avantajul major însă ar fi conectarea directă și coerentă a acestora cu programele de dezvoltare personală și a abilităților de viață la care copiii participă, pentru o intervenție cu șanse crescute de succes în a evita abandonul școlar, a crește motivația copilului pentru educație și a implica familia sa pentru a-l susține să-și continue școlarizarea și ulterior, adoptarea unui parcurs de formare profesională.

O altă direcție de acțiune vizează reducerea discriminării care afectează viitorul copiilor vulnerabili. Pentru aceasta strategia prevede sporirea acelor acțiuni care s-au dovedit eficiente în reducerea stereotipurilor negative, prin sporirea oportunităților de interacțiune pozitivă directă între copii provenind din diferite medii sociale, sau care se confruntă cu dificultăți. Sunt vizate organizarea de activități de tip extrașcolar, cultural, sportiv, artistic, în care copiii vulnerabili să petreacă timp cu copii din familii fără probleme sociale, făcând efectiv ceva constructiv împreună.

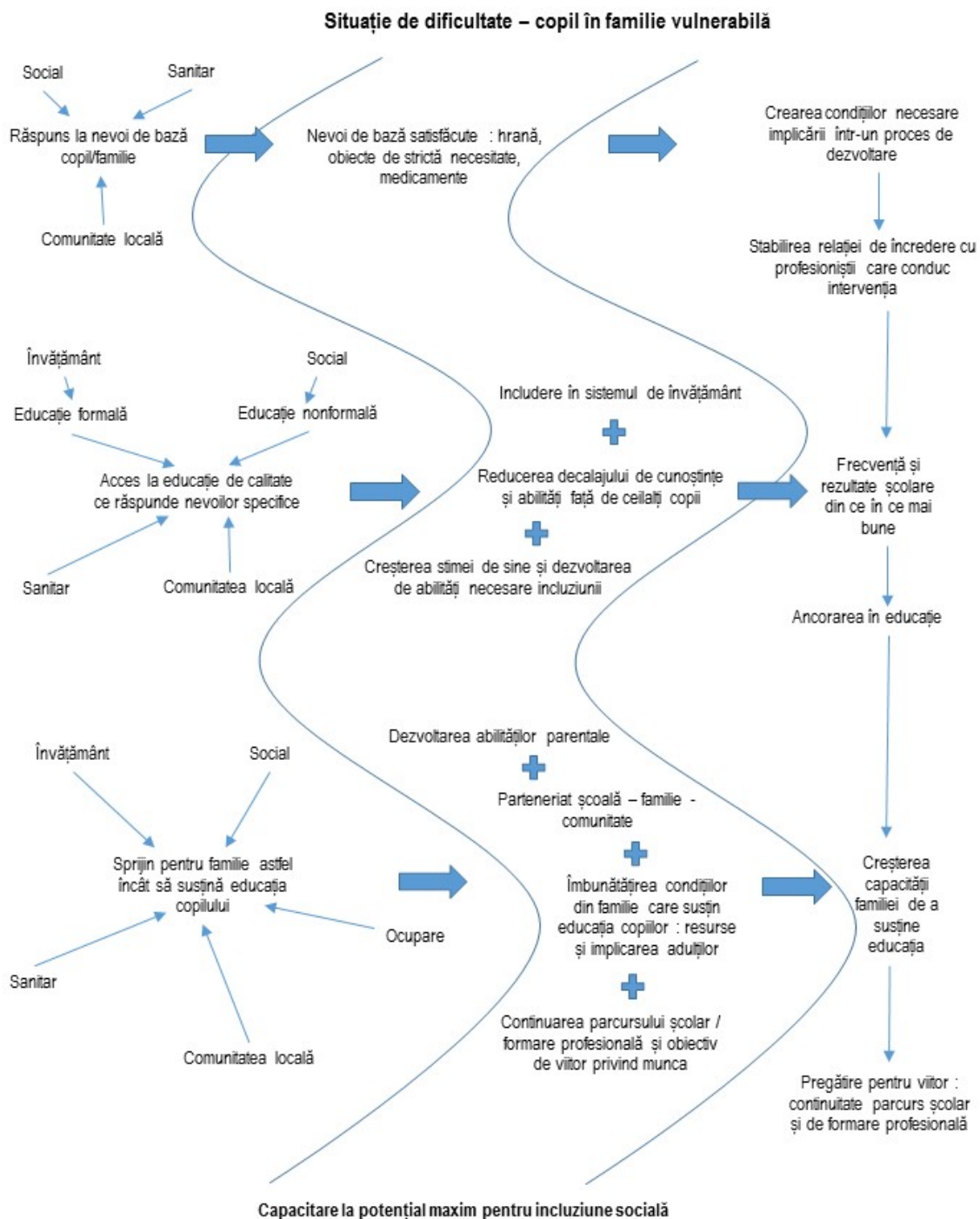

Fig.6. Model de parcurs (traseu) integrat de asistență și suport multi-actori pentru incluziunea socială a copiilor vulnerabili

b) În domeniul intervențiilor ce vizează **tinerii și adulții vulnerabili** care se confruntă cu dificultăți sociale

Printre serviciile ce sunt propuse a fi dezvoltate, pentru sprijinirea tinerilor și adulților vulnerabili se numără centrele de reabilitare, serviciile de formare profesională (cursuri de inițiere sau de calificare și recalificare), serviciile de educație remedială, servicii medicale și de recuperare, serviciile de consiliere psihologică și socială, centrele de îngrijire a persoanelor cu dizabilități care nu se descurcă singure sau nu beneficiază de ajutorul familiei, centre de zi pentru adulții vulnerabili, creșterea numărului de locuri în adăposturile de noapte, crearea unor case de tip familial pentru adulții cu dizabilități, centrele protejate de economie socială, consiliere vocațională, consiliere parentală, servicii inovative precum restaurant social cu angajați din rândul tinerilor și adulților vulnerabili.

Ansamblul de servicii propus pentru adulții și tinerii din comunitățile defavorizate include: informare, consiliere, mediere pentru acces la servicii de bază, alfabetizare combinată cu formare profesională, informare, consiliere, mediere pentru integrare profesională, incubatoare antreprenoriale (instruire, mentorat în domeniul antreprenorial, facilitarea înființării de activități antreprenoriale de tip persoane fizice autorizate PFA, întreprinderi individuale II, cooperative etc.) și sprijin pentru funcționarea acestora, educație parentală, educație pentru sănătate.

Abordarea propusă este în perfectă concordanță cu strategiile europene în domeniul formării profesionale, ocupării și incluziunii grupurilor vulnerabile, reprezentând o adaptare la condițiile și nevoile locale, a recomandării Consiliului Uniunii Europene privind „parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți”.⁷

Prin implicarea factorilor interesați din domeniul ocupării, social, educațional și de formare profesională, sanitar și a comunității locale, se vor crea intervenții complexe care să asigure o ofertă de învățare individualizată și flexibilă, adaptată și nevoilor specifice ale persoanelor care se confruntă cu serioase dificultăți sociale. Astfel, parteneriatele multisectoriale dezvoltate vor fi „în măsură să ofere adulților cu un nivel scăzut de competențe, cunoștințe și aptitudini, de exemplu celor care au părăsit educația sau formarea profesională inițială fără a obține o calificare corespunzătoare învățământului secundar superior sau a unui echivalent și care nu sunt eligibili pentru sprijin în temeiul garanției pentru tineret, acces la parcursuri de actualizare a competențelor care să le ofere oportunități, în funcție de nevoile lor individuale, pentru:

(a) a dobândi un nivel minim de alfabetizare, competențe numerice și competențe digitale; și/sau

(b) a dobândi o gamă mai largă de aptitudini, cunoștințe și competențe relevante pentru piața forței de muncă și participarea activă în societate⁸”

Strategia de intervenție cu tinerii și adulții care au capacitate de muncă, dar sunt neocupați sau implicați în ocupații de subzistență datorită problemelor sociale este bazată pe o succesiune de pași după modelul următor :

1. Creșterea capacității de răspuns la nevoile de bază
2. Dezvoltarea personală și a abilităților de viață care susțin implicarea activă în procesul de integrare socio-profesională
3. Creșterea stimei de sine și a motivației pentru incluziune
4. Dezvoltarea de cunoștințe și competențe

⁷ RECOMANDAREA CONSILIULUI din 19 decembrie 2016 privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți (2016/C 484/01): [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016H1224\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016H1224(01)&from=EN)

⁸ Idem pct.7

5. Formarea abilităților de muncă prin experiențe practice în condiții protejate

6. Motivare și susținere în tranziția spre loc de muncă în condițiile de pe piața forței de muncă.

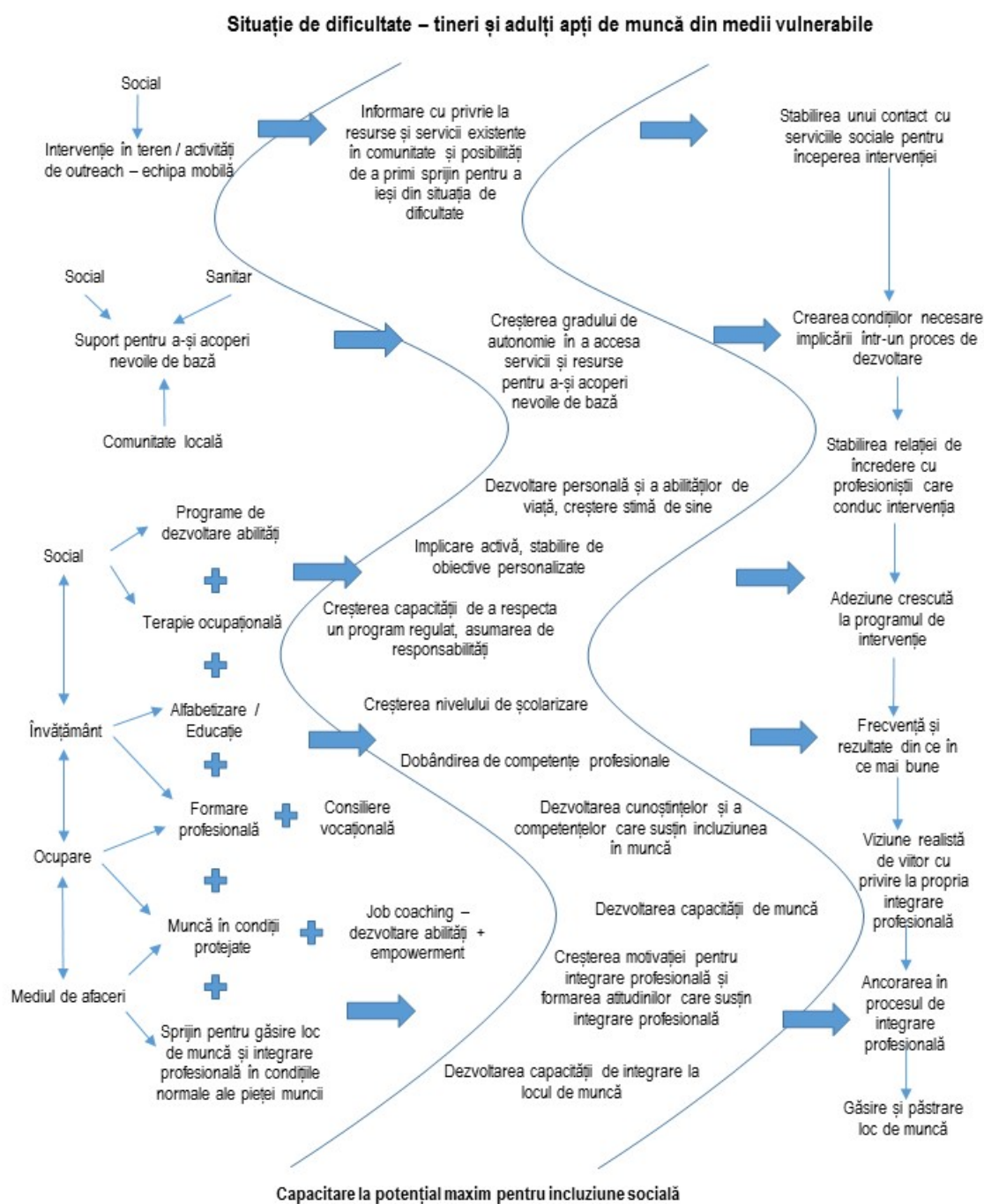
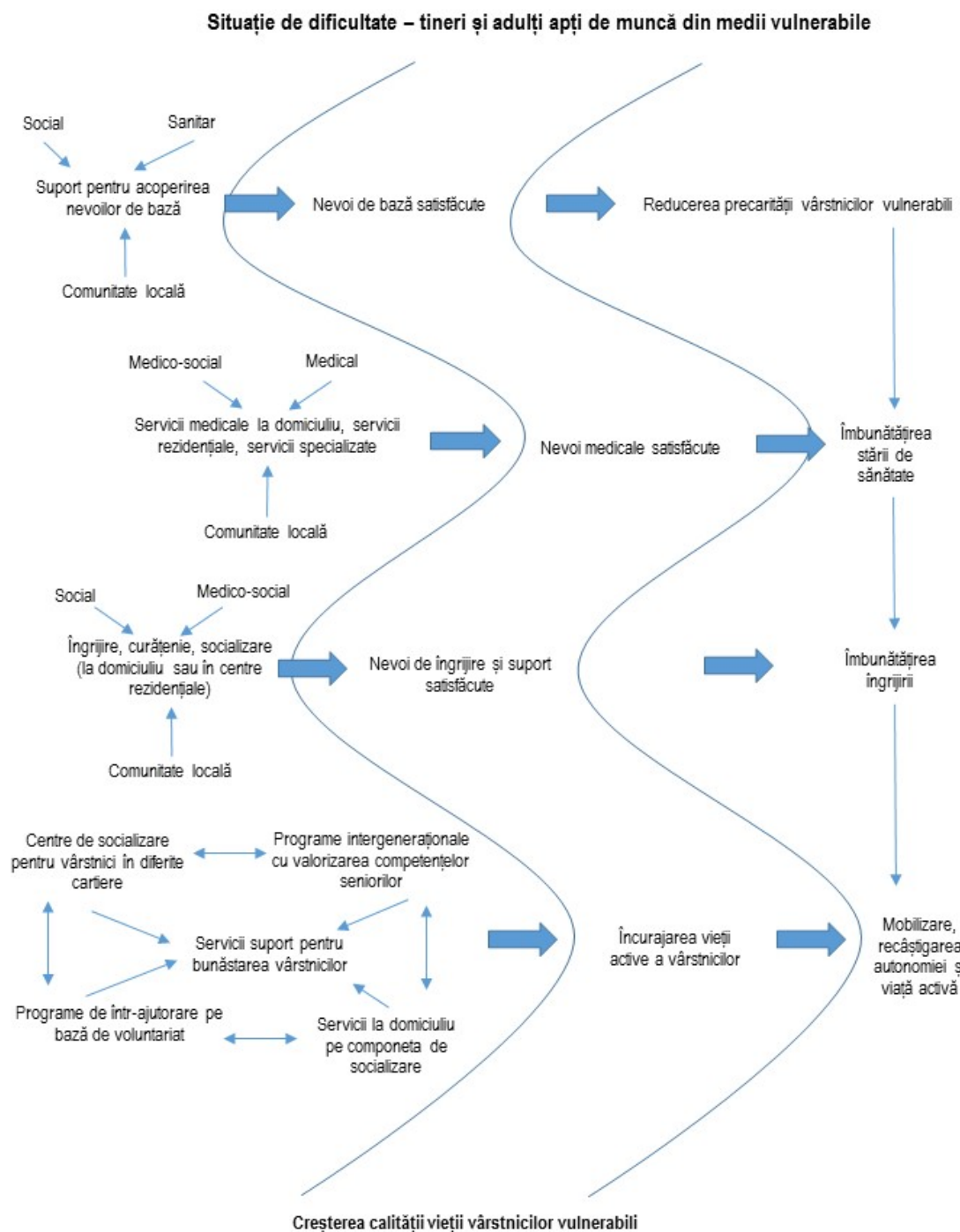

Fig.7. Model de parcurs (traseu) integrat de asistență și suport multi-actori pentru incluziunea socială a tinerilor și adulților vulnerabili

c) În domeniul intervențiilor ce vizează **vârstnici vulnerabili** care se confruntă cu dificultăți sociale

Serviciile de suport ce ar trebui dezvoltate în beneficiul seniorilor comunității includ, fără a se limita la acestea: centre de zi pentru a răspunde dificultăților de comunicare și socializare, inclusiv înființarea de centre de zi zonale, aproape de beneficiari, suport integrat în ceea ce privește sănătatea, locuirea și alimentația, încurajarea vieții active, dezvoltarea de servicii de

îngrijire la domiciliu, centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice fără aparținători, dezvoltarea rețelelor sociale pentru identificarea persoanelor care nu pot din motive medicale să meargă la cumpărături, identificarea vârstnicilor care nu au posibilități financiare pentru a-și asigura tratamentele prescrise.

- d) În domeniul intervențiilor ce vizează **famiile și comunitățile vulnerabile** și marginalizate care se confruntă cu dificultăți sociale

Propunerile de dezvoltare a serviciilor de suport pentru familie includ servicii de consiliere, înființarea de noi centre sociale sau dezvoltarea/extinderea celor existente, servicii de tip „școală pentru părinți / educație parentală”, alocarea de resurse umane specializate pentru

abordarea integrată a problemelor familiilor defavorizate din Satu Mare, asigurarea unor activități educative multidisciplinare, consiliere pentru dezvoltarea abilităților de viață ale părinților, consiliere psihologică pentru îmbunătățirea relațiilor intrafamiliale, educație financiară, consiliere, informare și mediere pentru acces la servicii sociale și de bază, sprijin pentru accesul la locuri de muncă al persoanelor de vârstă activă, sprijin material în cazuri justificate, sprijin pentru dezvoltarea unor comportamente adaptative din punct de vedere social, fonduri pentru reabilitarea și construirea de locuințe sociale.

Printre serviciile de suport ce ar răspunde unor nevoilor identificate ale comunităților defavorizate se numără propunerile de acces îmbunătățit la servicii medicale de bază sau de specialitate; înființarea de centre de zi comunitare cu servicii mixte, incluzând activități de tipul „școală după școală” (*after-school*) și activități extra-școlare; asistență comunitară în domenii precum sănătatea, educația, ocuparea, integrarea socială; consiliere vocațională și suport la angajare; centre de economie socială, unități protejate; informare, consiliere și mediere pentru acces la servicii de bază; facilitare comunitară și crearea de grupuri de acțiune locală; oportunități de formare și de dezvoltare a abilităților; formarea de lideri comunitari; organizarea zonelor de locuințe sociale în funcție de numărul de copii/ familie și în funcție de educația părinților; implicarea asistenților sociali în îmbunătățirea calității vieții persoanelor dezavantajate.

Situație de dificultate – comunitate vulnerabilă și marginalizată

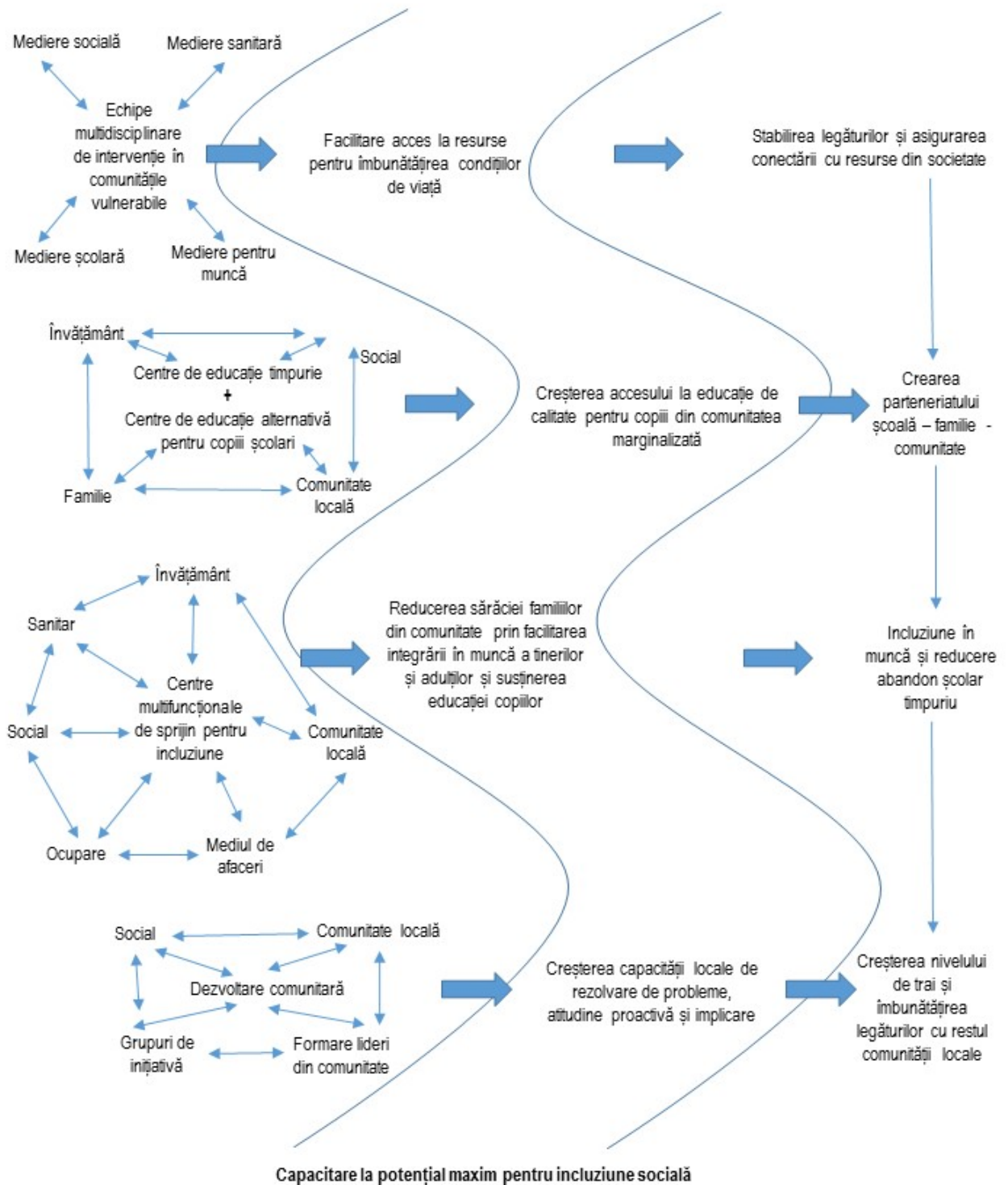

Fig.9. Model de parcurs (traseu) integrat de asistență și suport multi-actori pentru incluziunea socială a unei comunități vulnerabile și marginalizate

A5. Creșterea sustenabilității serviciilor interconectate în funcție de nevoile din comunitatea sătmăreană

Acest obiectiv urmărește creșterea sustenabilității serviciilor existente și a celor ce urmează să fie dezvoltate, în concordanță cu analize de nevoi realizate periodic, astfel încât să crească adaptabilitatea sectorului social la schimbările din mediu și la evoluția nevoilor grupurilor țintă.

Acțiunile propuse se orientează asupra a 3 piloni principali care susțin acțiunea socială: resursele financiare, resursele umane și cadrul legislativ. Astfel, măsurile propuse sunt împărțite pe aceste domenii.

1. Diversificarea resurselor financiare

Pentru a putea asigura resursele financiare necesare, primul pas, la care contribuie în mod semnificativ și prezenta strategie, este cel de optimizare a finanțării sistemului social la nivel local. Prin focalizarea pe dezvoltarea de parteneriate în interiorul sectorului social, dar și cu alte sectoare, se vor interconecta resursele existente, construindu-se soluții prin care, pe de o parte, să se eficientizeze cheltuielile și, pe de altă parte, să crească puterea de a atrage resurse suplimentare.

Având în vedere presiunile asupra sistemului de finanțare a sistemului de protecție și asistență socială, municipiul Satu Mare trebuie să aibă în vedere o reșezare a politicilor locale din domeniul social în special prin centrarea pe măsuri active de incluziune în detrimentul celor pasive care creează dependentă și presiune mare asupra bugetului de stat. Ideea de optimizare a finanțării sistemului pornește de la ipoteza că, deși nu există fonduri suficiente pentru a răspunde tuturor nevoilor actuale, prioritizarea acestora și apelul la anumite scheme de finanțare (i.e. parteneriate public-private) vor scădea presiunea de pe Consiliul Local, ca finanțator major și vor asigura un echilibru între serviciile și beneficiile sociale oferite.

Propunerile de reformă a sistemului național de acordare a asistenței sociale implică și pentru municipiul Satu Mare provocări deosebite în ceea ce privește punerea în practică a principiului subsidiarității, prin trecerea de la un sistem de asistență socială centralizat la un sistem mixt descentralizat, care include și intervenția sectorului privat, cu precădere a celui fără scop lucrativ, pentru o reducere a costurilor și creșterea calității și gradului de acoperire a serviciilor și facilitarea implicării autorităților publice locale și a organizațiilor nonguvernamentale, actori ai economiei sociale, în promovarea dezvoltării dimensiunii sociale a comunității locale.

Optimizarea finanțării sistemului social sătmărean se va putea realiza printr-o cooperare reală și de durată a furnizorilor de servicii, implicând specialiștii cu rol atribuții de reprezentare într-un proces de promovare a sistemului de asistență socială cu provocările și planurile sale de dezvoltare pe termen mediu și lung. Concret, instituțiile și organizațiile nonguvernamentale din municipiu vor trebui să investească resurse umane și materiale adiționale pentru a-și face auzită vocea la nivelul factorilor decizionali locali, să propună o viziune de dezvoltare unitară și să participe în mod activ la stabilirea unor mecanisme clare și transparente ce vizează finanțarea asistenței sociale din municipiu.

Acest efort de promovare a domeniului social și de reprezentare a intereselor beneficiarilor va aduce cu sine beneficii pe termen lung fiecărui furnizor de servicii sociale din Satu Mare, câștigul major ce poate fi așteptat fiind o planificare mai bună a viitorului fiecărei organizații în sensul conturării și actualizării permanente a ofertei de servicii, sprijinirii specializării continue a resursei umane proprii și fidelizării și reținerii specialiștilor cu experiență relevantă și cu rezultate dovedite în munca desfășurată.

Pentru finanțatorii sistemului de asistență socială optimizarea este dată de eficientizarea cheltuirii banului public și acoperirea nevoilor identificate în mod planificat și gradual, pornind de la realitățile constatate pe teren de specialiști. Iar pentru beneficiarii sistemului de asistență socială, optimizarea finanțării va presupune accesul mai facil la serviciile și beneficiile care să le asigure dreptul la o viață demnă și minimizarea riscurilor de vulnerabilitate socială.

Optimizarea finanțării sistemului social depinde în mare măsură de schimbarea viziunii asupra serviciilor sociale, accentul urmând să fie pus pe acțiunile preventive în defavoarea celor corective, fiind așteptată o scădere reală a costurilor.

În ceea ce privește mobilizarea de resurse suplimentare, măsurile avute în vedere sunt următoarele:

- Mobilizarea de resurse din exteriorul comunității, în mod deosebit, realizarea de investiții prin fonduri nerambursabile (creșterea ratei de absorbție a fondurilor structurale la nivelul comunității sătmărene)
- Mobilizarea de resurse din interiorul comunității:
 - o CSR (responsabilitate socială corporativă)
 - o Filantropie (donații individuale, direcționare parte din impozitul pe venit)
 - o Voluntariat (economie de resurse de exemplu prin voluntariat corporatist)
- Dezvoltarea de mecanisme de sustenabilitate economică prin antreprenariat social

Dezvoltarea de parteneriate plurisectoriale, construirea de proiecte pentru a căror finanțare se va aplica pentru fonduri nerambursabile, precum și realizarea de investiții în domeniul antreprenoriatului social sunt aspecte abordate deja pe larg în capitolele anterioare.

Promovarea modelelor responsabilității sociale corporative (CSR) este un concept prin care companiile integrează preocupările sociale în activitățile lor comerciale și în interacțiunea cu factorii implicați, pe o bază voluntară. Elementul principal de diferențiere între responsabilitatea socială corporativă și filantropie este faptul că CSR presupune dezvoltarea unei strategii de implicare în comunitate și un parteneriat din care compania are la rândul său de câștigat.

La nivelul municipiului Satu Mare, implicarea mediului de afaceri în domeniul social are o istorie destul de scurtă și un caracter sporadic, analizele tematice evidențiind preferințe de finanțare a altor domenii de activitate, socialul fiind undeva la capătul listei de priorități. Acest lucru se datorează în mare măsură vizibilității reduse a domeniului social, inițiativelor reduse de promovare a domeniului care să fie particularizate în funcție de nevoile reprezentanților mediului de afaceri, dar și lipsei stimulentele reale care să favorizeze susținerea financiară a unor activități cu caracter social.

Pentru a crește implicarea mediului de afaceri în domeniul social, reprezentanții domeniului social trebuie să crească transparența deciziilor și alocărilor financiare existente, să își facă cunoscute obiectivele și să își promoveze modelele de bună practică și poveștile de succes, să construiască și să mențină o relație de încredere cu această categorie de potențiali finanțatori. GLASS Satu Mare va trebui să identifice un grup inițial de oameni de afaceri interesați de domeniul social, să creioneze o strategie pentru a-i motiva să rămână interesați pe termen lung și să atragă gradual alți reprezentanți ai mediului de afaceri, pentru a obține într-un final o bază stabilă de cel puțin 10-12 finanțatori strategici ai domeniului.

2. Dezvoltarea continuă a resurselor umane

Investiția în formare și fidelizarea resurselor umane din domeniul social este crucială pentru a putea crește capacitatea sistemului social de a deveni promotorul dezvoltării durabile a comunității sătmărene. Similar mediului de afaceri, sistemul de asistență socială va trebui să învețe să își păstreze resursa umană proprie, cu atât mai mult cu cât asigurarea accesului la formare profesională este o investiție costisitoare (atât ca timp, cât și ca bani). Practicienii din domeniul social vor trebui să aibă formate, pe lângă competențele specifice profesiei, și alte abilități și competențe transversale, precum cele de marketing social, atragere de fonduri, munca în echipă și rețea, comunicare (adaptarea mesajelor la nivelurile de înțelegere al beneficiarilor) sau management de proiect.

O competență transversală relevantă în condițiile în care problemele sociale devin din ce în ce mai complexe o reprezintă capacitatea de a munci în echipă. Colaborarea este esențială atunci când practicienii sistemului de asistență socială își propun să abordeze în mod profesionist problemele clienților lor: având în vedere resursele limitate de care dispun instituțiile luate individual, doar lucrând împreună, și aplicând un management de caz unitar, se poate ajunge la soluții care să îmbunătățească pe termen lung viața persoanelor aflate în situații de risc. Dar colaborarea trebuie să se desfășoare și la nivel macro, în sensul dezvoltării de parteneriate sustenabile, pe domenii tematice, prin care să se atragă fonduri nerambursabile pentru dezvoltarea continuă a sectorului de servicii. Soluțiile individuale sunt uneori greu sustenabile, iar adevăratele modele de bună practică au fost datorate unor parteneriate înalt funcționale.

Cercetarea realizată în anul 2020 cu sprijinul membrilor GLASS, sub coordonarea DAS Satu Mare, arată că aproximativ o treime dintre angajații din domeniul social (32%) nu au participat la programe de perfecționare în domeniul de specialitate. Acest aspect poate fi menționat în categoria de puncte slabe ale asistenței sociale sătmărene, având în vedere faptul că doar un sfert dintre angajați au mai puțin de 4 ani lucrați în specialitate. Cu siguranță, acest punct slab este explicabil din perspectiva resurselor financiare limitate ce stau la dispoziția organizațiilor și instituțiilor din domeniul asistenței sociale, la ora actuală, alocarea de resurse având ca țintă intervențiile acordate beneficiarilor și salarizarea personalului propriu.

Strategia de față prevede acordarea unei atenții sporite dezvoltării resursei umane din social, prin implicarea în activități de formare, colaborare, schimb de experiență cu profesioniști din alte sectoare și domenii de activitate. O atenție specifică va fi acordată atragerii de resurse pentru proiecte de dezvoltare de parteneriate plurisectoriale, inclusiv cu finanțări nerambursabile prin programele europene (de exemplu Erasmus+), ce vor cuprinde cursuri de formare și oportunități de schimb de experiență și bune practici între profesioniști din diferite

sectoare și domenii și realizarea de activități de tip cercetare-inovare în domeniul social cu impact sport asupra dezvoltării profesionale a echipelor implicate.

3. Îmbunătățirea cadrului legislativ

Pentru situațiile în care se constată că puterea de acțiune la nivel local pentru implementarea intervențiilor plurisectorale în domeniul social întâmpină bariere legate de cadrul legislativ, un rol important al grupurilor tematice de intervenție plurisectorială specializată pe principalele categorii vulnerabile organizate în cadrul GLASS Satu Mare, va fi acela de a pregăti și de a realiza propuneri de schimbări legislative.

Specialiștii cooptați din diferite domenii vor identifica și vor discuta în ședințe comune soluții posibile de înlăturare a acestor bariere. La nivelul grupurilor tematice din care fac parte, vor construi propuneri de schimbări. Acestea vor fi analizate la nivel global de către GLASS Satu Mare, forma finală fiind înaintată ca propunere de schimbare legislativă către autoritățile competente. GLASS Satu Mare va iniția și activități de advocacy pentru susținerea modificărilor propuse de specialiști.

Obiectivul operațional ce vizează creșterea sustenabilității serviciilor prin care se realizează intervenția socială integrată la nivelul municipiului Satu Mare se va concretiza prin implementarea unor proiecte sau activități precum cele de mai jos:

- Parteneriate pentru atragere de fonduri, elaborarea împreună cu diverși factori interesați de cereri de finanțare pentru proiecte în parteneriat;
- Organizarea de evenimente ce permit stabilirea unui dialog structurat cu mediul de afaceri și atragerea fondurilor dedicate CSR, pentru finanțarea proiectelor integrate de asistență și suport multi-actori pentru incluziunea socială;
- Dezvoltarea de mecanisme de sustenabilitate economică prin antreprenoriat social;
- Implicarea mediului de afaceri în activități în beneficiul comunității – voluntariat corporatist;
- Parteneriate agenți economici și instituții de învățământ: programe de Burse de studiu (din partea angajatorilor pentru cei interesați să lucreze în respectivul domeniu) favorizează prevenirea abandonului școlar;
- Dezvoltarea capitalului de cunoaștere teoretică și practică în domeniul asistenței sociale, respectiv a abilităților și competențelor transversale ale resursei umane care acționează în social;
- Îmbunătățirea sistemelor de motivare a angajaților, managementul riscului de suprasolicitare (burn-out);
- Organizarea în comun a seminariilor, conferințelor, simpozioanelor pe teme profesionale (cu participarea specialiștilor din regiune, din țară sau din străinătate) diseminarea și valorificarea experiențelor profesionale dobândite în timp;
- Elaborare de propuneri de schimbări legislative, înaintarea către autorități și realizarea activității de advocacy pentru susținerea îmbunătățirilor propuse de specialiștii din cadrul GLASS Satu Mare.

Obiectivul strategic B. Implicarea comunității și mobilizarea resurselor

Pentru a înainta în direcția viziunii care justifică și ghidează dezvoltarea domeniului social în municipiul Satu Mare este esențială nu doar mobilizarea diferitelor sectoare profesionale, ci și creșterea susținerii din partea comunității locale la nivel individual, familial și colectiv pentru crearea unui cadru favorabil și sprijinirea incluziunii sociale a persoanelor, grupurilor și comunităților vulnerabile

Acest obiectiv pornește de la ipoteza că sustenabilitatea intervențiilor realizate în domeniul social crește odată cu activarea resurselor comunitare. Atunci când se creează servicii sociale sub formă instituționalizată, organizațiile preiau niște sarcini care în trecut aparțineau individului, familiei sau comunității, dar acest lucru intră în contradicție cu principiul solidarității sociale și implică și costuri mult mai mari. Dar responsabilitatea trebuie asumată nu doar de instituțiile și organizațiile care activează în domeniul social, ci ea trebuie să se regăsească la nivelurile cele mai apropiate persoanelor aflate în dificultate, mediul formal urmând să intervină doar ca o ultimă pârgă, acolo unde soluțiile individuale, familiale sau comunitare nu mai funcționează.

Pentru a crește impactul la nivelul grupurilor vulnerabile, a tot ceea ce se construiește prin intervențiile sectoarelor profesionale (social + învățământ + sănătate + ocupare + mediul de afaceri + ...) este absolut necesară interconectarea coerentă a acestora cu acțiunile din domeniul social a celorlalți factori din comunitate : voluntari, grupuri informale de inițiativă civică, biserici, etc... Constatarea de la care pornim este aceea că la ora actuală există o mare fragmentare și în acest domeniu, iar lipsa de comunicare și coerență între diferitele acțiuni direcționate asupra acelorași grupuri țintă, contribuie la perpetuarea unor probleme.

Populația municipiului pe scară largă este sensibilă la mentalitatea filantropică promovată de spiritul creștin. „A-ți ajutat aproapele aflat în nevoie” este un principiu ce pare să fie înțeles și valorizat de mulți sătmăreni. Acest lucru este cu siguranță un atu pentru acțiunea din domeniul social, arătând că sunt premise bune pentru a activa solidaritatea socială ca mecanism de sprijin pentru incluziunea persoanelor și grupurilor vulnerabile.

Totuși, la ora actuală, se constată faptul că multe din inițiativele filantropice deși făcute cu cele mai bune intenții, nu reușesc să-și atingă scopul de a ajuta cu adevărat, sau chiar, uneori, au efecte negative pe termen lung, întreținând o mentalitate bazată pe „asistențialism” a unor persoane vulnerabile. De cele mai multe ori, aceste persoane sunt prinse într-un mod de viață bazat supraviețuire, caracterizat prin acțiuni cu finalitate pe termen scurt prin care să-și satisfacă nevoile de bază. Ele nu reușesc de unele singure să-și construiască un parcurs de incluziune socială și își investesc energia în a căuta sprijin punctual, precum cel oferit prin donații, devenind dependenți de acestea. Unii duc la extremă acest mod de „supraviețuire” bazându-se pe cerșetorie ca principală sursă de venit, ajungând chiar să-și folosească copiii pentru a sensibiliza potențialii donatori.

Acțiunile filantropice au de cele mai multe ori un caracter punctual. Oamenii sunt mai dornici să ajute persoanele vulnerabile în special în perioada sărbătorilor de iarnă. Atunci se strâng și se împart cele mai multe donații, dar majoritatea donatorilor sunt absenți în restul anului. Comunitatea sătmăreană nu este obișnuită cu o reflecție de genul „Copiii săraci au nevoie să

mănânce bine nu numai de Crăciun”. Implicarea oamenilor din comunitatea locală, dornici să ajute, s-ar putea face într-un mod mult mai eficient dacă s-ar construi legături mai bune și parteneriate funcționale între sectoarele profesionale și cel de benevolat, sub coordonarea DAS și GLASS Satu Mare.

Un alt argument în favoarea colaborării mai sus menționate este acela al creșterii eficienței acțiunilor diferitelor părți care sprijină oamenii aflați în nevoie. Dacă acțiunile filantropice nu sunt conectate cu alte intervenții care să acționeze și pe dimensiunea de „empowerment” a persoanelor vulnerabile, este foarte puțin probabil ca acestea să genereze o schimbare durabilă în bine a situației acestor oameni. Mai mult, există exemple în care „dependența de ajutoare”, crește rezistența persoanelor vulnerabile la soluțiile propuse de profesioniștii din domeniul social, ce necesită o schimbare semnificativă a obiceiurilor lor. Astfel, lipsa de conectare a celor două sectoare, cel profesional și cel benevol, poate avea efecte negative, nedorite de nici una dintre părți, de perpetuare a asistențialismului și sabotare a eforturilor de incluziune socială.

De asemenea, fără conectare cu intervenția continuă a profesioniștilor din social, există riscul ca eforturile făcute de donatori să pară a fi direcționate „într-un sac fără fund”, iar donatorii să se descurajeze, ajungând la concluzia că cei pe care îi ajută, nu știu să aprecieze efortul lor și nu merită să fie ajutați. Acest lucru este deosebit de periculos pentru că pe de o parte, poate reduce implicarea de care este atât de mare nevoie pentru a rezolva problemele sociale, iar pe de altă parte, poate duce la perpetuarea discriminării și a stereotipurilor negative despre persoanele vulnerabile.

Pentru a putea mobiliza eficient resursele comunitare și a ajunge ca intervenția asupra grupurilor vulnerabile să se facă în mod coerent prin interconectarea acțiunilor diferiților factori interesați, este necesară în primul rând schimbarea modului de percepție al opiniei publice asupra sectorului social. Aceasta este una dintre principalele direcții de acțiune pe care se focalizează strategia noastră în cadrul Obiectului strategic B.

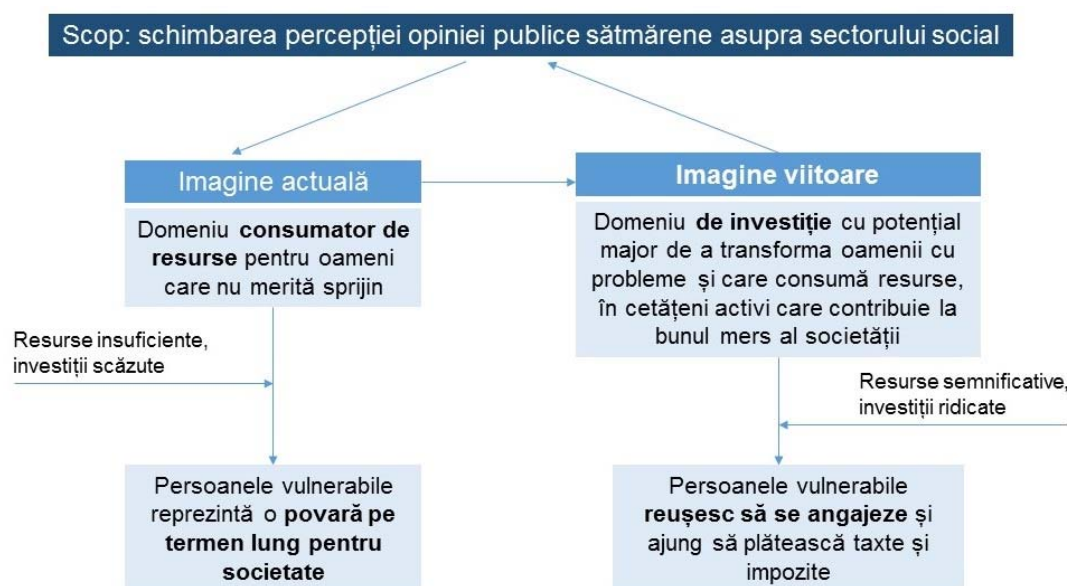

Fig.10. Imaginea de viitor privind sectorul social sătmărean

Discriminarea grupurilor vulnerabile este cât se poate de reală în comunitatea sătmăreană, fiind răspândită pe scară largă. Opinia potrivit căreia oamenii săraci se complac în situația lor, sunt leneși și nu vor să muncească, este împărtășită de mulți sătmăreni. Unii dintre aceștia ajung chiar să se înverșuneze împotriva celor care vor să ajute persoanele vulnerabile, argumentând că acestea nu merită eforturile depuse. Ceea ce nu se înțelege însă este faptul că efectele discriminării sunt devastatoare și negative pentru toată lumea. De cele mai multe ori, persoanele vulnerabile se lovesc de situații de discriminare de la vârste fragede, în mediul școlii, în comunitate și chiar în familiile lor. Copiii cărora li se pun diferite etichete ajung să crească integrându-le în propria lor imagine despre sine. Ei ajung să se vadă pe înșiși în termenii negativi pe care sunt obișnuiți să-i audă de la cei din jur, își pierd încrederea în forțele proprii și nu îndrăznesc să depună mari eforturi pentru a se schimba fiind convinși că nu are rost, pentru că oricum nu vor reuși. Astfel ajung ei înșiși să se autodiscrimineze și se lasă duși de valul mediocrității și al sărăciei care-i înconjoară, fără să vadă piste reale de ieșire din acest cerc vicios. Pentru a putea evolua orice ființă umană are nevoie de o ancoră, de cineva care să-i vadă potențialul și să-l ajute să și-l conștientizeze, motivându-l să depună eforturi pentru a-și depăși condiția.

Combaterea eficientă a discriminării necesită o coalizare de forțe atât de la nivel profesional (social + învățământ + sănătate + ocupare + mediul de afaceri + ...) cât și de la nivel personal (voluntari, grupuri informale de inițiativă civică, biserici, etc.). Este nevoie de conștientizare pe scară largă a următoarelor aspecte :

- Problemele sociale sunt complexe, adânc înrădăcinate și accentuate din generație în generație, astfel încât nu există o soluție miraculoasă și pe termen scurt
- Persoanele din grupuri vulnerabile nu se pot schimba peste noapte, barierele existente în calea incluziunii lor sunt adesea insurmontabile fără ajutor din exterior.
- Este nevoie de investiții în trei mari direcții :
 - o Sprijin pentru asigurarea nevoilor de bază și resurse pentru dezvoltare
 - o Capacitarea persoanelor vulnerabile și implicarea într-un proces de dezvoltare : școală, formare profesională, muncă (*empowerment*)
 - o Reducerea discriminării / creșterea acceptării persoanelor vulnerabile în societate: a înțelege potențialul acestor oameni și a căuta soluții viabile de incluziune

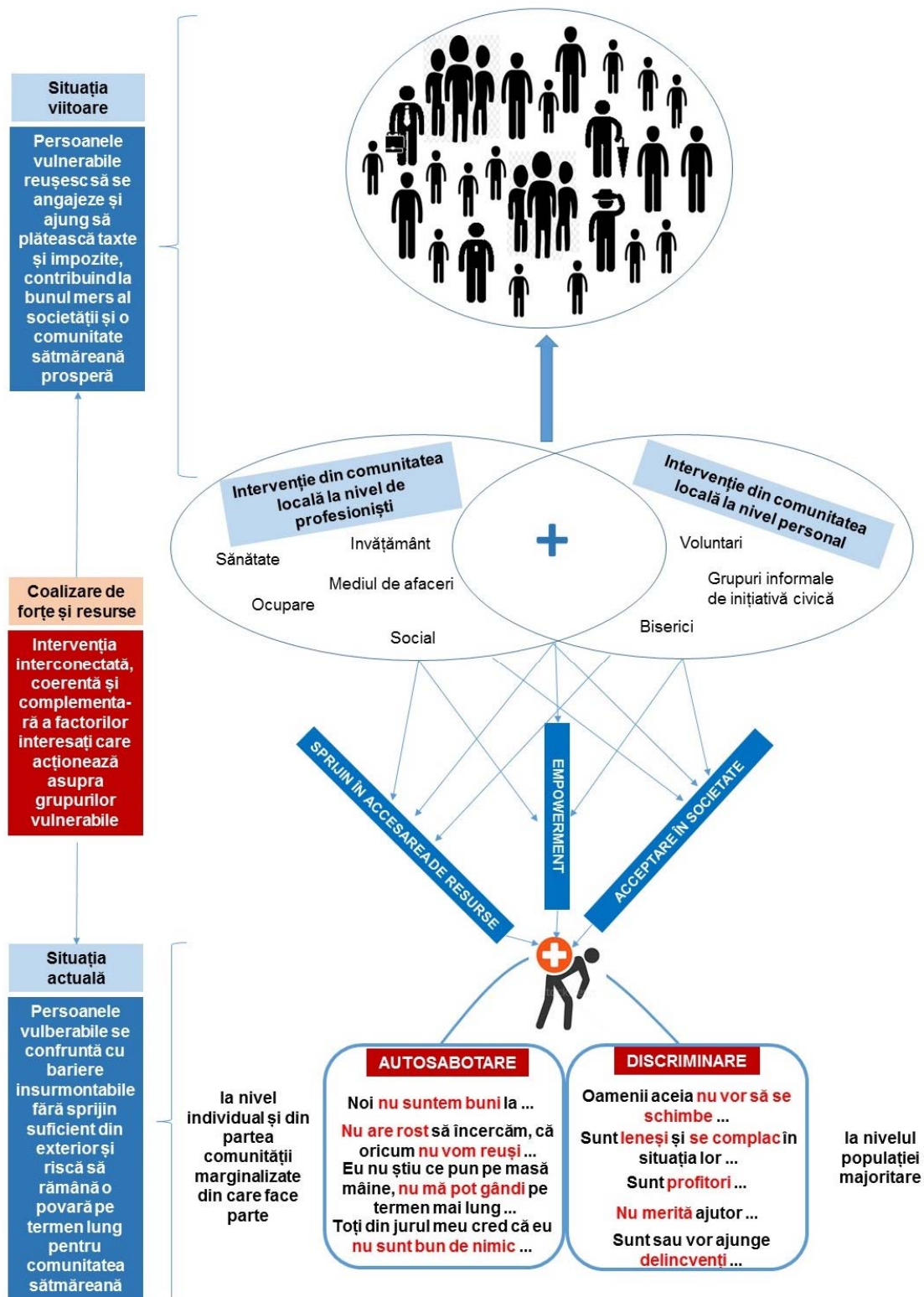

Fig.11. Schema coalizării de forțe și resurse, la nivel de profesioniști și la nivel personal al cetățenilor din comunitatea locală pentru incluziunea grupurilor vulnerabile

Obiectivul strategic B cuprinde următoarele **obiective specifice**:

B1. Creșterea vizibilității sectorului social ca promotor al dezvoltării durabile a comunității sătmărene

Pentru ca soluțiile comunitare să funcționeze, este absolută nevoie de creșterea vizibilității domeniului social, de informarea continuă și actualizată a comunității cu privire la provocările specifice ale acestui domeniu și de conștientizarea riscurilor pe termen lung în cazul în care se ignoră cauzele cele mai profunde ale problemelor cu care se confruntă diversele categorii vulnerabile.

Promovarea rolului transformator pe care sectorul social este menit să îl aibă în societate este esențială. Acțiunea socială are mare nevoie de recunoaștere la justa sa valoare, de **investiție în dezvoltarea durabilă a comunității sătmărene**.

Așadar, una dintre misiunile importante ale GLASS Satu Mare va fi să sensibilizeze sătmărenii, pentru a ajunge ca viziunea sa despre domeniul social să fie una împărtășită pe scară largă:

*„Satu Mare are un sector social puternic, eficient și efice, **interconectat** cu alte sectoare (educațional, sanitar, de ocupare, justiție, mediul de afaceri, societatea civilă, etc...) care este capabil să coordoneze și să asigure intervenții țintite care răspund în mod adecvat principalelor nevoi ale grupurilor vulnerabile din Satu Mare, determinând incluziunea socială a acestora.”*

Mass media locală va fi implicată în toate eforturile de creștere a vizibilității domeniului, fiind o resursă importantă atât în ceea ce privește promovarea valorilor civice, cât și în informarea comunității cu privire la problemele sociale actuale.

La nivelul municipiului Satu Mare, factorii interesați din domeniul social au avut nenumărate inițiative individuale de creștere a vizibilității acestui domeniu în rândul populației, dar preocupările comune de promovare sunt de dată recentă și au încă rezultate limitate. Imaginea domeniului social este una mai degrabă pozitivă dacă ne referim la componenta de resurse umane, specialiștii cu atribuții de reprezentare fiind prezenți în mass media locală cu mesaje pozitive despre publicurile țintă deservite, încercând să minimizeze prejudecățile populației cu privire la diverse categorii de beneficiari. Ei sunt protagoniștii unor acțiuni de conștientizare menite să crească dorința de implicare și susținere a comunității sociale. Domeniul social are însă o componentă profund negativă dacă ne referim la imaginea clienților sistemului de asistență socială, etichetele atribuite de cetățenii obișnuiți persoanelor provenind din categorii vulnerabile fiind puternic devalorizante. Această dualitate a imaginii va modela eforturile comune de promovare a domeniului social și va contura principalele direcții de acțiune, însă

trebuie alocate resurse semnificative (financiare, umane și timp suficient) pentru a atinge obiectivele propuse.

Pentru că inițiativele individuale și comune de promovare a domeniului social nu se exclud reciproc, este extrem de important ca mesajele transmise să fie unitare și să valorizeze maximal principiile asistenței sociale: solidaritatea socială, subsidiaritatea, universalitatea, respectarea demnității, respectarea dreptului la autodeterminare, egalitatea de șanse, nediscriminarea. Mesajele transmise direct potențialilor clienți ai sistemului de asistență socială trebuie să capete un loc distinct în fiecare acțiune de promovare propusă.

Implicarea comună a factorilor interesați în acest tip de activități se concretizează în avantaje de cost-eficiență, în maximizarea efectelor cunoștințelor existente, în câștigurile din planul vizibilității și în creșterea încrederii publicului larg în eficiența și eficacitatea serviciilor oferite.

Acest obiectiv specific va cuprinde acțiuni, activități și proiecte de natura celor descrise mai jos, propuse de reprezentanții GLASS Satu Mare:

- Raport anual comun al GLASS Satu Mare – un raport sintetic al domeniului, care să prezinte reușitele concrete din domeniul social (să evidențieze impactul, și nu doar să puncteze probleme);
- Campanii de sensibilizare a opiniei publice în vederea mobilizării resurselor comunitare;
- Promovarea activă a domeniului social la nivelul comunității locale – investiție într-un proiect de comunicare și PR;
- Realizarea unui calendar comun al evenimentelor și acțiunilor din domeniul social la nivelul GLASS Satu Mare;
- Realizarea de evenimente de promovare a realizărilor și rezultatelor obținute prin acțiunile din domeniul social, cu implicarea mass media locală.

B2. Creșterea implicării în viața comunității și promovarea voluntariatului ca valoare personală și resursă comunitară

Voluntariatul este o resursă de bază pentru rezolvarea problemelor comunitare în orice societate civilizată, cu beneficii pentru cei aflați în nevoie, pentru cei care își asumă acest civism și pentru comunitate ca întreg. Responsabilizarea tinerei generații este o practică din ce în ce mai răspândită la nivel local, dar trebuie găsite argumente și pentru atragerea persoanelor adulte care au posibilitatea de a-și oferi ajutorul, numai că nu știu cum să o facă în mod organizat și susținut.

Programele de voluntariat funcționale din domeniul asistenței sociale sunt reduse ca număr și impact și vizează în principal elevii, și într-o foarte mică măsură studenții de la universitățile prezente la nivel local. Voluntariatul în domeniul social se practică pentru o serie de motive, dintre care cele mai importante par să fie câștigarea experienței, exersarea anumitor abilități și formarea de noi deprinderi, cunoașterea unor persoane care împărtășesc aceleași valori, înțelegerea și implicarea activă în viața comunității sau contribuția la rezolvarea problemelor existente în societate, iar aceste motive par să aibă greutate în special la generațiile tinere.

Membrii GLASS Satu Mare valorizează implicarea elevilor în acest tip de acțiuni civice, dar consideră că este nevoie de conturarea unui model de voluntariat care să promoveze nu doar latura filantropică, și să permită inițiative inovatoare ale voluntarilor, și propun ca cei care vor dezvolta oferte proprii de voluntariat să o facă ținând cont de constrângerile de timp ale celor care se arată deschiși să se implice, dar și de plus-valoarea adusă de deschiderea de participare împreună cu întreaga familie.

Organizațiile sătmărene care au experiența implementării programelor de voluntariat consideră că eficiența acestora depinde de capacitatea și deschiderea respectivelor organizații de a aloca persoane resursă pentru coordonarea și motivarea voluntarilor, de a investi în programe de formare a acestora și de a le oferi satisfacții concordante cu așteptările voluntarilor. Dacă aceste condiții de bază sunt asigurate, șansele ca programele de voluntariat să devină un model de situație câștig-câștig se maximizează, iar efectele pot fi observate pe termen lung.

Prin această strategie, responsabilitatea coordonării și implicării voluntarilor nu este lăsată exclusiv pe umerii organizațiilor din social. Prin conectarea voluntariatului la sistemul integrat de asistență și suport pentru incluziunea persoanelor vulnerabile, activitățile voluntarilor vor fi parte a strategiilor de intervenție construite cu implicarea tuturor factorilor interesați. Astfel, va fi asigurată coerența și complementaritatea acțiunilor de voluntariat cu cele ale diverșilor profesioniști, pentru rezultate mai bune la nivelul beneficiarilor dar și creșterea motivației voluntarilor de a continua.

Implicarea cetățenilor în viața comunității și promovarea voluntariatului ca valoare personală și resursă comunitară va include activități sau proiecte precum cele enumerate în continuare:

- Realizare de evenimente, campanii, proiecte și activități de promovare a voluntariatului (ex. Festivalul Voluntariatului, Gala voluntariatului, campanii de recrutare de voluntari, etc.)

- Dezvoltarea ofertei actuale de voluntariat și deschiderea către diferite categorii de persoane interesate, exemplu: persoanelor adulte (aflate în câmpul muncii), familii cu copii, și/sau a persoanelor vârstnice
- Oferte de voluntariat care implică schimburi de experiență cu voluntari din străinătate – interesante în special pentru generațiile tinere.
- Crearea de oportunități de interacțiune pozitivă între persoane vulnerabile și restul comunității prin acțiuni sportive, culturale și artistice incluzive care să promoveze nediscriminarea și incluziunea socială

Obiectivul orizontal. Direcția de Asistență Socială Satu Mare este promotorul transversal al obiectivelor operaționale, întregul proces fiind coordonat de către aceasta, astfel încât să se asigure coerența și complementaritatea intervențiilor plurisectoriale și multi-actori pe baza principiilor de management al calității în domeniul social.

Pentru ca viziunea de dezvoltare a sectorului social să devină realitate este nevoie de mobilizarea factorilor interesați și de o foarte bună coordonare. Premisele există deja prin asumarea rolului de promotor al inițiativelor de dezvoltare în sectorul social de către Direcția de Asistență Socială (DAS) Satu Mare, principala instituție cu responsabilități în acest domeniu la nivelul municipiului. După modelul colaborărilor de succes din trecut, la inițiativa DAS Satu Mare a fost creat Grupul de lucru în asistența socială sătmăreană – GLASS Satu Mare, care reunește 29 de factori interesați din domeniul social (15 ONG-uri, 1 organizație profesională și 13 instituții publice), acesta fiind responsabil pentru construirea și ulterior pentru punerea în practică a prezentei strategii de dezvoltare.

Municipiul Satu Mare are nevoie de o colaborare eficientă și de durată a actorilor sociali furnizori de servicii de asistență socială, dar și de implicarea efectivă a celor care desfășoară activități în domenii conexe socialului. Procesele complexe descrise în cadrul obiectivelor operaționale ale strategiei prezentate mai sus, necesită o foarte bună conducere coordonare, bazată pe principiile specifice managementului calității: abordare sistemică; planificarea întregului proces; roluri și sarcini bine definite; integrarea și alinierea proceselor ce va permite o mai bună realizare a obiectivelor dorite; îmbunătățire continuă.

Rolul de coordonare globală a implementării strategiei și a tuturor proceselor pe care le implică va fi asigurat de către DAS Satu Mare în baza competențelor legale și a rolului pe care îl are la nivelul municipiului. Un suport vital va fi asigurat de către membrii GLASS Satu Mare, prin grupurile tematice constituite pe domenii specifice de intervenție în funcție de ariile de competență și interes al organizațiilor și instituțiilor membre. Aceste grupuri își vor asuma coordonarea operațională a implementării proiectelor și acțiunilor pe domeniul tematic de referință, astfel încât implementarea strategiei să fie realizată conform celor stabilite, cu monitorizarea continuă a progreselor înregistrate și asigurarea managementului riscurilor.

DAS Satu Mare va urmări, pe baza principiilor de management al calității în domeniul social, coerența și complementaritatea intervențiilor plurisectoriale și multi-actori ce urmează a fi construite, cu respectarea principiilor de subsidiaritate, proprietate (*ownership*) și capacitate/consolidare (*empowerment*).

Subsidiaritatea presupune că, în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale, intervin colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul. Proprietatea (*ownership*) valorizează implicarea și responsabilizarea persoanelor vulnerabile în gestionarea propriilor nevoi sociale. Consolidarea sau capacitatea înseamnă investirea cu putere sau abilitarea și promovează participarea indivizilor, organizațiilor și comunităților în scopul obținerii controlului individual și comunitar, creșterii calității vieții și realizării justiției sociale.

Cele trei principii sunt puternic înlănțuite în filosofia acestei strategii întrucât implică creșterea puterii persoanelor în raport cu instituțiile sociale, dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și ajută la controlul blocajelor indirecte sau subiective de putere. Mozaicul celor trei principii conturează dezvoltarea sinelui (stimă de sine, identitate), dezvoltarea cunoașterii și a capacității de a stabili legături între realitățile sociale dar și dezvoltarea resurselor și a strategiilor de formare de competențe. Ca modalități concrete de intervenție, aceste principii valorizează în cea mai mare măsură persoana aflată în nevoie prin: consultanță, ce realizează între beneficiar și resursele necesare în vederea creșterii stimei de sine și a abilităților sociale, sensibilizare, ce ajută beneficiarul în procesul de autocunoaștere și formare, care înseamnă învățarea beneficiarului să ducă la bun sfârșit sarcini și obiective specifice.

Realitățile locale evidențiază un avans inegal în ceea ce privește prezența celor trei principii în munca cu beneficiarul. Observăm de multe ori că, în corelație directă cu limitele acțiunilor de tip preventiv, subsidiaritatea este aplicată mai degrabă în cazuri de riscuri majore, când intervenția este deja foarte costisitoare. Chiar și așa, subsidiaritatea este cea mai vizibilă în sistemul de asistență socială, iar numărul de cazuri din afara rețelelor de suport social organizate la nivelul municipiului Satu Mare înregistrează scăderi lente, dar continue. Proprietatea problemei și capacitatea sunt mult mai puțin prezente în activitățile de asistență socială, și țin mai degrabă de poveștile de succes decât de modele bine cunoscute și cu o largă aplicabilitate.

Creșterea importanței acordate celor trei principii în munca asistenților sociali din municipiu înseamnă ca aceștia să fie obișnuiți să lucreze în echipe interdisciplinare, să primească cu deschidere fiecare nou caz, să implice respectiva persoană și să înlăture barierele de orice fel și mai ales să permită utilizatorii de servicii să aibă un cuvânt puternic de spus în situații care îi afectează.

Principalii pași ai procesului de implementare a strategiei de dezvoltare a domeniului social al municipiului Satu Mare în perioada 2021 – 2027, având ca mecanism central obiectivul orizontal mai sus prezentat sunt:

1. Coordonare asigurată de către DAS Satu Mare;
2. Crearea de grupuri tematice în cadrul GLASS Satu Mare pe principalele 4 categorii de grupuri țintă vulnerabile identificate la nivelul municipiului;
3. Identificarea de domenii majore de intervenție în cadrul fiecărui grup tematic;
4. Identificarea a cel puțin un factor interesat dispus să-și asume rol de promotor pentru dezvoltarea de soluții pe fiecare domeniu major de intervenție;

5. Crearea de parteneriate plurisectoriale sub coordonarea directă a fiecărui astfel de promotor care mobilizează diverși factori interesați din mai multe domenii și sectoare de activitate;
6. Identificarea de proiecte prioritare specifice în cadrul acestor parteneriate;
7. Stabilirea de grupuri de interes pentru fiecare proiect;
8. Construirea în aceste grupuri de interes a proiectelor prioritare, atragere de alți factori de interes, identificarea de resurse, identificarea de piste de finanțare și aplicare pentru finanțare;
9. Implementarea proiectelor și asigurarea interconectării cu alte proiecte din aceeași domeniu major de intervenție;
10. Asigurarea sustenabilității serviciilor create în funcție de evoluția nevoilor grupurilor țintă.

Dincolo de aspectele menționate deja legate de importanța coordonării procesului, pentru reușita construirii de servicii noi, a interconectării eficiente cu serviciile existente, a creșterii sustenabilității acestora și un impact sporit în rezolvarea problemelor sociale ale municipiului, un punct cheie este identificarea de promotori pentru fiecare domeniu major de intervenție. Rolul acestora este de a mobiliza toți factori interesați relevanți pentru acea problemă și de a susține crearea de parteneriate de tip câștig-câștig. Este crucial ca fiecare dintre cei implicați să-și găsească locul și rostul în proiectul/programul/serviciul construit împreună, rezultatele așteptate asigurând fiecăruia o justificare suficientă care să motiveze o implicare optimă.

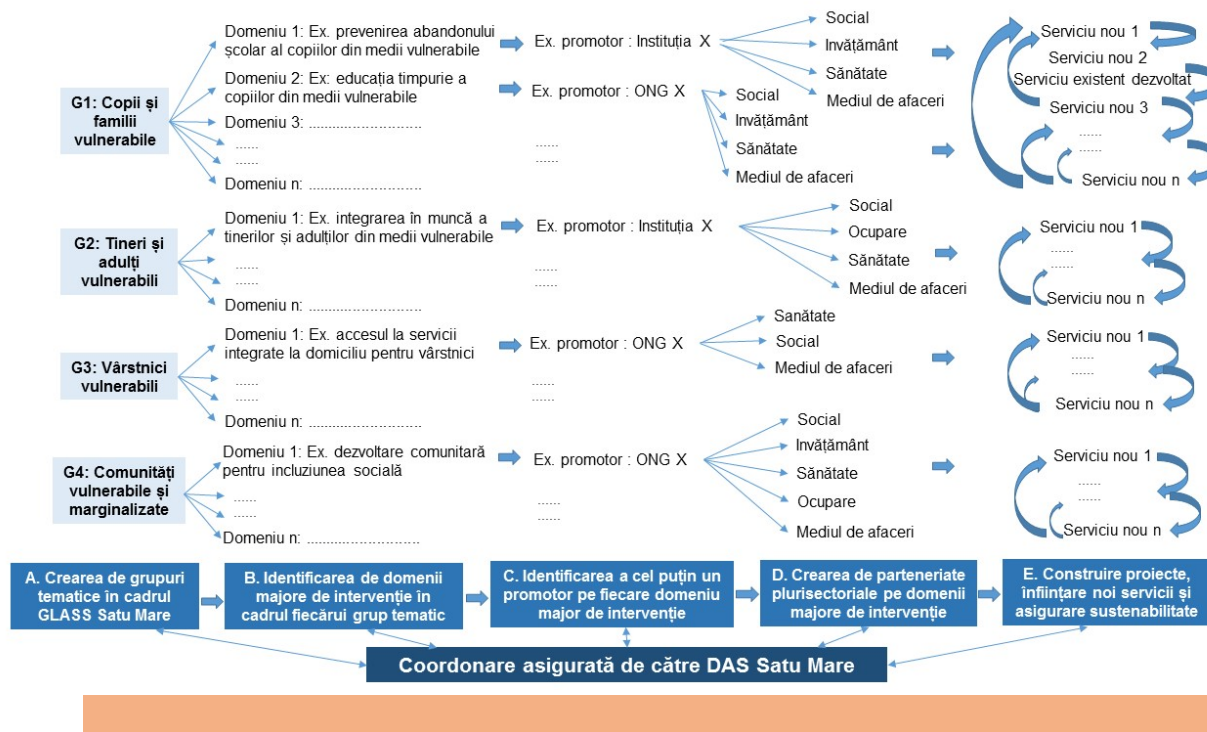

Fig.12. Schema realizării obiectivului orizontal cu privire la conducerea procesului de implementare a strategiei de dezvoltare a domeniului social 2021 - 2027

8.1. COMPLEMENTARITATE

Elaborarea *Strategiei de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027* are în vedere corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente sau aflate în dezvoltare la nivel local, regional, național și european. Astfel, Strategia își propune armonizarea practicilor utilizate de DAS SM în domeniul furnizării serviciilor de asistență socială cu: legislația europeană și națională, prevederile strategiilor naționale privind incluziunea socială, reducerea sărăciei, promovarea și respectarea drepturilor grupurilor vulnerabile, strategiile regionale și strategiile existente la nivelul Municipiului Satu Mare.

La nivel european există un context favorabil politicilor sociale, Comisia Europeană încurajând o „creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială”. Una dintre cele șapte inițiative propuse pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul temelor europene prioritare este „Platforma europeană de combatere a sărăciei” pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Comisia Europeană a aprobat în 2010 documentul numit **EUROPA 2020**, o strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii. Documentul propune trei priorități care se susțin reciproc:

- creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- creștere durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Ținta pentru ultimul indicator al strategiei Europa 2020 la nivel european, *Reducerea populației cu risc de excluziune socială*, este exprimată ca o valoare globală pentru toate statele membre, respectiv 20 mil. persoane din care România și-a asumat obligația ca un număr de 560.000 persoane să își îmbunătățească starea materială și să nu mai fie considerate cu risc de excluziune socială la finalul perioadei curente de programare europeană. Țintele asumate de România pentru indicatorii de rezultat corespunzători acestora vor măsura implementarea proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile în perioada 2014-2020, care se va încheia efectiv la 31 decembrie 2023 (regula n+3).

Comisia propune următoarele obiective principale pentru UE:

- 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă;
- 3% din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (C-D);
- obiectivele „20/20/20” în materie de climă/energie ar trebui îndeplinite (inclusiv o reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens);
- rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare;

▪ numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui redus cu 20 de milioane. Comisia prezintă șapte inițiative emblematice, pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul fiecărei teme prioritare:

- „O Uniune a inovării” pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă;
- „Tineretul în mișcare” pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;
- „O agendă digitală pentru Europa” pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor;
- „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică;
- „O politică industrială adaptată erei globalizării” pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri și a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței la nivel mondial;
- „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;
- „Platforma europeană de combatere a sărăciei” pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Obiectivul principal și obiectivele specifice ale *Strategiei de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027* sunt în deplin acord cu „Platforma europeană de combatere a sărăciei”.

Programul Național de Reformă (PNR) Programele Naționale de Reformă reprezintă obligația fiecărui stat membru de a transla la nivel național obiectivele Europa 2020, ținând cont de Recomandarea Consiliului privind Orientările generale pentru politicile economice și Decizia Consiliului privind Orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă, precum și de metodologia recomandată statelor membre.

Obiectivele României în cadrul Strategiei Europa 2020 sunt:

1. În ceea ce privește ocuparea forței de muncă: rată de ocupare a forței de muncă de 70% (față de 74% UE)
2. În domeniul cercetare și dezvoltare: alocarea a 2% din PIB pentru cercetare și dezvoltare (2,72% UE)
3. În domeniul schimbărilor climatice și utilizării durabile a energiei: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 2005 (+19%); creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 24% (20%UE); creșterea eficienței energetice (la 42,99 mil. t.e.p.)

4. În domeniul educației: Reducerea sub 11,3% (10% UE) a ratei de părăsire timpurie a școlii; creșterea la 26,7% (38% UE) a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani
5. În domeniul luptei împotriva sărăciei și a excluziunii sociale: reducerea numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale (cu 580 mii).

Pentru următoarea perioadă de programare pe termen lung a UE (2021-2027), Comisia propune să modernizeze politica de coeziune, principala politică de investiții a UE, inclusiv în sensul solidarității sociale. Două dintre obiectivele principale sunt: „o Europă mai socială, care să contribuie la Pilonul European al Drepturilor Sociale și să sprijine locuri de muncă, educație, abilități, incluziune socială și acces egal la asistență medicală” și „o Europă mai aproape de cetățeni, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare locală și a dezvoltării urbane durabile în UE.” Cadrul strategic european și internațional, la care se raliază Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027, cuprinde:

- *Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene* care, în mod deosebit prin art.10 și 19 (1), creează cadrul pentru combaterea discriminării „pe motive de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală”.
- *Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030* care promovează respectarea universală a drepturilor omului, egalității și nediscriminării și este angajată în capacitarea statelor membre de a accelera procesul egalizării de șanse astfel încât „nimeni să nu rămână în urmă”.
- *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene* care include dizabilitatea, vârsta și orientarea sexuală printre motivele pe baza cărora este interzisă discriminarea și consfințește dreptul persoanelor cu dizabilitate la integrare socială (art. 26): „Uniunea recunoaște și respectă dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia de măsuri care să le asigure autonomia, integrarea socială și profesională, precum și participarea la viața comunității.”
- *Carta Socială Europeană Revizuită*, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată de România prin Legea nr.74/1999.
- *Pilonul European al Drepturilor Sociale*, care se concentrează asupra ocupării forței de muncă, a aspectelor sociale și a adaptării modelului social european pentru a face față provocărilor secolului 21.

Agenda 2030, document de referință pentru dezvoltare durabilă este un instrument universal al cărui scop principal îl reprezintă eradicarea sărăciei și realizarea dezvoltării durabile, promovând echilibrul între cele trei dimensiuni – economic, social și de mediu[10]. La sfârșitul anului 2015 Agenda a fost asumată de statele membre ONU.

Atât Agenda 2030, cât și **Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă** (cadrul național de implementare a setului de 17 ODD) abordează într-o manieră cuprinzătoare problema eradicării sărăciei și dimensiunile economice, sociale și de mediu ale dezvoltării durabile. Dimensiunea socială este integrată în țintele specifice ale ODD-urilor prin accentul pus pe principiul echității sociale, dreptate socială și mecanisme de redistribuție (de exemplu, implementarea venitului minim garantat). În centrul măsurilor dezvoltate se află cei săraci și vulnerabili. În plus, țintele stabilite se raportează la specificul fiecărei țări – cum ar fi țintele ODD 1: **Fără sărăcie** vizează reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia potrivit definițiilor naționale; implementarea unor

sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și asigurarea drepturilor egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază.

Setul de obiective stabilite prin Agenda 2030 reprezintă un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate, prin care se urmărește consolidarea unui climat de siguranță și libertate, în care **„nimeni nu va fi lăsat în urmă”** – principiu în jurul căruia vor fi realizate și măsurile de acțiune pe plan local.

Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027 susține prin conținutul său următoarele Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030:

- 1: Fără sărăcie
- 2: Foamete „zero”
- 3: Sănătate și bunăstare
- 4: Educație de calitate
- 5: Egalitate de gen
- 8: Muncă decentă și creștere economică
- 10: Inegalități reduse
- 11: Orașe și comunități durabile
- 16: Pace, justiție și instituții eficiente
- 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

La nivel național există o serie de strategii sectoriale care se adresează grupurilor vulnerabile, persoanelor care au nevoie de protecție, de sprijin social și de respectarea drepturilor și care oferă contextul favorabil dezvoltării unor intervenții sociale la nivel local, care urmează a fi adaptate la condițiile și nevoile comunității sătmărene. Avem în vedere documente legislative în vigoare, de care se ține cont pentru definirea obiectivelor și direcțiilor de dezvoltare ale Strategiei de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027:

- Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020;
- Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Romilor 2012-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2014-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Sănătatea Mintală a Copilului și Adolescentului 2015-2020;
- Strategia națională privind promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021 și Planul operațional privind implementarea strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterii violenței domestice 2018-2021;
- Strategia Națională privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități 2014- 2020;

- HOTĂRÂRE nr. 1113 din 12 decembrie 2014 privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014-2020:

- Strategia Națională pentru Promovarea Îmbătrânirii Active și Protecția Persoanelor Vârstnice pentru perioada 2015-2020;

- Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii; Strategia pentru Învățarea pe tot Parcursul Vieții;

- Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 448/2006, legea privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată;

- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată; Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată;

- H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal;

- H.G. nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr.197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;

- H.G. nr.118/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;

- Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 424/2014 privind aprobarea criteriilor specifice care stau la baza acreditării furnizorilor de servicii sociale;

- Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 2196/2016 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind circuitul documentelor între compartimentele de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și a serviciilor sociale din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și instituțiile aflate în subordinea sa;

De asemenea, Strategia a luat în considerare mai multe documente de politici publice, printre care:

- Hotărârea nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

- Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020 și a Planului strategic de acțiuni pentru perioada 2015-2020

- Hotărârea Guvernului nr. 417/2015 pentru aprobarea Strategiei privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România
- Hotărârea Guvernului nr. 430/2020 privind aprobarea Strategiei naționale de reintegrare socială a persoanelor private de libertate, 2020-2024
- Hotărârea Guvernului nr. 594/2018 privind aprobarea Strategiei naționale pentru locuri de muncă verzi 2018 - 2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru locuri de muncă verzi 2018 – 2025
- Hotărârea Guvernului nr. 245/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind Agenda Digitală pentru România 2020
- Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, cu modificările și completările ulterioare

lată o serie de strategii sectoriale, care se adresează grupurilor vulnerabile, a persoanelor care au nevoie de protecție, de sprijin social și de respectarea drepturilor. În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale în municipiul Satu Mare, acordăm prioritate strategiei care se adresează prin obiectivele sale tuturor grupurilor vulnerabile: **Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020.**

Din cuprinsul strategiei amintim aspecte relevante, pe care le avem în vedere în contextul strategiei ce urmează a fi implementate la nivelul municipiului Satu-Mare: *obiectivul Guvernului României este ca toți cetățenii să aibă oportunități egale de a participa în societate, să fie apreciați și valorizați, să trăiască în demnitate, iar nevoile lor elementare să fie satisfăcute și diferențele respectate.*

În acest context, incluziunea socială a grupurilor vulnerabile și reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000, până în anul 2020, față de anul 2008, conform țintei asumate de Romania în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020, reprezintă rezultatul principal vizat de strategie. România își propune să devină o țară în care:

- **Toți cetățenii să aibă oportunități egale.** Tuturor persoanelor trebuie să li se ofere oportunitatea de a participa pe deplin la viața economică, socială, politică și culturală a societății în care trăiesc și de a se bucura de beneficiile acestei participări. Asigurarea de oportunități egale înseamnă eliminarea efectelor nedorite ale circumstanțelor aflate dincolo de controlul indivizilor asupra calității vieții lor.
- **Nevoile elementare ale tuturor cetățenilor să fie satisfăcute.** Împreună cu respectarea și apărarea drepturilor fundamentale ale omului, una dintre principalele premise ale calității vieții este satisfacerea nevoilor elementare ale cetățenilor privind locuirea, alimentația, igiena și siguranța, precum și cele privind serviciile de bază, precum educația, sănătatea și serviciile sociale. Aceste elemente cheie permit oamenilor să trăiască demn, să dețină controlul asupra propriei vieți și să participe activ la viața comunității din care fac parte. Responsabilitatea privind dezvoltarea propriilor capacități de integrare socială și implicarea activă în soluționarea situațiilor de dificultate revine fiecărei persoane, precum și familiei acesteia, iar autoritățile statului intervin în principal prin crearea de oportunități egale și, atunci când acestea nu sunt asigurate, prin acordarea de beneficii și servicii sociale adecvate.

- **Diferențele între membrii societății să fie respectate.** Fiecare individ este unic. Diferențele dintre indivizi pot fi determinate de rasă, gen, etnie, situație socioeconomică, vârstă, orientare sexuală și convingeri (religioase, politice sau de altă natură), precum și de abilitățile fizice, cognitive sau sociale. Conceptul de diversitate trebuie abordat dincolo de acela de toleranță; el presupune acceptarea și respectul. Încurajarea diversității crește șansele ca toți indivizii să-și atingă potențialul, iar comunitățile să folosească proactiv acest potențial.

- **Toate persoanele să fie apreciate și să trăiască demn.** Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi (art. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului). Persoanele ce se simt apreciate și trăiesc cu demnitate au mai mari șanse de a deține controlul asupra propriei vieți și de a participa activ în societate.

Conform Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020, principalele grupuri vulnerabile din România sunt cele vizate și de Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale în municipiul Satu Mare:

1) Persoanele sărace

- Copii săraci, mai ales aceia care trăiesc în familii cu mulți copii sau în familii monoparentale;

- Persoane sărace angajate, mai ales muncitori subcalificați (în principal din mediul rural); lucrători pe cont propriu atât în agricultură, cât și în alte domenii;

- Tineri șomeri și NEET (persoane care nu sunt angajate și nu sunt înscrise în sistemul de învățământ sau de formare profesională);

- Persoane cu vârste între 50 și 64 de ani care nu sunt încadrate profesional și care sunt excluse din programele de asistență socială;

- Persoane vârstnice sărace, mai ales cele care locuiesc cu membri ai familiei aflați în întreținere și persoane vârstnice singure;

2) Copiii și tinerii lipsiți de îngrijire și sprijin parental

- Copii abandonați în unități medicale;

- Copii care trăiesc în centre de plasament mari sau de calitate slabă;

- Tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului;

- Copii și tineri care trăiesc pe stradă;

- Copii cu părinți care lucrează în străinătate, mai ales aceia cu amândoi părinții în străinătate și cei care se confruntă cu separarea pe termen lung de părinții lor;

- Copii lipsiți de libertate;

- Mame adolescente.

3) Persoanele vârstnice singure sau dependente – Persoane vârstnice care locuiesc singure și/sau sunt dependente și/sau care au nevoi complexe de îngrijire

4) Romi – Copii și adulți de etnie romă cu risc de a fi excluși din familii fără a avea un venit sustenabil

5) Persoanele cu dizabilități – Copii și adulți cu dizabilități, inclusiv persoane invalide și cu o concentrare pe persoanele cu nevoi complexe

6) Persoanele care trăiesc în comunități marginalizate

- Comunități rurale sărace;

- Comunități urbane marginalizate;

- Comunități rome sărace și marginalizate.

7) Alte grupuri vulnerabile

- Persoane care suferă de dependență de alcool, droguri și alte substanțe toxice;

- Persoane lipsite de libertate sau aflate sub control judiciar;

- Persoane aflate în evidențele serviciilor de probațiune, față de care au fost dispuse măsuri sau sancțiuni neprivative de libertate (persoanele față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, liberarea condiționată - în cazul în care restul rămas neexecutat din pedeapsă este de 2 ani sau mai mare și persoanele față de care s-a dispus executarea pedepsei amenzii prin prestarea de muncă în folosul comunității);
- Minori aflați în evidențele serviciilor de probațiune (minorii sancționați cu o măsură educativă neprivativă de libertate, față de care s-a dispus înlocuirea măsurii educative privative de libertate sau liberarea din detenție);
- Persoane fără domiciliu;
- Victime ale violenței domestice;
- Victime ale traficului de ființe umane;
- Refugiați și imigranți.

Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2021-2027 reprezintă un alt reper important care creează conexiuni cu acțiunile prevăzute de Strategie. SNOFM urmărește activarea și ocuparea persoanelor inactive pe piața muncii, ocuparea șomerilor de lungă durată, asigurarea condițiilor pentru tranziții rapide și de calitate în ocupare pentru absolvenți, dezvoltarea resurselor umane pentru a face față schimbărilor tehnologice, digitalizării accentuate, tranziției la o economie verde, alături de promovarea inovării sociale și de stimulare a antreprenoriatului.

Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, cu modificările și completările ulterioare instituie o serie de obligații în sarcina autorităților administrației publice locale, pentru susținerea voluntariatului. Acestea se regăsesc explicit sau implicit și în Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027 cuprinzând sprijinirea implementării activităților de voluntariat prin includerea în strategiile de dezvoltare locală a unor capitole referitoare la rolul voluntariatului și la modul de sprijinire a voluntariatului (art. 6 din Legea nr. 78/2014); susținerea voluntariatului ca metodă de participare a cetățenilor la activități de voluntariat (art. 7 alin. (1) din Legea nr. 78/2014); participarea la întâlniri anuale cu reprezentanții organizațiilor non-guvernamentale în scopul cooperării în activitățile de interes public desfășurate de voluntari și promovării activităților desfășurate și a rezultatelor acestora (art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2014); promovarea și susținerea organizării evenimentelor cu ocazia Zilei Internaționale a Voluntariatului – 5 decembrie (art. 7 alin. (3) din Legea nr. 78/2014).

Administrația publică locală în România funcționează în baza principiului autonomiei locale și în baza acestui principiu, precum și a dreptului de liberă asociere sunt create premisele legale pentru ca autoritățile publice locale să poată coopera cu organizațiile ce desfășoară activități de voluntariat. Autoritățile locale au obligația de a implica asociațiile de voluntari în activități ce decurg din strategiile de dezvoltare locală. Elaborarea acestora trebuie făcută prin implicarea tuturor factorilor care ar putea contribui la atingerea obiectivelor de dezvoltare locală. Definirea problemelor, găsirea soluțiilor și identificarea celor mai eficiente modalități de acțiune nu constituie apanajul exclusiv al autorităților.

Autoritățile publice locale trebuie să se consulte pe plan local și să valorizeze experiențele factorilor de acțiune din plan local, fapt prevăzut și în Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale în municipiul Satu Mare.

În elaborarea strategiilor de dezvoltare locală, autoritățile publice locale trebuie să se asigure că utilizează eficient toate resursele pentru a asigura în mod optim serviciile de interes local aflate în gestiunea lor, prevăzute la art. 129 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, respectiv: *educația; serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială; sănătatea; cultura; tineretul; sportul; ordinea publică; situațiile de urgență; protecția și refacerea mediului; conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale; dezvoltarea urbană; evidența persoanelor; podurile și drumurile publice; serviciile comunitare de utilități publice de interes local; serviciile de urgență de tip salvamont, salvamar și de prim ajutor; activitățile de administrație social-comunitară; locuințele sociale și celelalte unități locative aflate în proprietatea unității administrativ-teritoriale sau în administrarea sa; punerea în valoare, în interesul colectivității locale, a resurselor naturale de pe raza unității administrativ-teritoriale; alte servicii publice de interes local stabilite prin lege.* În elaborarea și implementarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale în municipiul Satu Mare implicăm societatea civilă cât de mult posibil, pentru o utilizare eficientă a resurselor locale.

Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027 include direcții de dezvoltare și acțiuni în acord cu **Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)**, programul operațional dedicat ameliorării vieții beneficiarilor săi, în următoarea perioadă de programare (2021-2027). Programul are o importantă componentă socială, cu mai multe obiective, cum ar fi: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, creșterea calității serviciilor sociale, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile și creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ.

POIDS are ca țintă o largă paletă de grupuri vulnerabile, printre care și cele vizate de Strategia de față: familii monoparentale, persoane fără locuință, familii cu o situație materială precară, migranți, persoane cu dizabilități, vârstnici, victime ale violenței domestice, etc.

Cele opt axe prioritare ale POIDS sunt:

- **Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)**
- **Protejarea dreptului la demnitate socială**
- Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale
- **Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii**
- **Servicii de suport pentru persoane vârstnice**
- **Sprijin pentru persoanele cu dizabilități (I)**
- **Sprijin pentru persoanele cu dizabilități (II)**
- **Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile**
- **Ajutorarea persoanelor defavorizate**

Într-o societate marcată de schimbări profunde cu evoluții tehnologice rapide, *Educația și Ocuparea* devin piloni fundamentali pentru asigurare progresului socio-economic și pregătirea

societății pentru a face față provocărilor viitorului. În contextul Obiectivului O *Europă mai socială*, România își propune implementarea unui **Program Operațional dedicat domeniilor Educație și Ocupare (POEO 2021-2027)**, care urmărește abordarea coerentă a problemelor stringente cu care se confruntă sistemul românesc de educație și formare profesională în contextul provocărilor curente din societate și din piața muncii și asigurând totodată corelarea dintre oferta de formare profesională cu nevoile de pe piața muncii.

Programul Operațional Educație și Ocupare răspunde unor multiple nevoi și provocări cu care se confruntă sistemele de educație, formare și ocupare, generate de un declin demografic și un decalaj rural-urban în creștere, existența unui număr mare de familii cu o situație socioeconomică precară, o rată ridicată de părăsire timpurie a școlii, participare slabă la învățământul terțiar, relevanță scăzută a educației și formării profesionale pentru piața muncii, competențe de bază, digitale și non-tehnice scăzute etc. De exemplu, ocuparea tinerilor constituie un obiectiv major pentru politicile din piața muncii. Prioritatea dedicată tinerilor urmărește punerea în valoare a potențialului economic pe care acest grup țintă îl deține. Categoria tinerilor NEET va continua să beneficieze prin intermediul acestui program de sprijin prin noi instrumente de identificare și activare a acestora și prin accesul la pachete integrate de măsuri active de ocupare și formare competențe, inclusiv prin integrarea în programe de muncă flexibile sau programe de voluntariat. Creșterea participării la educație de la cele mai fragede vârste și prevenirea abandonului școlar, în special pentru grupurile dezavantajate reprezintă provocări majore care vor fi abordate de POEO prin măsuri atât la nivel de sistem educațional, cât și prin măsuri centrate pe beneficiarii primari și familie: susținerea formării (inițiale și continue) a personalului din educație, în special pentru educația timpurie și adaptarea metodelor de predare la nevoile elevilor din categorii și medii dezavantajate, programe moderne, resurse și dotări adecvate la nivelul unităților de învățământ, înființarea/extinderea serviciilor complementare pentru copii, programe de informare, consiliere și educație parentală, extinderea programelor after-school și de educație remedială, consiliere, activități recreative, servicii suport /măsuri de acompaniament pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii. Pentru depășirea barierelor de acces pe piața muncii, pe care le au anumite categorii de persoane cum ar fi: persoanele inactive apte de muncă, șomerii, inclusiv cei de lungă durată, persoanele aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii, respectiv persoanele cu dizabilități, persoanele cu nivel de instruire scăzut sau persoanele din anumite comunități rurale sau de populație romă etc., este nevoie de suport specific, urmărind activarea lor și asigurarea unei tranziții adecvate către ocupare prin furnizarea de măsuri adaptate de ocupare sau formare, inclusiv activități inovatoare. Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale în municipiul Satu Mare abordează astfel de nevoi identificate la nivelul grupurilor vulnerabile din comunitate.

La nivel național, **Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020** reprezintă contextul pentru crearea unei administrații publice moderne, capabile să faciliteze dezvoltarea socio-economică, prin intermediul unor servicii publice competitive, investiții și reglementări de calitate, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Pentru a putea îndeplini acest rol, administrația publică are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al utilizării resurselor, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare. O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul

cetățenilor. Optimizarea administrației, inclusiv în cadrul oferit de POCA, reprezintă o condiție importantă pentru punerea în aplicare a oricărei schimbări structurale către o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv la nivelul Municipiului Satu Mare, fapt avut în vedere și de Strategia ce urmărește creșterea calității serviciilor sociale la nivel local și, totodată, formarea continuă a resurselor umane implicate.

Programul Operațional Capacitate Administrativă, finanțat din Fondul Social European (FSE), în cadrul obiectivului tematic nr. 11 *Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice* (OT 11), își propune să consolideze capacitatea administrativă a autorităților și instituțiilor publice de a susține o economie modernă și competitivă, abordând provocarea 5 *Administrația și guvernarea* și provocarea 2 *Oamenii și societatea* din Acordul de Parteneriat al României. POCA răspunde priorității de investiții 11 *Efectuarea de investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor și a serviciilor publice la nivel național, regional și local în vederea realizării de reforme, a unei mai bune legiferări și a bunei guvernante*. Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027 este complementară Obiectivului Specific 2.1. *Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP*.

Acțiunile prevăzute în strategie pot beneficia de oportunitatea pe care o oferă finanțările corespunzătoare O.S. 2.1, prin intermediul cărora sunt sprijinită consolidarea capacității interne, în vederea atragerii și menținerii de membri și/sau voluntari, îmbunătățirea capacității acestora de a-și extinde aria de intervenție și de a multiplica activitățile cu impact pozitiv. De asemenea, Strategia poate beneficia de faptul că POCA sprijină inițiative care își propun creșterea implicării cetățenilor în comunitate și în procesul de luare a deciziilor (cetățenie activă), oferind tuturor vârstelor și grupurilor sociale oportunitatea de a se implica în acțiuni voluntare, inițiative care contribuie la promovarea și respectarea valorilor democratice și a drepturilor omului.

De asemenea, apelul își propune să pună bazele unor parteneriate între autorități locale (municipii și județe), ONG-uri și parteneri sociali. Aceste parteneriate trebuie să fie constituite în contextul acțiunilor din proiect, prin urmare parteneriatele deja existente

Programul Operațional Regional implementează elemente importante ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Planului Național de Dezvoltare (PND), contribuind, împreună cu celelalte Programe Operaționale Sectoriale la diminuarea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre ale UE.

Obiectivul general al Programului Operațional Regional constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi și a munci. Obiectivele specifice sunt: *Creșterea rolului economic și social al centrelor urbane, prin adoptarea unei abordări policentrice, în vederea stimulării unei dezvoltări mai echilibrate a Regiunilor, Îmbunătățirea accesibilității Regiunilor și în particular a accesibilității centrelor urbane și a legăturilor cu zonele înconjurătoare, Creșterea calității infrastructurii sociale a Regiunilor, Creșterea competitivității Regiunilor ca locații pentru afaceri și Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea Regiunilor*.

În ceea ce privește procesul de elaborare al POR Nord-Vest 2021-2027, acesta a urmărit **corelarea cu documentele de planificare existente** la nivel regional (Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, Strategia de Specializare Inteligentă Nord-Vest RIS3, Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027). De asemenea, s-au urmat liniile strategice ale politicii de coeziune europene, acțiunile propuse prin POR Nord-Vest 2021-2027 fiind concentrate pe cele 5 obiective de politică (OP) ale Comisiei Europene:

- OP1: **O Europă mai inteligentă**, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente.
- OP2: **O Europă mai ecologică**, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor
- OP3: **O Europă mai conectată**, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale
- OP4: **O Europă mai socială** prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale
- OP5: **O Europă mai apropiată de cetățenii** prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii.

Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale urmărește îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii. Constatăm că Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027 este evident complementară acestui obiectiv.

Obiectivele de politică pentru perioada 2021-2027, cărora se adresează și Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare, sunt:

- Investiții sub OP 4 - *O Europă mai socială* – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale:
 - ✓ îmbunătățirea accesului la piața muncii prin politici active în domeniul pieței forței de muncă, anticiparea nevoilor în materie de competențe și sprijinirea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii;
 - ✓ îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței sistemelor de educație și formare, pentru piața forței de muncă;
 - ✓ favorizarea incluziunii active, pentru a promova integrarea socioeconomică a comunității române, pentru a consolida accesul la servicii de calitate, pentru a aborda problema deprivării materiale și pentru a investi în locuințe, asistență medicală și infrastructura de îngrijire pe termen lung.
- Investiții sub OP 5 - *O Europă mai aproape de cetățeni* – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale:
 - ✓ promovarea dezvoltării integrate în zonele urbane, în principal în orașele reședință de județ;
 - ✓ sprijinirea dezvoltării locale integrată socială, economică, culturală și de mediu și securitatea.

În vederea adaptării serviciilor sociale la nevoile cetățenilor și considerării evoluțiilor socio-economice cu impact asupra politicilor sociale locale, vor fi avute în vedere **Strategia de Dezvoltare a Municipiului Satu Mare 2015 – 2025, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Satu Mare 2016 – 2025**, elaborată în conformitate cu prevederile Documentului

Cadru de Implementare a Dezvoltării Durabile publicat de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, precum și cu ale Regulamentului (UE) nr. 1301/2013 și **Strategia de dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020**, printre prioritățile căreia amintim *Prioritatea 2.3. Asigurarea accesului egal la servicii medicale, sociale și culturale. Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027* este în acord cu *Măsura 2.3.2. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de asistență socială*, care vizează în prezent finanțări prin POR 2014-2020, POCU 2014-2020, Programul Romania-Ungaria.

În ceea ce privește **Strategia de Dezvoltare a Municipiului Satu Mare 2015 – 2025**, complementaritatea *Strategiei de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027* vizează Axa prioritară 4 – Promovarea unui mediu socio-economic incluziv și combaterea sărăciei și Axa prioritară 6 – O administrație publică eficientă, orientată către cetățeni și mediul de afaceri. Strategia remarcă faptul că, la nivelul comunităților defavorizate, există numeroase probleme de locuire și de asigurare a unui trai decent. De asemenea, Strategia arată că proiectele de infrastructură privind locuințe sociale nu au fost însoțite de proiecte „soft”, care să vizeze măsuri de tipul re-profesionalizării, recalificării și stimulării angajării. Strategia precizează: ”în vederea reducerii incidenței și concentrării spațiale a sărăciei, este necesară elaborarea și implementarea unor planuri integrate care să cuprindă, pe lângă măsurile obligatorii care vizează construirea /reabilitarea de locuințe sociale, și intervenții complementare în domeniul educației, sănătății, serviciilor sociale și ocupării forței de muncă.” Investițiile în infrastructura serviciilor sociale sunt apreciate ca fiind necesare, având în vedere și faptul că reducerea dimensiunii populației active din cauza dinamicii negative a pieței muncii, a migrației populației în vârstă de muncă etc. exercită o presiune sporită asupra sistemului de asistență socială, în sensul creșterii cererii de servicii și prestații sociale. Strategia urmărește acordarea unor servicii sociale și medicale integrate, oferite în cadrul unor unități medico-sociale, astfel încât categoriile cele mai expuse (persoane cu boli cronice și venituri reduse, copii bolnavi din familii cu venituri reduse sau tineri bolnavi proveniți din instituții) să beneficieze de sprijin din partea municipalității.

Schematic, complementaritatea *Strategiei de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027* cu cele mai relevante strategii pentru perioada de programare următoare, este ilustrată mai jos:

	OBIECTIVUL STRATEGIC A	OBIECTIVUL STRATEGIC B
A. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI SATU MARE 2015 – 2025		
AP 4 - Promovarea unui mediu socio-economic incluziv și combaterea sărăciei	✓	✓
PI. 4.1 Investiții în infrastructurile sociale care contribuie la dezvoltare, asigurând inclusiv accesul categoriilor defavorizate la servicii publice de sănătate	A2, A3, A4, A5	B1, B2
OS 4.1.1 Asigurarea de sprijin persoanelor în vârstă și persoanelor cu nevoi speciale	A1, A2, A3, A4	B2
OS 4.1.2 Asigurarea de sprijin pentru victimele violenței în familie	A1, A2, A3, A4	B2
OS 4.1.3 Integrarea socio-economică a	A2, A3, A4, A5	B1, B2

comunităților marginalizate și a persoanelor defavorizate		
AP 6 – O administrație publică eficientă, orientată către cetățeni și mediul de afaceri	✓	✓
PI. 6.1. Administrație în slujba cetățenilor inclusiv e-administrație	A2, A3, A4, A5	B1, B2
PI. 6.2. Crearea de parteneriate pentru elaborarea și implementarea Strategiei de dezvoltare a municipiului Satu Mare	A2, A3, A4, A5	B1, B2

	OBIECTIVUL STRATEGIC A	OBIECTIVUL STRATEGIC B
B. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL NORD-VEST 2021-2027		
Obiectiv de Politică 4 „O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	✓	✓
Obiectiv specific d.: Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;	A1, A2, A3, A4, A5	B2
Obiectiv de Politică 5 „O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale”	✓	✓
Obiectiv specific: e (i) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane	A1, A2, A3, A4, A5	B2

	OBIECTIVUL STRATEGIC A	OBIECTIVUL STRATEGIC B
C. COMPLEMENTARITATEA CU PROGRAMUL OPERAȚIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ 2021-2027 (POIDS)		
Axa prioritară 1. Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)	✓ A1, A2, A3, A4, A5	✓ B1, B2
Axa prioritară 2. Protejarea dreptului la demnitate socială	✓ A1, A2, A3, A4, A5	✓ B1, B2
Axa prioritară 4. Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii	✓ A1, A2, A3, A4, A5	✓ B1, B2
Axa prioritară 5. Servicii de suport pentru persoane vârstnice	✓ A1, A2, A3, A4, A5	✓ B1, B2
Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu	✓ A1, A2, A3, A4, A5	✓ B1, B2

dizabilități	A5	
Axa prioritară 7. Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile	✓ A1, A2, A3, A4, A5	✓ B1, B2
Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate	✓ A1, A2, A3, A4, A5	✓ B1, B2

	OBIECTIVUL STRATEGIC A	OBIECTIVUL STRATEGIC B
D. COMPLEMENTARITATEA CU PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ 2014-2020 (POCA)		
Axa prioritară 2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente	✓	✓
Obiectivului Specific 2.1: Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP - Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local	A2, A3, A4, A5	B1, B2

	OBIECTIVUL STRATEGIC A	OBIECTIVUL STRATEGIC B
E. COMPLEMENTARITATEA CU STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ conform Agendei 2030		
1: Fără sărăcie	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
2: Foamete „zero”	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
3: Sănătate și bunăstare	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
4: Educație de calitate	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
5: Egalitate de gen	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
8: Muncă decentă și creștere economică	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
10: Inegalități reduse	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
11: Orașe și comunități durabile	A2, A3, A4, A5	B1, B2
16: Pace, justiție și instituții eficiente	A2, A3, A4, A5	B1, B2
17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor	A2, A3, A4, A5	B1, B2

	OBIECTIVUL STRATEGIC A	OBIECTIVUL STRATEGIC B
F. COMPLEMENTARITATEA CU STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ (SNOFM) 2021-2027		
Obiectivul Specific 1. Integrarea durabilă pe piața muncii a forței de muncă disponibile	✓	✓
DIRECȚIA DE ACȚIUNE 1: Promovarea de noi	A1, A2, A3, A4, A5	B2

abordări în furnizarea măsurilor active pentru îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă		
DIRECȚIA DE ACȚIUNE 2: Promovarea, dezvoltarea și consolidarea inițiativelor /oportunităților de antreprenoriat și economie socială	A1, A2, A3, A4, A5	B2
<i>Obiectivul Specific 2. Creșterea gradului de valorificare a potențialului economic al tinerilor (inclusiv NEETs)</i>	✓	✓
DIRECȚIA DE ACȚIUNE 1: Creșterea ocupării tinerilor și promovarea unei ocupări durabile, inclusiv prin implementarea Garanției pentru Tineret consolidate	A1, A2, A3, A4, A5	B2
<i>Obiectivul specific 3. Modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței muncii în vederea creării unui mediu care să conducă la crearea unei piețe a muncii flexibile, funcționale și reziliente</i>	✓	✓
DIRECȚIA DE ACȚIUNE 1: Reconcilierea flexibilității pieței muncii cu securitatea ocupării și coeziunea socială	A2, A3, A4, A5	B2
DIRECȚIA DE ACȚIUNE 4: Combaterea muncii nedeclarate	A1, A2, A3, A4, A5	B2
<i>Obiectivul Specific 4. Consolidarea sistemului de formare profesională a adulților pentru o mai bună conectare la cerințele pieței muncii</i>	✓	✓
DIRECȚIA DE ACȚIUNE 2: Sprijinirea participării adulților la educație și formare profesională de calitate, favorabilă incluziunii, atractivă, mai flexibilă și adecvată erei digitale și tranziției ecologice	A1, A2, A3, A4, A5	B2

	OBIECTIVUL STRATEGIC A	OBIECTIVUL STRATEGIC B
G. COMPLEMENTARITATEA CU PROGRAMUL OPERAȚIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE 2021-2027 (POEO)		
Obiectivul general: Contribuția la crearea unei Români mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.	✓	✓

<i>Obiective specifice Educație</i> • îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente; • prevenirea abandonului școlar timpuriu, prin introducerea unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „A doua șansă”, flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/dezavantajate;	A1, A2, A3, A4, A5	B2
<i>Obiective specifice Ocupare</i> • integrarea tinerilor pe piața muncii; • asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor; • dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale; • dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare; • dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora; • asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active; • creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților.	A1, A2, A3, A4, A5	B2
Prioritate de investiție 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;	A1, A2, A3, A4, A5	B2
Prioritate de investiție 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională	A1, A2, A3, A4, A5	B2

Prioritate de investiție 3. Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic.	A1, A2, A3, A4, A5	B2
Prioritate de investiție 5. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți.	A1, A2, A3, A4, A5	B2
Prioritate de investiție 6. Antreprenoriat și economie socială.	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2
Prioritate de investiție 7. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii.	A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2

8.2. PLAN DE ACȚIUNE

Pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021 – 2027, Direcția de Asistență Socială Satu Mare trebuie să își asume un rol activ în influențarea deciziilor locale, să devină un element central al mecanismului complex de luare a deciziilor cu privire la domeniul social. Direcția de Asistență Socială Satu Mare înțelege cel mai bine problemele sociale ale municipiului, dată fiind experiența și contactul direct cu grupurile vulnerabile. De asemenea Direcția de Asistență Socială Satu Mare dispune de specialiști care pot surprinde relațiile de cauzalitate și pot propune cele mai potrivite soluții într-un context anume.

În tabelul de mai jos se regăsesc activitățile, acțiunile și proiectele planificate în perioada 2021-2027, pentru atingerea obiectivelor stabilite la nivel de obiective operaționale și obiective strategice. Pe coloane este indicată:

- importanța (3 – foarte important, 1 – mai puțin important)
- fezabilitatea, ținând cont de încadrarea în timp (3 - fezabil, 1 - mai puțin fezabil)
- finanțare, ținând cont de fondurile europene care pot fi atrase (3 – cu șanse mari de finanțare, 1 – cu șanse reduse de finanțare)
- orizontul de timp (implementarea activităților, acțiunilor)

Nr. crt	Propuneri de activități, servicii, proiecte	Impor- tanță	Fezabi- litate	Finan- țare	Orizont de timp
Obiectivul operațional A1. Dezvoltarea unui sistem de management de caz integrat					
1	Asigurarea coordonării sistemului de management de caz integrat de către Direcția de Asistență Socială Satu Mare	3	2	2	2022-2025
2	Actualizarea metodologiei și a procedurilor de management de caz la nivel local cu implicarea membrilor GLASS Satu Mare	2	3	1	2021
3	Crearea bazei de date comune cu beneficiarii de asistență și suport în domeniul social, la nivelul municipiului	3	3	3	Permanent
4	Aplicarea managementului de caz integrat prin întâlniri de lucru inter-instituționale cu toți factorii care acționează asupra aceluiasi caz	3	2	2	Permanent
5	Actualizarea informațiilor despre oferta de servicii / proiecte / activități	3	3	3	Anual

Obiectivul operațional A2. Crearea și dezvoltarea de grupuri tematice de intervenție plurisectorială specializată pe principalele categorii vulnerabile

6	Crearea în cadrul GLASS Satu Mare a 4 grupuri tematice de intervenție plurisectorială specializată în jurul principalelor categorii vulnerabile: • G1: Copii și familii vulnerabile • G2: Tineri și adulți vulnerabili • G3: Vârstnici vulnerabili • G4: Comunități vulnerabile și marginalizate	3	3	3	2021
7	Stabilirea modului de funcționare al grupurilor tematice cu implicarea factorilor interesați și construirea de planuri anuale de acțiune	3	2	3	2021-2022
8	Organizarea de ședințe periodice de lucru ale grupurilor tematice de intervenție plurisectorială specializată în jurul principalelor categorii vulnerabile	3	2	3	Bianual

Obiectivul operațional A3. Crearea și dezvoltarea de parteneriate plurisectoriale, multi-actori pe domenii majore de intervenție

9	Organizarea de evenimente de prezentare a propunerilor de parteneriate plurisectoriale către diferiți factori interesați	3	2	3	Anual
10	Realizarea unor proiecte de dezvoltare de parteneriate plurisectoriale, inclusiv cu finanțări europene nerambursabile (exemplu Erasmus+) - cursuri de formare și oportunități de schimb de experiență și bune practici între profesioniști din diferite domenii	2	3	3	2023-2027
11	Parteneriate pentru atragere de fonduri, elaborarea comună de cereri de finanțare	3	2	3	Permanent
12	Proiecte de cercetare și inovare în domeniul social și alte domenii relevante pentru dezvoltarea comunității (exemplu: conectare domeniu IT cu cel social, etc.)	2	3	3	2024-2027
13	Parteneriate cu instituțiile de învățământ superior care au facultăți de asistență socială pentru programe	2	3	3	Pemanent

	de internship / practică profesională / cercetare pentru lucrări de licență, disertație sau doctorat care să susțină cercetarea ce fundamentează diferitele intervenții și chiar realizarea unor analize de impact a intervențiilor realizate				
14	Crearea unui HUB de conectare și inovare pentru dezvoltarea comunității	2	2	3	2025
15	Crearea unei biblioteci cu acces liber) pentru profesioniști din grupurile tematice; promovare bune practici	2	2	2	2023
Obiectivul operațional A4. Înființarea de noi servicii și creșterea capacității celor existente bazate pe nevoile beneficiarilor și coerenta intervențiilor					
a) Grup țintă copii și familii vulnerabile					
16	Programe școlare incluzive în unitățile de învățământ cu număr ridicat de elevi vulnerabili: o crearea unei echipe pluridisciplinare de intervenție la nivelul fiecărei astfel de școli compusă din profesioniști care lucrează în școală și cei care lucrează în afara școlii cu elevii sau familiile din acea școală: cadre didactice, asistenți sociali, mediatori școlari, psihopedagog, psiholog, cadre medicale, etc. o evaluarea nevoilor și a dificultăților specifice cu care se confruntă școala, elevii și familiile o construirea de către echipa pluridisciplinară din fiecare școală a unei strategii de intervenție în raport cu nevoile specifice și planuri de acțiune pentru rezolvarea problemelor identificate o implementarea de activități incluzive în spațiul școlar atât în timpul orelor, cât și în program de după școală: ▪ activități de mediere școlară ▪ activități de tipul școală după școală pentru elevii cu decalaj de cunoștințe față de ceilalți	3	2	3	2022-2027

	copii: literație și educație remedială ■ activități incluzive extrașcolare realizate după programul școlar, dar tot în spațiul școlii cu elevi din toate mediile: sportive, culturale, artistice, etc.				
17	Centre incluzive de educație alternativă în cartiere, cu servicii integrate educație – social – sănătate și programe deschise nu doar copiilor vulnerabili: o Literație și educație remedială o Meditații școlare o Activități extrașcolare: cultură, artă, sport, excursii, tabere, evenimente culturale, sportive o Programe de dezvoltare a abilităților de viață o Screening pentru depistarea precoce a problemelor de sănătate o Programe de educație pentru sănătate o Răspuns la nevoi de bază: hrană, igienă, rechizite, îmbrăcăminte, încălțăminte o Consiliere psihologică o Consiliere școlară și vocațională o Ateliere de meserii adaptate copiilor pentru a descoperii diferite profesii o Cursuri extracuriculare pentru copii: IT, muzică, teatru, grădinărit, etc. o Programe de educație parentală și suport pentru părinți și familii	2	2	2	2021-2027
18	Dezvoltarea și multiplicarea centrelor de educație timpurie, în special în zonele urbane marginalizate	3	2	2	2021-2027
19	Crearea unor noi creșe	2	2	2	2023-2025
20	Programe de prevenție și educație pentru sănătate, mediere sanitară și acces la servicii medicale (medic de familie, servicii specializate) și medicamente pentru copii și familii vulnerabile:	3	2	2	Permanent

	- o mediatori sanitari, - o centre medico-sociale - o programe de educație pentru sănătate, - o programe de tip „școala mamei” pentru gravide și mame cu nou-născuți, - o monitorizarea vaccinărilor obligatorii la copii				
b) Grup țintă tineri și adulți vulnerabili					
22	Servicii specializate de susținere a incluziunii în muncă: școală, formare profesională, terapie ocupațională, integrare profesională	3	3	2	Permanent
23	Crearea de servicii specializate pentru consumatorii de droguri (centre rezidențiale de terapie, programe de suport)	2	2	3	2023-2026
24	Programe de prevenție și educație pentru sănătate, mediere sanitară și acces la servicii medicale (medic de familie, servicii specializate) și medicamente pentru persoane vulnerabile: - o mediatori sanitari, - o centre medico-sociale, - o programe de educație pentru sănătate, educație sexuală și acces la contracepție	2	2	2	Permanent
25	Servicii specializate pentru victimele violenței în familie (locuință, consiliere juridică, psihologică, etc.)	3	3	2	Permanent
26	Programe de tip „școala mamei” pentru gravide și mame cu nou-născuți	3	2	3	Trimestrial
27	Dezvoltarea antreprenoriatului social: crearea de locuri de muncă protejate în care să fie angajate persoanele cu capacitate de muncă redusă, conectate cu servicii suport din domeniul social, medical, învățământ, formare profesională - o angajare la locuri de muncă cu condiții protejate - o servicii suport de dezvoltare personală și a abilităților de viață	2	3	3	2022-2027

	- o consiliere și mediere pentru acces la resurse în comunitate - o cursuri de literație și educație remedială pentru creșterea nivelului de școlarizare				
28	Crearea unui HUB pentru antreprenoriat: educație antreprenorială și sprijin complex pentru înființarea unei activități economice (P.F.A; I.I, S.R.L, cooperativă, etc...) de către persoane vulnerabile care au capacități avansate de a deveni mici întreprinzători	2	2	3	2022-2027
29	Centre incluzive de cartier cu programe de tineret: - o activități de timp liber (cultură, artă, sport); - o cursuri în diferite domenii (dezvoltare personală, IT, ateliere ocupaționale, etc); - o meditații pentru liceu și pregătire pentru facultate; - o programe de educație antreprenorială; - o programe de mentorat; - o acțiuni civice și programe de voluntariat	3	2	3	2024-2027

c.) Grup țintă vârstnici vulnerabili

30	Dezvoltarea serviciilor la domiciliu pentru vârstnici având atât componente de servicii medicale cât și servicii de sprijin în viața de zi cu zi (cumpărături, curățenie, socializare, etc.)	3	3	2	Permanent
31	Programe de sprijin pentru acoperirea nevoilor de bază a vârstnicilor cu venituri sub venitul minim: - o servicii catering pentru hrană sau cantină socială, - o sprijin pentru medicamente și servicii medicale - o socializare	3	2	2	Permanent

32	Înființare de centre de zi care oferă servicii mixte (socializare, consiliere, asistență medicală, etc.) pentru vârstnici, în cartierele în care acestea nu există.	3	3	3	2023-2027
33	Programe de conectare intergenerațională: o Activități de sprijin (<i>coaching</i> și mentorat) în diverse domenii: valorizarea potențialului seniorilor de a susține dezvoltarea personală și profesională a tinerilor o Activități de voluntariat: meditații școlare și activități extrașcolare cu copii; informare și consiliere a persoanelor vulnerabile în diferite domenii (medical, juridic, etc.)	2	3	3	Permanent

d. Comunități vulnerabile și marginalizate

34	Crearea unei rețele de echipe multidisciplinare de intervenție în comunitățile vulnerabile și marginalizate (inclusiv echipă mobilă): asistenți sociali, mediatori sanitari, mediatori școlari + alți specialiști	2	2	2	2022-2027
35	Crearea unei rețele de mediatori sanitari care să acționeze în comunitățile vulnerabile în cadrul echipelor multidisciplinare (social, medical, învățământ): prevenție și educație pentru sănătate, monitorizarea gravidelor și a persoanelor la risc, mediere către servicii medicale	3	2	1	Permanent
36	Proiecte și programe de dezvoltare a parteneriatului școală – familie – comunitate : o Reuniuni regulate colaborare efectivă dintre cadrele didactice și alți profesioniști care lucrează în exteriorul școlii cu elevii școlii și familiile acestora în vederea facilitării accesului la educație a copiilor și implicarea familiilor în susținerea adecvată a copiilor o Activități de implicare a părinților în viața școlii	3	2	3	Permanent

	- o Mediere școlară - o Activități după școală pentru elevii cu decalaj de cunoștințe față de ceilalți copii: literație și educație remedială - o Activități incluzive extrașcolare realizate după programul școlar dar tot în spațiul școlii cu elevi din toate mediile: sportive, culturale, artistice, etc.				
37	Crearea de centre multifuncționale în zonele urbane marginalizate oferind o paletă variată de servicii primare și specializate complementare: - o consiliere și orientare în diferite domenii: social, acte de identitate, medical, învățământ, ocupare, juridic, etc.); - o acces la servicii de bază: duș și mașini de spălat, etc. - o acces facilitat la servicii publice: organizarea periodică a unor activități cu reprezentanți ai diverse instituții publice pentru informare și primire de solicitări din partea cetățenilor (DAS, DEP, DGASPC, etc.) - o educație pentru sănătate - o activități de sensibilizare pentru prevenție în diferite domenii: adicții, delincvență, trafic de persoane - o consiliere psihologică - o grupuri de suport - o programe de dezvoltare a abilităților de viață - o ateliere de terapie ocupațională - o literație și activități de educație remedială pentru adulți - o cursuri de formare profesională - o servicii de mediere pe piața forței de muncă	3	1	3	2024-2027
38	Crearea de servicii specializate inovatoare pentru incluziunea în muncă a tinerilor NETTs și a persoanelor adulte din medii	3	2	2	2023-2027

	vulnerabile prin parteneriate plurisectoriale între domeniul social (terapie ocupațională, dezvoltare personală și a abilităților de viață, creșterea capacității de muncă), învățământ (literație și creșterea nivelului școlar) și ocupare (formare profesională. muncă în condiții protejate și integrare treptată pe piața forței de muncă)				
Obiectivul operațional A5. Creșterea sustenabilității serviciilor interconectate în funcție de nevoile din comunitatea sătmăreană					
40	Organizarea de evenimente ce permit stabilirea unui dialog structurat cu mediul de afaceri și atragerea fondurilor dedicate CSR, pentru finanțarea proiectelor integrate de asistență și suport multi-actori pentru incluziunea socială	3	3	3	Anual
41	Dezvoltarea de mecanisme de sustenabilitate economică prin antreprenoriat social	3	1	3	2023-2027
42	Implicarea mediului de afaceri în activități în beneficiul comunității – voluntariat corporatist	3	3	3	Permanent
43	Parteneriate între agenți economici și instituții de învățământ: programe de burse de studiu (din partea angajatorilor pentru cei interesați să lucreze în respectivul domeniu) care favorizează prevenirea abandonului școlar	2	2	3	2023-2027
44	Dezvoltarea capitalului de cunoaștere teoretică și practică în domeniul asistenței sociale, respectiv a abilităților și competențelor transversale ale resursei umane care acționează în domeniul social	2	3	3	Permanent
45	Îmbunătățirea sistemelor de motivare a angajaților, managementul riscului de suprasolicitare (epuizare) profesională	2	3	1	Permanent
46	Organizarea în comun a seminariilor, conferințelor, simpozioanelor pe teme profesionale (cu participarea specialiștilor din regiune, din țară sau	2	2	1	2023,2025, 2027

	din străinătate) diseminarea și valorificarea experiențelor profesionale dobândite în timp				
47	Elaborarea unor propuneri de schimbări legislative, înaintarea către autorități și realizarea activităților de <i>advocacy</i> pentru susținerea îmbunătățirilor propuse de specialiștii din cadrul GLASS Satu Mare	3	2	1	Permanent
Obiectivul operațional B1. Creșterea vizibilității rolului sectorului social de promotor al dezvoltării durabile a comunității sătmărene					
48	Realizarea Raportului anual comun al GLASS Satu Mare – un raport sintetic al domeniului care să prezinte reușitele concrete din domeniul social (să evidențieze impactul și nu doar să puncteze probleme)	3	3	2	Anual
49	Organizarea unor campanii de sensibilizare a opiniei publice în vederea mobilizării resurselor comunitare	3	2	1	Anual
50	Promovarea activă a domeniului social la nivelul comunității locale - investiție într-un proiect profesionist de comunicare și PR	3	3	1	Permanent
51	Realizarea unui calendar comun al evenimentelor și acțiunilor din domeniul social la nivelul GLASS Satu Mare	3	3	3	Anual
52	Realizarea unor evenimente de promovare a realizărilor și rezultatelor obținute prin acțiunile din domeniul social	3	3	3	2023,2025, 2027
Obiectivul operațional B2. Creșterea implicării în viața comunității și promovarea voluntariatului ca valoare personală și resursă comunitară					
53	Realizarea unor evenimente, campanii, proiecte și activități de promovare a voluntariatului (ex. Festivalul Voluntariatului, Gala voluntariatului, campanii de recrutare de voluntari, etc.)	3	3	1	Bianual
54	Dezvoltarea ofertei actuale de voluntariat și deschiderea către diferite categorii de persoane interesate, de exemplu: persoane	2	2	1	Bianual

	adulte (aflate în câmpul muncii), familii cu copii, și/sau a persoanelor vârstnice				
55	Oferte de voluntariat care implică schimburi de experiență cu voluntari din străinătate	2	3	3	Permanent

9. ANEXE

9.1. ANEXA 1. DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ CA PRINCIPAL FURNIZOR DE SERVICII SOCIALE LA NIVELUL MUNICIPIULUI SATU MARE

Direcția de Asistență Socială Satu Mare este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială. Funcționează sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului Satu Mare.

Obiectivele Direcției de Asistență Socială Satu Mare sunt:

- a) Instituirea unor programe speciale de integrare socială a persoanelor aflate în stare de risc social pentru:
 - persoanele fără adăpost aflate la Centrul Social de Urgență pentru Adulți – Adăpost de Noapte
 - persoanele marginalizate, în contextul Legii nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării
 - persoanele cu handicap
 - persoanele vârstnice
 - copii aflați în dificultate
- b) Îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor și familiilor aflate în situație de risc, prevenirea instituționalizării beneficiarilor, creându-le condițiile necesare pentru a rămâne în mediul natural (asistenți personali), indemnizații
- c) Îmbunătățirea nivelului de informare al beneficiarilor, al autorităților centrale și locale, a partenerilor și a opiniei publice asupra oricăror activități și servicii, derulate de DAS
- d) Identificarea continuă a nevoilor persoanelor aflate în situații de risc social
- e) Adaptarea permanentă la nevoile identificate prin diversificarea serviciilor oferite pe categorii de beneficiari.

Structura organizatorică a Direcției de Asistență Socială cuprinde, în funcție de volumul, complexitatea și specificul activității, următoarele tipuri de servicii, birouri, centre și compartimente și este realizată pe criterii de maximă flexibilitate, menite să garanteze transferul de funcții, programe și obiective, astfel:

- a) Servicii:
 - Serviciul Financiar Contabil – Achiziții Publice
 - Serviciul Resurse Umane - Salarizare
- b) Birouri:
 - Biroul Beneficii Sociale
 - Biroul Locuințe Sociale și de Necesitate
- c) Compartimente:
 - Compartimentul Strategii, Monitorizare și Relații cu ONG
 - Compartimentul Protecție Socială

- Compartimentul Juridic
- Compartimentul Administrativ
- Compartimentul Comunicare, Relații cu Publicul - Expert local
- Compartimentul Monitorizare Asistenți Personali
- Compartimentul Evidență și Plată Indemnizații Lunare

d) Centre:

- Centrul Social de Urgență pentru Adulți – Adăpost de noapte
- Centrul Creșe în Sistem Public, cu 9 creșe în subordine
- Centrul Social „Prichindel”
- Centrul Social de Servicii Medicale
- Centrul Multifuncțional „Alter Ego”
- Centru de zi pentru vârstnici

Numărul total de beneficiari ai serviciilor și prestațiilor/beneficiilor oferite de Direcția de Asistență Socială Satu Mare în anul 2019 a fost de 4.510 persoane, la care se mai adaugă persoanele care s-au adresat instituției pentru informații, consiliere sau îndrumare și au fost redirecționate spre alte servicii existente la nivel de municipiu.

Serviciul Financiar Contabil – Achiziții Publice

Bugetul DAS în perioada 2016-2019 a fost structurat după cum urmează:

Tabelul nr. 18. Bugetul anual al DAS, 2016-2019

	Buget (lei)	Plăți (lei)	Plăți (euro)
2016	24.083.000	23.441.000	4.987.000
2017	33.263.000	30.875.000	6.569.000
2018	35.328.000	34.936.000	7.433.000
2019	42.149.000	41.474.000	8.967.000

Sursa datelor: DAS, 2020

Serviciul Resurse Umane - Salarizare

Angajații DAS sunt în număr de 164 (angajații aparatului propriu, angajații centrelor), la care se adaugă cei 350 asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav.

Biroul Locuințe Sociale și de Necesitate

Biroul gestionează fondul de locuințe sociale și de necesitate de pe raza municipiului Satu Mare. În cadrul biroului sunt gestionate 293 locuințe sociale și 99 locuințe de necesitate. În cursul anului 2019 au fost atribuite un număr de 14 locuințe sociale și de necesitate. În fiecare locație au fost efectuate lucrări de întreținere și reparații curente.

Biroul primește și întocmește răspunsurile la solicitările de locuințe sociale și de necesitate depuse de către cetățeni, înaintează spre aprobare Comisiei de analiză a solicitărilor de locuințe sociale și de necesitate din municipiul Satu Mare, dosarele solicitanților în vederea aprobării și emiterii repartițiilor pentru locuințe, întocmește contractele de închiriere pentru locuințele sociale și de necesitate ce sunt date în administrarea DAS, asigură întreținerea în bune condiții a elementelor structurii de rezistență a clădirilor, elementelor de construcție exterioare (acoperiș, fațadă, împrejmuiri), asigură întreținerea în bune condiții a instalațiilor comune aferente locuințelor (canalizare, centrale termice).

Compartimentul Strategii, Monitorizare și Relații cu ONG

Începând cu iulie 2019 DAS Satu Mare are în implementare un proiect prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, Obiectiv specific 4.4 Componenta BUNICII COMUNITĂȚII, Servicii sociale și socio-medicale pentru persoane vârstnice, Axa Prioritară - Incluziunea socială și combaterea sărăciei.

Prin proiectul intitulat „Implicat și activ la vârsta înțelepciunii!” s-a propus creșterea capacității comunității din Satu Mare de a furniza servicii vârstnicilor aflați în risc de sărăcie și excluziune socială prin înființarea unui centru de zi și a unui serviciu de tip masa pe roți.

Astfel 124 de vârstnici devin activi prin participarea la activitățile centrul de zi și 40 de vârstnici în risc de sărăcie vor beneficia de hrană pe o durată de cel puțin trei ani.

În decembrie 2019 a fost înaintat spre finanțare propunerea de proiect „Vreau la creșă! Educație timpurie și servicii de calitate pentru copii, sprijin pentru părinți !” în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, pe Obiectivul specific 4.4: Creșterea participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității rome și a celor din mediul rural. Acest proiect, DAS își propune îmbunătățirea accesului la unitățile în care se oferă servicii de educație timpurie antepreșcolară prin înființarea unei noi creșe cu un număr de 40 de locuri. Beneficiarii proiectului vor fi copiii aparținând minorității rome, copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate și copiii care provin din familii dezavantajate. Numărul total de beneficiari pe parcursul desfășurării proiectului va fi de 54 de copii între 1-3 ani.

Biroul Beneficii Sociale

Efectuează anchete sociale în vederea acordării ajutorului social, alocației pentru susținerea familiei precum și a ajutoarelor materiale și financiare de urgență în termenele precizate de legislația în vigoare și/sau ori de câte ori este nevoie. Sarcinile specifice ale biroului sunt întocmirea dosarului necesar pentru acordarea tichetelor de grădiniță, efectuarea anchetelor sociale pentru Programul național „Bani de liceu”, efectuarea anchetelor sociale pentru copiii încadrați în grad de handicap și CES (cerințe educaționale speciale) cât și monitorizarea acestora. Biroul primește și administrează dosarele de acordare a ajutorului social, dosarele de alocație pentru susținerea familiei depuse de cetățeni în conformitate cu legislația în vigoare, primește și centralizează cererile pentru acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței și actele justificative privind componența familiei, veniturile și domiciliul acestora.

Compartimentul Evidență și Plată Indemnizații Lunare

Întocmirea și gestionarea dosarelor persoanelor cu handicap grav cu domiciliul pe raza municipiului Satu Mare în vederea acordării indemnizației cuvenite persoanelor cu handicap grav.

Criteriul de acordare principal este existența unui certificat de încadrare într-un grad de handicap „grav cu asistent personal” și domiciliul pe raza municipiului Satu Mare.

Raportul statistic privind indemnizațiile lunare acordate persoanelor cu handicap grav pentru perioada menționată, se prezintă astfel:

Tabelul nr. 19. Plăți indemnizații lunare, 2016-2019

ANUL	Acordări (cazuri noi)	Încetări (ieșiri din plată)	Persoane aflate în plata la final de an	Cuquantum indemnizație
2016	379	221	1015	1062 lei
2017	423	278	1160	1065 lei
2018	318	325	1153	1162 lei
2019	319	305	1167	1263 lei

Sursa datelor: DAS, 2020

Compartimentul Monitorizare Asistenți Personali

Angajarea asistenților personali pentru persoanele cu handicap grav, monitorizarea activității asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav și a modului în care sunt respectate drepturile persoanelor aflate în îngrijire și supraveghere.

Criteriul de acordare principal este existența unui certificat de încadrare într-un grad de handicap „grav cu asistent personal” și domiciliul pe raza municipiului Satu Mare.

La sfârșitul anului 2019 au fost în evidența instituției 326 asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav.

Compartimentul Protecție Socială

Compartimentul Protecție Socială include două domenii majore de activitate:

1. Protecția copilului și a familiei – responsabilități specifice:

- activități de identificare și evaluare a situației copiilor și familiilor care se află în situații de risc (cartografiere)
- activități de intervenție pentru prevenirea separării copilului de familie (realizarea anchetelor sociale, fișelor de monitorizare, fișelor de observație și identificare a riscurilor)
- activități de monitorizare și mediere a relațiilor personale cu copilul
- monitorizarea situației copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, campanii de prevenire și informare în școli și grădinițe privind procedura cu privire la plecarea părinților în străinătate
- preluarea notificărilor și realizarea raportului de evaluare inițială necesar în procesul de delegare a drepturilor și obligațiilor părintești
- întocmirea dosarului pentru acordarea prestațiilor financiare excepționale (ajutoare de urgență)
- consiliere, direcționare și informare cu privire la drepturile și serviciile de asistență socială oferite de organizații și instituții specializate

2. Protecția persoanelor vârstnice

- evaluarea situației socio-economice prin realizarea anchetei sociale necesare pentru internarea într-un centru de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice
- consiliere socială și juridică
- informare și îndrumare spre servicii sociale existente oferite de instituții specializate și furnizori privați.

Compartimentul Comunicare, Relații cu Publicul - Expert local

Responsabilități specifice:

- mediază informațiile cu privire la comunitățile de romi; problemele cu care se confruntă comunitatea, mediază comunicarea pe aceste teme cu autoritățile locale
- inițiază activități și promovează proiecte ca membru în cadrul Grupului de Mixt Lucru și în Comisia Județeană de Incluziune Socială de pe lângă Instituția Prefectului
- participă la implementarea, în parteneriat, a proiectelor/programelor pentru comunitățile de romi
- monitorizează cazurile de discriminare a romilor și mediază conflictele dintre membrii comunității acestora precum și cu alte persoane, etnii sau instituții.

Centrul Creșe în Sistem Public

Are 9 creșe în subordine, la care sunt înscriși 300 de copii. La nivelul municipiului Satu Mare își desfășoară activitatea 9 creșe în sistem public, cu un număr de 360 locuri.

Centrul Multifuncțional „Alter Ego”

Cu o capacitate de 40 de locuri și 40 de beneficiari, centrul asigură creșterea șanselor de integrare/reintegrare a copiilor și tinerilor, a adulților cu probleme sociale (familii dezorganizate, șomeri, a persoanelor dependente etc.), a persoanelor vârstnice în vederea oferirii unor oportunități reale de a-și depăși situația de risc, comportamentul adictiv și de a se integra/reintegra în societate, din municipiul Satu Mare.

Serviciile centrului se adresează :

- copiilor provenind din familii monoparentale, cu risc de abandon, cu risc de ruptură a legăturii de familie
- tineri, persoane adulte, părinți, vârstnici - persoane, precum și grupuri sociale, care la un moment dat se pot afla într-o situație de dificultate generatoare de marginalizare sau excluziune socială (tineri cu probleme de comportament, copii cu probleme de adaptare, persoane adulte, părinți care se confruntă cu dificultăți în gestionarea unor situații de risc, cu diverse probleme de natură socială, juridică, profesională, etc. persoane vârstnice care se confruntă cu probleme de adaptare).

Centrul Social „Prichindel”

Centrul social este un serviciu pentru protecția copilului care oferă îngrijire pe timpul zilei copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-4 ani, asigurând menținerea, refacerea, dezvoltarea capacităților copiilor și părinților pentru depășirea situațiilor care ar putea determina separarea acestora de familia naturală.

Obiectivele centrului:

- a) prevenirea abandonului, instituționalizării copiilor, precum și stimularea parteneriatului cu părinții și menținerea acestora în familia naturală
- b) asigurarea pentru copii pe timpul zilei a unor activități de îngrijire, educație, recreere-socializare, consiliere, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă
- c) asigurarea pentru părinți sau reprezentanții legali care au în îngrijire copii, activități de sprijin, consiliere, educare.

Centrul Social de Servicii Medicale

La nivelul municipiului Satu Mare sunt 9 cabinete medicale școlare și 3 cabinete stomatologice.

Responsabilități:

- acordarea de servicii medicale individuale și la nivelul colectivităților
- asigurarea unor servicii de asistență medicală preventivă și curativă
- asigurarea unor servicii de asistență stomatologică preventivă și curativă
- examinarea preșcolarilor din grădinițe, a elevilor care urmează să fie supuși examenului medical de bilanț al stării de sănătate
- efectuarea triajului epidemiologic după vacanțele școlare sau ori de câte ori este nevoie
- verificarea stării de sănătate a personalului blocului alimentar din grădinițe și cantine școlare, în vederea prevenirii producerii de toxiiinfecții alimentare

Centrul de zi pentru persoane vârstnice înființat în cadrul proiectului Direcției de Asistență Socială Satu Mare „**Implicat și activ la vârsta înțelepciunii!**” finanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020.

Scopul serviciului social este creșterea calității vieții persoanelor de vârstă a treia, aflate în risc de marginalizare și/sau excluziune socială și promovarea participării la viața socială.

Centrul Social de Urgență pentru Adulți

Scopul Centrului Social de Urgență pentru Adulți – Adăpost de noapte este reintegrarea socială și îmbunătățirea calității vieții persoanelor adulte fără adăpost din Municipiul Satu Mare prin următoarele **activități**:

- a) **Cazare pe timp de noapte și supraveghere;**
- b) **Îngrijire personală**, care include asigurarea materialelor de igienă personală și oferirea posibilității de efectuare a igienei personale;
- c) **Pregătirea și servirea hranei**, cu respectarea actelor normative în vigoare și în limita posibilităților;
- d) **Consiliere socială și informare**, constă în oferirea de informații referitoare la serviciile sociale acordate, îndrumare și însoțire la diferite instituții, sprijin pentru obținerea actelor de identitate sau a unor drepturi, dezvoltarea de abilități, deprinderi de comunicare, relaționare, activități de motivare a beneficiarului spre schimbare, spre depășirea situației de dificultate în care se află cu scopul reinsertiei sociale;
- e) **Consiliere psihologică și suport emoțional**, presupune evaluarea psihologică inițială și întocmirea fișei rezumative de evaluare, consilierea psihologică individuală care se axează cu prioritate pe optimizarea echilibrului psihoemoțional al beneficiarului, redobândirea stimei de sine și a încrederii în resursele proprii; suport psihoemoțional și optimizare a relaționării prin metode ale terapiei de grup și de autocunoaștere în cadrul întâlnirilor de grup suportiv pe categorii de vârstă;
- f) **Consiliere profesională**, constă în informarea cu privire la modul în care pot afla de existența locurilor de muncă vacante, modul de întocmire a unui CV, modul de susținere și de prezentare la un interviu cu angajatorul; informare despre existența cursurilor de calificare și reconversie profesională puse la dispoziție de AJOFM sau de alte instituții de profil;

- g) **Program de prevenire, recreere și socializare**, constă în activități de grup susținute de personalul de specialitate: vizionare filme educative; lecturare cărți; work-shopuri și discuții pe teme sociale, psihologice și medicale; jocuri de societate, etc.
- h) **Asistență medicală primară**, constă în consultații medicale generale și programe de promovare a sănătății. Obiectivele principale sunt: depistarea activă a unor boli; oferirea de consultații primare și supravegherea administrării tratamentelor medicamentoase; controlul și supravegherea bunei realizări a activităților de dezinsecție, dezinfecție și igienă în camere, grupuri sanitare și bloc alimentar.

Responsabilități specifice:

- asigurarea serviciilor sociale pentru persoanele adulte cu capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, fără adăpost și/sau aflate în situație de dificultate, care au ultimul domiciliu sau reședința în municipiul Satu Mare
- acordarea de intervenție minimă de urgență, de asistare medicală, asigurarea unui loc de dormit, a unui spațiu social pe timp de noapte persoanelor adulte fără adăpost și mamei cu copii victime ale violenței domestice
- sprijinirea integrării și reintegrării în societate sau familie a persoanelor adulte fără adăpost
- sprijinirea re-socializării persoanelor adulte fără adăpost
- asigură găzduire temporară până la 12 luni a persoanelor adulte fără adăpost, cu posibilitate de prelungire după reevaluarea situației; pentru mamele și copiii acestora, victime ale violenței domestice, care se află în situație de urgență, vor beneficia de serviciile de cazare până la 3 luni, cu posibilitate de prelungire după reevaluarea situației.
- asigură igienizare și deparazitare, inclusiv punerea la dispoziție a materialelor de igienă personală, oferă posibilități de efectuare a igienei personale, posibilități de spălare a hainelor, deparazitarea beneficiarilor, oferirea de îmbrăcăminte și lenjerie de pat curate.

Beneficiarii serviciilor sociale

Beneficiarii serviciilor sociale acordate în Centru sunt persoane adulte fără adăpost cu ultimul domiciliu în municipiul Satu Mare.

Condițiile de acces/admitere în centru sunt următoarele:

Acte necesare: carte de identitate sau declarație pe proprie răspundere privind ultimul domiciliu, declarație pe proprie răspundere că nu deține proprietăți (locuință, teren), adeverință de la medicul de familie cu privire la starea de sănătate mentală, examen pulmonar.

Criteriile de eligibilitate a beneficiarilor:

- ultimul domiciliu stabil în Municipiul Satu Mare, cu excepția tinerilor care provin din centre de plasament;
- să nu dețină proprietăți (terenuri și locuință);
- veniturile lunare ale acestora, să nu depășească de 5 ori venitul minim garantat;
- să fie independent fizic.

9.2. ANEXA 2. DIRECȚIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI CA PRINCIPAL FURNIZOR DE SERVICII SOCIALE LA NIVELUL JUDEȚULUI SATU MARE

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare (DGASPC) este o instituție publică cu personalitate juridică ce funcționează în subordinea Consiliului Județean Satu Mare, care aplică, la nivelul județului, politicile și strategiile de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și oricăror persoane aflate în dificultate. A fost înființată prin Hotărârea Consiliului Județean Satu Mare nr. 99 din anul 1997 ca serviciu public specializat al acestuia.

Misiunea DGASPC este realizarea la nivel județean a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției drepturilor copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități și a oricăror alte grupuri vulnerabile. Viziunea DGASPC este un sistem de servicii sociale descentralizat, eficace și eficient, cu caracter proactiv și care să aibă o abordare integrată a nevoilor persoanei, în relație cu situația socio-economică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al acesteia.

Structura organizatorică a DGASPC – Servicii/Birouri/Compartimente:

1. Compartiment audit intern
2. Compartiment comunicare, registratură, relații cu publicul
3. Serviciul juridic și contencios
4. Serviciul management resurse umane și salarizare
5. Biroul managementul calității și monitorizare servicii sociale, contractare servicii sociale și informatică
6. Biroul intern de prevenire și protecție
7. Serviciul monitorizare, strategii, programe, proiecte
 - 7.1 Compartimentul monitorizare, analiză statistică, indicatori asistență socială și incluziune socială
 - 7.2 Compartimentul strategii, programe, proiecte în domeniul asistenței sociale și relația cu organizațiile neguvernamentale
8. Biroul adopții și monitorizare postadopții
9. Compartiment prevenire marginalizare socială și asistență persoane vârstnice
10. Serviciul management de caz în domeniul protecției copilului
 - 10.1 Compartiment protecție de tip alternativ – Asistența maternală
 - 10.2 Compartiment protecție de tip alternativ – Plasamente familiale
11. Compartiment protecție de tip rezidențial
12. Serviciul de intervenție pentru situații de abuz, violență în familie, trafic și alte situații de urgență în domeniul asistenței sociale
 - 12.1 Compartimentul violență domestică
 - 12.2 Compartimentul telefonul copilului
13. Compartimentul de evaluare complexă a copilului
14. Compartimentul secretariatul Comisiei pentru protecția copilului
15. Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap

16. Serviciul evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap
 - 16.1 Compartiment secretariat tehnic al Comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap
17. Compartiment management de caz pentru adulți cu dizabilități
18. Serviciul buget, finanțe, contabilitate
 - 18.1 Compartiment administrativ, patrimoniu și aprovizionare
19. Serviciul management de caz pentru adulți și monitorizarea serviciilor sociale
 - 19.1 Compartimentul de prevenire marginalizare socială și asistență persoane vârstnice
20. Compartiment evidență și plată prestații sociale
21. Biroul achiziții publice
22. Biroul tehnic, logistic și arhivă

A. Domeniul de intervenție protecția copilului

Serviciul management de caz în domeniul protecției copilului asigură protecția copilului care necesită stabilirea unei măsuri de protecție ce impune creșterea, îngrijirea și educarea copilului de către un asistent maternal profesionist, la un centru sau casă de tip familial, sau îngrijire de tip familial la familia lărgită sau persoană.

Compartimentul protecție de tip rezidențial asigură dezvoltarea armonioasă și într-un mediu de tip familial potrivit pentru copii față de care s-a stabilit o măsură de protecție specială; în acest scop, în cadrul direcției sunt organizate centre de plasament, case de tip familial sau orice alte servicii de tip rezidențial prevăzute de legislația în vigoare.

Biroul adopției și monitorizare postadopției are ca scop facilitarea integrării socio-familiale a copiilor eligibili pentru adopție. Asigură informarea prealabilă a persoanelor care își exprimă intenția de a adopta privind caracteristicile copiilor adoptabili din România precum și documentația necesară, demersurile și durata procedurilor adopției interne. De asemenea realizează evaluarea socială, psihologică și pregătirea pentru asumarea rolului de părinte. Sesizează instanța judecătorească în vederea deschiderii procedurii adopției. Realizează procesul de potrivire practică care vizează pregătirea copilului eligibil pentru adopție.

Serviciul de intervenție pentru situații de abuz, violență în familie, trafic și alte situații de urgență în domeniul asistenței sociale are ca responsabilități descoperirea, intervenția și raportarea cazurilor de abuz, instrumentarea, soluționarea și monitorizarea sesizărilor referitoare la copii abuzați, neglijăți, traficați, exploatați și victime ale violenței în familie.

Centrul de asistență și intervenție a victimelor traficului de persoane, abuzului, neglijării și exploatării are misiunea de a asigura protecția copilului abuzat, neglijat și exploatat sau aflat în risc iminent în propria familie, în familia extinsă sau în familia substitutivă, precum și găzduirea și îngrijirea acestuia pe perioadă determinată.

Centrul de recuperare pentru copilul cu handicap este un serviciu pentru protecția copilului a cărui misiune este de a preveni abandonul și instituționalizarea copiilor prin asigurarea, pe timpul zilei, a unor activități de îngrijire, educație, abilitare/reabilitare, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, orientare școlară și profesională pentru copii, cât și a unor activități de sprijin, consiliere, educare pentru părinți sau reprezentanți legali, precum și pentru alte persoane care au în îngrijire copii.

Echipa mobilă a copilului cu dizabilități asigură evaluarea fiecărui copil la includerea sa în programul de abilitare/reabilitare, stabilirea unui plan de intervenție personalizat pentru fiecare

caz în parte, consilierea copilului și familiei, realizarea legăturii între familia copilului cu dizabilități și diferite instituții socio-medicale și comunitate.

B. Domeniul de intervenție evaluare complexă în domeniul asistenței sociale

Serviciul de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap asigură analizarea cererilor de încadrare în grad de handicap, evaluarea complexă a solicitanților, reevaluarea persoanelor încadrate într-un grad de handicap la cerere sau la termenele stabilite, întocmirea rapoartelor de evaluare complexă.

Compartimentul de evidență și plată prestații sociale stabilește și acordă drepturile și facilitățile cuvenite persoanelor cu handicap, eliberează legitimații de călătorie la solicitarea persoanelor cu handicap, efectuează operații de punere în plată, încetare, suspendare, după caz, a drepturilor persoanelor cu handicap și completează baza de date din programul național de evidență a persoanelor cu handicap D-SMART privind drepturile legale ale beneficiarilor.

C. Domeniul de intervenție protecția persoanelor adulte

Serviciul Management de caz pentru adulți și monitorizarea serviciilor sociale – în subordinea DGASPC Satu Mare funcționează 8 centre rezidențiale și un centru de recuperare de tip ambulatoriu. Scopul acestor centre este de a facilita adaptarea/readaptarea și integrarea/reintegrarea socială a persoanelor adulte cu handicap sau a persoanelor vârstnice.

Compartimentul de prevenire marginalizare socială și asistență persoane vârstnice asigură informare privind procedura admiterii în cadrul unui centru rezidențial a persoanelor adulte cu handicap, a persoanelor vârstnice și a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului de pe raza județului Satu Mare.

DIRECTOR EXECUTIV

Balaj Adrian Ioan

Președinte de ședință,

Secretar general,